

ЛУСИ М. МОНТГОМЪРИ АНН ОТ „ИНГЪЛСАЙД“

Част 6 от „Анн Шърли“

Превод от английски: Анелия Янева, 2002

chitanka.info

1

„Каква бяла светлина струи от луната тази вечер“, помисли си Анн Блайт, докато вървеше през градината към парадната врата на Дайана Райт. Пътеката под нея беше покрита с нежни листенца от цъфналите ябълкови дървета, оронени от соления бриз.

Тя поспря за малко, за да огледа отново любимите от миналите дни хълмове, които все още обичаше. Незабравимият Авонлий! Сега Глен Сейнт Мери беше неин дом, при това вече години наред, но в Авонлий имаше нещо, което Глен Сейнт Мери никога нямаше да притежава. Тук отвсякъде изскачаха сенки от нейното минало... Полята, из които бродеше някога, сега я приветстваха с добре дошла... Звънкото ехо от безгрижния живот я зовеше от всички страни; всяко кътче, на което се спираше погледът ѝ, навяваше сладки спомени. Тук бяха Призрачните градини от нейното близко минало, отрупани в розов цвят. Анн винаги с желание се завръщаше в Авонлий, дори когато посещенията ѝ бе по тъжен повод, както се случи сега. Двамата с Гилбърт останаха цяла седмица. Марила и мисис Линд не биха понесли тя да си тръгне твърде скоро. Старата ѝ стая под покрива я чакаше както обикновено, а първата вечер след пристигането си Анн откри вътре огромен букет пролетни цветя, оставен от мисис Линд, и щом зарови лице в него, усети аромата на незабравимите времена. Някогашната Анн я чакаше тук и сладка нега разтуптя сърцето ѝ. Милата ѝ стаичка я обгръщаше, притискаше я в обятията си, завиваше я с уюта си. Анн с нежност огледа старото легло, покрито с ажурна кувертюра на ябълкови цветове от мисис Линд, и снежнобелите възглавници, украсени с широка дантела, която пак тя лично изплете на една кука... Спря поглед върху чергите на Марила, поднесени ѝ като сватбен подарък... После надзърна в огледалото, откъдето я гледаше едно дете с чисто и незасенчено от грижи чело, което плака, докато не заспа от изтощение през първата си нощ тук, отлетяла преди толкова много време. Анн изведнъж забрави, че вече е майка на пет деца... И че заедно със Сюзън Бейкър е плела детски терлички в

„Ингълсайд“^[1]... Тя пак се превърна в Анн от „Грийн Гейбълс“. Когато дойде да донесе чисти кърпи, мисис Линд я завари все още да се взира замечтано в огледалото.

— Колко е хубаво да си пак у дома, Анн, ето какво мисля аз. Вече девет години, откак замина, а двете с Марила все не можем да свикнем, че те няма. Вярно, не ни е така самотно, след като Дейви се

омъжи. Мили е наистина много мило малко създание... Пък такива пайове прави!... Макар да е любопитна като сврака и все не пропуска да разпита и за най-дребното нещо. Но аз винаги съм казвала и пак ще го повторя, че втора като тебе няма.

— Но огледалото не можеш излъга, мисис Линд, а то ми казва право в очите: „Не си вече млада като едно време“ — усмихнато рече Анн.

— Цветът на лицето ти си е все същият — отвърна утешително мисис Линд. — Но пък е вярно, че ти никога не си имала кой знае каква руменина, та сега да я загубиш.

— Във всеки случай нямам двойна гушка, поне засега — весело каза Анн, — а и старата ми стая все още ме помни. Толкова съм щастлива, мисис Линд, а така щеше да ме заболи, ако домът ме приемеше като чужда. Прекрасно е отново да видя как луната се издига над Призрачната гора.

— Сега прилича на огромен слитък злато насред небето, нали? — изрече мисис Линд и усети как лекомислено се понася върху крилете на поезията, отчитайки с благодарност, че Марила не е някъде наблизо да я чуе.

— Погледнете само остриите върхове на елите, устремени към нея... И онези брези в падината, които протягат ръце нагоре към сребърния небосвод. Вече са големи дървета... А бяха крехки фиданки, когато пристигнах тук; ето това наистина ме кара да се чувствам възрастна.

— Дърветата са като децата — отвърна мисис Линд. — Ужасно е как изведнъж порастват, щом за миг отклониш очи от тях. Погледни само Фред Райт. Само на тринайсет е, а е висок почти колкото баща си. За вечеря има току-що опечен пай с пиле, а аз направих в твоя чест от моите лимонени бисквити. И няма защо да се страхуваш, че ще те полази нещо, когато легнеш отново в старото си легло. Днес лично проветрих чаршафите, но Марила не разбрала и ги изтупала пак... А Мили не видяла това и на свой ред ги проснала на слънце. Надявам се Мери Мария Блайт да се появи утре, тя винаги е обичала да ходи на погребения.

— Гилбърт открай време я нарича леля Мери Мария, макар да е само братовчедка на баща му, а тя пък ми вика Ани — повдигна рамене Анн. — Първия път, когато се срещнахме след сватбата, тя рече:

„Странно как Гилбърт избра точно теб. А можеше да има което си поиска сред толкова хубави момичета“. Сигурно заради това никога не съм я харесвала, а знам, че и на Гилбърт никак не му се нрави, макар да е твърде предан на фамилията, за да си го признае.

— Гилбърт ще остане ли за по-дълго?

— Не. Трябва да се върне още утре вечер. Остави един от пациентите си в критично състояние.

— Сигурно е редно да бърза. Откак майка му се спомина миналата година, едва ли нещо го задържа в Авонлий. Старият мистър Блайт не можа да се съвземе след нейната смърт... Вече нямаше за какво да живее. Всички от фамилията Блайт са такива... Привързват се все към твърде земни неща. Тъжно е, като си помисли човек, че никой от тях не остана в Авонлий. Бяха доблестен стар род. Затова пък има доста от семейство Слоун. Те са си все същите, Анн, и ще си останат такива за вечни времена. Амин.

— Колкото и Слоунови да има наоколо, след вечеря ще се разходя на лунна светлина из старата черешова градина. Рано или късно обаче все ще трябва да си легна, макар открай време да смятам, че сънят в лунна нощ си е чиста загуба на време. Затова пък утре ще стана много рано, за да видя как първите лъчи на зората изгряват над Призрачната гора. Небето ще се обагри в коралово, а червеношийките ще пристъпят важно напред-назад... Сигурно по някое време малко сиво врабче ще долети на перваза, а наоколо има толкова златни и пурпурни теменуги за радост на очите...

— Затова пък зайците разровиха всички лехи с кремове — тъжно каза мисис Линд, докато се клатушкеше като патица надолу по стълбите, обзета от скрито облекчение, че вече не ѝ се налага да разговаря за луната. Анн винаги си е била малко чудата, когато стане дума за нея. И вече е късно да се надяват, че някога ще преодолее тази си слабост.

Дайана се спусна по пътеката, за да посрещне Анн. Дори на лунна светлина се виждаше ясно, че косата ѝ е все така черна, бузите — румени, а очите — искрящи. Но и луната не можеше да прикрие, че е доста по-пълна от преди... А Дайана никога не е била „мършава“, както казват в Авонлий.

— Не се притеснявай, скъпа. Няма да се застоявам дълго...

— Като че ли пък някога съм се притеснявала от това — отвърна Дайана с укор. — Знаеш добре, че по ми се ще да прекарам вечерта с теб, отколкото да ходя на гости. Още не съм ти се нарадвала, а вдругиден ти вече заминаваш. Ама нали знаеш, братът на Фред... Няма как да не отидем.

— Разбира се, че ще отидете. Аз наминах само за малко. Разходих се по старата пътека, Ди... Покрай Извора на дриадите... През Призрачната гора... Откъм отсамната страна на твоята стара китна градина и край Езерото на върбите. И даже поспрях да погледам как върбовите клонки се отразяват наопаки в огледалната му повърхност, както правехме едно време. Толкова са пораснали оттогава.

— Всичко е пораснало оттогава — отвърна с въздишка Дайана. — Особено пък малкият Фред! Толкова сме се променили всички, само ти си същата. Не си мръднала, Анн. И как така успяваш да си останеш тънка и стройна? Я ме виж мене!

— Вече си истинска матрона — разсмя се Анн. — Но поне засега не си натрупала тлъстини около талията както обикновено става на средна възраст, Ди. А колкото до това, че аз съм непроменена... Е, мисис Ейч Би Донъл е на същото мнение като теб. На погребението ми каза, че не изглеждам нито с ден по-възрастна. Затова пък мисис Хармън Андрюс мисли точно обратното. Тя рече: „За бога, Анн, колко си повехнала!“. Всеки те претегля според собствената си мярка — или според съвестта си. Но аз чувствам как времето отлита единствено когато разглеждам снимките в списанията. Хората, за които обикновено пише там, ми се струват твърде млади. Но каквото ще да става, Ди, утре двете ще станем поне за малко пак момичета. Ето това дойдох да ти предложа. Отдели целия следобед и вечерта само за нас и ще се разходим по старите места... През пролетта всичко е възможно, както знаеш. И поне за миг няма да сме отговорни родители, а ще станем отново шеметни и лекомислени, за каквито тайно продължава да ни мисли мисис Линд. Никак не е забавно да бъдеш разумен през цялото време, Дайана.

— Мили боже, това е пак старата Анн! Бих се присъединила с удоволствие, но...

— Няма никакви „но“! Знаем много добре какво си мислиш — кой ще направи вечеря за мъжете...

— Не позна. Анн Корделия може да свърши тая работа не по-зле от мен, макар да е само на единайсет — отвърна гордо Дайана. — И без това е неин ред да сготви вечерята, защото се канех да отида на сбирка на Дамското дружество, но няма да го направя. Ще дойда с теб. Ще бъде нещо като сбъдната мечта. Знаеш ли, Анн, колко вечери наред седях и си представях, че отново сме малки момиченца... Ще си вземем и суха храна за вечеря...

— И ще я изядем пак в най-далечния край от градината на Хестер Грей... Предполагам, градината на Хестер Грей си е все на същото място, а?

— Дано да е така — колебливо рече Дайана. — Откак съм женена, не съм ходила там. Анн Корделия обича дългите разходки, но аз все ѝ напомням да не се отдалечава много от дома. Нали помниш кукления сервиз за чай, украсен с напъпили розови клонки, който ѝ изпрати за деветия рожден ден — нито една съдинка не е счупена... Така бди над него. Вади го единствено когато трите зелени човечета идват да пият чай с нея. И досега не съм успяла да изкопча кои точно са те. Мога да се закълна обаче, че понякога прилича много повече на теб, Анн, отколкото на мен.

— Не се безпокой за тези фантазии, Дайана. Винаги ми е било жал за онези деца, които не са прекарвали поне няколко години в измислена от тях вълшебна страна.

— Сега учителка при нас е Оливия Слоун — колебливо рече Дайана. — Тя е бакалавър на хуманитарните науки, както ти е известно, и пое училището за година, за да е близо до майка си. Та тя казва, че децата трябва да се изправят очи в очи с действителността.

— И това ли доживях да чуя — че ти, Дайана Райт, си се сближила с тези Слоун?!

— Не, не и не! Тя ни най-малко не ми се нрави. А има такива кръгли сини очи с втренчен поглед — също като всички от рода им. При това не съм против фантазиите на Анн Корделия. Те са също толкова пъстри и вълшебни, каквито бяха твоите. Предполагам, че по-нататък животът ще ѝ поднесе достатъчно „действителност“.

— Значи всичко е решено. Слез до „Грийн Гейбълс“ към два и ще пийнем от касисовото вино на Марила. Тя продължава да го прави от време на време напук на пастора и мисис Линд, а от него пак ще станем лукави и дяволити като едно време.

— Помниш ли как веднъж ме напи с него? — изкиска се Дайана, която нямаше нищо против „дьяволити“ и „лукави“, когато тези думи излизаха от устата на Анн. Всеки знаеше, че Анн не го мисли сериозно. Просто така се изразяваше.

— Утре ще е истински празник на спомените, Дайана. А сега няма да те задържам повече... Пък и Фред се задава с двуколката. Роклята ти е прекрасна.

— Фред ме накара да си купя нова за сватбата. Аз не мислех, че е редно да си го позволяваме преди да сме построили новия обор, но той рече, че не можело неговата жена да изглежда като извадена от брашнен чувал, когато всички останали ще бъдат накупрени с най-новото. Не ти ли звучи съвсем по мъжки?

— О, точно сега ми звучиш като мисис Елиът от Глен Сейнт Мери — скастри я Анн. — Внимавай занапред с тия приказки. Би ли искала да живееш в свят без нито един мъж?

— Това ще е ужасно — съгласи се Дайана. — Да, Фред, идвам! Е, добре тогава! До утре, Анн!

[1] Ingle (англ.) — огън в огнището; огнище. — Бел.прев. ↑

2

— Какъв прекрасен ден... Сякаш някой ни го поднася като подарък — бърбеше Дайана. — Но ми се струва, че захладня и става малко мрачно... Утре ще вали.

— Но нашият ден е именно сега и ние на воля ще се опиваме от красотата около нас, та дори ако ще слънцето утре да изчезне. Днес ще се наслаждаваме на нашето приятелство, макар че утре ще сме вече разделени. Виж само тези далечни златистозелени хълмове и онези мъгливо синкави долчинки. Те са наши, Дайана. И хич не ме е грижа, даже ако най-последният от хълмовете е кръстен на Абнър Слоун... Днес е нашият ден. Сега духа откъм запад. А аз се изпълвам с авантюристичен дух, когато повее западният вятър; и ние двете ще скитаме на воля.

Речено — сторено. Нито едно от старите, близки до сърцата им кътчета, не остана пропуснато... Алеята на влюбените, Призрачната гора, Долината на теменужките, Брезовата пътека, Кристалното езеро. Но някои от тези места вече изглеждаха променени. Пръстенът от брезови фиданки, където се намираще Къщичката на игрите, сега се бе превърнал в хоро от стройни стволове; Брезовата пътека, на която отдавна не беше стъпвал човешки крак, се виеше обрасла с орлова папрат; Кристалното езеро съвсем беше изчезнало и на негово място имаше само мочурлива, обрасла с мъх падина. Затова пък Долината на теменужките преливаше в лилавите багри на техните цветове; хилавото ябълково дръвче, на което се натъкна вдън гора някога Гилбърт, сега издигаше яко стебло, а клоните му тегнеха отрупани с алени пъпки.

Приятелките смело пристъпяха с боси крака. Косата на Анн все още отразяваше слънчевите лъчи като полиран махагон, а черните кичури на Дайана бяха все така гъсти и лъскави. Двете често си разменяха весели, пълни с разбиране, топли дружески погледи. Понякога вървяха в пълно мълчание. Анн винаги беше твърдяла, че две сродни души, каквито са те двете с Дайана, могат да доловят мислите

една на друга. А понякога разговорът отново потръгваше с вечното „помниш ли“.

— Помниш ли как се изтърколи през гъсарника на Коб чак на Тори Роуд?

— Спомняш ли си как се нахвърлихме върху леля Джоузефин?

— Помниш ли нашия Клуб на разказвачите?

— Спомняш ли си посещението на мисис Морган, когато ти си нацапа носа в червено?

— Помниш ли как си сигнализирахме със свещи пред прозорците?

— А помниш ли колко се забавлявахме на сватбата на мис Лавендър и онези сини панделки на Шарлота?

— Спомняш ли си старото Общество за подобряване на село Авонлий?

Почти чуваха някогашните си изблици на смях, които още кънтяха в ушите им. Но ОПСА изглежда завинаги беше изчезнало. То се разпадна много скоро след сватбата на Анн.

— Останалите просто не можаха да го поддържат, Анн. Сега младите в Авонлий не са такива, каквито бяхме ние навремето.

— Не говори така, сякаш нашето време е безвъзвратно отминало, Дайана. Та в момента ние сме едва на по петнайсет и сме сродни души! А въздухът е не просто пронизан от слънчевите лъчи, той целият е светлина. И не съм сигурна дали на раменете ми няма разперени крила.

— Аз се чувствам по същия начин — отвърна Дайана, забравила, че тази сутрин стрелката на кантара се спря на сто петдесет и пет^[1]. — Често ми се иска да се превърна в птица поне за малко. Сигурно е прекрасно да летиш.

Красотата ги заобикаляше отвсякъде. Неподозирани багри и цветни петна проблясваха в тъмните владения на леса и ги мамеха по техния път. Слънчевите лъчи се процеждаха през младите зелени листа. Навсякъде се носеха веселите трели на птичи песни. Понякога се натъкваша на малки долчинки, където на човек му се струва, че се потапя във вир от разтопено злато. А след всеки завой ново пролетно благоухание галеше лицата им... Дъхава папрат... Борова смола... Плътният аромат на току-що разорани ниви. Пред тях се изви пътека, цялата драпирана със завеса от цветовете на дива череша; тучна ливада

с наболи млади фиданки, които приличаха на горски духчета, притаени сред тревите; поточета, които все още не са „твърде широки, че да ги прескочиш“; овчарска торбичка... ветрила от къдравите листа на млади папрати... И едно брезово дръвче, на което нечия вандалска ръка бе обелила бялата кора на няколко места, а под нея се виждаше оголено тъмното стебло. Анн стоя загледана в наранения ствол толкова дълго, че Дайана се зачуди. Тя не можеше да съзре онова, което виждаше Анн... Окраската на ствола преливаше от чисто бялото на бита сметана през изящните тонове на златистото, които ставаха все по-наситени и по-наситени, докато накрая се стигне до най-долния слой, плътно и наситенокафяво; той сякаш подсказваше, че колкото и хладно бели, непристъпни като девизи да изглеждат отвън брезите, сърцето, скрито под тази външност, е топло и кипящо от чувства.

— Вечният огън на земята гори в техните сърца — промърмори сякаш на себе си Анн.

Накрая, след като си проправиха пътека през обрасла с дървета и храсталак долчинка, пълна с отровни гъби, те най-сетне откриха градината на Хестер Грей. Тя не се беше променила кой знае колко. И все така ухаеше с аромата на най-любимите цветя. Все още имаше купища юнски лилии, както Дайана наричаше нарцисите. Строените в правилни редици черешови дървета бяха вече стари, но въпреки това стояха пременени в бяло. И все още можеше лесно да се открие централната алея, очертана с розови храсти. Но старият насип едва се виждаше изпод разцъфтелите в бяло ягоди, виолетовото на теменужките и яркозелените листа на младите папрати. Приятелките изядоха вечерята си в единия край, разположени върху покрити с мъх камъни, а зад гърба им простираше клони люляково дърво, спуснало лилави гроздове цвят срещу лъчите на залязващото слънце. И двете бяха гладни и отдадоха заслуженото на своето кулинарно майсторство, разменяйки си похвали.

— Колко е вкусна храната под открито небе — въздъхна Дайана и се настани по-удобно. — Този твой шоколадов кейк, Анн... Думи не ми достигат, за да опиша колко е превъзходен — непременно ще взема рецептата. Фред ще остане възхитен. Той може да погълне всичко, каквото е на масата, и пак да си остане слаб. Все повтарям, че повече никога няма да сложа в уста дори парченце сладкиш, защото от ден на ден ставам все по-дебела. А е толкова ужасно да заприличам на

пралеля Сара — тя беше толкова тлъста, че всеки път, когато седнеше, някой после трябваше да я издърпа от стола. Но видя ли кейк като този, пък и снощното гости... Така де, нали щяха да се обидят, ако не бях хапнала нищичко.

— Добре ли изкара?

— О, да, може да се каже. Въпреки че попаднах в мрежата на Хенриета, братовчедка на Фред, която изпитва огромна наслада да описва многобройните си операции, какво е преживяла при всяка една от тях и как апендиксът ѝ за малко щял да се спука, ако не го били отрязали навреме. „Имам цели петнайсет шева от тая операция — вика. — О, Дайана, каква агония!“ Сякаш ѝ доставяше удоволствие да ме тормози с тези нейни преживелици. Така и така се е мъчила, защо сега да не поизмъчи и другите с разкази за това. А Джим беше толкова смешен. Не съм знаела, че Мери Алис го харесва въпреки всичко... Е, добре, само едно мъничко парченце... Така и така ще бъда наказана, поне да има за какво... Пък и една хапка едва ли ще се окаже решаваща... И знаеш ли какво каза той — в нощта преди сватбата бил толкова уплашен, че едва не се метнал на парахода. Твърди, че всички младоженци се чувстват по този начин, стига да са достатъчно откровени да си го признаят. Нали не мислиш, че това важи и за Гилбърт и Фред, а, Анн?

— Сигурна съм, че не се отнася за тях.

— Така каза и Фред, когато го попитах. Рече, че единственото, от което се боял, било аз да не променя решението си в последния момент както направи Рози Спенсър. Макар че може ли да се каже със сигурност какво наистина мисли един мъж. Пък и няма никаква полза да се тревожим за това сега. Наистина чудно си прекарахме този следобед! Сякаш преживяхме отново отминалите щастливи мигове. Как ми се иска да не заминаваше утре, Анн.

— А не може ли ти да ми дойдеш на гости в „Ингълсайд“ по някое време през лятото, Дайана? Имам предвид преди... Ами, преди да престана да приемам посетители за известно време.

— С удоволствие бих дошла. Но ще бъде невъзможно да се отделия отук през лятото. Всеки път има толкова много работа.

— Ребека Дю най-сетне ще ми гостува, което много ме радва, но се боя, че ще дойде и леля Мери Мария... Толкова дълго и настоятелно подмяташе и намекуваше за това пред Гилбърт. Той не я очаква с по-

голяма охота от мен, но нали е „роднина“, вратите ни винаги трябва да са широко отворени за нея.

— Може да успея да дойда през зимата. Ще се радвам отново да видя „Ингълсайд“. Имаш прекрасен дом, Анн, и чудесно семейство.

— „Ингълсайд“ наистина е приветлив... И аз го обикнах вече. Навремето, когато се нанесохме, понякога дори го мразех... Ненавиждах го даже заради удобствата, които предлага. Те ми изглеждаха като обидно предизвикателство към моя скъп Дом на мечтите. Помня с колко жал рекох на Гилбърт, когато го напускахме: „Бяхме толкова щастливи тук. Едва ли ще съм така щастлива на друго място“. Известно време тънех в носталгия по стария дом, после... После в душата ми взе да никне привързаност към „Ингълсайд“. Дълго се борих срещу това, наистина се съпротивлявах с всички сили, но накрая трябваше да се предам и да призная, че го харесвам. И с всяка изминала година го обиквам все по-силно. Къщата не е чак толкова стара... Старите къщи са твърде тъжни. Но не е и прекалено нова... Новите постройки са някак груби и недодялани. А „Ингълсайд“ е тъкмо улегнал, с установен ред и характер. Харесвам всяка стая в него. Те си имат своите недостатъци, но и достоинства, които ги отличават от останалите, придават им индивидуалност. Харесвам тези великолепни дървета на поляната. Не зная кой ги е посадил, но всеки път, когато се качвам на горния етаж, спирам на чардака, сядам на широката удобна пейка, гледам ги и си мисля: „Бог да благослови човека, посадил тези дървета, който и да е той“. Къщата е почти заобиколена от гора, но не бих дала и едно клонче от нея.

— Също като Фред. Той боготвори старата върба на юг от къщата. Все му повтарям, че разваля гледката от прозорците в салона, но той все ми отвръща: „Би ли отсякла толкова прекрасно дърво като това, пък дори да ти сенчи прозорците?“. И така, върбата си стои и наистина е прекрасна. Затова и кръстихме фермата „Самотната върба“. Но и „Ингълсайд“ много ми харесва. Толкова е хубаво там — от него лъха някакъв уют.

— Така казва и Гилбърт. Доста време избирахме име. Пробвахме няколко, но все изглеждаха чужди и неподходящи. Щом стигнахме до „Ингълсайд“ обаче, и двамата почувствахме, че то е истинското. Доволна съм, че имаме голяма и просторна къща... Точно такава е

нужна на нашето семейство. Децата, колкото и да са малки, също я обожават.

— Толкова са сладки! — При тези думи Дайана си отчупи още една „хапка“ от шоколадовия кейк. — И моите си ги бива, но в твоите... Пък и тези близначки! Ето за тях истински ти завиждам. Винаги съм искала да имам близнаци.

— Аз пък не мога да се отърва от близнаци, явно такава ми е съдбата. Но съм разочарована, че моите никак не си приличат. Вярно, Нан е хубавица с кестенявите си коси и очи, пък и този цвят на кожата... А Ди е любимката на баща си, защото е със зелени очи и червена коса... Червенокоса на масури. Сюзън пази Шърли като зеницата на окото си. Боледувах дълго след раждането и тя се грижеше за него като за собствено дете; нарича го „шоколадово момченце“ и го е разглезила безобразно.

— А той е и толкова мъничък още, че трябва да пристъпяш съвсем внимателно, за да не го събудиш, когато проверяваш дали не се е отвил и да му подпъхнеш завивките — допълни завистливо Дайана. — Джак, както знаеш, е на девет и вече не ми разрешава да го правя. Твърди, че е голям. О, ще ми се децата да не растяха толкова бързо!

— Нито едно от моите все още не е стигнало тази възраст... Макар че откакто Джем тръгна на училище, вече не дава да го вода за ръка, когато вървим през селото — добави с въздишка Анн. — Но тримата с Уолтър и Шърли все още искат да им подпъхвам завивките. Уолтър дори го е превърнал в нещо като ритуал.

— На теб ти е рано още да се тревожиш какво ще стане с тях занапред. Моят Джак е пощурял да става войник като порасне... Войник. Представи си само!

— На твое място не бих се притеснявала. Ще забрави тези увлечения, щом му хрумне нещо ново. Войната е вече минало. Джем щял да става моряк като капитан Джим. Уолтър може би ще бъде поет. Той не е като останалите. Затова пък всички обичат дърветата и обожават игрите в Долчинката, както я наричат. Това е малка долина под „Ингълсайд“ с приказни пътечки и поточе... Иначе съвсем обикновено място за другите хора, но за моите деца е вълшебна земя. Всяко е правило бели, но иначе не са някоя разпасана команда... Става ми радостно само от мисълта, че утре вечер по същото време ще съм отново в „Ингълсайд“ и ще разказвам приказки за лека нощ на моите

дечурлига, ще хваля Сюзън за папратите и ще раздавам всекому според заслугите. Сюзън наистина има лека ръка за папратите. Никой не може да ги отглежда по-добре от нея. Ето защо с чиста съвест мога да я похваля. Затова пък другите ѝ цветя изобщо не приличат на цветя, но никога не бих я наранила, като ѝ го кажа. Сюзън е такава душичка, че не знам какво бих правила без нея. Наистина е прекрасно да си мисля, че се прибирам у дома, а в същото време ми е тъжно да напусна „Грийн Гейбълс“. Толкова е красиво тук... С Марила... И теб. Нашето приятелство винаги е било нещо изумително, Дайана.

— Така е... И ние винаги... Искам да кажа... Никога не бих могла да се изразявам като теб, Анн. Но ние още държим на „вярната клетва и дадената дума“, нали така?

— И така ще бъде до края.

Ръката на Анн намери дланта на Дайана. Дълго време седяха мълчаливо. Чувствата им бяха твърде силни, за да ги изразят в думи. Останаха така чак докато сенките на здрача не се проснаха върху тревата, цветовете и зеления килим на далечните поляни. Слънцето клонеше към залез, сиво-розовите ивици в небето станаха по-плътни и постепенно изчезнаха зад дърветата. Пролетният здрач покри градината на Хестер Грей, където отдавна вече никой не се разхождаше. Червеношийките изпълваха вечерния въздух с подсвирквания, подобни на музика от флейта. Една голяма звезда изплува над старите черешови дървета.

— Първата звезда винаги изглежда като някакво чудо — замечтано каза Анн.

— Мога да седя така безкрай — допълни Дайана.

— С мен е същото, но в края на краищата ние само се преструвахме на петнайсетгодишни. Време е да си спомним за грижите около семействата. Боже, как ухае този люляк! Хрумвало ли ти е, Дайана, че има нещо... не съвсем прилично в аромата на люляковите цветове? Гилбърт винаги се смее на тази моя приумица; той ги харесва, но на мен те ми нашепват за нещо твърде изкусително.

— Мирисът им е твърде силен, за да си ги сложиш в стаята, така мисля аз — отсече Дайана. Тя вдигна чинията с останките от шоколадовия кейк, хвърли ѝ изпълнен с копнеж поглед, тръсна глава и я върна в кошницата с изражението на човек, който прави огромна саможертва.

— Няма ли да е забавно, Дайана, ако на връщане към дома срещнем самите себе си, само че петнайсетгодишни, как тичаме по Алеята на влюбените?

Дайана потръпна леко.

— Не-е-е, едва ли ще е забавно, Анн. Не съм забелязала кога е станало толкова тъмно. На дневна светлина приемам с охота всякакви фантазии, но сега...

Тихо тръгнаха обратно, вървяха мълчаливо рамо до рамо обратно по пътеката; зад тях залезът беше подпалил старите хълмове и незабравима любов гореше в сърцата им.

[1] Вероятно фунта: 1 фунт = 0,543 кг. — Бел.прев. ↑

3

На следващата сутрин в края на тази седмица, изпълнена с прекрасни дни, Анн занесе цветя на гроба на Матю, а същия следобед се качи на влака от Кармъди за дома. Известно време си припомняше всички онези любими места и хора, които оставя зад себе си, но после мисълта ѝ се понесе към любимите същества и кътчета, които я очакваха вкъщи. Сърцето ѝ пееше от радост по време на цялото пътуване, защото се завръщаше в къщата на щастие; в къщата, където всеки, прекрачил прага, чувстваше, че това е истински дом; къщата, изпълнена във всеки един миг със смях и весели мънички личица.

„Чудесно е да се завърнеш у дома“, мислеше си Анн, ровейки из чантичката за писмото на малкия си син, което така я развесели предишната вечер. Прочете го гордо пред обитателите на „Грийн Гейбълс“ — първото писмо, което някое от нейните деца ѝ изпращаше. Беше много мило кратко писъмце от нейния седемгодишен син, който ходеше на училище едва от една година. В правописа на Джим все още имаше пропуски, а единият от ъглите на листа беше зацапан с мастилено петно.

Ди плака цяла нощ, защото Томи Дрю я заплаши, че ще изпече куклата ѝ като свинска пържола. Сюзън ни разказва много хубави приказки за лека нощ, но не като теб, мамо...

„Как е възможно да съм била щастлива цяла седмица, далеч от най-скъпите ми същества?“, мислеше си господарката на „Ингълсайд“.

— Чудесно е някой да те очаква в края на дълго пътуване! — възкликна тя, слизайки от влака на перона в Глен Сейнт Мери, където попадна в прегръдките на Гилбърт.

Никога не беше сигурна, че той ще я посрещне — все ставаше така, че някой умираше или се раждаше; а нито едно завръщане не беше съвсем пълно за Анн, ако съпругът ѝ не я чакаше. А сега той дори носеше хубавия си светлосив костюм! („Колко съм доволна, че си сложих блузата слонова кост с воланите и кафявия костюм, макар мисис Линд да твърдеше, че е лудост да се обличам така за пътуването. Ако не го бях направила, сега нямаше да съм достатъчно хубава за Гилбърт“)

Целият „Ингълсайд“ беше ярко осветен от весели японски фенери, окачени на верандата. Анн радостно се втурна по алеята, очертана от двете страни с лехи жълти нарциси.

— Върнах се, „Ингълсайд“ — провикна се тя.

Отново бе заобиколена от цялото си семейство... Смехове, радостни възклицания, възторжени ръкомахания, а отстрани Сюзън Бейкър се усмихваше благовъзпитано. Всяко от децата носеше букет, набран специално в нейна чест, даже двегодишният Шърли не правеше изключение.

— Ето на това му казвам аз хубаво посрещане у дома! Всичко наоколо сякаш прелива от щастие.

— Ако някога пак заминеш, мамо — тържествено заяви Джем, — аз ще хвана апендикс.

— И как точно смяташ да го хванеш? — заинтересува се Уолтър.

— Ш-ш-ш-шт! — смушка го с лакът и заговорнически прошепна Джем. — Това е заразна болест.

Сюзън Бейкър гореше от нетърпение да ѝ разкаже какво се бе случило в нейно отсъствие: кравата на мисис Фенър Дъглас изяла петдесет и седем пирончета и се наложило да викат ветеринар чак от Шарлоттаун; Том Флаг си боядисал мустаците, „а са минали едва две години, откак почина жена му“; Роуз Максвел от пристанището зарязала Джим Хъдсън от Горен Глен, пък той ѝ изпратил сметката колко се е охарчил да я ухажва... Пък какво отбрано общество се събрало на погребението на мисис Еймаса Уорън и как открили Шърли да стои в обора точно под един от конете... „Едва ли някога съм била по-уплашена, скъпа госпожо доктор...“ Как имало достатъчно тревожни признаци да подозират, че сините сливи са поразени от мана; и как Ди цял ден си припявала „Мама днес се връща у дома, днес се връща у дома, днес се връща у дома...“ по мелодията на „Щастливи

вървим по пътя си“. И как Фъстъчето паднало в коритото с дъждовна вода край обора... „Почти се беше удавил, скъпа госпожо доктор, но за късмет докторът го чу да мяучи и в последния възможен момент го извади оттам.“ (Какво значи „в последния възможен момент“, мамо?)

— Сега обаче по всичко личи, че е напълно възстановен — отбеляза Анн, поглаждайки лъскавата козина с черни и бели петна на въпросния котарак, който мъркаше в креслото край камината.

Преди година Нан донесе от селото едно клето мършаво коте, което някакви момчета измъчвали, и Гилбърт го кръсти Фъстъчето. Тогава името му подходеше, но сега съвсем не отговаряше на външния вид на охранения домашен любимец.

— Мамичко, не може ли да вечеряме по-скоро — жално се обади Джем. — Чувствам, че ми стърже коремът. Пък и ние сме приготвили на всеки от любимото му ястие.

— Нали чухте — ние, както каза бълхата на слона след свършената работа — отбеляза с усмивка Сюзън. — Помислихме, че вашето завръщане си заслужава да бъде отпразнувано, скъпа госпожо доктор. Къде се изгуби точно сега, Уолтър? Тази седмица е негов ред да бие гонга в часовете за хранене!

Вечерята се превърна в същинска празнична трапеза. После Анн сложи децата да спят и накрая останаха сами със Сюзън.

— Скъпа госпожо доктор — каза тя притеснено, — има нещо друго, за което съм длъжна да отворя дума пред вас. Мисля, че Уолтър подозира нещо. Няма съмнение, че някое от децата в Глен Сейнт Мери му е подшушнало това-онова. В днешно време доста деца знаят много повече от това, което се полага на техните години. Та онзи ден Уолтър идва при мен, един такъв замислен, и ми вика: „Сюзън, казва той, много ли са скъпи бебетата?“. За миг загубих ума и дума, скъпа госпожо доктор, но после се съвзех. „Някои хора ги мислят за голям разкош, викам му, но тук в «Ингълсайд» са нещо много необходимо.“ Така че, ако той и при вас дойде със същото, вие, скъпа госпожо доктор, вече сте подготвена и ще знаете как да му отговорите.

— Благодаря ти, Сюзън — сериозно отвърна Анн. — Пък и без това мисля, че е време всички да научат за нашето радостно очакване.

Но най-хубавият момент от тази първа вечер у дома бе, когато Гилбърт застана край нея до прозореца и двамата видяха как откъм морето пропълзя мъгла, която постепенно скри посребрените от луната

дюни и пристанището, достигайки чак до тясната долина под „Ингълсайд“, в която се гушеше Глен Сейнт Мери.

— Каква радост да се завърна след тежък ден и да те заваря вкъщи! Щастлива ли си, Анн?

— Истински щастлива! — И Анн се наведе да вдъхне аромата от букета с цъфнали ябълкови клонки, които Джем беше оставил на тоалетната ѝ масичка. Почувства се обградена и преизпълнена с любов. — За една седмица отново се почувствах Анн от „Грийн Гейбълс“, скъпи мой Гилбърт, но е сто пъти по-прекрасно да съм сред вас и да бъда Анн от „Ингълсайд“.

4

— Категорично не! — отсече д-р Блайт с тон, който Джем разбра съвсем ясно.

Джем от опит знаеше, че няма надежда баща му да си промени мнението, нито пък майка му да се опита да го разубеди. Беше по-ясно от бял ден, че по този въпрос двамата са на едно и също мнение. Лешниковите очи на момчето потъмняха от яд и разочарование, докато наблюдаваше жестоките си родители. Той гледаше все по-гневно и по-гневно, но въпреки това те запазиха хладнокръвие и продължиха да вечерят, сякаш нищо особено не се бе случило. Леля Мери Мария, естествено, забеляза възмутения поглед — нищо не убягваше от печалните ѝ избелели сини очи.

Джем прекара с Бърти Шекспир Дрю цял следобед, а Уолтър се спусна към стария Дом на мечтите, за да си поиграе с Кенет и Пърсис Форд. Та Бърти Шекспир каза на Джем, че всички момчета от Глен Сейнт Мери тази вечер отиват на пристанището, за да гледат как капитан Бил Тейлър ще татуира змия върху рамото на Джо Дрю. Бърти Шекспир също щял да ходи и покани Джем да дойде с него. Щяло да бъде страшно забавно. Джем пощуря от желание да види как се прави татуировка, а сега му заявяваха, че подобно нещо изобщо не подлежи на обсъждане.

— Между многото причини да не ти разрешим е и това, че пристанището е твърде далече. Момчетата сигурно ще закъснеят, а ти трябва да си в леглото в осем часа, синко.

— Аз си лягах точно в седем, когато бях малка — намеси се леля Мери Мария.

— Ще трябва да пораснеш още, преди да започнеш да ходиш толкова далеч след залез-слънце — допълни майка му.

— Същото каза и миналата седмица — извика Джем, — а сега съм вече голям! Ти си мислиш, че съм още бебе! Ето че Бърти отива, а той е голям колкото мене!

— Навсякъде е плъзнала дребна шарка — мрачно отбеляза леля Мери Мария. — Можеш да се заразиш, Джеймс.

Джем мразеше да му викат Джеймс. А тя винаги го правеше.

— Искам да хвана дребна шарка — отвърна непокорно той. Но после усети тежкия поглед на баща си и утихна. Баща му не позволяваше на никого да „отговаря“ на леля Мери Мария. Джем я мразеше от цялата си душа.

— Добре де — примирено продължи той, поглеждайки майка си, та да не се разбере, че всъщност говори на леля си Мери Мария, — щом не искаш да ме обичаш, няма нужда да се насилваш. Питам се обаче дали ще ти хареса, ако замина в Африка да убивам тигри?

— В Африка няма тигри, скъпи — меко рече майка му.

— Добре де, тогава лъвовете! — извика Джем. Сигурно всички се бяха наговорили тази вечер да му се присмиват. Ама той ще им даде да се разберат! — И как така да няма тигри в Африка — има даже с милиони. В Африка е пълно с тигри!

Този път майка му и баща му се усмихнаха, предизвиквайки неодобрението на леля Мери Мария. Нахалството на децата никога не трябва да бъде поощрявано!

— А ето и любимия ти джинджифилов сладкиш с бита сметана — намеси се Сюзън, разкъсвана от съчувствие към нейния малък Джем и убеждението, че докторът и госпожата са абсолютно прави да не го пускат на пристанището с оная банда селски хлапетии при пропадналия и впиянчен капитан Бил Тейлър.

Джинджифилов сладкиш с бита сметана наистина беше любимото лакомство на Джем, но тази вечер дори това не бе в състояние да усмири бушуващата от негодувание детска душа.

— Не ща — намусено рече той, стана и с отсечена стъпка се отдалечи от масата, а преди да затръшне вратата, се обърна, за да хвърли последен предизвикателен поглед.

— Така или иначе, не отивам в леглото преди девет за нищо на света. А когато порасна, изобщо няма да си лягам. Ще стоя буден по цели нощи и ще се татуирам навсякъде.

— „Няма да си легна“ би било много по-правилно от „не отивам в леглото“, скъпи — отбеляза майка му.

Нима наистина бяха толкова безчувствени?!

— Предполагам никой не го е грижа за моето мнение, Ани, но ако аз си бях позволила да говоря така пред своите родители, когато бях дете, щях здравата да си изпатя — обади се леля Мери Мария. — Колко жалко, ако питате мен, че в днешно време боят с пръчки се пренебрегва в някои домове.

— Няма защо да вините малкия Джем — сопна се Сюзън, като се убеди, че докторът и госпожата няма думичка да обелят. Но ако Мери Мария Блайт си мислеше, че ще ѝ се размине току-така, хич не беше познала! — Бърти Шекспир Дрю го е подкокоросал и му е наговорил колко ще е забавно да видят как татуират Джо Дрю. Цял следобед стоя тук, а на всичкото отгоре се промъкна в кухнята и отмъкна най-хубавата алуминиева сосиера да я използва за шлем. Щели да играят на войници. После пък си направиха лодки от кора и целите станаха вир-вода, докато ги пускаха в ручей. Ето защо няма нищо чудно малкият Джем да е толкова изтощен и да не е на себе си тази вечер. Иначе е най-възпитаното и послушно дете на този свят.

Леля Мери Мария преглътна отговора. Тя изобщо отказваше да разговаря със Сюзън Бейкър, докато се хранеха, като по този начин показваше неодобрението си, че на Сюзън се разрешава да „седи заедно със семейството“.

Анн и Сюзън бяха изяснили този въпрос още преди появата на леля Мери Мария. Сюзън, която иначе „си знаеше мястото“, никога не сядаше, нито пък очакваше да бъде поканена на масата с останалите от семейството, когато в „Ингълсайд“ идваха гости.

— Но леля Мери Мария не е гостенка — уточни Анн. — Тя е просто член на семейството, също както и ти, Сюзън.

Най-накрая Сюзън отстъпи, като тайничко в себе си се радваше, че Мери Мария Блайт ще разбере дето тя не е проста прислужница. Сюзън никога не беше виждала леля Мери Мария преди това, но нейната племенница, дъщерята на сестра ѝ Матилда, беше работила у тях в Шарлоттаун и разказа всичко на Сюзън.

— Нямам намерение да се преструвам пред теб, Сюзън, че изгарям от радост при мисълта за посещението на леля Мери Мария, особено пък в този момент — откровено ѝ каза Анн. — Но тя писа на Гилбърт и го попита дали може да ни гостува за няколко седмици... А ти знаеш мнението на доктора по този въпрос.

— И той има пълно право на това — отвърна предано Сюзън. — Човек трябва да държи на родата си... Ама чак пък няколко седмици... Е, какво пък, скъпа госпожо доктор, нека не гледаме на нещата откъм черната им страна. Но като си помисля, снахата на сестра ми Матилда дойде да я навести за няколко седмици, а остана цели двайсет години.

— Дано не се стигне чак дотам, Сюзън — усмихна се Анн. — Леля Мери Мария си има много хубав дом в Шарлоттаун, но той ѝ се струва твърде голям и пуст. Както сама знаеш, майка ѝ почина преди две години... Беше на осемдесет и пет, но леля Мери Мария до последния миг държеше много на нея и сега тя страшно ѝ липсва. Затова нека направим така, че гостуването ѝ тук да е колкото се може по-приятно.

— Ще сторя каквото е по силите ми, скъпа госпожо доктор.

— Освен това не слагай цветя на масата, защото, както разбрах, те изострят астмата ѝ. Пиперът пък я кара да киха, така че ще се лишим и от него. Тя страда от чести главоболия и затова трябва да сме особено внимателни и да пазим тишина.

— Мили боже! Досега не бях забелязала вие с господин доктора да вдигате много шум. В случай, че на мен ми се доще да крещя, ще отида наскре д яворовата горичка и там ще викна с цяло гърло. Но виж, ако бедните дечица са принудени да пазят тишина през цялото време само заради главоболията на Мери Мария Блайт... Простете, че го казвам, но това минава всякаква граница, скъпа госпожо доктор.

— Нали става въпрос само за няколко седмици, Сюзън.

— Да се надяваме, скъпа госпожо доктор — приключи разговора Сюзън.

И така, леля Мери Мария пристигна в „Ингълсайд“ и още от вратата попита чистени ли са скоро комините. По всичко личеше, че изпитва неописуем ужас от пожари.

— Винаги съм казвала, че комините в тази къща не са достатъчно високи. Надявам се леглото ми да е добре проветрено, Ани. Влажните ленени чаршафи са нетърпими.

И тя се нанесе в стаята за гости на „Ингълсайд“, но постепенно завладя всички останали помещения в къщата с изключение на спалнята на Сюзън. Нейното пристигане не предизвика у никого бурна радост. Само като я зърна, Джем се промъкна в кухнята и прошепна на Сюзън: „Разрешено ли е да се смеем, докато тя е тук?“. Очите на

Уолтър се насълзяваха, щом я видеше; всеки път трябваше да го избутват позорно от стаята, когато тя влизаше там. Близначките пък изобщо не чакаха някой да ги подканя, а бягаха презглава. Даже Фъстъчето, твърдеше Сюзън, се премести в задния двор. Единствено Шърли не се предаваше, гледеше безстрашно новодошлата с кръглите си кафяви очи, разположен в безопасност в прегръдките или скута на Сюзън. Въпреки това леля Мери Мария смяташе, че децата в „Ингълсайд“ са зле възпитани. Но какво ли друго би могло да се очаква, когато майка им само „пише за разни вестници“, баща им ги смята за самото съвършенство, а на всичко отгоре са наели момиче като Сюзън Бейкър, което не си знае мястото. Затова пък тя, Мери Мария Блайт, ще се постарее докато е в „Ингълсайд“ да даде най-доброто от себе си в името на бедните внуци на братовчедата Джон.

— Твоето „Отче наш“ преди и след ядене трае твърде кратко, Гилбърт — неодобрително рече тя още при първото сядане на масата след нейното пристигане. — Искаш ли, докато съм тук, аз да казвам молитвата? Това ще е добър пример за твоето семейство.

За ужас на Сюзън той се съгласи и още на вечеря леля Мери Мария вече казваше „Отче наш“.

— Това ми прилича повече на молебен, отколкото на „Отче наш“ — сумтеше Сюзън, докато миеше съдовете и си припомняше всичко, което нейната племенница каза за Мери Мария Блайт. „Тя винаги изглежда така, сякаш е надушила някакво зловоние, лельо Сюзън. Не просто лоша миризма, а истинско зловоние.“ Гладис намира правилните думи за всяко нещо, реши Сюзън.

За своите петдесет и пет години мис Мери Мария съвсем не изглеждаше зле. Според собственото ѝ определение, тя имаше „аристократични черти“ на лицето, оброчено от лъскави сиви масури, чийто вид сякаш нанасяше допълнително оскърбление на малкия стегнат сив възел коса върху главата на Сюзън. Обличаше се много хубаво, носеше дълги ахатови обеци и модни колиета на тънката си шия.

— Поне няма да ни е срам от външния ѝ вид — заключи Сюзън.

А какво би си помислила леля Мери Мария, само ако подозираше докъде се простира дързостта на Сюзън, това никой не би могъл да предположи.

5

Анн набра цял сноп нарциси за своята стая и още толкова от божурите на Сюзън за писалището на Гилбърт в библиотеката... Божури с цвят на гъсто мляко, чиито листа с яркочервени краища сякаш бяха топнати в кръв. Въздухът едва-едва започваше да се раздвижва след един необичайно горещ за юни следобед и човек трудно можеше да определи дали отблясъците от водата в пристанището са по-скоро златисти или сребристи.

— Днес залезът сигурно ще е необичайно красив, Сюзън — подхвърли тя, докато минаваше покрай отворения прозорец на кухнята.

— Няма как да се радвам на залеза, докато съдовете не са измити, скъпа госпожо доктор — долетя прозаичният отговор.

— Дотогава ще си приключила с домакинската работа, Сюзън. Погледни само тези огромни бели облаци, които се трупат над Долчинката. Не ти ли се иска в този момент да полетиш нагоре и да ги докоснеш?

Сюзън за миг си представи, че се издига над земята така, както си е с престилката и кърпата за бърсане на чинии, и полита към облака. Това обаче никак не ѝ се понрави. Но тя добре съзнаваше, че точно сега трябва да е особено тактична и да си мери приказките пред госпожата.

— Нароили са се някакви нови гадина, които ядат розовите храсти — смени темата Сюзън. — Утре трябва да ги напръскам... По ми се ще да го направя тази вечер.

— Гилбърт иска да се разходим тази вечер с колата. Трябва да навести бедната стара госпожа Джон Пакстън. Тя издъхва, горката, а той с нищо не би могъл да ѝ помогне. Вече направи всичко, което е по силите му. Независимо от това обаче тя иска той да наминава от време на време.

— Е, скъпа госпожо доктор, човек не може да се роди или да умре, без да се навърта някой близък около него. Пък и вечерта е тъкмо

за разходка с кола. Самата аз ще се поразходя до селото, за да попълня запасите в килера, след като приспя близначките и Шърли. А мис Блайт току-що се качи горе, пъшкайки на всяко стъпало. Май се задава нейният пореден пристъп на главоболие. Така че най-сетне ще се насладим на една тиха и спокойна вечер.

— Нали ще имаш грижата Джем да си легне навреме? — помоли Анн. — Уолтър няма да се връща тази вечер — Лесли помоли той да остане при тях.

Джем седеше на стъпалата пред задната врата с кръстосани боси крака и се мръщеше на целия свят и по-специално на огромната луна, която се издигаше над камбанарията на църквата в Глен Сейнт Мери. Джем никак не харесваше такива огромни луни.

— Само гледай лицето ти да не се вкамени с тази гримаса — подхвърли леля Мери Мария, докато минаваше покрай него на път за стаята си.

В отговор Джем се намръщи още по-свирепо. Хич не го беше грижа дали лицето му ще остане така за вечни времена. Дори се надяваше да стане точно така.

— Махай се и да не си посмяла да се влачиш подире ми цяла вечер — изкомандва той Нан, която го следваше неотлъчно, откакто родителите им заминаха.

— Сърдитко — извика в отговор тя. Но преди да изтрополи по стълбите надолу, остави на стъпалото до него червен захарен лъв, който специално му беше донесла.

Джем се направи, че не го забелязва. Чувстваше се по-нещастен от когато и да било. Всички се отнасяха крайно несправедливо с него, непрекъснато се заяждаха и го тормозеха. Та нали точно Нан изтърси тази сутрин: „Ти не си роден в «Ингълсайд» като всички нас“. Преди обед Ди пък изяде неговия шоколадов заек, макар да знаеше отлично, че това е именно неговият заек. Дори Уолтър го изостави и отиде да копае кладенци в пясъка заедно с Кен и Пърсис Форд. Голямо забавление, няма що! А той толкова искаше да отиде с Бърти и да види как правят татуировката. Джем никога през живота си не бе желал нещо по-силно от това. Щеше му се да зърне великолепния кораб с опънати платна, който по думите на Бърти стоял върху полицата над камината на капитан Бил. Това неговото си беше истинско нещастие, ето какво беше!

Сюзън му донесе от кухнята голямо парче торта, напоено с кленов сироп и поръсено със счукани ядки, но...

— Не, благодаря — рече Джем с каменно изражение.

Защо не беше запазила за него малко джинджифилов кейк с бита сметана, а? Изглежда го бяха излапали до последната трошичка. Ама че лакомия! И той с мрачно удоволствие потъна в своето униние. Сигурно останалите момчета вече бяха на път за пристанището. Едва понасяше мисълта за това. Непременно трябваше да направи нещо, за да си отмъсти! Дали пък да не нареже на малки парченца натъпкания с дървени стърготини жираф на Ди върху килима в дневната? Старата Сюзън ще побеснее от това... Сюзън с нейните противни ядки, макар да знаеше, че той ненавижда ядки и кленов сироп.

Или пък да нарисува мустаци на онова херувимче върху календара в нейната стая? Винаги беше мразил това розово, тлъсто и ухилено ангелче, защото ужасно приличаше на Сиси Флаг, която разправяше нагоре-надолу из училището, че Джем Блайт е нейният обожател. Ама че измишльотина! Представете си само — Сиси Флаг! Сюзън обаче намираше херувимчето за очарователно.

Дали пък да не скалпира куклата на Нан? Или да нацапа носа на Гог или на Магог... А защо не и на двамата? Това може би ще накара майка му да осъзнае, че той вече не е малко момченце. Само да дойде следващата пролет! Няма да ѝ поднесе първия букет минзухари! Няма!

Дали пък да не преяде с ранни ябълки, за да се почувства смъртно болен. Може би именно това ще ги изплаши. Или пък цяла седмица да не си мие ушите. Представяше си какви физиономии ще направят всички в църквата следващата неделя! А защо да не пусне някоя гъсеница на гърба на леля Мери Мария? Една голяма, космата и рошава гъсеница на черти! Или пък да побегне към пристанището, да се скрие на кораба на капитан Дейвид Рийз и на сутринта да отплава към Южна Америка. Дали така ще накара семейството си горчиво да съжалява, че се е отнесло толкова жестоко с него? Ами ако никога вече не се върне обратно? И отиде на лов за ягуари в Бразилия? Щяха ли да се разкайват родителите му тогава? Ами, бас ловеше, че хич няма да се трогнат и от това! Никой не го обичаше. В джоба на панталоните му зееше огромна дупка, а никой не ѝ обърна внимание и не я заши. Какво пък, и него изобщо не го е грижа за това! Ще показва дупката си на всички из Глен Сейнт Мери, за да разберат, че е изоставено дете. Тази

явна несправедливост го погълна в бездната си и той с наслада ѝ се отдаде.

Над главата му цъкаше големият дядов часовник в дневната, пренесен в „Ингълсайд“ след смъртта на стария Блайт. Джем винаги беше харесвал този мъдър древен часовник, но сега го ненавиждаше от дън душа. Все му се струваше, че часовникът се надсмива над него: „Ха, ха, ха, време е за лягане. Другите момчета може и да са на пристанището, но ти отиваш да спиш. Ха, ха... Ха, ха... Ха, ха!“.

Защо всяка вечер трябваше да си ляга?! Така де, защо?

Сюзън тръгна към селцето и нежно обгърна с поглед малката наежена фигурка на стълбите.

— Може и да не си лягаш, докато се върна, Джем — снизходително рече тя.

— Тая нощ изобщо нямам намерение да си лягам — изфуча Джем. — А ще избягам, точно така ще направя! Ще се хвърля в езерото, така да знаеш!

На Сюзън никак не ѝ стана приятно, че той говореше така. И тя продължи по пътя безмълвна и огорчена. Това момче се нуждаеше от здрава ръка! Фъстъка се отърка в крака на Джем, но получи само един мрачен поглед в отговор.

— Махай се! Какво ме зяпаш като леля Мери Мария? Марш! Ах, ти! Ето ти тогава!

И Джем го замери с малката тенекиена количка на Шърли, която се търкаляше наблизко, а котаракът избяга с жално мяукане в убежището си под шипковия плет. Гледай ти! Даже котаракът го мразеше! Тогава какъв е смисълът изобщо да се живее?

Джем вдигна захарния лъв. Нан беше изяла опашката и по-голямата част от хълбоците му, но все още си личеше, че е лъв. Може пък да го дояде. И това сигурно щеше да е последният захарен лъв в живота му.

Когато от лъва не остана нищо и Джем облиза пръсти, от предишните му планове не бе останала и следа. А това е единственият възможен изход за човек, на когото всичко му е забранено.

6

— Защо, за бога, всички лампи в къщата светят? — възкликна Анн, когато двамата с Гилбърт спряха пред портата на двора в единайсет часа вечерта. — Сигурно някой е дошъл на гости.

Но се оказа, че няма никакви гости. Жива душа не се виждаше наоколо. В кухнята светеше... Лампите в дневната горяха, в хола също, в стаята на Сюзън и в спалните им на горния етаж сияеше като бял ден... И въпреки това нямаше следа от обитателите на къщата или пък от външни посетители.

— Какво мислиш за това... — започна Анн, но беше прекъсната от звънеца на телефона.

Гилбърт вдигна слушалката, слуша известно време, после изхвъркна навън, без дори да погледне към Анн. Очевидно се беше случило нещо потресаващо и нямаше време за губене в излишни обяснения. Но Анн беше привикнала с това като съпруга на човек, който постоянно се бори за нечий живот. И тя с философско примирение свали шапката и палтото си. После усети, че в нея се надига гняв срещу Сюзън, която не биваше да излиза без да е загасила лампите и на всичкото отгоре да оставя вратите да зеят подире ѝ.

— Скъпа... госпожо... доктор — изрече някакъв глас, който съвсем не приличаше на този на Сюзън, но се оказа, че е именно тя.

Анн се втренчи учудено в нея — беше без шапка, с разрошена коса, а по басмената ѝ рокля имаше петна. Ами лицето ѝ!

— Сюзън, какво се е случило?

— Джем изчезна!

— Изчезна ли? — глупаво се ококори Анн. — Какво искаш да кажеш с това „изчезна“?

— Той беше... — изохка Сюзън, кършейки ръце, — той седеше на задното стълбище, когато тръгнах да излизам. Върнах се още преди да се е мръкнало, но него вече го нямаше... Отначало не се изплаших, но после не успях никъде да го открия. Претърсих всяко кътче от къщата... Той спомена нещо за бягство...

— Глупости! Никога не би направил такова нещо, Сюзън. Напразно се тревожиш. Сигурно е наблизил... Може да е заспал... Трябва да е тук някъде.

— Претърсих навсякъде, наистина навсякъде. Прерових дори високата трева в края на двора. Вижте роклята ми само! Помня как все повтаряше колко забавно ще е да преспи в сеновала, затова се качих и там, но пропаднах през оная дупка в ъгъла над яслите и се насадих в един полог. Късмет извадих, че не си счупих някой крак. Ако изобщо може да се говори за късмет, когато малкият ми Джем се изгуби!

Но Анн все още не усещаше тревога или вълнение.

— Дали все пак не е отишъл на пристанището с останалите момчета, как мислиш, Сюзън? Никога досега не си е позволявал да не се подчини, но знае ли човек...

— Не е и там, скъпа госпожо доктор... Хукнах към Дрю веднага щом претърсих къщата и двора, а Бърти Шекспир тъкмо се прибираше у дома. Той каза, че Джем не е бил с тях. Чак ми заигра под лъжичката... Веднага се обадох у Пакстънови и там казаха, че сте тръгнали, но не знаят накъде.

— Стигнахме до Лоубридж, за да се обадим у семейство Паркър.

— Звънях навсякъде, където предполагах, че може да отидете. После се върнах отново в селото... Мъжете се захванаха да го търсят...

— О, Сюзън, мигар това беше необходимо?

— Претърсих навсякъде, скъпа госпожо доктор... Навсякъде, където би могло да отиде или да се скрие едно дете. Боже, какво преживях тази нощ!... А той каза, че ще се хвърли в езерцето!

По тялото на Анн против волята ѝ премина някакъв спазъм. Джем, разбира се, не би се хвърлил в езерцето... Та това е глупаво! Макар че там имаше една плоскодънна лодка, с която Картър Флаг ходеше на риба. Джем, за да разведри мрачното си настроение от вечерта, сигурно се е опитал да прекоси езерцето, както често казваше, че иска да направи; може дори да е паднал във водата, опитвайки се да отвърже лодката. Внезапно я обзе смразяващ ужас.

— Дори представа нямам къде отиде Гилбърт — уплашено рече тя.

— За какво е тая суетня наоколо — попита леля Мери Мария, появявайки се внезапно на горната площадка на стълбите. Около главата ѝ имаше ореол от къдрици, а тялото ѝ беше увито в избродиран

с дракони халат. — Не може ли човек поне една нощ да се наспи като хората?

— Джем е изчезнал — отвърна Сюзън, която бе твърде ужасена, за да обръща внимание на тона на мис Блайт или пък да се засяга от него.

Анн вече беше тръгнала сама да претърсва къщата. Джем трябваше да е някъде тук! Но момчето не беше в стаята си — леглото стоеше непокътнато... Нямаше го и в нейната спалня... Нямаше го... Нямаше го никъде в къщата. След като претърси всяко кътче от тавана до мазето, Анн се върна отново в дневната в състояние, близо до истерията.

— Не искам да те тревожа, Анн — започна леля Мери Мария, снижавайки глас, — но надзърна ли в резервоара с дъждовна вода? Миналата година малкият Джек Макгрегър се удави в техния резервоар с дъждовна вода.

— И там... претърсих — отвърна Сюзън и отново закърши ръце. — Взех една пръчка и... бръкнах с нея чак до дъното.

Сърцето на Анн, което спря да бие при въпроса на леля Мери Мария, сега отново възстанови ритъма си. А Сюзън се овладя и най-накрая престана да кърши ръце. Твърде късно се сети, че тъкмо сега скъпата госпожа доктор не трябва да бъде тревожена.

— Нека сега се успокоим и възвърнем самообладанието си — продължи тя с треперещ гласец. — Та както казахте вие, скъпа госпожо доктор, той трябва да е все някъде наоколо. Не е възможно да се изпари във въздуха, нали така!

— Ами провери ли в сандъка с въглища? Ами в часовника? — продължи да разпитва леля Мери Мария.

Сюзън беше проверила и сандъка с въглища, но не ѝ бе хрумвало да погледне в часовника. А той беше достатъчно голям, за да побере едно малко момченце. Анн се втурна натам, но Джем го нямаше и в часовника.

— Когато тръгнах да си лягам, имах предчувствие, че нещо наистина ще се случи тази нощ — подхвана отново леля Мери Мария, притискайки ръце към слепоочията си. — Щом се зачетех в една от главите на Библията, както правя всяка вечер, думите „Не знаем какво ни носи следващото утро“ сякаш се надигнаха от листа. Това беше

знак! Най-добре е да се подготвиш за най-лошото, Ани. Той може да се е заблудил в тресавището. Жалко, че нямаме подръка хрътки.

С огромно усилие над себе си Анн си наложи да се усмихне.

— Боя се, че на целия остров няма нито една хрътка, лельо. Ако беше още жив старият Рекс — сетерът на Гилбърт, когото отровиха, той щеше да открие Джем. Сигурна съм, че напразно се тревожим.

— Томи Спенсър от Кармъди изчезна загадъчно преди цели четиридесет години и така и не го откриха... И няма нищо смешно в това, Ани. Чудя ти се как може да си толкова спокойна в подобен момент.

В този миг телефонът иззвъня. Анн и Сюзън се спогледаха.

— Не мога... Не мога дори да приближа телефона, Сюзън... — прошепушна Анн.

— Аз също — отвърна категорично Сюзън.

И до края на дните си щеше да се ненавижда, че прояви подобна слабост тъкмо пред Мери Мария Блайт, но тогава нищо не можеше да я накара да вдигне слушалката. Двата часа безплодно търсене и всички ужасяващи мисли, които минаха през главата ѝ, я бяха съсипали.

Леля Мери Мария се понесе решително към телефона, вдигна слушалката, а сянката на къдриците ѝ върху стената я правеха да изглежда сякаш е с рога.

— Картър Флаг каза, че навсякъде са претърсили, но от момчето няма и следа — докладва хладнокръвно леля Мери Мария. — Но пък видели лодката насред езерото и в нея нямало никого, поне доколкото това може да се каже със сигурност от брега. Сега се опитват да я изтеглят в плиткото.

Сюзън успя да подхване Анн точно навреме.

— Не, нямам намерение да припадам, Сюзън — процеди Анн със стиснати устни. — Помогни ми само да се добера до стола... Благодаря. Трябва на всяка цена да открием Гилбърт.

— Ако Джеймс наистина се е удавил, Ани, трябва постоянно да си напомняш колко горчивини са му спестени в този греховен свят — продължи да нарежда леля Мери Мария, решена на всяка цена да утеши Анн.

— Ще взема фенера и ще претърся всичко отново — рече Анн, щом успя да се надигне от стола. — Знам, че си огледала навсякъде,

Сюзън, но нека и аз го направя. Просто не мога да стоя със скръстени ръце и да чакам.

— Тогава си облечете жилетката, скъпа госпожо доктор. Паднала е роса, пък и въздухът е влажен. Ще ви донеса червената — праметната е на един стол в стаята на момчетата. Почакайте ме тук, докато се върна.

И Сюзън хукна нагоре по стълбите. Миг по-късно отгоре се разнесе нещо, което можеше да бъде определено единствено като писък, и той отекна във всяко кътче на „Ингълсайд“. Анн и леля Мери Мария се втурнаха презглава натам и я завариха в хола едновременно да се смее и плаче. В този момент Сюзън бе най-близо до истерията в целия свой минал и бъдещ живот.

— Скъпа госпожо доктор... Той бил тук! Малкият ми Джем е тук и спи на креслото край прозореца зад вратата. Затова не съм го видяла... А като не го намерих в леглото му...

Тялото на Анн поддаде под бремето на това непосилно облекчение и радост и тя се отпусна на колене до перваза на прозореца. Скоро двете със Сюзън щяха да се смеят над своята глупост, но сега от очите им се стичаха единствено сълзи на дълбока благодарност.

Малкият Джем седеше дълбоко заспал в креслото пред прозореца, покрит с плетен вълнен шал и с любимото си плюшено мече в загорелите ръчички. Забравеният обидата Фъстък се беше проснал напърно върху краката му. Червените къдри на момчето лежаха разпилени по облегалката. То май сънуваше нещо много приятно и Анн не се реши да го събуди. Но по едно време детето внезапно отвори очи като светъл кехлибар и се вторачи в нея.

— Джем, скъпи мой, защо не си в леглото? Ние... Ние малко се поуплашихме. Дълго време не успяхме да те открием, а на никого не му мина през ум да те търси тук.

— Останах тук, за да видя кога ще се приберете с татко.

Майка му го вдигна на ръце и го отнесе в неговото легло. Толкова беше хубаво да го целунат за лека нощ, да почувства как тя подпъхва завивките под него с онези внимателни движения, които го караха да се чувства обичан. И кого го е грижа за някаква си татуирана змия! Майка му бе толкова нежна, най-прекрасната майка на света. Всички в селото наричаха майката на Бърти Шекспир „Скръндзата“, защото бе

такава скъперница, пък имаше и нещо друго... Беше виждал как тя шамаросва Бърти за всяко дребно провинение.

— Мамо — сънливо рече той, — и другата пролет ще ти донеса минзухари... Ще го правя всяка година. Бъди сигурна в това.

— Разбира се, че съм сигурна, скъпи — отвърна майка му.

— И така, щом като всичко си дойде на мястото, предполагам вече може да си поемем дъх и да се върнем отново по леглата — обяви леля Мери Мария. Но гласът ѝ звучеше някак заядливо.

— Колко съм глупава, дето забравих да проверя в креслото зад вратата — избъбри Анн. — Сега докторът ще ни го натяква цял живот, можеш да се сигурна в това, Сюзън. Моля те, обади се на господин Флаг и му кажи, че сме открили Джем.

— Здравата ще ми се присмее — рече щастливо ухилена Сюзън. — Не че ме е много грижа... Щом малкият ми Джем е жив и здрав, може да се смее колкото си иска.

— Аз пък ще направя чай — жаловито изпъшка леля Мери Мария, увивайки драконите около сухото си тяло.

— Ей сегичка ще го запаря — побърза да я изпревари Сюзън, която тъкмо слагаше телефонната слушалка на мястото ѝ. — Всички имаме нужда от един топъл чай. Когато Картър Флаг разбра, че малкият ми Джем е в безопасност, скъпа госпожо доктор, рече: „Благодаря на Господа“. Повече няма да ме чуete и думичка да кажа против този човек, каквито и цени да слага на стоките си. Няма ли да е добре за утре вечер да сготвя пиле, а, скъпа госпожо доктор? Нека си направим нещо като малко тържество, така да се каже. А на малкия ми Джем ще приготвя неговите любими кифлички с масло за закуска.

Телефонът отново иззвъня. Този път се обаждаше Гилбърт, за да каже, че кара зле обгорено бебе от пристанището към градската болница, и да не го чакат тази нощ.

Анн се надвеси през прозореца за един последен прощален и изпълнен с благодарност поглед към света, преди да си легне. Откъм морето духаше студен вятър. През клоните на дърветата в Долчинката се процеждаше оскъдна лунна светлина. Анн дори успя да се засмее, но устните ѝ още трепереха от преживения ужас. Припомни си с усмивка паниката отпреди час, абсурдните предложения и жестоките думи, които ѝ наговори леля Мери Мария. Детето ѝ бе живо и здраво.

А някъде навън в нощта Гилбърт се бореше за живота на друго дете...
„Мили Боже, помогни му, помогни и на тази нещастна майка...“

Дружелюбната нощ обгърна в обятията си „Ингълсайд“ и всички, даже Сюзън, на която ѝ идеше да се завре в миша дупка от срам, заспаха под закрилата на домашната стряха.

— Тук той ще има много приятели и изобщо няма да се чувства самотен с четирите ни деца. Пък и племенниците от Монреал често ни навещават... Няма да му липсва глъчката на вашия дом.

Пухкавата, лъчезарна и винаги весела мисис Паркър се усмихваше широко срещу Уолтър. Той отвърна на усмивката ѝ, но някак насила. Все още не беше съвсем сигурен дали наистина харесва мисис Паркър въпреки нейните широки усмивки и лъчезарния ѝ характер. Виж, доктор Паркър безспорно му харесваше; що се отнася до четирите деца и племенниците от Монреал, Уолтър никога не ги беше виждал. Лоубридж, където живееше семейство Паркър, се намираше само на шест мили от Глен Сейнт Мери, но въпреки това Уолтър не го беше посещавал, макар че родителите му често гостуваха на семейство Паркър. Баща му и доктор Паркър бяха големи приятели, но Уолтър имаше смътно подозрение, че майка му би си живяла прекрасно и без мисис Паркър. Макар и едва шестгодишен, Уолтър — Анн отдавна забеляза това — долавяше неща, които обикновено убягваха от вниманието на другите деца.

Освен това Уолтър съвсем не беше сигурен, че изобщо иска да отиде в Лоубридж. Някои гостувания много му допадаха — като пътуването до Авонлий например... О, толкова забавно прекара там с Кенет Форд. Макар че престоят в Дома на мечтите трудно можеше да се нарече гостуване. Всички го смятаха за нещо като по-малък брат на „Ингълсайд“. Виж, да замине за Лоубридж, и то за цели две седмици сред непознати — това бе съвсем различно нещо. Но въпреки неговите колебания, изглежда, вече всичко беше уредено и уговорено.

По някаква причина, която оставаше неясна за Уолтър, това развитие на нещата напълно устройваше родителите му. Нима бяха решили да се отърват от всичките си деца, зачуди се наскърбен Уолтър. Отпратиха Джем за Авонлий още преди два дни, а наскоро дочу Сюзън как предложи „да изпратят близначките у мисис Марша Елиът, когато му дойде времето“. Какво ли ще е това време? От няколко дни насам и

леля Мери Мария ходеше угрижена и си мърмореше под нос, че „й се ще всичко да мине гладко“. Колкото и да се опитваше да разбере нещо повече, Уолтър продължаваше да тъне в неведение за онова важно нещо, което очевидно предстоеше. Нямаше съмнение обаче, че из въздуха на „Ингълсайд“ се носеше предчувствие за някакво необикновено събитие.

— Ще го доведе още утре — каза Гилбърт.

— Малките ще го очакват с нетърпение — отвърна мисис Паркър.

— Много мило от страна на мисис Паркър да вземе Уолтър под крилото си — вметна леля Мери Мария, когато семейство Паркър си замина. — Пред мен сподели, че имала голяма слабост към момчето. Понякога прищевките на хората са твърде особени, не намирате ли? Е, поне две седмици от сега нататък ще мога да ходя в банята спокойно, без да се страхувам, че ще настъпя някоя умряла риба.

— Умряла риба ли? Нали не искаш да кажеш, че...

— Това искам да кажа, Ани. Винаги наричам нещата с истинските им имена. Точно така — умряла риба! Чудя се дали ти се е случвало да стъпиш боса върху умряла риба?

— Н-н-н-е-е-е... Но как...

— Снощи Уолтър улови една пъстърва и я пусна във ваната, за да не умре, скъпа госпожо доктор — с готовност обясни Сюзън. — Ако беше си стояла там, сега всичко да е наред. Само че тя успяла да изскочи по някакъв начин и умряла на пода. Е, ако някой ходи бос нагоре-надолу...

— Зарекла съм се никога с никого да не се карам — обяви леля Мери Мария, после рязко стана и напусна стаята.

— И аз — вметна Сюзън.

— О, Сюзън, боя се, че май и на мен започва да ми лази по нервите. Сигурно няма да ми прави чак толкова впечатление, когато всичко приключи. Освен това сигурно наистина е ужасно да настъпиш умряла риба...

— Не е ли по-добре да стъпиш на умряла, отколкото на жива риба, мамо? Умрялата поне няма да подскача — намеси се Ди.

А тъй като истината никога не трябва да се премълчава, редно е да признаем, че и стопанката, и прислужницата в „Ингълсайд“ се разсмяха с глас.

И въпреки очевидно благополучното развитие на нещата, същата вечер, когато Гилбърт и Анн останаха насаме, тя се запита дали Уолтър ще е наистина щастлив в Лоубридж.

— Той е толкова чувствителен — замислено рече тя.

— Даже прекалено — отвърна Гилбърт. — Убеден съм, че още го е страх да се качи в тъмното на горния етаж. Ето защо мисля, че две седмици с децата на семейство Паркър ще му се отразят добре. Предполагам, че после тук ще се завърне съвсем друго дете.

Уолтър лежеше буден в леглото и се опитваше да отхвърли натрапчивата мисъл, че утре заминава, давайки воля на развихрената си фантазия. Нощта постепенно се спускаше над земята. Нощ, подобна на огромен черен ангел с крила на прилеп, който веднъж бе видял в гората на мистър Ендрю Тейлър откъм южната страна на хълма. Понякога Уолтър беше доволен, че идва, но друг път толкова ясно си представяше, че чак го хващаше страх... Всичко в чудния свят на Уолтър добиваше лице и душа. Според него „Ингълсайд“ и Долчинката, кленовата гора и Тресавището, дори брегът покрай пристанището бяха населени с елфи, водни духове, дриади, русалки и таласъми. А черната гипсова котка върху лавицата над камината беше магьосница, която нощем оживяваше и бродеше из къщата, извисявайки ръст като великан. Уолтър мушна глава под завивката и затрепери от страх. Постоянно плашеше сам себе си със своите фантазии. Изглежда леля Мери Мария имаше право, когато каза, че е „много нервен и напрегнат“, макар Сюзън никога да не ѝ прости за тези думи. Може би леля Мери Кити Макгрегър от Горен Глен, за която се твърдеше, че има шесто чувство, вярно се досети, когато веднъж се взря за дълго в сивите му очи с дълги мигли и рече: „Дали е възможно да живее стара душа в младо тяло“. Сигурно тази древна душа знаеше твърде много, за да може да бъде разбрана от неговото младо и неопитно съзнание.

На сутринта казаха на Уолтър, че следобеда баща му ще го закара в Лоубридж. Момчето нищо не отвърна, но на масата нещо така го задави, че сведе очи, за да не видят останалите напиралците в тях сълзи. И въпреки това не успя съвсем да ги прикрие.

— Нали не се каниш да ревеш, Уолтър? — изрече с такъв тон леля Мери Мария, сякаш всяко шестгодишно момче би било опозорено за цял живот, ако дори веднъж се разплаче. — Ако има нещо, което

истински презирам на този свят, това са ревлювците. А ти дори не си си изял бекона.

— Остана само тлъстото — отвърна Уолтър, примигвайки самоотвержено, макар още да не смееше да вдигне очи към нея. — Не обичам тлъсто.

— Когато аз бях дете — продължи леля Мери Мария, — не ми беше позволено да имам каквито и да било предпочитания. Е, надявам се мисис Паркър да те излекува от някои слабости. Тя май беше по баща Уинтър... А дали не беше и Кларк? Не, най-вероятно е Кембъл. Така или иначе, и родът Уинтър, и родът Кембъл са от един дол дренки и не понасят каквито и да е фантазии.

— Моля ви, лельо Мери Мария, не плашете Уолтър с посещенията му в Лоубридж — намеси се Анн и в очите ѝ проблеснаха светкавици.

— Съжалявам, Ани — обидено отвърна леля Мери Мария, — бях забравила, че не ми е позволено да взема каквото и да било участие във възпитанието на тези деца.

— Да ѝ се не види макар! — измърмори под нос Сюзън, когато отиде в кухнята за десерта — любимия на Уолтър кралски пудинг.

Анн обаче се почувства ужасно виновна. Гилбърт ѝ хвърли леко укорителен поглед, сякаш искаше да напомни да е малко по-търпелива с бедната самотна стара дама.

Самият Гилбърт също беше в лошо настроение. Както на всички бе известно, това лято той имаше ужасно много работа, пък и леля Мери Мария често злоупотребяваше с търпението му. Ето защо Анн се зарече наесен, ако всичко мине добре, да опакова багажа му и да го пусне да половува за месец в Нова Скотия.

— Харесва ли ви чайът? — обърна се тя разкаяно към леля Мери Мария.

Леля Мери Мария попи устни със салфетката.

— Твърде слаб е. Но това сега няма никакво значение. Кой го е грижа дали старата жена харесва чая, който са ѝ поднесли, или пък не. Въпреки това има хора, които ме смятат за чудесен събеседник и добра компания.

Каквато и да беше връзката между тези две изречения, Анн почувства, че е извън нейните възможности да я схване. Внезапно тя пребледня.

— Май ще отида горе да си полегна — немощно промълви тя и се надигна от стола. — Пък и ти, Гилбърт, недей да стоиш до късно в Лоубридж. Не е зле да позвъниш и на мис Карсън.

После тя целуна Уолтър за довиждане, но някак набързо и без чувство, сякаш изобщо не ѝ беше до него. Уолтър не би трябвало да плаче. Леля Мери Мария също го целуна по челото — Уолтър мразеше тези мокри целувки по челото — и каза:

— Внимавай как се държиш на масата в Лоубридж, Уолтър, и не давай воля на лакомията си! Ако го направиш, Черният великан ще дойде с една голяма черна торба и ще те пъкне в нея при лошите деца.

Добре че точно тогава Гилбърт отиде в конюшната да запрегне Грей Том и не чу думите ѝ. Двамата с Анн не позволяваха децата им да бъдат плашени по какъвто и да е повод. Сюзън чу всичко, докато почистваше масата, но леля Мери Мария така и не разбра, че се размина на косъм върху нейната глава да се изсипят всички останки от вечерята, събрани в лопатката.

8

На Уолтър му хареса пътуването до Лоубридж, което предприеха с баща му след обяда. Пътят беше очертан от двойна ивица нацъфтели лютичета, които люлееха главички, а тук-там между тях се зеленееха папратови полянки. Само дето сега баща му беше необичайно мълчалив и плющеше с камшика над Грей Том както никога преди това. Щом стигнаха Лоубридж, той каза набързо няколко думи на мисис Паркър и препусна обратно по пътя, без дори да се сбогува с Уолтър. Момчето едва се удържа да не се разплаче отново. По всичко личеше, че вече никой не го е грижа за него. Доскоро поне майка му и баща му го обичаха, но сега и те бяха охладнели.

Голямата и разхвърляна къща на семейство Паркър в Лоубридж му се видя враждебна и неприветлива. Но сигурно точно в този момент нито една чужда къща не би му се понравила. Мисис Паркър го отведе в задния двор, където кънтяха весели писъци и смехове. Там го представи на своите деца, от които дворът просто гъмжеше. После някак набързо и неочаквано отново се върна при ръкоделието си, оставяйки ги „да се опознаят по-добре“. Този подход в повечето случаи даваше добър резултат; едва ли някой можеше да я вини, дето не се е досетила, че малкият Уолтър Блайт е изключение. Тя наистина го харесваше, пък и нейните деца бяха много мили и весели... Вярно, Фред и Оупъл имаха наклонност да се държат високомерно като истински жители на Монреал, но мисис Паркър можеше да се закълне, че двамата не биха си позволили да са неучтиви с когото и да е. Всичко щеше да мине като по мед и масло. А тя бе толкова доволна, че с нещо може да помогне на „бедната Анна Блайт“, пък било то и като я освободи от грижите за едно от нейните деца. Мисис Паркър наистина се надяваше всичко да мине гладко. Приятелите на Анна все си припомняха трудното раждане на Шърли и се тревожеха много повече за нея, отколкото тя за самата себе си.

Внезапна тишина настана в задния двор, който в долния си край преминаваше в сенчеста ябълкова градина. Уолтър стоеше мрачен,

поглеждайки към децата на семейство Паркър и братовчедите Джонсън от Монреал. Бил Паркър, румен кръглолик хлапак, който много приличаше на майка си, се видя твърде възрастен и едър в очите на Уолтър. За деветгодишния Анди Паркър децата от Лоубридж казваха, че е „най-отвратителният от Паркъррови“ и неслучайно го бяха нарекли Прасето. Уолтър още от самото начало не хареса погледа му, късо подстриганата му русолява четина и лукавото му, луничаво лице с изпъкнали воднисти очи. Фред Джонсън беше на възрастта на Бил — Уолтър не хареса и него, макар да изглеждаше добре с тези подредени къдри и черни очи. Деветгодишната му сестра Оупъл също имаше красиви къдри и черни очи... Много живи и умни черни очи. Едната ѝ ръка беше праметната през раменете на осемгодишната Кора Паркър и двете снизходително наблюдаваха Уолтър. И ако не беше Алис Паркър, Уолтър сигурно щеше да се завърти на пети и да си тръгне.

Седемгодишната Алис имаше най-прекрасната вълниста коса със златни къдрици, която Уолтър бе виждал. Наситеносините ѝ очи имаха цвета на теменужките в Долчинката; освен това страните на Алис бяха розови и с трапчинки. Тя носеше украсена с волани жълта рокля, в която приличаше на лютиче, разлюляно от вятъра. Усмихна му се, сякаш се познаваха открай време, и така веднага стана негова приятелка.

Пръв заговори Фред.

— Здравей, синко — надменно рече той.

Уолтър тутакси усети снизходителния тон и се сви като охлюв в черупката си.

— Името ми е Уолтър — отговори момчето.

Фред се извърна към останалите с добре изиграна изненада. Ще му даде да се разбере на този селяндур!

— Той казва, че името му е Уолтър! — обърна се към Били и насмешливо изкриви уста.

— Той казва, че името му е Уолтър! — повтори като ехо Били към Оупъл.

— Той казва, че името му е Уолтър! — обърна се тя на свой ред към възхитения Анди.

— Той казва, че името му е Уолтър! — издекламира Анди към Кора.

— Той казва, че името му е Уолтър! — изкиска се Кора към Алис.

Алис нищо не отвърна. Тя просто погледна към Уолтър и този спокоен поглед му позволи да понесе по-леко подигравателния смях на останалите, които се запревиваха, викайки в надпревара:

— Той казва, че името му е Уолтър!

А после отново избухваха в писклив смях.

„Колко добре се забавляват малките“, помисли си мисис Паркър, надвесвайки се доволно над ръкоделието си.

— Чух мама да казва, че вярваш във феи — подхвана Анди, отмятайки безочливо глава.

Уолтър спокойно го изгледа. Нямаше намерение да се огъва, особено пък в присъствието на Алис.

— Феите наистина съществуват — упорито рече той.

— Няма никакви феи — отвърна Анди.

— Има — настоя Уолтър.

— Той казва, че има феи — обърна се Анди към Фред.

— Той казва, че има феи — предаде Фред на Бил и те отново повториха вече познатото изпълнение.

За Уолтър, на когото никой досега не се беше присмивал, това бе истинско изпитание, което едва успяваше да понесе. Той започна да хапе устни, само и само да не се разплаче пред Алис.

— А какво ще кажеш да те наципем до посиняване? — застрашително попита Анди, взел Уолтър за някое мамино синче, което ще е много забавно да поставят на мястото му.

— Млъквай, Прасе! — с нетърпящ възражения тон нареди Алис. Гласът ѝ, макар да говореше тихо, звучеше категорично. В него имаше нещо, на което дори Анди не посмя да се противопостави.

— Всъщност нямах намерение да го правя — смутено измърмори той.

Нещата постепенно се обърнаха в полза на Уолтър и съвсем скоро те вече играеха на гоненица в ябълковата градина. Но когато с шум и трополене се събраха около масата за вечеря, мъката по дома отново завладя Уолтър. Толкова се натъжи, че в един ужасяващ миг едва не се разплака пред всички. Спаси го топлата ръка на Алис, която окуражаващо стисна неговата, докато сядаха по местата си. Въпреки това не можа да преглътне нито зальк... Дори трохичка. Но мисис

Паркър, на чиито възпитателни методи наистина си струваше да се обърне внимание, не настоя да се храни, а само отбеляза, че на сутринта апетитът му сигурно ще е по-добър.

Уолтър през цялото време се чудеше защо всички така крещят един на друг. Откъде можеше да знае, че още не са свикнали с отсъствието на наскоро починалата глуха баба на семейството. От шума го заболя глава. О, сега и у дома вечеряха, мама се усмихва начело на масата, татко се закача с близначките, Сюзън пълни с попара паничката на Шърли, а Нан тайно подхвърля под масата мръвки на Фъстъка. Даже леля Мери Мария, превърнала се в част от семейството, вече му се виждаше мила и му липсваше. Ами сега кой ще бие гонга за вечеря? Тази седмица беше негов ред, а и Джем го нямаше. Само ако можеше да се скрие някъде и да си поплаче на воля! Но тук изглежда нямаше нито едно тайно кътче и навсякъде беше пред очите на останалите. Освен това точно срещу него седеше Алис... Уолтър изпи наведнъж цяла чаша вода с лед и като че ли това малко му помогна.

— Нашият котарак е истински боец — внезапно рече Анди и свирепо го ритна под масата.

— Нашият също — не му остана дължен Уолтър, пък и не лъжеше. — Нямаше да позволи котарациите от Лоубридж да бъдат смятани за нещо повече от Фъстъка.

— Обзалагам се, че нашият котарак ще направи на пух и прах вашия — подразни го Анди.

— Обзалагам се, че няма да успее — измърмори Уолтър.

— Хайде, хайде, стига вече с тези спорове за котараци — намеси се мисис Паркър, която държеше да прекара една тиха и спокойна вечер, за да напише статията си „Погрешно разбраните деца“ за университетския вестник. — Сега вървете пак да си поиграете, защото скоро идва време за лягане.

Време за лягане! Уолтър внезапно осъзна, че трябва да остане тук през цялата нощ... Много нощи подред — цели две седмици. Това му се видя непоносимо. Той се оттегли в ябълковата градина със стиснати зъби и завари там Били и Анди вкопчени един в друг да се търкалят из тревата и да си разменят удари и ритници с викове до небесата.

Подобни схватки бяха нещо обичайно в семейство Паркър. Мисис Паркър твърдеше, че няма нищо лошо в това момчетата да се

поступат от време на време. Според нея по този начин изразходваха лошотията, натрупана в организма им, и след това ставаха още по-добри приятели. Но Уолтър никога преди това не беше виждал някой да се бие така ожесточено и стоеше като втрещен.

Фред гледаше отстрани и ги поощряваше, Оупъл и Кора се смееха, но в очите на Алис имаше сълзи. Ето това Уолтър вече не би могъл да понесе. И той се хвърли между противниците, които се разделиха за миг да си поемат въздух преди отново да се вкопчат един в друг.

— Престанете да се биете, плашите Алис — извика Уолтър.

Бил и Анди недоумяващо зяпнаха, докато не проумяха, че някакъв пикльо се опитва да им се меси. Двамата избухнаха в смях, а Бил го тупна по гърба.

— Тоя си го бива, деца! — каза той. — Един ден ще стане човек от него, стига да успее да порасне.

Алис изтри сълзите си и погледна Уолтър с благодарност, което никак не се хареса на Фред.

— Майка ти е смъртно болна — каза той на Уолтър.

— Тя... не е болна — изплака Уолтър.

— Напротив, знам го от сигурно място. Чух леля Джен да го съобщава на чичо Дик. — Фред беше чул как леля Джен казва само: „Анн Блайт е неразположена“, но му достави голямо удоволствие да добави към това и „смъртно болна“. — Най-вероятно ще умре още преди да си се прибрал у вас.

Уолтър се огледа с измъчен поглед. Алис отново застана плътно до него, но останалите взеха страната на Фред. Те усещаха, че това красиво момче не е като тях, то им беше чуждо и неприятно, ето защо им доставяше удоволствие да го измъчват.

— Дори да е болна, татко ще я излекува — продължи Уолтър.

Не можеше да бъде иначе!

— Боя се, че това е невъзможно — отвърна Фред със съчувствен глас, но в същото време намигна лукаво на Анди.

— За татко няма невъзможни неща — високо каза Уолтър.

— Я виж ти! Ами какво ще кажеш за Ръс Картър, който миналото лято отиде до Шарлоттаун само за един ден, а когато се върна, завари майка си студена като буца лед — обади се Бил.

— И погребана! — добави Анди, решил да придаде още драматизъм на ситуацията, независимо дали отговаря на истината, или не. — Ръс побесня, че е пропуснал погребението, защото погребенията са винаги много забавни.

— Аз пък никога не съм виждала погребение — тъжно отбеляза Оупъл.

— Тепърва ще можеш да се нагледаш до насита — успокои я Анди, — защото дори татко не би могъл да спаси мисис Картър, а той е много по-добър лекар от твоя баща.

— Не е...

— Напротив, точно така е, при това и е много по-хубав.

— Не е...

— Винаги става нещо, когато заминеш от дома — каза Оупъл. — Как би се почувствал, ако се върнеш и завариш „Ингълсайд“ изгорял до основи?

— Ако майка ти умре, което със сигурност ще стане, вие, децата, ще бъдете разделени — допълни весело Кора. — Може пък ти да дойдеш да живееш с нас.

— Наистина, ела при нас... — мило каза Алис.

— О, баща им сигурно ще иска да ги задържи при себе си — каза Бил. — Нали и без това скоро ще се ожени пак. Не е изключено обаче той също да умре. Наскоро чух татко да казва, че доктор Блайт се преуморява до смърт. Я го вижте гостенчето как ни зяпна. Имаш очи като на момиче, синко... Очи на момиче... Очи на момиче...

— Стига вече — каза Оупъл, която изведнъж усети, че са прекалили. — Престанете да го баламосвате. Той и без това се досеща, че само го дразните. По-добре е да се спуснем в парка и да погледаме играта на бейзбол. Уолтър и Алис могат да останат тук. Не сме длъжни постоянно да мъкнем с нас малчуганите.

На Уолтър никак не му стана мъчно дето ги оставиха. По всичко личеше, че и Алис не тъгува особено. Двамата седнаха на един ябълков пън.

— Ще те науча да играеш на топчета и ще ти дам моето плюшено кенгуру — каза Алис.

Когато дойде време за лягане, Уолтър се озова сам в една малка спалня. Мисис Паркър предвидливо му беше оставила запалена свещ и грейка, защото нощта се оказа необичайно студена за юли, каквито

понякога са летните нощи край морето. Нищо чудно сутринта да осъмнат и със слана.

Но дори плюшеното кенгуру на Алис, притиснато до бузата на Уолтър, не помогна на момчето да заспи. Ех, да си беше сега у дома в своята собствена стая, чийто голям прозорец гледаше право към Глен Сейнт Мери, а малкото прозорче си имаше стряха и от него се виждаше белия бор на двора. Там майка му щеше да дойде и да му прочете с прекрасния си глас някое стихотворение за лека нощ.

— Аз съм вече голям и няма да плача... Ннннммма-а-а-а!

Но сълзите бликнаха против волята му. За какво му беше това плюшено кенгуру?! Имаше чувството, че е напуснал дома си преди години!

Точно в този момент останалите се върнаха от парка и нахлуха весело в стаята, насядаха по леглото и заръфаха ябълки.

— Ама ти май си плакал, бебчо — присмя му се Анди. — Същинско малко момиченце! Мамината сладурана!

— Отхапи си, малкия — подаде му наполовина изгризана ябълка Бил. — И не провесвай нос. Нищо чудно майка ти да се оправи.

— Мисис Ейб Сойер умря миналата седмица, а майката на Сам Кларк — предишната — обади се Анди.

— При това са умрели през нощта — допълни Кора. — Майка казва, че хората обикновено умират нощем. Надявам се обаче с мен да не стане така. Представете си само какво е да отидеш в рая по нощница!

— Деца! Деца! Хайде по леглата! — извика мисис Паркър.

Момчетата се изнизаха от стаята, но преди това се престориха, че подсушават с кърпа сълзите на Уолтър.

Уолтър улови ръката на Оупъл и тя се обърна към него.

— Оупъл, нали не е вярно, че майка е болна? — умолително прошепна той. Не можеше да понесе мисълта, че ще остане насаме със страха си.

Оупъл „не беше дете с лошо сърце“ по думите на мисис Паркър, но не можеше да устои на изкушението да съобщава лоши вести.

— Тя е наистина болна. Така каза леля Джен... И ме помоли да не ти казвам. Въпреки това смятам, че трябва да го знаеш. Най-вероятно е рак.

Оупъл духна пламъка и се измъкна безшумно от стаята. Инак леля Джен е добра жена, но да не си ѝ пред очите, когато е ядосана! Тогава Анди промуши глава през откренатата врата, за да каже своето лека нощ.

— Нарисуваните птици по тапетите през нощта ще оживеят и ще ти изкълват очите — просъска той.

Най-накрая всички се пръснаха по леглата с мисълта, че са преживели един прекрасен ден, а Уолт Блайт не е никак лошо момче и утре отново ще се позабавляват до насита като се заяждат с него.

— Малки невинни душички! — помисли си разчувствана мисис Паркър.

И над дома на семейство Паркър се спусна тревожна тишина. А само на шест мили оттам, в „Ингълсайд“, новородената Берта Марила Блайт мигаше с кръглите си лешникови очички срещу наобиколилите я щастливи лица и оглеждаше света, където се появи в най-студената юлска нощ от осемдесет и седем години насам!

9

Макар останал сам и на тъмно, Уолтър пак не можа да заспи. През целия си кратък живот никога не беше заспивал сам. Край него винаги беше Джем или пък Кен, осигурявайки му уютна топлина и спокойствие.

Момчето постепенно започна да различава очертанията на предметите в стаята под лунната светлина, но това бе дори по-лошо от непрогледния мрак, който цареше допреди малко. Имаше чувството, че картината срещу леглото го наблюдава злобно от стената... Картините винаги изглеждаха различни на лунна светлина. Тогава на тях изскачат неща, за които денем дори не си подозирал. Дългите дантелени завеси пък приличаха на високи мършави жени, които хлипат от двете страни на прозореца. Из цялата къща се носеха различни шумове — скърцане, въздишки, шепот. Май птиците от тапетите наистина започваха да оживяват. Внезапно смразяващ страх полази на тръпки по тялото на Уолтър, но после една мисъл погълна всички останали страхове. Мама беше болна. Най-накрая трябваше да повярва в това, щом и Оупъл потвърди, че е истина. И сигурно точно в този момент майка му умира! Или пък вече беше мъртва! Когато се прибере у дома, нея вече нямаше да я има. Уолтър се опита да си представи „Ингълсайд“ без мама.

Момчето внезапно осъзна, че не може да понесе тази мисъл. Трябваше да се върне у дома. Точно в този момент и нито миг покъсно. Да види мама преди тя... преди да е умряла. Ето какво е намеквала леля Мери Мария. Тя е знаела, че майка му е на смъртно легло. Нямаше никакъв смисъл да буди останалите с молби да го върнат у дома. Едва ли щяха да го сторят... Само ще му се присмеят. Пътят до тях беше ужасно дълъг, но той ще върви цяла нощ.

Уолтър тихомълком се измъкна от леглото и навлече дрехите си. После взе обувките в ръка. Не знаеше къде мисис Паркър е оставила шапката му, но сега това нямаше никакво значение. По-важното бе да не вдига шум... В момента неговата единствена цел бе да избяга и да

стигне при мама колкото се може по-скоро. Жалко само, че не можеше да се сбoguва с Алис. Надяваше се обаче тя да го разбере.

Прекося тъмния хол... Спусна се надолу по стълбите, стъпало по стъпало, задържайки дъха си... Няма ли край тези стълби? Сякаш мебелите го дебнеха в тъмното. Олеле! Уолтър изпусна една от обувките си. Тя се изтърколи надолу, тупвайки шумно на всяко стъпало, отскочи в преддверието и спря пред предната врата с, както се стори на Уолтър, оглушителен трясък.

Момчето отчаяно се притисна о парапета. Сигурно всички са чули този шум и сега ще се втурнат насам. И вече няма да му позволят да се върне у дома. В гърлото му заседна отчаян стон.

Сякаш изтекоха часове, докато се увери, че никой в къщата не се е събудил и преди да продължи с мъчителното слизане по стълбите. Най-накрая всичко приключи; той си намери обувката и внимателно натисна дръжката на външната врата... Добре поне че в къщата на Паркърви никога не заключваха вратите. Мисис Паркър твърдеше, че у тях няма нищо ценно за крадене, освен децата, но тях никой не ги искаше.

Най-после Уолтър беше под открито небе, а вратата — здраво затворена зад гърба му. Нахлузи обувките и се прокрадна надолу по улицата. Къщата се намираше в края на селото и той скоро се озова на междуселския път. Ужасът, че някой може да го хване и да осуети бягството му, вече отмина. Затова пък сега отново го нападна страхът от тъмното и самотата. Никога досега не беше излизал сам нощем. Целият свят го плашеше. Той беше толкова огромен и застрашителен, а Уолтър се чувстваше съвсем мъничък и безпомощен в него. Дори пронизващият влажен вятър сякаш свиреше в лицето му, за да му попречи да продължи.

Мама умираше! Уолтър си пое дълбоко дъх и тръгна към дома. Вървеше ли, вървеше, преборвайки страха. Вярно, всичко наоколо бе обляно от лунна светлина, но тя само му помагаше да види какво го заобикаля, а нищо от видяното не му изглеждаше близко и познато. Веднъж, докато пътуваше с баща си, Уолтър си помисли, че не е виждал нищо по-хубаво от огрения от луната път, пресечен с тъмни сенки. Но сега сенките изглеждаха толкова черни и заплашително настръхнали, сякаш се канеха да се нахвърлят отгоре му. Полето също го гледеше враждебно, дебнейки като див звяр от всички страни. В

канавката проблеснаха две зелени очи и една черна котка с невероятни размери се стрелна през пътя. Но котка ли беше наистина това? Или пък... Нощта ставаше все по-студена и той потрепери в тънката си риза, но нямаше нищо против да зъзне, стига да не се страхуваше толкова... Боеше се от сенките и неясните шумове и всички онези безименни неща, които може би пълзяха из коренищата на дърветата, покрай които минаваше. Зачуди се какво ли е да не те е страх от нищо... Като Джем.

— Аз... Ще се престоря, че не ме е страх — изрече той високо и в същия миг потрепери от звука на собствения си глас, който прозвуча толкова самотен в необятния мрак на нощта.

Въпреки това продължи да крачи напред. Човек не бива да се спира пред нищо, когато там някъде го чака умиращата му майка. По едно време дори падна и зле охлузи и натърти коляното си о един камък. Друг път дочу шум от кабриолет, който го настигаше, и се скри зад едно дърво, докато отmine, ужасен, че доктор Паркър е открил неговото бягство и сега го преследва по петите. Веднъж окаменя от ужас при вида на нещо черно и рошаво, което стоеше неподвижно край пътя. Просто не можеше да мине покрай него... За нищо на света не би могъл... И все пак го направи. Оказа се голямо черно куче. Но куче ли беше наистина?... Така или иначе мина покрай него. При това не хукна от ужаса, че загадъчното същество ще се втурне след него, а само крадешком погледна назад през рамо. Но сянката се отдалечаваше с големи скокове точно в обратната посока. Уолтър докосна с ръка челото си и усети, че цялото му лице е мокро от пот.

В небето точно пред очите му се стрелна падаща звезда и остави огнена следа след себе си. Уолтър си спомни как леля Кити разказваше, че всеки път, когато падне звезда, някой умира. Неговата майка ли е наред сега? И макар да бе съвсем изнемощял и да не вярваше, че краката ще му се подчинят, при тази мисъл той отново закрачи решително напред. Вече му беше толкова студено, че почти забрави за страха. Никога ли няма да се добере до дома? Сякаш бяха минали много часове, откакто напусна Лоубридж.

Оказа се, че са точно три часа. Измъкна се от къщата на семейство Паркър в единайсет, а сега бе два. Когато най-сетне се озова на пътя, чийто край се губеше между крайните къщи на Глен Сейнт Мери, Уолтър въздъхна с облекчение. Но колкото повече вървеше

напред, толкова повече сякаш се отдалечаваха потъналите в мрак къщи. А когато най-накрая влезе в селото, всичко му се видя чуждо и непознато. Една крава измуча срещу него през близкия плет и той изведнъж си спомни, че мистър Алек Рийз държи зло куче. Уолтър търти да бяга ужасен, докато не се намери на върха на хълма, пред портата на „Ингълсайд“. Беше си у дома... О, най-сетне стигна у дома!

После поспря за малко, треперещ, връхлетян от ужасното чувство на безутешност и самота. Очакваше да зърне приветливите светлини в прозорците на родния си дом, а се оказа, че „Ингълсайд“ е потънал в студен мрак. Нямаше как да види, че спалнята откъм задната страна на къщата свети — в нея дремеше медицинската сестра с кошчето на новороденото край себе си. Но в останалата си част „Ингълсайд“ изглеждаше пуст и изоставен, а това окончателно прекърши духа на Уолтър. Той никога не беше виждал, нито пък си представяше как изглежда „Ингълсайд“ в мрака на нощта, когато всичко наоколо непробудно спи.

А това означаваше, че майка му е вече мъртва!

Уолтър със залитане прекоси алеята през потъналия в черни сенки двор и закуцука към предната врата. Беше заключена. Той немощно почука... Дори не успя да стигне чукалото. Не последва никакъв отговор, пък и той не се надяваше особено някой да го чуе... Момчето се заслуша. Не долови никакъв звук, който да му подсказе, че в тази къща има поне една жива душа. Така си и знаеше, мама е умряла, а всички останали са заминали.

Почувства се твърде премръзнал и изтощен, за да събере сили да заплаче. Все пак успя да мине отзад в обора и да изпълзи по стълбата до сеното. Вече дори не го беше страх: мечтаеше единствено за някое местенце на завет, където да се подслони до сутринта. Може би тогава, след като погребат майка му, все някой ще се върне в къщата.

Едно мъничко коте с копринена козина в тигрова окраска, което някой беше подарил на доктора, взе да мърка в тъмното. Миришеше приятно на детелиново сено. Уолтър с благодарност притисна малкото телце до гърдите си — то поне беше топло и живо. Но след малко котето дочу някаква мишка да скърца в тъмното и хукна подир нея. През покрития с паяжини прозорец надничаше луната, но тази студена, далечна и безчувствена луна не носеше утеха и спокойствие.

Светлинката в един от прозорците на Глен Сейнт Мери сега му се виждаше много по-дружелюбна. Докато и тя не угасне, той все някак щеше да изтърпи самотата.

Така и не успя да заспи. Натъртеното коляно много го болеше, беше му студено и... имаше някакво много странно усещане в стомаха си. Дали пък и той не умираше? Дано да е така, след като всички останали са или мъртви, или са заминали. Ще свърши ли някога тази нощ? Досега утрото винаги настъпваше, но току-виж сега мракът продължи вечно. Той ужасен си спомни как капитан Джак Флаг разправяше долу в пристанището, че някоя сутрин така ще се ядоса, та няма да позволи на слънцето да изгрее. Може би точно сега капитан Джак най-последно се беше ядосал истински.

Сетне и последните светлини в Глен Сейнт Мери угаснаха... А това вече беше непоносимо. Но в мига, когато от устните му се откъсна отчаяно хълцане, той осъзна, че денят е настъпил.

Уолтър се спусна по стълбата и отново се отправи към „Ингълсайд“. Къщата се издигаше като някакво нереално видение, огряна от първите лъчи на зората. Небето над брезовите върхари в Долчинката леко руменееше. Може би ще да успее да влезе през задната врата. Понякога, когато баща му закъсняваше до посред нощ, Сюзън я оставяше отключена.

Задната врата наистина се оказа отключена. И хлипайки от благодарност и облекчение, той се промъкна в хола. Вътре още цареше мрак и момчето внимателно се заизкачва по стълбата. Искаше да се добере до леглото си, неговото собствено легло, и ако никои вече не стъпи в тази къща, ще умре и ще отиде в рая, където можеше да открие майка си. Само че, когато си помисли това, стъпи с цялата си тежест върху опашката на Фъстъка, който спеше на площадката при завоя на стълбището. Фъстъка гневно измяука и гласът му прокълтя из цялата къща.

Сюзън, която тъкмо заспиваше, беше безцеремонно изтръгната от сладката дрямка при този ужасяващ звук. Тя се добра изтощена до постелята чак в дванайсет, след един напрегнат следобед и още потежка вечер, за което Мери Мария Блайт имаше немалък дял, тъй като взе да капризничи точно когато напрежението стигна апогея си. Тя най-напред поиска бутилка с гореща вода, после пък се сети за разтривка с мехлем и накрая приключи с влажна кърпа върху очите, защото започвало едно от нейните „ужасни главоболия“.

Сюзън се събуди в три часа със странното усещане, че някой отчаяно се нуждае от нея. Тя стана и на пръсти се приближи до вратата на госпожа доктор. Зад нея обаче цареше тишина... Дори можеше да се чуе спокойното и равномерно дишане на Анн. Сюзън обиколи къщата и отново се върна в леглото, убедена, че онова странно чувство е било част от някакъв кошмар. Но после чак до края на живота си вярваше, че ѝ се е случило нещо, на което обикновено се присмиваше и което Аби Флаг, „затънала до уши в спиритуализма“, наричаше

„катарзисно преживяване“. „Уолтър ме повика и аз го чух“, настояваше упорито тя.

Сюзън отново стана и излезе от стаята, вече почти убедена, че тази нощ къщата е нападната от духове. Носеше само една фланелена нощница, която от многото пране беше почти излиняла и се беше свила до над кокалестите ѝ колене. Въпреки това тя се стори най-прекрасното създание на земята на треперещото съществуване с побеляло от ужас лице, чиито сиви очи я гледаха втренчено отдолу в подножието на стълбата.

— Уолтър Блайт!

Само с два скока той се озова в прегръдките на Сюзън, обгърнат от нейните силни и нежни ръце.

— Сюзън... Мама мъртва ли е? — попита Уолтър.

После за съвсем кратко време всичко си дойде отново на мястото. Уолтър се озова в собственото си легло, стоплен, нахранен и обграден с внимание и ласки. Сюзън набързо разпали огнището, приготви му топла купичка мляко и парче препечен до златисто хляб, а в добавка сложи на масата и панер с неговите любими курабийки. Когато той се нахрани, го изпрати да си легне, а в краката му мушна бутилка гореща вода, за да ги стопли. Накрая целуна и намаза с мехлем подутото му коляно. Толкова беше хубаво да знаеш, че някой се грижи за теб, има нужда от теб и за него ти си важна част от живота.

— А ти, Сюзън, сигурна ли си, че мама не е умряла?

— Мога да се закълна, че майка ти спи спокойно и е много щастлива в съня си, агънце.

— И изобщо не е болна, нали? Защото Оупъл каза...

— Вярно, вчера за известно време тя не се чувстваше съвсем добре, агънце, но сега всичко свърши и този път няма никаква опасност да я изгубим. Ти само се наспи хубаво и ще те заведе да видиш нея и... още едно нещо. Ах, само да ми паднат тези малки дяволски изчадия от Лоубридж! Просто не мога да повярвам, че си изминал пеша целия път дотук. Шест мили! И то в нощ като тази!

— Мъчеха ме страшни мисли, Сюзън — тъжно каза Уолтър. Сега обаче всичко приключи щастливо; той беше в безопасност и с олекнало сърце; беше си отново у дома... Беше...

Беше вече заспал.

Клонеше към обед, когато отвори очи и видя слънчевите лъчи да струят през прозореца в неговата собствена стая. Той стана и закуцука да види майка си. Вече започваше да мисли, че се е показал ужасно глупав и майка му едва ли ще му се зарадва като го види и разбере как е избягал от Лоубридж. Но тя само го прегърна и го притисна здраво до себе си. Вече знаеше цялата история от Сюзън и дори беше намислила какво точно да каже на Джен Паркър.

— О, мамичко, нали няма да умреш... И още ме обичаш, нали?

— Нямам никакво намерение да умирам, скъпи, и толкова те обичам, че чак сърцето ме боли. Като си помисля само, че си изминал пеша целия път от Лоубридж дотук, при това в такава нощ!

— И на гладен корем на всичкото отгоре — вдигна рамене Сюзън. — Чудя се само как изобщо е оживял след всичко това. Изглежда чудесата на този свят още не са се свършили и това е едно от тях.

— Моето малко смело момче — засмя се баща му, който в този момент влезе в стаята с Шърли на раменете.

Той потупа Уолтър по главата, а момчето хвана ръката му и здраво я стисна. Нямахше друг на света като неговия татко. И нито една жива душа не бива да узнае колко изплашен всъщност беше тази нощ.

— Вече няма да напускам нашия дом, нали, мамичко?

— Не, освен ако сам не го пожелаеш — обеща майка му.

— Никога... — започна Уолтър, но после млъкна наред изречението. Все пак не би имал нищо против отново да види Алис.

— Я погледни какво има тук, агънце — каза Сюзън, въвеждайки в стаята една румена млада жена с бяла престилка и касинка, която държеше кошче в ръцете си.

Уолтър надзърна в него. Бебе! Едно пухкаво розовобузесто бебе с копринени светли къдрици и тънки пръстчета и ръчички, каквито не беше виждал преди.

— Не е ли красавица — гордо попита Сюзън. — Погледни ѝ само миглите... Досега не съм виждала бебе с толкова дълги мигли. Ами какво ще кажеш за красивите ѝ малки уши — винаги гледам най-напред ушите.

Уолтър се поколеба.

— Много е сладка, Сюзън... О, гледай само какви малки пръстчета. Но... не е ли много мъничка?

Сюзън весело се разсмя.

— Осем фунта^[1] никак не са малко, агънце. А на всичкото отгоре вече започва да се оглежда. Бебе само на няколко часа, а извърта главичка и погледна доктора. Ей богу, не съм виждала такова нещо през живота си.

— Ще бъде с червена коса — каза докторът с видимо задоволство. — Прекрасна златисточервена коса като майка си.

— И лешникови очи като баща си — весело рече госпожа докторшата.

— Чудя се защо поне един от нас не е с руса коса — каза замечтано Уолтър, представяйки си Алис.

— Русокоси ли? Като всички онези Дрю! — възкликна Сюзън с безкрайно презрение.

— Изглежда толкова мила, когато спи — почти изтананика милосърдната сестра.

— Същинско чудо. Всички бебета са сладки, Гилбърт, но тя е най-сладкото от тях.

— Бог да те поживи, Ани, но и преди нея на този свят са се раждали бебета, както знаеш — вметна с подсмърчане леля Мери Мария.

— Като нашето бебе досега не е имало, лельо Мери Мария — гордо рече Уолтър. — Сюзън, мога ли да я целуна... Само веднъж... Моля!

— Може да го направиш — отвърна Сюзън, изпрацайки с кръвнишки поглед леля Мери Мария, която се отдалечаваше. — А сега отивам долу да направя черешов пай за вечеря. Мери Мария Блайт направи вчера един... Ще ми се да го бяхте видели, скъпа госпожо доктор. Прилича на нещо, дето го е влачила котката. Ще гледам все някак да го изям, защото храна не се хвърля, но за нищо на света не бих поставила такова нещо на масата пред доктора, поне докато съм още здрава и силна, на което можете да разчитате.

— Не всеки притежава твоя майсторлък при правенето на сладкиши — рече Анн.

— Мамо — започна Уолтър, когато докторът затвори вратата подир тържествуващата Сюзън, — нали ние сме едно много хубаво семейство?

— Наистина много хубаво семейство — щастливо отвърна Анн от леглото си, прегърнала бебето. Скоро тя отново ще бъде на крака, заобиколена от най-любимите си същества, ще се грижи за тях, ще ги учи и приласкава.

А на долния етаж леля Мери Мария отчаяно клатеше глава.

— Знам, че краката на всички новородени са криви, но, Сюзън, краката на това дете са прекалено криви. Разбира се, не е нужно да повтаряш думите ми пред бедната Ани. Държа много да внимаваш да не се изпуснеш пред нея, Сюзън.

Този път Сюзън наистина изгуби дар слово.

[1] Фунт — английска мярка за тегло = 0,453 кг. — Б.пр. ↑

В края на август Анн се възстанови напълно от раждането и очакваше настъпването на една щастлива есен. Малката Берта Марила от ден на ден ставаше все по-хубава.

— Аз пък си мислех, че бебетата реват през цялото време — каза Джем, докато гледаше как малките пръстчета на сестра му стискаха неговия показалец. — Поне така ми каза Бърти Шекспир Дрю.

— Не се и съмнявам, че бебетата на семейство Дрю постоянно плачат, скъпи Джем — каза Сюзън. — Избива ги на рев само при мисълта, че принадлежат към този род, предполагам. Но Берта Марила е бебе в „Ингълсайд“, скъпи Джем.

Гостуването на леля Мери Мария в „Ингълсайд“ все още продължаваше. Тя, разбира се, от време на време жалостиво проронваше: „Само ми дайте да разбере, когато ви дотегне от мен... И сама мога да се грижа за себе си“. На подобно нещо можеше да се отговори само по един начин и Гилбърт, естествено, винаги го правеше, макар гласът му да не звучеше така сърдечно като в началото. Дори неговата „преданост към рода“ започваше лека-полека да изтънява. Докторът все по-ясно осъзнаваше, че леля Мери Мария постепенно се превръща в проблем за неговия дом. Не може да му се отрече, че един ден той наистина дръзна да подметне, че необитаваните дълго време къщи започват от само себе си да се рушат. Леля Мери Мария се съгласи с него и спокойно ги уведоми, че сериозно обмисля да продаде дома си в Шарлоттаун.

— Тази идея никак не е лоша — окуражи я Гилбърт. — Освен това тук се продава една много уютна малка къщичка. Един приятел заминава за Калифорния, а домът му много прилича на онзи, който ти толкова много хареса — същият, дето навремето живееше мисис Сара Нюман.

— Да, но живееше в него сама — изпусна тежка въздишка леля Мери Мария.

— Защото така й харесваше — уточни с надежда в гласа Анн.

— Никога не съм одобрявала хора, на които им харесва да живеят сами, Ани — отвърна леля Мери Мария.

При тези думи Сюзън с мъка сподави стенанието си.

Дайана пристигна на едноседмична визита през септември. После дойде малката Елизабет... Тя отдавна вече не беше „малката Елизабет“, а висока стройна красавица. Единствено златната ѝ коса и изпълнената с копнеж усмивка оставаха непроменени. Баща ѝ се връщаше в парижката си кантора и Елизабет заминаваше с него, за да поддържа домакинството. Двете с Анн предприемаха дълги разходки по ниския бряг около старото пристанище, а после се завръщаха в къщата необичайно мълчаливи и наблюдаваха есенните звезди. Двете си спомняха подробности от живота в „Уинди Уилоус“ и отново вървяха по собствените си стъпки из картата на вълшебната страна, която Елизабет все още пазеше.

— Където и да отида, ще я окачвам на стената в стаята си — каза на Анн тя.

Една сутрин силен вятър разлюля градината на „Ингълсайд“ — първият есенен вятър. Същата вечер залезът беше доста неприветлив. Сякаш внезапно, само за един ден, буйното лято остаря. Всичко подсказваше, че се задава смяна на сезоните.

— Още е рано за есента — отбеляза леля Мери Мария с тон, който недвусмислено показваше, че тя се чувства лично засегната от настъпването на този сезон.

Въпреки това есента отново дойде невероятно красива. И вятърът, който духаше откъм тъмносиния залив, и великолепната луна по време на вършитба им носеше еднаква радост. В Долчинката разтвориха цветове нежните астри; имаше и детски смях в отрупаната с ябълки овощна градина; и ясни теменужени нощи по високите пасбища над Горен Глен Сейнт Мери; и небе със сребристи облаци и черни птичи ята, които го прекосяваха. Дните намаляваха, по дюнните взе да се прокрадва сива мъгла, която понякога слизаше чак до пристанището.

Ребека Дю пристигна в „Ингълсайд“ заедно с първите паднали листа, за да направи от години обещаваната визита. Дойде само за седмица, но я убедиха да остане две, а най-настоятелна в увещанията беше Сюзън. Сюзън и Ребека Дю от пръв поглед се почувстваха сродни

души. Сигурно защото и двете еднакво силно обичаха Анн, а може би защото и двете еднакво силно ненавиждаха леля Мери Мария.

Така се стигна до онази есенна вечер в кухнята, когато дъждът трополеше по мъртвите листа навън, а вятърът люлееше върбите край „Ингълсайд“; тогава Сюзън разказа за всички свои неволи пред съчувстващата ѝ Ребека Дю. Докторът и жена му бяха отишли на гости, всички деца спяха в топлите си легълца, а леля Мери Мария за късмет се беше оттеглила с поредното си главоболие — „Сякаш имам менгеме около главата“, бе проплакала тя.

— Всеки, който изяде такова количество печена скумрия на вечеря, заслужава да страда от главоболие — отсече Ребека Дю, отвори вратичката на изстиващата фурна и удобно намести краката си вътре. — Не отричам, че и аз уважих своята порция, защото, честно да ви кажа, мис Бейкър, не съм виждала друг така майсторски да пече скумрия като вас. Но въпреки това не изядох цели четири парчета, нали така.

— Мис Дю, скъпа — откровено започна Сюзън, като постави в скута си ръкоделието и изпитателно се взря в малките черни очи на Ребека, — за времето, откакто сте тук, вие успяхте да разберете що за човек е Мери Мария Блайт. И въпреки това не сте видели дори половината, какво говоря — даже четвъртинка от истинската ѝ природа. Мис Дю, скъпа, усещам, че мога да ви се доверя. Позволявате ли да открия сърцето си в един поверителен разговор?

— Говорете спокойно, мис Бейкър.

— Тази жена пристигна тук през юни и, доколкото мога да съдя, се кани да остане до края на живота си. Никой в тази къща не я обича... Даже докторът, който обаче е твърде предан на своя род и не би позволил братовчедката на баща му да бъде с нещо засегната или огорчена под собствения му покрив — изрече плачливо Сюзън, сякаш беше готова да падне на колене. — Колко пъти съм молила госпожа докторшата да тропне с крак и да отпрати Мери Мария Блайт обратно в дома ѝ, но нали пък тя има твърде меко сърце... И така, ние сме безпомощни, мис Дю... Напълно безпомощни.

— Ще ми се аз да можех да се заема с нея — каза Ребека Дю, която също се беше засегнала от някои забележки на леля Мери Мария. — Не по-зле от когото и да било зная, че не бива да престъпваме законите на гостоприемството, мис Бейкър. Но въпреки

това ви уверявам, мис Бейкър, че съм готова да ѝ кажа всичко право в очите.

— Аз самата бих го направила, но си знам мястото в тази къща, мис Дю. Никога няма да забравя, че не аз съм господарката тук. Въпреки това, мис Дю, понякога съвсем сериозно се питам: „А какво си тогава, Сюзън Бейкър — да не би изтривалка за крака?“. Но вие и сама разбирате, че съм с вързани ръце. Нито мога да изоставя току-така госпожата, нито пък да ѝ създавам още неприятности като воювам с Мери Мария Блайт. Ето защо продължавам да търпя и да си изпълнявам задълженията. Защото, мис Дю — тържествено продължи Сюзън, — аз съм готова да умра за доктора и неговата съпруга. Бяхме толкова щастливи и задружни, преди тази жена да се нанесе тук. Но тя направи живота ни черен, а как ще завърши всичко това не мога да кажа, защото не съм ясновидка. Макар че не е трудно да се досетим какво ни чака — накрая всички ни ще откарат в лудница. Защото то не е едно и не са две, мис Дю. Човек може някак да изтърпи един комар, но какво би сторил, ако го нападнат с милиони!

Ребека Дю се опита да си представи рояците комари и скръбно поклати глава.

— Тя все дава съвети на госпожата как да върти къщата и какви дрехи да носи. И през цялото време ме дебне. Освен това непрекъснато повтаря, че не била виждала толкова непослушни деца. Мис Дю, вие и сама сте се убедили, че нашите деца са винаги послушни и глас не повдигат... Е, само от време на време...

— Те са едни от най-добрите деца, които съм виждала, мис Бейкър.

— На всичкото отгоре постоянно слухти и дебне зад ъглите...

— В това и сама имах случай да се уверя.

— И все е от нещо обидена, все някой я е засегнал, но никога достатъчно, че да си замине. Непрекъснато седи с опечален вид на пренебрегната роднина, докато съвсем не влуди бедната госпожа доктор. И с нищо не можеш ѝ угоди. Отворени ли са прозорците, се оплаква от течение; затворим ли ги, тя веднага казва, че предпочита от време на време да подиша и чист въздух. Не понасяла лука и миризмата му, от нея ѝ се повдигало. Затова госпожата каза вече да не го използваме. И ето сега — продължи Сюзън, — макар да е съвсем

естествено да се използва лук, ние тук, в „Ингълсайд“, не го близваме дори.

— Аз също много обичам лук — призна си Ребека Дю.

— Не можела да търпи котки. Казва, че от тях тръпки я побивали, независимо дали ги вижда, или не. Стигало ѝ да знае, че има някоя в къщата. Ето защо Фъстъка не смее да си покаже носа у дома. Не мога да кажа, че аз самата съм кой знае каква почитателка на котките, мис Дю, но въпреки това твърдя, че и те имат право да ходят свободно по света. И като за капак: „Сюзън, не забравяй, че не мога да ям яйца, моля“, или пък „Сюзън, колко пъти трябва да повтарям, че не ям студен хляб“, или пък „Сюзън, някои хора може би нямат нищо против да пият претоплен чай, но аз не съм от тази привилегирована група“. Само си представете, мис Дю, претоплен чай! Като че ли съм си позволявала някога да поднасям претоплен чай!

— Никой не би могъл да ви обвини в подобно нещо, мис Бейкър.

— Ако има нещо, за което не бива да се споменава, тя непременно ще отвори дума за него. И ужасно ревнува, че докторът споделя най-напред с жена си, а едва после го казва и на нея... Все го подпитва за пациентите му, а няма нещо на света, което да го ядосва повече от това. Както и сама знаете, лекарите трябва да имат мярка на приказките си. Ами като я прихванаха дяволите как да се пали огънят! „Сюзън Бейкър, вика ми тя, надявам се никога да не палиш огъня с газ или, не дай боже, да оставяш наоколо напоени с газ парцали. Както ти е известно, те могат сами да се запалят за по-малко от час. Как ще се почувстваш, ако видиш къщата изгоряла до основи и знаеш, че това е станало по твоя вина, а, Сюзън?“ Е, тогава вече, мис Дю, не издържах и ѝ се изсмях в лицето. Същата нощ тя сама си подпали завесите, а виковете ѝ още ми кънтят в ушите. При това го направи точно когато докторът най-сетне заспа след две безсънни нощи на работа. Но онова, което най-много ме вбесява, мис Дю, е, че преди да отиде където и да е навън, тя влиза в кухненския килер и брой яйца. Трябва да събере цялото си търпение и възпитание, за да ѝ се размине само със забележката защо не преброи и лъжиците. Няма и съмнение, че децата я мразят. Горката госпожа доктор едва ги удържа да не ѝ го покажат съвсем ясно. А тя, моля ви се, си позволи да зашлеви Нан веднъж, когато господин и госпожа доктор отсъстваха... Представете си само — да я зашлеви, тъй като Нан си позволи да я нарече „госпожа

Мефусалех“, защото преди това беше чула оня дявол Кен Форд да ѝ вика така.

— На ваше място аз щях нея да зашлевя — свирепо каза Ребека Дю.

— „Случва се, разбира се, и ние в «Ингълсайд» да потупваме децата, но никога не ги шамаросваме по лицето“, ѝ казах. После тя вири нос цяла седмица, но поне оттогава не смее и с пръст да бутне някое от тях. Затова пък много ѝ харесва, когато родителите им ги наказват. „Ако аз ти бях майка...“, вика тя една вечер на моя малък Джем. „Ами вие никога няма да бъдете нечия майка“, отвърна ѝ бедното дете... Насила го докараха да стигне дотам, мис Дю, съвсем насила... Та тогава докторът го изпрати в леглото без вечеря, но кой мислите му занесе нещичко за хапване по-късно вечерта? А Нан и Ди... Това не бих си позволила изобщо да го изрека на глас, ама нали вие, мис Дю... Докторът и жена му тутакси биха забранили, само да научат... Та Нан и Ди кръстиха тяхната стара порцеланова кукла със сресаната на път коса на името на леля си Мери Мария и всеки път, когато тя им се скара за нещо, я давят... Куклата де — потапят я в резервоара с дъждовна вода. Случва се доста често, уверявам ви. Но едва ли ще повярвате какво направи миналата нощ тази жена, мис Дю.

— Каквото и да ми кажете за нея, всичко бих повярвала, мис Бейкър.

— Тя не хапна нито зальк на вечеря, защото пак някой я беше засегнал, но се намъкна в килера, преди да се качи в стаята си, и изяде сухата храна, която бях приготвила за обяд на доктора на следващия ден... До трохичка, мис Дю. Дано не ме помислите за езичница, мис Дю, но така и не мога да разбера защо Господ Бог продължава да търпи някои хора.

— Не бива да губите чувството си за хумор, мис Бейкър — твърдо отвърна Ребека Дю.

— Съжалявам, че ви отегчих с всички тези приказки, мис Дю, но на мен наистина камък ми падна от сърцето. Не бих могла да споделя това с госпожата, а напоследък имах чувството, че ще се пръсна, ако не намеря отдушник час по-скоро.

— Това чувство ми е твърде познато, мис Бейкър.

— А сега, мисис Дю — продължи Сюзън, изправяйки се чевръсто, — какво ще кажете за чаша чай преди лягане? И по едно

студено пилешко бутче, а?

— Никога не отказвам — отвърна Ребека Дю, отдръпвайки добре затоплените си крака от фурната, — защото не бива да забравяме, че сред хубавите неща в живота добрата храна е най-приятното, стига да се спазва мярката.

12

Гилбърт най-сетне изкара две седмици на лов за бекасини в Нова Скотия, но дори Анн не успя да го убеди да остане цял месец. В края на ноември отново си беше в „Ингълсайд“. Мрачните хълмове с още по-мрачните смърчове по тях представляваха потискаща гледка в рано спускащия се вечерен мрак, затова пък „Ингълсайд“ грееше, облян в уютната светлина на огъня и лампите, от вътрешността му извираше весел смях, заглушаващ жалостивия вой на вятъра, дошъл откъм Атлантика.

— Защо на вятъра му е толкова тъжно, мамо? — попита една вечер Уолтър.

— Той пъшка, защото във въздуха има твърде много влага — изсумтя леля Мери Мария. — Ето, и моят гръб ще ме умори без време, толкова ме боли.

Но понякога дори вятърът свиреше весело покрай сребристоривите стволоче на кленовата гора. Имаше даже дни, в които изобщо не духаше и над света грееше мекото слънце на циганското лято, оголелите дървета хвърляха тъмни сенки по поляните, а по залез всичко замираше в безмълвие.

— Погледнете онази бяла звезда над тополата в ъгъла на двора — възкликна Анн. — Всеки път, когато видя нещо такова, се радвам просто защото съм жива.

— Странни работи приказваш, Ани — отвърна леля Мери Мария. — Звездите над остров Принц Едуард са като всички други звезди.

(„Звездите, моля ви се! — мислеше си гневно тя. — Те могат да се видят интересни само на човек, който изобщо не е виждал звезди преди това. Мигар Ани не знае какви огромни липси има в кухнята всеки божи ден. И не си ли дава сметка колко широкопръсто Сюзън Бейкър пилее яйцата и че използва свинска мас дори там, където и мазнината от пърженото месо би свършила същата работа. Май

изобщо не я е грижа за собственото ѝ домакинство? Горкият Гилбърт! Не е чудно, че се съсипва от работа!“)

Ноември си отиде, а в една декемврийска утрин всичко осъмна наметнато с вълшебния бял плащ на снега и децата се втурнаха с радостни викове на закуска.

— Мамо, мамо, скоро ще дойде Дядо Коледа.

— Не ми казвайте, че все още вярвате в Дядо Коледа — обади се леля Мери Мария.

За щастие Джем не обърна никакво внимание на думите ѝ. Двамата с Уолтър копнееха час по-скоро да изскочат навън, където зимата предлагаше безброй прелестни изненади. Гледката на прорязания със стъпки и следи девствен сняг обаче винаги натъжаваше Анн; за съжаление това не можеше да се избегне, но пък съществуваше още толкова много красота — здрачаването, когато западното небе лумваше в алени пламъци над побелелите покриви, долчинки и виолетовите хълмове в далечината, а Анн седеше в дневната пред пукация в огнището кленов пън. Игривите езици на огъня в камината винаги ѝ се струаха прекрасни — те танцуваха с толкова невероятни извивки и подскоци. Под променливата им светлина ъглите на стаята ту изчезваха, ту изплуваха отново от мрака, а по стените се образуваха причудливи картини. През прозореца играта на огъня се отразяваше и върху заметнатата с бяла пелена поляна край къщата... А леля Мери Мария седеше изопната като струна на стола. Сигурно никога не си позволяваше да се отпусне...

Затова пък Гилбърт се обтягаше върху дивана, опитвайки се да отхвърли потискащата мисъл, че онзи ден загуби един от своите пациенти, болен от пневмония.

Малката Рила се опитваше да ухапе дребните си розови юмручета, докато се поклащаше в кошчето; даже Фъстъка, свил белите си лапи под корема, мъркаше край огнището за огромно неудоволствие на леля Мери Мария.

— Та като стана дума за котки — подхвана жално тя, макар никой да не бе отварял дума за това, — не ви ли се струва, че всички котки на Глен Сейнт Мери се събират нощем у нас? Наистина не разбирам как изобщо някой успява да мигне при това мяукане. И тъй като моята стая е отзад, изглежда аз имам най-пълното удоволствие да слушам тези безплатни концерти.

Но още преди някой да успее да отговори, в стаята влезе Сюзън и обяви, че е срещнала мисис Маршал Елиът в магазина на Картър Флаг и тя обещава да ги навести, веднага щом приключи с покупките. Сюзън обаче премълча, че накрая мисис Елиът загрижено бе рекла:

— Какво става с нашата мисис Блайт, Сюзън? Миналата неделя в църквата ми се видя толкова отпаднала и угрижена. Никога не е била такава преди.

— Аз лесно ще ви кажа какво ѝ е на мисис Блайт — мрачно отвърна Сюзън. — Подложена е на непрекъснат тормоз от страна на леля Мери Мария, ето какво ѝ е, а изглежда докторът не може да прекрати това.

— Не е ли това съвсем по мъжки? — заключи мисис Елиът.

— Много се радвам, че ще намине — каза Анн и стана да запали лампата. — Не съм виждала мис Корнелия от много дълго време. Тъкмо сега ще наваксаме с клюките.

— Тази жена е зловна клюкарка — строго рече леля Мери Мария.

Сигурно за първи път в живота си Сюзън настръхна, засегната заради мис Корнелия, и взе да я защитава:

— Точно зловна не е, мис Блайт, нито пък ако беше, Сюзън Бейкър щеше да я слуша и да не го разбере. Зловна, как ли не! А да сте чували, мис Блайт, тая приказка — присмял се хърбел на щърбел?

— Сюзън... Сюзън — намеси се Анн с умолителен тон.

— Да ме прощавате, скъпа госпожо доктор, признавам, че забравих къде ми е мястото в тази къща. Но понякога на човек му прелива чашата на търпението.

И тя затръшна вратата след себе си, което рядко се случваше в „Ингълсайд“.

— Ето, виждаш ли, Ани — натъртено рече леля Мери Мария. — Но тъй като ти продължаваш да нехаеш и не обръщаш внимание на подобни неща, слугите ще ти се качат на главата.

Гилбърт стана от дивана и се отправи към библиотеката, където един изморен труженик на спокойствие би могъл да отдъхне поне за миг. А леля Мери Мария, която не можеше да понася мис Корнелия, се оттегли в леглото си. Ето защо, когато пристигна в „Ингълсайд“, мис Корнелия завари Анн сама, унило надвесена над кошчето на бебето. Този път посетителката не започна незабавно да докладва за новостите

в околността, както иначе ѝ беше обичай. Вместо това остави настрана наметката си, седна до Анн и хвана ръката ѝ.

— Анн, мила, какво става? Виждам, че нещо не е наред. Мигар тая стара досадница Мери Мария те е изтормозила до смърт?

Анн неуспешно се опита да се усмихне.

— О, мис Корнелия... И сама зная, че е глупаво да вземам всичко толкова присърце, но днес е един от онези дни, когато наистина трудно я понасям. Тя... Тя просто трови живота ни.

— Тогава защо не ѝ кажеш да си ходи?

— О, това е невъзможно, мис Корнелия. Поне аз не мога да го направя, а Гилбърт не иска. Твърди, че до края на живота си ще се срамува от себе си, ако изхвърли на улицата собствената си леля.

— Дрън-дрън! — възкликна мис Корнелия. — Тя си има чудесен дом и достатъчно пари. За какво изхвърляне може да става дума, ако просто ѝ предложи да се върне в собствената си къща.

— Съгласна съм, но Гилбърт... Боя се, че едва ли си дава сметка за действителното положение на нещата. Него го няма почти по цял ден, пък и, честно казано, тези спорове са толкова дребнави и незначителни. Даже ме е срам...

— Разбирам те, миличка. Но нали знаеш, че малките камъчета обръщат колата. Естествено е мъжете да не проумяват това. Близка съм с една жена от Шарлоттаун, която добре познава тази твоя леля. Тя ми каза, че Мери Мария Блайт никога през живота си не е имала приятели. Единственото ти спасение, миличка, е да събереш достатъчно кураж и да кажеш, че повече няма да я търпиш в дома си.

— Чувствам се като в онзи кошмар, когато сънуваш, че бягаш от нещо или някого, а краката ти не могат да се отлепят от земята — печално продължи Анн. — Бих търпяла, ако това се случва само от време на време, но то се повтаря всеки божи ден. Сядането на масата се превърна в истински ужас за мен. А Гилбърт вече отказва да реже месото, защото все не може да ѝ угоди.

— Аха, значи поне това е забелязал — студено вметна мис Корнелия.

— Дори един нормален разговор не можем да проведем, докато се храним, защото тя все намира за какво да мърмори. Непрекъснато прави забележки на децата за обноските им и не пропуска да ги смъмри за нещо, когато имаме гости. Някога се чувствахме като на

празник всеки път, щом седнем на масата, а сега... В нейно присъствие усмивката замръзва на устните, а поне ти знаеш как кънтеше от смях къщата ни. По всяко време някой все намираше с какво да се пошегува. Тя обаче не одобрява подобно поведение. Днес например каза: „Гилбърт, какво си се нацупил? Да не сте се карали с Ани?“. И това само защото бяхме по-тихи по време на вечерята. Както сама знаеш, Гилбърт винаги е потиснат, ако загуби пациент, за който е мислел, че има още дни на тази земя. На всичкото отгоре двете със Сюзън изобщо не се погаждат. Безсилни сме да накараме Сюзън да не мърмори по неин адрес, а това се случва дори в нейно присъствие. А веднъж направо стана ужасно, когато леля Мери Мария заяви, че не е виждала лъжец като Уолтър само защото го чула да разказва на Ди как срещнал човек от Луната. Според леля Мери Мария трябвало да мием устата на Уолтър със сапун и вода след такива приказки. Това стана причина между нея и Сюзън да се разгори истинско сражение.

На всичкото отгоре пълни главите на децата с отвратителни неща. Представи си, разказала на Нан за някакво непослушно дете, което умряло в съня си, и сега Нан се страхува да заспи. На Ди пък казала, че ако е винаги послушна, ние ще я обичаме колкото Нан, независимо че има червена коса. Гилбърт истински се ядоса, когато чу това, и доста остро разговаря с нея. Все се надявах, че този път тя наистина ще се обиди, но единственото, което направи тя, бе да го погледне с тези свои големи сини очи, пълни със сълзи, и да каже, че не е искала да нарани нечии чувства. Видите ли, тя била чула, че родителите не обичат еднакво близнаците, и имала чувството, че ние предпочитаме Нан пред Ди! После рева цяла нощ, Гилбърт реши, че е бил твърде груб с нея и... се извини!

— Така и предполагаш! — отсече мис Корнелия.

— О, сигурно не трябва да говоря по този начин, мис Корнелия. Щом си спомня колко е щедра съдбата към мен, чак ми става неудобно, че обръщам внимание на такива дреболии, пък дори те да ми вгорчават живота. Освен това тя невинаги е толкова ужасна... Даже понякога е приятна.

— Ти ли ми го казваш? — саркастично я прекъсна мис Корнелия.

— Точно така, и мила освен това. Веднъж ме чу да споменавам, че ми трябва нов чаен сервиз, и ми поръча един чак от Торонто.

Направила заявка по пощата! Но, мис Корнелия... Той е толкова грозен!

Анн избухна в смях, който премина в хлипане. После отново се разсмя.

— Край, повече никога няма да говорим за нея... Чувствам се някак пречистена, щом изкарах всичко от себе си. Погледни нашата мъничка Рила, мис Корнелия. Не са ли очарователни клепките ѝ, когато спи? А сега хубавичко ще си поклюкарстваме.

Когато мис Корнелия тръгна, вратата зад нея затвори отново предишната Анн — с бодър дух и весело настроение. Но щом остана сама, тя дълго време седя замислена пред огъня. Имаше още неща, за които премълча пред мис Корнелия. Не ги беше споделила дори с Гилбърт. Толкова много незначителни подробности... „Толкова дребни, че дори не мога да се оплача заради тях — мислеше Анн. — Но точно те са най-опасни и гризат живота ми като дървояди.“ Леля Мери Мария с ужасния ѝ маниер да се прави на домакиня в собствената ѝ къща, да кани гости без каквото и да е предупреждение, а те да разбират за тях едва когато хората потропат на вратата... „Кара ме да се чувствам така, сякаш аз съм външният човек тук...“ Леля Мери Мария, която размества мебелите, щом Анн излезе от къщи: „Надявам се да нямаш нищо против, Ани. Според мен тази маса ни трябва много повече тук, отколкото в библиотеката...“. И това нейно по детски неутолимо любопитство за всяка дреболия... Смуцаващите ѝ въпроси за най-интимни неща, произнесени на висок глас... „Винаги влиза в стаята ми направо, без да почука... Постоянно души дима... Редовно тупа възглавниците, които аз вече съм бухнала... Все се оплаква, че двете със Сюзън прекалено много клюкарстваме... Непрекъснато хока децата... Трябвало да сме винаги около тях, за да ги държим изкъсо, ето защо са толкова зле възпитани...“

— Глозната стала йейя Маййа — изтърси един ден Шърли.

Гилбърт тъкмо се канеше да го нашляпа за това, когато Сюзън се изпречи в справедлив гняв пред него и му забрани.

„Ние всички сме наплашени до смърт от нея и се задушаваме в паяжината ѝ — продължи да размишлява Анн. — Ще дойде ден, когато всичко в «Ингълсайд» ще се върти около въпроса дали леля Мери Мария би одобрила това. Едва ли ще си го признаем, но такава е

горчивата истина. Ще сме готови на всичко само и само тя да не подсмърча обидено в ъгъла. Не, това не може да продължава така.“

Точно в този момент Анн си спомни думите на мис Корнелия, че леля Мери Мария никога не е имала приятели. Каква ужасна съдба! Като човек, постоянно заобиколен от близки и другари, Анн внезапно усети да я обзема съчувствие към тази жена, която никога не се е радвала на нечие предано приятелство... А и бъдещето ѝ не се очертаваше по-радостно — самотна старост, без да има кой да ѝ предложи подслон и закрила, утеха и помощ, любов и топлина. Сигурно занапред ще съумеят да са по-търпеливи и любезни с нея. Всички тези дребни дразги и пререкания не биха могли да подронят устоите на щастливия им семеен живот.

— Сигурно това преди малко е било просто по-силен пристъп на самосъжаление — изрече на глас Анн и вдигна на ръце малката Рила от кошчето, потривайки нежната ѝ бузка о своята. — Но сега всичко премина и аз искрено се срамувам от себе си.

13

— Сегашните зими не са като едно време, нали, мамо? — мрачно рече Уолтър.

Първият сняг отдавна се беше стопил и през целия декември земята в Глен Сейнт Мери беше черна и кална, а небето — навъсено. Единствено по брега къдравите гребени на вълните, увенчани със снежнобяла пяна, разчупваха донякъде мрачния пейзаж. Слънцето надникна иззад облаците само за ден-два и тогава пристанището искреше като позлатено в прегръдката на околните хълмове. През останалото време вееше суров вятър, който щипеше бузите немилостиво. Напразно обитателите на „Ингълсайд“ се надяваха на белоснежна Коледа; въпреки това кипеше трескава подготовка и в последната седмица преди празниците около „Ингълсайд“ витаеше нещо загадъчно и тайнствено, примесено с главозамайващи аромати и благоухания, които се носеха откъм кухнята. И така, в последния ден преди Коледа всичко бе готово. Елхата, която Уолтър и Джем донесоха от Долчинката, стоеше в ъгъла на дневната, а прозорците и вратите имаха украса от буйни зелени венци, оплетени с червена панделка. Перилата и парапетите бяха обкичени с гирлянди от смърч, а кухненският килер, царството на Сюзън, пратцеше претъпкан до тавана. Същия следобед, когато всеки тайно се примири с мисълта, че ще имат една „зелена“ Коледа, някой хвърли поглед през прозореца и зърна отвън да се носят големи снежни парцали, които приличаха на падащи ангелски пера.

— Сняг! Сняг! Сняг! — победоносно закрещя Джем. — Все пак ще имаме бяла Коледа, мамичко!

Всички деца в „Ингълсайд“ тази нощ заспаха щастливи в креватчетата си. Толкова беше хубаво да се сгушиш на топло в уютния си дом и да слушаш как вятърът свири в зимната нощ. А Сюзън и Анн се заеха с украсата на коледното дърво. „Държат се като същински деца“, помисли си с пренебрежение леля Мери Мария. Никак не й харесваха тези свещи по елхата. „Нищо чудно да подпалят цялата

къща.“ Не ѝ харесваха и цветните стъклени топки. „Най-вероятно близначките ще изядат някоя от тях.“ Но никой в къщата не обръщаше внимание на тревогите ѝ. Вече всички знаеха, че това е единственото състояние, в което тя е способна да пребивава на този свят.

— Готово! — извика Анн и триумфално закрепил голямата сребърна звезда на върха на гордата елха. — О, Сюзън, нали е прекрасна! Колко е хубаво, че на Коледа всички ние отново ставаме деца. Толкова съм щастлива, че заваля сняг, но много се надявам бурята да утихне до сутринта.

— Бурята ще вилнее и утре през целия ден — обади се твърдо леля Мери Мария. — Горкият ми гръб го подсказва.

Анн прекосил просторната дневна, отвори парадната врата и надзърнал навън. Снежните вихри бяха погълнали всичко наоколо и сега се виждаха само хвърчащите бели парцали. Стъклата на прозорците се покриха с красива дантела от ледени кристали, а белият бор отсреща приличаше на огромен призрак с бяло наметало.

— Не изглежда особено обещаващо — призна унило Анн.

— За щастие все още Господ има грижата за времето над земята, а не мис Мери Мария Блайт, скъпа госпожо доктор — подхвърли през рамо Сюзън.

— Дано поне тази нощ не се обадят за някой болен — продължи Анн и се върна на топло в дневната.

Но Сюзън все пак успя да хвърли един поглед на развилнялата се буря преди тя да хлопне вратата.

— Гледай бебето ти да не се роди тази нощ — с мрачен вид изрече тя по посока на Горен Глен Сейнт Мери, където мисис Джордж Дрю чакаше четвърто отроче.

Независимо и въпреки прогнозите, подсказани от гърба на леля Мери Мария, бурята утихна на разсъмване и зимното утро напълни с червеното вино на зората долчинките между хълмовете на хоризонта. Всички дечурлига бяха на крак от ранни зори, грейнали в очакване.

— Дали Дядо Коледа е успял да си проправи път през бурята, мамо?

— Не, той е болен и изобщо не е посмял да тръгне насам — отвърна леля Мери Мария, която тази сутрин се оказа в удивително добро настроение, доколкото това можеше да се каже за нея, и беше склонна да се шегува.

— Дядо Коледа непременно ще стигне до нас — бързо изрече Сюзън преди още очите на децата да се напълнят със сълзи. — А след закуска ще ви покажа в какво прекрасно коледно дърво е превърнал той елхата.

След закуска докторът потайно изчезна някъде, но никой не забеляза отсъствието му, защото всички ахкаха и се възхищаваха на елхата. Тя цялата сияеше, отрупана със златни и сребърни топки, а пламъчетата на нейните свещички грееха във все още тъмната стая. По клоните висяха кутии, опаковани с разноцветна хартия и превързани с панделки във всички цветове на дъгата. След това дойде и Дядо Коледа — един прекрасен и величествен Дядо Коледа, целият облечен в червено, с пухкави бели кожи по качулката и края на дрехата, с дълга бяла брада и очарователно шкембе. Сюзън беше натъпкала цели три възглавници под робата от червено кадифе, която Анн уши за Гилбърт. Шърли най-напред изписка от ужас, но въпреки това отказа да напусне стаята, докато трае тържеството.

Дядо Коледа раздаде подаръците, като придружаваше всеки един от тях с весела кратка реч, произнесена с глас, който звучеше странно познат даже през къдрите на гъстата бяла брада. Накрая, но едва в самия край, тази брада се подпали от свещите и леля Мери Мария най-сетне получи своето удовлетворение, което обаче не ѝ попречи да продължи да мърмори мрачно през целия ден.

— Е, Коледа вече не е онова, което беше в моето детство.

И тя неодобрително погледна подаръка, който малката Елизабет беше изпратила на Анн от Париж — красива бронзова статуетка, репродукция на полуголата Артемида със сребърен лък.

— Що за безсрамна жена пък е тази — сурово попита тя.

— Това е богинята Диана — отвърна Анн и двамата с Гилбърт скришом си размениха усмивки.

— Аха, езическа богиня! Е, това вече е друго нещо, предполагам. Но на твое място, Ани, не бих я държала някъде, където могат да я видят децата. Понякога си мисля, че на тоя свят не е останала и капка скромност и благоприличие. Баба ми — продължи леля Мери Мария с удивителна непоследователност, характерна за повечето нейни забележки, — носеше най-малко три фусти, независимо дали е зиме или лете.

На свой ред леля Мери Мария беше приготвила като подарък за всяко дете по чифт плетени ръкавици, изработени от прежда с ужасен нюанс на пурпурното; Анн получи пуловер, Гилбърт — вратовръзка с цвят на жлъчка, а Сюзън — червена фланелена фуста. Дори Сюзън смяташе червените фланелени фусти за старомодни, но въпреки това любезно благодари на леля Мери Мария. „Някоя бедна вдовица сигурно ще има по-голяма полза от нея — мислеше си тя. — Три фусти, как ли пък не! Лаская се да мисля, че съм почтена жена, но харесвам онова създание със сребърния лък. Може да няма кой знае колко дрехи на гърба си, но ако и моята фигура е такава, няма да има какво да прикривам. А сега май е време да нагледам пълнената пуйка... Макар че едва ли ще е много вкусна без лук.“

Този ден „Ингълсайд“ преливаше от щастие — обикновено, старомодно щастие, въпреки присъствието на леля Мери Мария, която определено не обичаше да вижда хората около себе си щастливи.

— Само бяло месо, моля. („Джеймс, не сърбай така супата, а яж тихо.“) Е, ти не умееш така хубаво да режеш пуйката, както го правеше

баща ти, Гилбърт. Той умееше да отреди всекиму точно онова парче от месото, което обича най-много. („А вие, близначките — на възрастните понякога също им се иска да си кажат една-две думи на спокойствие.“) Аз съм възпитавана във времена, когато важеше правилото, че децата трябва да се гледат, но не и да се чуват. Благодаря, Гилбърт, не искам салата. Не ям сурова храна. Да, Ани, ще си взема малко пудинг. Паят с кълцано месо е твърде тежък за стомаха ми.

— Паят с кълцано месо, който приготвя Сюзън, е истинска поезия за езика, както и нейният ябълков пай — намеси се докторът. — Дай ми по едно парче и от двете, Анн.

— Уолтър, не си изял докрай хляба с масло. Много бедни деца ще са щастливи да го имат на масата си. Джеймс, скъпи, издухай си носа и престани да подсмърчаш най-сетне, не мога да понасям подсмърчане.

Но въпреки това за децата Коледата наистина беше весела и щастлива. Даже леля Мери Мария се поотпусна след вечеря и почти любезно каза, че подаръците, които е получила, са доста хубави.

— Мисля, че малките изкараха чудесно — щастливо обяви покъсно вечерта Анн, докато наблюдаваше стволовете на дърветата на фона на белите хълмове, заревото на залеза и децата, които разхвърляха трохи за птиците по снежната поляна. Вятърът тихичко пееше в клоните, изпращайки от време на време леки повеи с обещания за нова буря на следващия ден. Но „Ингълсайд“ вече получи своя празник.

— Сигурно е така — съгласи се леля Мери Мария. — Поне се накрещяха, напищяха и навикаха достатъчно. Що се отнася до това колко храна погълнаха... Е, какво пък, веднъж си млад, а освен това предполагам, че в къщата има достатъчно рициново масло.

За такива зими Сюзън казваше, че са капризни и непостоянни като госпожици... Затова пък редуването на затопляне и съпровождащото го топене на снега и последвалото застудяване украсиха целия „Ингълсайд“ с вълшебни дантели и ледени висулки. Децата хранеха седем сойки, които редовно се отбиваха в ябълковата градина за своя дял, а Джем дори успя да се сприятели с тях — те не позволяваха никой друг да ги доближава.

Анн прекарваше цели часове в задълбочено проучване на януарския и февруарския каталог със семена. После мартенските ветрове завъртяха хоро около дюните и продължиха да се носят над пристанището и хълмовете наоколо. А зайците, както казваше Сюзън, „седнаха да мътят великденски яйца“.

— Месец март те кара да вършиш лудории, нали, мамо — извика Джем, който сякаш беше роден брат на всички ветрове, дето кръстосваха над тяхната земя.

Скоро дойде и април! Със смеха, шепота и плясъка на пролетните дъждове.

— Светът хубаво си е измил лицето, мамо — възторжено извика Ди в една слънчева утрин.

Над влажните полета грееха бледи пролетни звезди, а по върбовите клонки из поляните се появиха първите реси. Появата на първата червеношийка се превърна в истинско събитие. Долчинката отново се превърна в любимо място за игри и необуздани лудории; Джем отново поднесе на майка си букетче от първите минзухари; Сюзън започна да качва зимните дрехи на тавана, а Анн, която цяла зима не успя да отдели дори минутка за себе си, сега буквално се пренесе да живее в градината.

— Повече те е грижа за градината, отколкото за твоя съпруг, Ани — натърти леля Мери Мария, загърна плътно шала около себе си и се отправи към къщата, за да предпази от настинка бедния си гръб.

— Знаете ли какво стана с онези ружи, които се канехте да засадите в сенчестия ъгъл, скъпа госпожо доктор — рече Сюзън. — Този следобед, докато ви нямаше, тя ги засади на най-слънчевото място в задния двор.

— О, Сюзън, сега не можем да ги пресадим, защото така ужасно ще я засегнем!

— Ако ми дадете дума, скъпа госпожо доктор...

— Не, не, Сюзън, ще ги оставим там, където са си. Нали си спомняш как се разплака само при деликатния ми намек, че не бива да подрязва спиреята, преди да е цъфнала. Я виж, Сюзън, латинките все пак са покарали в онзи ъгъл. Толкова е вълнуващо да видиш някое цвете, за което вече си загубил надежда, да се подава от земята! Тази година имам намерение да засадя малка розова градина в югозападния край на двора. Само произнасянето на „розова градина“ ме кара да потрепервам от главата до петите. Виждали ли си преди такава невероятна синева като небето сега, Сюзън? Ако нощем се заслушаш много внимателно, ще чуеш как бърборят поточетата в цялата околия. Почти съм решила тази нощ да спя в Долчинката върху възглавница от диви теменуги.

— Боя се, че ще ви се стори доста влажно — търпеливо рече Сюзън. Тя знаеше, че Анн Блайт винаги изпадаше в подобно настроение пролетно време.

— Сюзън — подкупващо започна Анн, — следващата седмица искам да организирам един чудесен рожден ден.

— Хубаво, защо пък да не отпразнувате някой рожден ден — хладнокръвно отвърна Сюзън, макар да бе сигурна, че никой от семейството не бе роден през май. Но след като госпожата искаше да празнува рожден ден, тогава какво толкова необичайно има в това?

— Ще бъде в чест на леля Мери Мария — продължи Анн, решена с един замах да приключи неприятната тема. — Нейният рожден ден е следващата седмица. Гилбърт твърди, че тя става на петдесет и пет, и аз си помислих...

— Скъпа госпожо доктор, наистина ли сте намислили да организирате тържество за рождения ден на тази...

— Преброй до сто, Сюзън... Преброй до сто, преди да продължиш. Вярвам, че това ще ѝ достави голяма радост. Какво е видяла тя от този живот в края на краищата?

— Това си е по нейна вина...

— Може и така да е, Сюзън, но аз наистина искам да направя това за нея.

— Скъпа госпожо доктор — започна заплашително Сюзън, — винаги сте били така добра да ми давате по една седмица почивка, когато почувствам, че имам нужда от нея. Ето сега мисля да си взема почивка през следващата седмица. Ще помоля племенницата си Гладис да дойде и да ви помага. И тогава мис Мери Мария Блайт, ако иска, нека посрещне и дузина рождени дни.

— Щом ти приемаш нещата по този начин, Сюзън, явно ще трябва да се откажа от идеята — бавно произнесе Анн.

— Скъпа госпожо доктор, тази жена ви се нанесе нагло в къщата ви и очевидно има намерение да остане тук завинаги. Тя непрекъснато ви създава неприятности, води доктора за носа и прави живота на децата черен... За себе си думица не обелвам, защото коя съм аз в тази къща. Но тя постоянно нещо хока, мърмори и гълчи, заяжда се и натяква, прави разни намеци и се превзема... А ето че сега вие решавате да направите тържество за рождения ѝ ден! Е, мога само да кажа, че щом вече сте го решила... Тогава ще трябва да го направим.

— Сюзън, ах, ти, душо моя!

Дойде ред на планирането и организацията. Сюзън, вече примирена с мисълта, заяви, че щом става дума за честта на „Ингълсайд“, ще организират такъв рожден ден, та дори Мери Мария Блайт да не може да открие някакъв кусур.

— Смятам да го направим в ранния следобед, Сюзън. Така гостите ще си тръгнат достатъчно рано, за да мога да отида с доктора на концерта в Лоубридж. Ще пазим всичко в тайна до последния момент и ще я изненадаме. Дотогава не бива нищичко да подозира. И ще поканя всички от Глен Сейнт Мери, които тя харесва.

— Че кои ли ще са тия хора, скъпа госпожо доктор?

— Е, които поне може да търпи. А освен тях братовчедка ѝ Адела Кари от Лоубридж и още неколцина души от града. Ще има огромна триетажна торта с петдесет и пет свещички на нея...

— Която, естествено, пак аз ще трябва да направя...

— Сюзън, нужно ли отново да ти казвам, че именно ти правиш най-хубавата плодова торта на целия остров Принц Едуард?

— Знам само, че съм като восък в ръцете ви, скъпа госпожо доктор.

Последва седмица, изпълнена с тайни и недомлъвки. Над „Ингълсайд“ се възцари заговорническа атмосфера. Всеки от обитателите му тържествено се закле да не издава пред леля Мери Мария какво се готви. Но Анн и Сюзън си бяха направили сметката без кръчмаря.

Вечерта преди тържеството леля Мери Мария се върна у дома след посещение в Глен Сейнт Мери и ги завари да седят останали без дъх от умора на неосветената веранда.

— Защо всичко тъне в мрак, Ани? Не мога да разбера как някой може да седи в тъмното. Това ми действа ужасно потискащо.

— Не е мрак, а здрач. Току-що денят и нощта се ожениха, а тази невиджана красота е плодът на тяхната любов — промълви Анн повече на себе си, отколкото към двете жени.

— Предполагам, че знаеш точно какво искаш да кажеш, Ани. Та значи утре организиращ тържество, така ли?

Анн светкавично се изопна на стола. Сюзън, която и без това седеше с изправен гръб, не би могла да се изпъне повече.

— Защо... ах, защо, леличко...

— Защо винаги трябва да научавам новините от чужди хора — започна леля Мери Мария, но в тона ѝ се усещаше повече мъка, отколкото гняв.

— Ами... Ние го бяхме замислили като изненада, леличко...

— Не знам какво тържество очаквате да се получи в този период от годината, когато на времето изобщо не може да се разчита, Ани.

Анн изпусна една дълбока въздишка на облекчение. Очевидно леля Мери Мария беше разбрала само, че ще има тържество, но не и че то се прави в нейна чест.

— Искях да го организирам, преди да са прецъфтели пролетните цветя, леличко.

— Ще си облека гранатовата рокля от тафта. Щом не благоволи да ме уведомиш, Ани, остава да си мисля, че си разчитала утре твоите приятели от селото да ме сварят с памучна рокля.

— Разбира се, че не, леличко. Щяхме да те предупредим навреме, да можеш спокойно да се преоблечеш.

— Хубаво. И ако моите съвети изобщо значат нещо за теб, Ани... А през повечето време думите ми сякаш само ти минават покрай ушите... Та ще ти река, че занапред ще е по-добре и за теб самата да не си толкова потайна. Между другото, знаеш ли дето из селото разправят, че Джем е метнал оня камък през прозореца на методистката църква?

— Не го е направил той — спокойно каза Анн. — Каза ми, че не е той.

— А ти толкова ли си сигурна, Ани, скъпа, че не те послъгва?

„Ани скъпа“ все още успяваше да запази самообладание.

— Съвсем сигурна, лельо Мери Мария. Джем никога не ме е лъгал през живота си.

— Е, все пак е редно да знаеш какво разправят хората.

И леля Мери Мария влезе в къщата с обичайната си наперена походка, демонстративно избягвайки Фъстъчето, който лежеше по гръб на пода, подканвайки някой да го почеше по корема.

Сюзън и Анн си поеха дълбоко въздух.

— Мисля да си лягам, Сюзън. Надявам се утре всичко да мине гладко. Но не ми харесва онзи черен облак над пристанището...

— Всичко ще бъде наред, скъпа госпожо доктор — увери я Сюзън. — Така пише в алманаха.

Сюзън притежаваше алманах с подробна синоптична прогноза за всеки ден от годината, при това той предсказваше доста вярно, за да му се има доверие.

— Остави задната врата отключена за доктора, Сюзън, може да се върне от града късно през нощта. Отиде там за рози... Петдесет и пет чайни рози, Сюзън... Чух леля Мери Мария да казва, че жълтите рози са единствените цветя, които харесва.

Половин час по-късно, докато четеше поредната глава от Библията, както ѝ беше обичай всяка вечер, Сюзън попадна на следния стих: „Дръпни си крака от къщата на съседа, за да не му досадиш и да не те намрази той“. Тя отбеляза страницата с клонче от божо дръвче и замислено рече: „Дори и в наши дни е така“.

На сутринта Анн и Сюзън станаха много рано, за да смогнат с последните приготовления преди леля Мери Мария да се е събудила. На Анн ѝ харесваше да става рано, за да улови онзи мистичен половин час преди изгрев, когато светът е във владението на феи и стари езически богове. Харесваше ѝ да наблюдава бледорозовото небе и златното зарево, което се надигаше отвъд църковната камбанария; бистрото сияние на изгрева постепенно пропълзяваше по дюните, докато накрая над селските покриви започваха да се издигат първите виолетови спирали дим.

— Имам чувството, че днес ще бъде необикновен ден, скъпа госпожо доктор — самодоволно каза Сюзън, докато украсяваше портокаловата торта с кокосово брашно. — След закуска ще се пробвам да направя от онези маслени топки и ще звъня на Картър Флаг на всеки половин час, за да съм сигурна, че няма да забрави за сладоледа. А може би тъкмо сега му е времето да изстържем с керемидата стълбите на верандата.

— И това ли трябва да направим, Сюзън?

— Нали сте поканили мисис Маршал Елиът, скъпа госпожо доктор, или нещо греша? А тя е виждала стълбището към нашата веранда единствено зацапано. Нали мога да разчитам на вас, че ще се погрижите за украсата? Защото господ не ме е дарил с уменията да подреждам цветя.

— Цели четири торти! Ама че работа! — възкликна Джем.

— Организираме ли тържество, правим го както подобава — важно рече Сюзън.

Гостите пристигнаха в уречения час и бяха посрещнати от леля Мери Мария, издокарана в гранатовата си тафтена рокля. Анн предпочете муселина в бонбонени цветове. Отначало мислеше да си сложи бялата муселинена рокля, защото навън грееше истински летен ден, но после размисли.

— Много разумно от твоя страна, Ани — беше коментарът на леля Мери Мария. — Винаги съм смятала, че бялото е само за младите.

До този момент всичко вървеше по предварително начертания план. Масата изглеждаше превъзходно с най-красивия сервиз на Анн и екзотичната нотка, която добавяха белите и морави ириси. Маслените топки на Съюзън се превърнаха в истинска сензация — дотогава в Глен Сейнт Мери не бяха виждали нищо подобно; нейната крем супа беше превъзходна; пилешката салата беше приготвена с продукти, производство на „Ингълсайд“, „където билетата са наистина билета“; само дето Картър Флаг прати сладоледа в последния момент. Накрая Съюзън се появи в ръце с тортата и набучените в нея петдесет и пет свещички, като я носеше така, сякаш на подноса беше ни повече, ни по-малко главата на Йоан Кръстител. Тя победоносно пристъпи към масата и тържествено я постави пред леля Мери Мария.

Анн, с вид на любезна, но скромна домакиня, до този момент успя да запази присъствие на духа. И макар всичко да течеше като по мед и масло, все не я напускаше едно загнездило се дълбоко в нея предчувствие, че тепърва има да се случва нещо ужасно. Заета около посрещането и настаняването на гостите, тя пропусна да забележи промяната в изражението на леля Мери Мария, когато мисис Маршал Елиът ѝ пожела „За много години“. Но когато всички се разположиха около масата, Анн най-сетне осъзна, че леля Мери Мария е всичко друго, но не и поласкана. Лицето ѝ беше преbledняло... Но каквато и да беше причината за промяната в настроението ѝ, тя не пророни дума, докато се хранеха, отговаряйки сухо на зададените ѝ въпроси. Хапна едва-едва от супата и си бодна от немай-къде от салатата; що се отнася до сладоледа, за нея той сякаш изобщо не съществуваше.

Но когато Съюзън постави отпреде ѝ великолепната торта с искрящите свещички, тя си пое въздух като риба на сухо и едва успя да прикрие едно отчаяно хлипане, което мина за потисната кашлица.

— Зле ли ти е, леличко? — извика Анн.

Леля Мери Мария ледено я изгледа.

— Съвсем добре съм си, Ани. Всъщност забележително добре за една старица като мен.

Точно в този умилителен момент изскочиха близначките, носейки помежду си кошница с петдесет и пет чаени рози и насред

възцарилото се ледено мълчание я поднесоха на леля Мери Мария с поздрави за рождения ден и най-добри благопожелания. Над масата се надигна хор от одобрителни гласове, но леля Мери Мария не се присъедини към тях.

— Близначките ще ти помогнат да духнеш свещичките, леличко — избъбри неспокойно Анн, — а после... Искаш ли ти да нарежеш тортата?

— Е, още не съм чак толкова немощна, Ани, та мога и сама да си духна свещите.

И леля Мери Мария започна да ги духа една по една с измъчен вид, сякаш по принуда. Със същото изражение после нарежа тортата. Накрая постави ножа на масата.

— Аз май доста се изморих, Ани. Една стара жена като мен има нужда да си почине след толкова вълнения.

„Хряс!“, разцепи се тафтената рокля на леля Мери Мария. „Бум!“, падна и се разпиля кошницата с цветя, когато тя профуча край нея. „Щрак!“, отчупи се високото ѝ токче по стълбите към верандата. „Тряс!“, хлопна се вратата на стаята ѝ някъде навътре в къщата.

Втрещените гости все пак изядоха с апетит своите парчета торта, доколкото това им позволяваха обстоятелствата. До самия край на тържеството обаче над масата тегнеше потискаща тишина, нарушавана единствено от мисис Еймъс Мартин, която с отчаяно упорство разказваше за някакъв лекар от Нова Скотия, който убил няколко от пациентите си, като им инжектирал дифтеритни бацили. Останалите обаче, стараяйки се да не нарушат добрия тон, не се присъединиха към усилията ѝ „да оживи обстановката“ и се оттеглиха — поне доколкото им позволяваше възпитанието — много скоро след това.

Докараната почти до безумие Анн тутакси отърча в стаята на леля Мери Мария.

— Какво стана, леличко?

— Защо беше необходимо публично да огласяваш моята възраст, Ани? И на всичкото отгоре да поканиш Адела Кари, за да разбере колко стара съм всъщност. Тя е готова да ѝ отрежат едната ръка, само и само да разбере на колко съм години!

— Но, леличко, ние искахме... Ние само искахме...

— И представа нямам каква е била целта ти, Ани. Но за едно съм сигурна — че зад това се крие нещо друго... О, чета в теб като в

отворена книга, скъпа Ани, но няма да се ровя за подбудите, а ще оставя всичко на твоята съвест.

— Но, леля Мери Мария, моята едничка цел беше да ти подаря чудесно тържество за рождения ден... За което ужасно съжалявам.

Леля Мери Мария попи очи с носната си кърпичка и се усмихна самоотвержено.

— Аз, разбира се, ти прощавам, Ани. Но ти сама разбираш, че след подобен добре обмислен и дълго подготвян ход, с цел да нараниш чувствата ми не мога да остана повече под един покрив с теб.

— Леличко, ще повярваш ли, че...

Леля Мери Мария тържествено вдигна тънката си прозрачна ръка с дълги възлести пръсти.

— Нека не обсъждаме повече това — само мир да има, само мир.

Същата вечер Анн и Гилбърт отидоха на концерт, но Анн не успя да му се наслади изцяло. Гилбърт прие случката „съвсем по мъжки“, както би казала мис Корнелия.

— Помня, че открай време е много чувствителна, когато стане въпрос за възрастта ѝ. Татко често я закачаше заради това. Наистина трябваше да те предупредя, но забравих. Е, след като е решила да си ходи, ти пък не се опитвай да я спреш.

И въпреки своята преданост към рода, той с облекчение възкликна: „Какво щастливо избавление!“.

— Тя няма да си тръгне. Де такъв късмет, скъпа госпожо доктор — скептично се произнесе Сюзън.

Този път обаче Сюзън сгреши. Леля Мери Мария си замина още на следващия ден, давайки с пресекващ глас опрощение на всички обитатели на „Ингълсайд“.

— Не вини Ани, Гилбърт — великодушно рече тя. — Аз ѝ опрощавам злоумишлените намерения към мен. Освен това никога не съм била против тя да има тайни от мен, макар че за чувствителен характер като моя... Въпреки всичко аз винаги съм харесвала бедната Ани... — И това произнесено с изнемогващ глас, сякаш ей сега ще се строполи в несвяст. — Виж, Сюзън Бейкър е друга работа. За последен път ти казвам, Гилбърт... Постави Сюзън Бейкър на мястото, което ѝ се полага в този дом.

Отначало никой не повярва, че са извадили такъв късмет. После обаче най-сетне осъзнаха, че леля Мери Мария наистина си е тръгнала,

че най-накрая ще могат да се смеят колкото им душа иска, без при това да наранят нечий чувства; ще могат да разтворят широко прозорците, без някой постоянно да се оплаква от течение; ще ядат каквото си пожелаят, без някой да натяква, че любимата им храна причинява рак на стомаха.

„Никога досега не съм отпращала толкова набързо и с охота своите гости — мислеше си с известно чувство на вина Анн. — Затова пък колко е прекрасно отново да остана насаме с мислите си.“

Фъстъка на свой ред трескаво се готвеше за младоженец и щателно четкаше козината си, а в градината разцъфна първият божур.

— Този юни ще бъде наистина прекрасен — предрече Сюзън. — В алманаха пише така. Чакат ни няколко сватби и най-малко две погребения. Не ви ли се струва необикновено, че можем отново на спокойствие да си поемем въздух? И като си помисля само, че едва не ви попречих да организирате тържеството за рождения ден, скъпа госпожо доктор. За сетен път се убеждавам, че наистина има провидение. А вие как мислите, скъпа госпожо доктор, дали докторът ще се зарадва, ако подпря с лук пържолата му тази вечер?

— Реших, че трябва да дойда лично тук и да ти обясня всичко за този телефонен разговор, мила — започна мис Корнелия. — Станала е някаква ужасна грешка... О, толкова съжалявам... Братовчедката Сара изобщо не е умряла.

Анн успя да потисне усмивката си и предложи стол на мис Корнелия, за да се разположи до нея на верандата. А Сюзън вдигна очи от колана, който плетеше на една кука за племенницата си Гладис, и съвестно я поздрави:

— Добър вечер, мисис Маршал Елиът.

— Тази сутрин се обадиха от болницата, че е починала в съня си, и аз се почувствах длъжна да те уведомя, тъй като тя беше пациент на доктора. Оказа се обаче, че това била друга Сара Чейз, а братовчедката Сара — безкрайно съм доволна да ти го кажа — си е жива и здрава. Тук наистина е прекрасно, а въздухът е толкова свеж, Анн. Винаги съм казвала, че ако някъде подухва ветрец, то това е в „Ингълсайд“.

— Двете със Сюзън тъкмо се наслаждавахме на очарователната звездна вечер — отвърна Анн, остави настрана розовата рокля от набран муселин, която шиеше за Нан, и кръстоса ръце в скута си. Посещението беше достатъчно извинение, за да помързелува известно време и тя му се зарадва. Днес нито тя, нито Сюзън имаха възможност да си откраднат поне малко свободно време.

Всеки момент щеше да изгрее луната, но мигът преди нейната поява беше още по-прекрасен. Цветовете на оранжевия крем „ярко грееха“ покрай пътеката, а ефирното ухание на орловите нокти прииждаше на талази върху крилете на ленивия вятър.

— Погледнете само това море от макове покрай оградата, мис Корнелия. Тази година двете със Сюзън сме много горди с нашите макове, макар да нямаме никаква заслуга за това. През пролетта Уолтър неволно разсипа там един пакет макови семена и ето ти го резултата. Всяка година се случва по някоя прекрасна изненада като тази.

— Много харесвам маковете, макар да са толкова нетрайни — призна мис Корнелия.

— Живеят само по един ден, затова пък колко са величествени и великолепно през краткото си съществуване — продължи мисълта ѝ Анн. — Не е ли това по-благосклонна орис, отколкото да си ужасна, твърда, сякаш вкочанена циния, която сякаш живее вечно. Това са единствените цветя, с които ние не успяхме да се сприятелим.

— Да не би да колят някого в Долчинката? — попита внезапно мис Корнелия.

И наистина звуците, които се носеха оттам, сякаш идваха от побит на кол човек. Но Анн и Сюзън толкова бяха свикнали с тях, че изобщо не се разтревожиха.

— Пърсис и Кенет играят с нашите деца по цял ден. А що се отнася до мисис Чейз, Гилбърт замина в града рано тази сутрин, така че сигурно вече е научил как стоят нещата. Много съм доволна, че тя се оправя... Другите лекари не се съгласиха с диагнозата на Гилбърт и той все пак малко се притесняваше.

— Преди да постъпи в болницата, Сара ни закле да не я погребваме, ако не сме напълно сигурни, че е мъртва — рече мис Корнелия, повявайки си царствено с ветрилото, докато се чудеше как съпругата на доктора успява да остане свежа като праскова дори в най-горещите и душни дни. — Виждате ли, ние винаги сме подозирали, че мъжът ѝ май го погребяха жив... Във всеки случай изглеждаше сякаш само е заспал. Но никой не помисли за това, додето не стана прекалено късно. Той беше брат на онзи Ричард Чейз, който купи фермата на стария Мурсайд и през пролетта се пренесе от Лоубридж. Голям чешит е. Твърди, че дошъл тук, за да си отдъхне и да се освежи, вместо като в Лоубридж по цял ден да виси по прозорците...

„... И да дебне старите прислужници“, щеше да завърши мис Корнелия, но го премълча, за да не засегне Сюзън.

— Срегнах дъщеря му Стела... Дойде на репетицията на хора. Май двете доста си допаднахме.

— Стела е наистина много мило и сладко момиче, едно от малкото, които все още се изчервяват. Винаги съм я харесвала. Двете с майка ѝ бяхме много близки приятелки. Бедната Лизет!

— Млада ли почина?

— Да, когато Стела бе едва на девет. Ричард сам я отгледа, а той е неверник до мозъка на костите. Казва, че жените били важни само биологически, каквото и да означава това. Все ги разправя едни такива големи приказки.

— Затова пък изглежда я е възпитал много добре — каза Анн, убедена, че Стела Чейз е най-очарователното момиче, което е виждала през живота си.

— О, никой не може да намери кусур на Стела. При това не отричам, че Ричард има немалка заслуга за нейното добро възпитание. Но въпреки това е непреклонен по въпроса за младите мъже. Не е позволил на горката Стела нито едно романтично преживяване досега. Той подлага на такава унищожителна критика и саркастични подмятания всеки младеж, който се завърти около нея, че те си плюят на петите и не смеят да се обърнат назад. Няма човек с по-отровен език от неговия. Нито Стела може да го промени, нито пък на майка ѝ се удаде да го направи, Просто не знаят как да го постигнат. Той е много опак човек.

— На мен пък ми се стори, че Стела е безкрайно предана на своя баща.

— О, наистина е така. Тя го боготвори. Няма по-сговорчив човек от него, щом веднъж постигне своето. Но трябва все пак да прояви здрав разум относно сватбата на Стела. Сигурно си дава сметка, че няма да живее вечно, макар ако чуеш как говори, ще речеш, че точно това си мисли! Вярно, още не е стар... Ожени се твърде рано. Затова пък в техния род почти всички са измрели от удар. И какво ще прави Стела, когато той си отиде? Не ѝ остава нищо друго, освен да остане стара мома и да се сбръчка като печена ябълка.

Сюзън вдигна очи от една особено трудна за изплитане роза на колана и решително каза:

— Не одобрявам, когато някой стар мърморко вгорчава живота на младите.

— Но ако Стела обикне истински някого, тогава мнението на баща ѝ едва ли ще има някакво значение.

— Ето тук ти е грешката, мила Анн. Стела никога няма да се задоми за човек, когото баща ѝ не одобрява. И ще ти кажа за още един, чийто живот ще бъде почернен съвсем наскоро — Алдън Чърчил, племенникът на Маршал. Мери е решена на всяка цена да отлага

женитбата му колкото може по-дълго. Тя е още по-непримирима и от самия Ричард. Да беше ветропоказател, щеше да сочи север всеки път, когато вятърът задуха на юг. Както знаете, тя е господарка на земята, докато Алдън се ожени, после той става собственик. Затова всеки път, когато излезе с някое момиче, тя дава мило и драго да развали работата.

— Мигар наистина е способна на такова нещо, мисис Маршал Елиът? — сухо попита Сюзън. — Други пък мислят, че Алдън вятър го вее на бял кон. Чувала съм на това да му казват флиртуване.

— Алън е хубаво момче и момичетата тичат подир него — отвърна мис Корнелия. — Аз не мога да го виня, че най-напред им завърта главите, а после ги зарязва, за да им даде урок. Между всичките обаче имаше едно-две добри момичета и той наистина ги харесваше, но Мери успя да осуети всичко овреме. Сама ми го призна. Каза, че се посъветвала с Библията — тя винаги се „съветва“ със Светото писание и все открива там по някой стих, който предупреждава Алдън да не се жени. Вече трудно търпя тези нейни приумици. Какво ѝ пречи да отиде в църквата и да бъде като останалите почтени хора около залива „Четири вятъра“? Обаче не, тя трябва да измисли някаква своя религия и да ни хвърля прах в очите, че се „съветвала с Библията“. Миналата есен, когато се разболя онзи толкова скъп и породист кон, това ѝ излезе четиристотин долара, защото вместо да изпратят за ветеринар в Лоубридж, се довериха на стиха, който тя намерила в Библията: „Бог дава и Бог взема. Благословено да е Името Божие“. Така че не повикаха ветеринар и конят си отиде мърцина. Много странно предоверяване на Светото писание е това според мен, Анн. На това аз по-скоро му викам непочтителност. Казах ѝ го право в очите, но тя само ме погледна накриво. И още нещо — не дава дума да се издума за телефон у тях. Да не мислиш, вика ми, че ще говоря в някаква кутия, която виси на стената?

Мис Корнелия замълча само колкото да си поеме дъх. Приумиците на снаха ѝ винаги я вадеха от равновесие.

— Алдън изобщо не прилича на майка си — каза Анн.

— Алдън целият се е метнал на баща си — най-милият и представителен човек, който никога не постъпва така, както обикновено правят мъжете. А защо е избрал да се ожени точно за

Мери и до днес остава загадка за цялата фамилия Елиът. Те щяха да са доволни за когото и да се омъжеше тя, само и само да не остава стара мома. Нейният инат винаги е бил в излишък, пък и беше същинска върлина като момиче. Е, наследи и много пари — леля й Мери остави всичко на нея... Но едва ли това е главната причина. Джордж Чърчил беше истински влюбен в нея. Умът ми не побира как Алдън понася прищевките на майка си, но той е наистина добър син.

— Знаете ли какво ми хрумна току-що, мис Корнелия — възкликна Анн с дяволита усмивка. — Няма ли да е прекрасно, ако изведнъж Алдън и Стела се влюбят един в друг?

— Това е малко вероятно, те едва ли ще си допаднат. Пък и Мери няма да го позволи, а Ричард просто ще покаже вратата на един прост фермер, макар самият той да е точно такъв. Освен това Стела не е от онези момичета, които Алдън харесва — него го привличат веселите блондинки, които избухват в смях само пръст да им покажеш. Пък и Стела едва ли ще се захласне по него. Дочувам, че новият пастор в Лоубридж я гледал със зяпнала уста.

— Той не е ли твърде хилав и късоглед? — попита Анн.

— А и очите му са толкова изпъкнали — допълни Сюзън. — Сигурно е ужасно, когато се опита да гледа влюбено и сантиментално.

— Добре поне че е презвитерианец — натърти мис Корнелия, сякаш това беше достатъчно да изличи всички недостатъци на неговата външност. — Е, май е време да тръгвам. Ако стоя прекалено дълго на открито в тази влага, невралгията ми ще започне да се обажда.

— Ще ви изпратя до портата.

— Всеки път, когато си с тази рокля, ми приличаш на същинска кралица — възкликна с нескрито възхищение и без всякаква връзка мис Корнелия.

При портата Анн срещна Оуен и Лесли Форд и ги покани на верандата. Сюзън беше влязла вътре да приготви лимонада за доктора, който току-що се прибра у дома. Точно по това време и децата се изкатериха по стръмния склон откъм Долчинката, уморени до смърт, но щастливи.

— Докато идвах насам, гласовете ви кънтяха над цялата околия — каза Гилбърт.

Пърсис Форд тръсна гъстите си букли с цвят на мед.

— Играехме на пустинни дервиши, затова и трябваше да надаваме вой като тях — обясни Кенет.

— Виж си само ризата на какво прилича — сурово каза Лесли.

— Цопнах в калния пай на Ди — с огромно задоволство отвърна Кенет. Той никак не харесваше тези колосани и безупречно чисти ризи, с които майка му го прати в Глен Сейнт Мери.

— Скъпа мамо — започна Джем, — разрешаваш ли да взема онези стари щраусови пера, които само събират прах на тавана, за да ги зашия на панталона си като опашка? Утре ще изнесем цирково представление и аз ще бъда щраус. Освен това ще има и слон.

Уолтър през цялото време стоеше настрани от общия разговор — беше страшно уморен и предпочиташе да се крие зад гърба на майка си, седнал на стъпалата към верандата и склонил чернокосата си глава върху нейното рамо.

Всички бяха щастливи под златните лъчи на залеза в края на този великолепен ден. Камбаната на църквата отвъд пристанището прозвъня леко и мелодично. Луната вече постилаше своята пътека през залива. Над дюните трептеше сребриста мъгла. Във въздуха се носеше острият дъх на джоджен и невидими рози, чийто сладък аромат чак засядаше на гърлото. Анн гледаше замечтано някъде над ливадата и очите ѝ, въпреки нейните шест деца, бяха още като на момиче. После мисълта ѝ се пренесе към Стела Чейз и Алдън Чърчил, докато Гилбърт не ѝ предложи едно пени, за да научи над какво толкова се е замислила.

— Смятам сериозно да се заема със сватосването на двама млади — отвърна Анн.

Гилбърт се престори на отчаян и шеговито огледа събеседниците си.

— Винаги съм се боял, че това рано или късно пак ще се случи. Направих всичко по силите си, но никой не може да отклони от пътя ѝ една истинска сватовница. Анн има много лека ръка и двойките, които е събрала, са същински рояк. На нейно място не бих могъл да мигна по цяла нощ, ако на съвестта ми тежи такава отговорност.

— Не можеш да отречеш, че всички живеят щастливо — запротестира Анн. — Наистина имам призвание за това. Помисли за двойките, в чието сватосване имам пръст или най-малкото се предполага, че съм взела участие: Теодора Дикс и Людовик Спийд,

Стивън Кларк и Приси Гарднър, Джанет Суийт и Джон Дъглас, професор Картър и Есми Тейлър, Нора и Джим, Дави и Джарвис...

— О, предавам се! Тази моя жена никога не губи вяра, Оуен. Сигурно напразно все се вълнува от нещо, но аз се примирих с мисълта, че ще е така, докато не порасне.

— А според мен тя има пръст и в още едно сватосване — отвърна Оуен, отправяйки щастлива усмивка към жена си.

— Не е моя заслугата — обади се Анн. — Вината за това е изцяло на Гилбърт. Как ли не го разубеждавах да не праща на операция Джордж Мур. Колко безсънни ноци прекарах. А сега понякога се будя, потънала в студена пот при мисълта какво щеше да стане, ако бях успяла.

— Хората твърдят, че само една щастлива жена има дарбата да сватосва — рече Гилбърт. — Та кои са жертвите, които си набелязала този път, Анн?

Но Анн само се усмихна в отговор. Сватосването трябва да се извършва при пълна дискретност, затова има неща, които не можеш да споделиш дори със собствения си съпруг.

Анн лежа будна цяла нощ и през следващите няколко нощи, размишлявайки за Алдън и Стела. Това би бил съвършеният брак. Въпросът е как да се стигне до сватба, когато всички участници в плана на Анн или се инатяха, или бяха откровено против? И това не се отнасяше единствено за старите. Анн подозираше, че Стела и Алдън също са наследили по малко от техните недостатъци. Значи трябваше да измисли съвсем нова стратегия, която да не повтаря нито едно от предишните сватосвания.

Алдън живееше от другата страна на пристанището и ходеше в англиканската църква, затова още не познаваше Стела Чейз. При това вече цял месец как не беше задирял някое момиче. Значи сега му е времето! Красивата племенница на мисис Джанет Суифт от Горен Глен Сейнт Мери често навестяваше леля си, а Алдън не пропускаше да се запознае с ново момиче. Значи задача номер едно в момента бе да се намери начин Алдън и Стела да се срещнат. Как обаче да стане това? Трябваше да изглежда съвсем невинно и напълно случайно. Анн призова цялата си изобретателност, но не можа да измисли нищо повече от това да организира парти и да покани и двамата. Тази идея никак не ѝ харесваше. Най-напред времето не беше подходящо за градинско парти, а и младежите в „Четири вятъра“ бяха толкова палави. Освен това Анн знаеше, че Сюзън няма да допусне в „Ингълсайд“ да се организира парти, без преди това да е излъскала къщата от мазето до тавана... А точно сега жегата ужасно измъчваше Сюзън. Но така или иначе благородната цел изискваше жертви. Джен Прингъл, бакалавър на хуманитарните науки, наскоро прати писмо, че най-сетне идва на така дълго обещаваното посещение в „Ингълсайд“. А това наистина бе чудесен повод за парти. Изглежда щастието все пак ѝ се усмихна. Джен идва, поканите са разпратени, Сюзън лъсва „Ингълсайд“ като великденско яйце; двете с Анн приготвят угощението, надвесени над нажежената печка в най-големия летен пек...

Вечерта преди партито Анн се чувстваше смъртно уморена. Жегата наистина беше ужасна. Джем лежеше болен и Анн не смееше да помисли дори, че всички признаци сочат апендиксна криза, макар Гилбърт да твърдеше, че причината са изядените на гладно незрели ябълки. На всичко отгоре Фъстъка беше почти оцавен, когато Джен Прингъл в желанието си да помогне на Сюзън изля отгоре му котела с вряла вода.

Анн усещаше болки навсякъде по тялото си — главата ѝ гореше, краката я боляха, очите ѝ смъдяха. Преди да отиде с дечурлигата до фара, Джен строго нареди на Анн да си легне. Вместо това обаче тя се настани на влажната след разразилата се следобеда буря веранда и подхвана разговор с Алдън Чърчил, който дойде да вземе някакъв лек за бронхита на майка си, но не пожела да влезе вътре. Анн не можеше да изпусне този шанс, защото държеше на всяка цена да поговори с него. Двамата станаха добри приятели, тъй като той често наминаваше у тях да вземе някое поръчано от Гилбърт лекарство.

Алдън седеше гологлав на стъпалата пред верандата с опряна на перилата глава. Анн за сетен път се убеди, че е изключително красив младеж — строен и с широки рамене, с бяло като мрамор лице, което никога не потъмняваше от слънцето, живи сини очи и добре пригладена гъста мастиленочерна коса. Винаги говореше с жизнерадостен тон, дружелюбно и почтително, което се харесваше на жените, независимо на каква възраст са. Беше прекарал три години в „Куийнс“ и се канеше да продължи в „Редмънд“, но майка му не го пусна, позовавайки се на Библията. И така, Алдън заживя щастливо във фермата. Той сподели с Анн, че работата там му харесва, защото се чувства самостоятелен и на воля под открито небе. Момчето съчетаваше уменията да печели пари, наследено от майка му, и обаянието на баща си. Нищо чудно, че на него гледаха като на най-желания жених в селото.

— Алдън, ще те помоля за една услуга — подкупващо започна Анн. — Ще я изпълниш ли?

— Разбира се, мисис Блайт — сърдечно отвърна той.

Алдън харесваше мисис Блайт и наистина щеше да се постарее да изпълни молбата ѝ.

— Боя се, че това доста ще те отегчи — притеснено рече Анн, — но те моля да имаш грижата Стела Чейз да не скучае на утрешното

парти у дома. Боя се да не се почувства самотна и без компания. Тя все още не познава много от нашите младежи, пък и повечето са по-малки от нея... Е, поне момчетата. Моля те, кани я да танцувате и се погрижи да не остава сама. Много се смущава в компанията на непознати, а ми се ще да прекара приятно утре вечер.

— О, ще направя всичко по силите си да я развличам — с готовност обеща Алдън.

— Само че има едно условие — не бива да се влюбваш в нея — предупреди го Анн със загадъчна усмивка.

— Имате думата ми, но все пак ми е любопитно защо не бива да се влюбвам в нея, мисис Блайт.

— Ами защото... Но това между нас да си остане — поверително рече Анн, — господин Пакстън от Лоубридж доста е хлътнал по нея.

— Той е самодоволен глупак — отсече Алдън с необичайна разпаленост.

Анн го изгледа с майчински укор.

— Защо говориш така, Алдън. На мен пък ми казаха, че той е много приятен младеж. При това е с най-големи шансове да спечели благоволенieto на бащата на Стела.

— А, така ли било? — каза Алдън спокойно.

— Точно така, но аз лично не съм сигурна, че дори на него ще му се усмихне щастието. Според мистър Чейз не се е родил още мъж, достоен за дъщеря му Стела. Боя се, че един обикновен фермер няма никакви шансове. Ето защо искам да те предпазя от злощатието да се влюбиш безнадеждно в това момиче. Приеми го като приятелски съвет. Сигурна съм, че и майка ти би те посъветвала същото.

— О, благодаря... Много благодаря. И все пак що за момиче е тя — хубава ли е?

— Е, трябва чистосърдечно да призная, че не е кой знае каква красавица. Аз много харесвам Стела, но... Но тя е твърде бледа и някак затворена, необщителна и саможива. Намекнаха ми, че мистър Пакстън разполагал със собствени средства... Това би бил идеалният жених за Стела и не ми се ще всичко да се провали още в самото начало.

— Тогава защо не поканите мистър Пакстън на градинското си увеселение, та той да се погрижи за доброто настроение на Стела? —

предизвикателно попита Алдън.

— Както ти е добре известно, един пастор едва ли би дошъл на забава с танци, Алдън. Моля те, не ставай заядлив и кавалерствай на Стела утре вечер.

— Обещавам, че тя ще си прекара много весело. Лека нощ, мисис Блайт.

Анн изкара тежка нощ, като в добавка към главоболието си „наметна жила“, както се изразяваше Сюзън. На сутринта Анн се чувстваше като изцедена, затова пък вечерта посрещна гостите си в прекрасно настроение. Партито мина повече от добре, всички се забавляваха много, а най-вече Стела. „Алдън се зае твърде усърдно с ролята на неин кавалер“, помисли си Анн. Не беше ли твърде прибързано още при първата среща след вечеря да отвлече Стела в най-далечния и неосветен ъгъл на верандата и да я държи там цял час. Но въпреки това Анн беше изключително доволна, докато на следващата сутрин премисляше случилото се вечерта. Що се отнася до пораженията — и те не бяха малки. Килимът в дневната на практика беше вече неизползваем, тъй като върху него паднаха два подноса със сладоледена торта; кристалните свещници от бабата на Гилбърт бяха разбити на парченца; някой разсипа кофата с дъждовна вода в стаята за гости и тя наводни тавана на библиотеката, който сега беше в ужасно състояние; пискюлите на софата бяха останали едва наполовина; любимите папрати на Сюзън бяха стъпкани от някоя очевидно твърде тежка особа. Но щом тегли чертата, Анн установи, че ползите са повече от вредите, и Алдън вече е влюбен в Стела.

Клюките из селото през следващите няколко седмици затвърдиха това нейно убеждение. Вече нямаше съмнение, че Алдън здраво е налапал въдицата. Но дали същото се отнасяше и за Стела? Анн се съмняваше, че тя е от момичетата, които падат като зрял плод в ръцете на първия срещнат мъж. Освен това беше наследила и нещичко от упоритостта и своенравието на баща си, които при нея бяха се превърнали в свободомислие и самостоятелност.

Но късметът отново не изневери на обезпокоената сватовница. Една вечер Стела дойде да се порадва на цветята в „Ингълсайд“, а после двете с Анн седнаха на верандата да си поговорят. Стела Чейз беше бледо и крехко създание, доста свита, но в същото време и неустойимо очарователна. Имаше светлоруса коса и кафяви като кората

на бор очи. „Сигурно магията е в ресниците ѝ, помисли си Анн, защото в никакъв случай не бих я нарекла красавица.“ Миглите на момичето бяха неестествено дълги и когато примигнеше, мъжките сърца се разгуптяваха неудържимо. Обноските ѝ бяха безупречни и това я правеше да изглежда по-възрастна от своите двадесет и четири години.

— Чувам разни неща да се говорят по твой адрес, Стела — размаха закачливо пръст насреща ѝ Анн. — И съвсем не съм сигурна, че това ми харесва! Прости моята откровеност, но според мен Алдън Чърчил едва ли е най-подходящият избраник за теб.

Стела се извърна слисана към нея.

— Защо говорите така, мисис Блайт? Аз пък мислех, че вие харесвате Алдън.

— Наистина го харесвам, но... Е, добре, ще го кажа направо — носи му се славата, че флиртува с всяко срещнато момиче. Но разправят, че нито едно досега не е успяло да го задържи за дълго. Не че не са опитвали, при това не едно и две от тях. Ще ми е много мъчно да те видя изоставена, когато му премине увлечението.

— Мисля, че не сте права да говорите така за Алдън, мисис Блайт — бавно и отчетливо произнесе Стела.

— Дано да е така, Стела. Е, ако беше като малката Ейлийн Суифт, весела и забавна...

— Е, май е време да си вървя — смотолеви Стела. — Татко ще се почувства самотен.

Щом тя си отиде, Анн отново доволно се разсмя.

— Обзалагам се, преди малко Стела тайно се закле да докаже на своите приятели, които са склонни да си врат носа в чужди дела, че може да задържи Алдън и нито една Ейлийн Суифт няма да ѝ го отнеме. Е, с младите се справих. Боя се обаче, че старците ще се окажат костеливи орехи.

Късметът продължаваше да е на страната на Анн. От Дамското благотворително дружество я помолиха да намине към мисис Джордж Чърчил относно нейната редовна годишна лепта за благого на обществото. Мисис Чърчил рядко ходеше на църква и не беше член на дружеството, но „вярваше в благотворителността“ и всеки път даряваше щедра сума, щом някой я помолеше за това. Никой обаче не обича да се моли за помощ, ето защо всяка година членовете на дружеството се редуваха кой да се обади на мисис Чърчил. Сега беше ред на Анн.

И една вечер тя пое към дома на семейство Чърчил. Тръгна по пряката пътека, очертана от нацъфтели парички, а на върха на хълма поспря, за да се потопи в очарованието на гледката към фермата на Чърчил, която се намираше на миля от Глен Сейнт Мери. Пътят надолу бе твърде скучен, ограден от плетени стобори, минаващ през малки височинки... През прозорците на къщите, покрай които вървеше, грееха приветливи светлинки, наблизко ромолеше поточе, носеше се аромат на полски цветя и свежа зеленина от градините. Анн се спираше да огледа всеки двор по пътя си. Интересът ѝ към градините не секваше по никое време от годината. Гилбърт често се шегуваше, че Анн непременно би си купила коя да е книга, в която има думата „градина“, пък дори тя да е само в заглавието.

Една лодка лениво се поклащаше в пристанището, а някакъв съд по-навътре в залива очевидно бе застигнат от безветрие. Пулсът на Анн винаги ускоряваше своя ритъм при вида на кораб, който навлиза в пристанището. Тя напълно споделяше чувствата на капитан Франклин Дрю, когото веднъж чу да казва: „Господи, колко ми е жал за онези, които остават на брега!“.

Голямата къща на семейство Чърчил с неприветливия парапет от ковано желязо покрай равния мансарден покрив се беше надвесила от високото и гледаше към пристанището и дюните. Мисис Чърчил я посрещна любезно, макар и без излишен ентусиазъм, повеждайки я

към сумрачната, но великолепно обзаведена гостна, по чиито тъмни, облепени с кафяви тапети стени висяха портрети на многобройните членове на фамилията Чърчил и Елиът. Мисис Чърчил се разположи върху покритата със зелен плюш софа, скръсти ръце и впери поглед в своята посетителка.

Мери Чърчил беше висока, изпита жена със строг и аскетичен вид. Имаше издадена брадичка, хлътнали сини очи, също като тези на Алдън, и голяма уста със стиснати устни. Тя никога не пилееше думите напразно, нито пък някога се беше поддавала на изкушението да клюкарства. Анн си даде сметка, че ще ѝ е доста трудно в общуването с тази затворена по характер жена, но все пак реши да опита, като най-напред отвори дума за новия пастор в англиканската църква отвъд пристанището, когото мисис Чърчил никак не харесваше.

— Той не е духовен човек — студено отсече тя.

— Аз пък чух, че неговите проповеди са наистина забележителни — отвърна Анн.

— Присъствах на една от тях и нямам никакво желание да повторя. Моят дух диреше упование, а получи проповед. Този човек вярва, че Небесното царство може да се постигне чрез ума. Това е невъзможно.

— Та като стана дума за пастори... Разправят, че сегашният пастор в Лоубридж бил много умен и начетен човек. Според мен той проявява интерес към една моя млада приятелка — Стела Чейз. Слуховете твърдят, че двамата са добра партия.

— Да не искате да кажете, че предстои сватба? — попита мисис Чърчил.

Анн тутакси усети високомерното отношение, но реши, че и това трябва да се преглътне, щом си пъха носа в неща, които не са нейна работа.

— Според мен това би било много подходящо решение, мисис Чърчил. Стела е сякаш родена за пасторска съпруга. Затова казах на Алдън хич да не се опитва да я отклони от правия път.

— И защо? — попита мисис Чърчил, без дори окото ѝ да мигне.

— Е, ами... Нали знаете... Боя се, че Алдън няма там никакви шансове. Според мистър Чейз никой не е достатъчно добър за Стела. Приятелите му едва ли ще се зарадват да го видят захвърлен като стара ръкавица. Той е твърде мило момче, за да заслужава подобна съдба.

— Нито едно момиче не е зарязвало сина ми — процеди мисис Чърчил и още по-здраво стисна тънките си устни. — Напротив, винаги е ставало точно обратното. Той ги напуска заради буклите и лекомислените им смехове, заради непостоянството им и техните префърцунени маниери. Синът ми може да се ожени за която си пожелае, мисис Блайт... За която си пожелае.

— О? — само възкликна Анн, но начинът, по който го направи, казваше недвусмислено: „Аз, разбира се, съм твърде възпитана, за да ви противореча, но това не променя мнението ми по въпроса“.

Мери Чърчил схвана намека и нейното бяло, нервно потръпващо лице леко порозовя, докато напускаше стаята, за да донесе своята лепта за дружеството.

— Гледката отгук е прекрасна — невинно рече Анн, когато мисис Чърчил я поведе към портата.

Мисис Чърчил погледна неодобрително към залива.

— Когато източният вятър през зимата пронизва костите ви, не се вълнувате особено от гледката, мисис Блайт. А тази вечер е доста студено. Сигурно ще измръзнете в тая тънка рокля, нищо че е толкова гиздава. Е, вие сте още млада и суетата не ви е чужда. Аз престанах да се интересувам от моди и украшения, с една дума, от преходни неща.

Но въпреки всички заядливи забележки, докато се връщаше в зеленикавия здрач към дома, Анн се чувстваше особено доволна от проведенния разговор.

— Човек никога не може да бъде сигурен с мисис Чърчил — обърна се тя към ятото скорци, които водеха разгорещен спор на една малка полянка наскоро гората, — но все пак си мисля, че до известна степен вгорчих живота й. Като на длан се вижда — никак не й се нрави хората да мислят, че някое момиче може да зарече Алдън. А пък аз направих каквото е по силите ми и свалям този товар от плещите си. Що се отнася до мистър Чейз, там съм напълно безсилна, защото дори не го познавам. Чудя се само дали има и най-малка представа за това, че Алдън и Стела са влюбени. Едва ли. Стела не би дръзнала да заведе Алдън у тях. И така, какво ли бих могла да направя по въпроса за мистър Чейз?

Наистина имаше нещо смуцаващо във факта, че всички видими и невидими сили бяха на нейна страна. Една вечер мис Корнелия пристигна у тях и помоли Анн да я придружи до семейство Чейз.

— Отивам да помоля Ричард Чейз да даде своята лепта за нова кухненска печка към църквата. Ще дойдеш ли с мен за морална подкрепа, мила? Мразя да се разправам с него, когато съм сама.

Завариха го да седи на стълбите пред предната врата. С дългите си крака и острия си нос приличаше по-скоро на умислен жерав. Малкото останали редки кичури коса по главата му бяха сресани през плешивото теме. Мишите му сиви очички примигнаха насреща им. Тъкмо си мислеше, че ако това до старата Корнелия е жената на доктора, то тя има много хубава фигура. Виж, втората му братовчедка Корнелия е доста набита и има акъл колкото скакалец, но пък иначе не е лоша, стига да се отнасяш както трябва с нея.

Той ги покани любезно в малката си библиотека, където мис Корнелия се стовари в креслото с тежка въздишка.

— Тази вечер е ужасно горещо и май се задава буря. Господ да ти е на помощ, Ричард, но този котарак расте не с дни, а с часове.

Любимецът на Ричард Чейз беше един наистина огромен жълт котарак, който в този момент се катереше по коляното му. Той нежно погали козината му.

— Томас Стихоплетеца е пример за света какво значи котка — отвърна той. — Нали така, Томас? Погледни само леля си Корнелия, Стихоплетецо. Забележи тези гибелни погледи, с които те пронизва — така иска да ти внуши, че изпитва към теб само нежна привързаност.

— Не казвай за тоя звяр, че съм му леля — скастри го мисис Елиът. — Шегата си е шегата, но не прекрачвай границата.

— Няма ли да ти е по-приятно да си леля на Стихоплетеца, отколкото на Неди Чърчил? — невинно попита Ричард Чейз. — Неди е чревоугодник и пияница. Дочух, че вече водиш списък на греховете му. Няма ли да е по-добре да се водиш роднина на толкова изискан и почтен котарак, какъвто е Томас. При това той не помирисва уиски и не се интересува от клюки.

— Горкият Нед поне е човешко същество — избъбри мис Корнелия. — Не понасям котки. Ето защо това е и единственият недостатък на Алдън Чърчил. Той проявява странна слабост към тези същества. Да се чудиш откъде я е взел, когато и майка му, и баща му ги ненавиждат.

— Колко разумен младеж би трябвало да е този Алдън!

— Разумен ли? Е, може и да е разумен, но не когато става въпрос за котки или ако някой засегне непреклонната му вяра в теорията на еволюцията — още едно нещо, което със сигурност не е наследил от майка си.

— Знаеш ли, мисис Елиът — подхвана Ричард Чеиз тържествено, — че навремето аз също имах тайно влечение към теорията за еволюцията.

— И преди си ми го казвал. Е, можеш да вярваш в каквото ти е угодно, Дик Чейз... Типично по мъжки! Слава богу, досега никой не е успял да ме убеди, че произхождам от маймуна.

— Наистина не изглежда така — ти си една миловидна жена с приятна външност. Твоята приятна за окото закръглена фигура и деликатните движения по нищо не подсказват подобно роднинство. И въпреки това прапрабаба ти се е придвижвала с подскоци от клон на клон, помагайки си с опашката. Науката го е доказала, Корнелия. Приеми го или просто не мисли за това.

— Предпочитам да не мисля. Не желая да споря с теб по каквото и да е въпрос. Имам си моята религия и в нея не се споменават никакви предци маймуни. Между другото, Ричард, Стела не ми изглежда добре това лято и искам да се видя с нея.

— Винаги е така, когато дойдат жегите. Ще живне, щом времето се позахлади.

— Дано да е така. Лизет все някак издържаше горещото време, докато не дойде последното й лято, Ричард... Не забравяй и това. Стела има тялото и здравето на майка си. Добре прави, че не бърза да се омъжва.

— И защо според теб не бърза да се жени? Питам от чисто любопитство, Корнелия — просто любопитство. Идеите на феминизма живо ме интересуват. Та кое те кара да мислиш, че Стела няма скоро да се омъжи?

— Ако трябва да съм съвсем откровен, Ричард, тя не е от момичетата, подир които тичат мъжете. Тя е мила и добра девойка, но не ги привлича.

— И въпреки това има обожатели. Доста пари похарчих, за да си купя пушка и кучета, че да я пазя от тях.

— Подозирам, че те са ухажвали по-скоро парите ти. И затова много бързо се отказаха, като видяха дебелия край. Нали така стана?

Достатъчни бяха само една-две твои хапливи забележки, за да подвият опашки. Ако наистина харесвах Стела, хич нямаше да ги е грижа за теб, нито пък за твоето джафкане. Затова, Ричард, трябва да признаеш, че Стела не е красавица, която разпалва безумно желание у мъжете. Каквато беше и Лизет, между другото. Нея никой не я забелязваше, докато ти не се появи.

— А ти не мислиш ли, че си е струвало да ме чака толкова време? Не можеш да отречеш, че Лизет навремето беше много умна млада жена. Ето защо няма да харижа дъщеря си на някой Том, Дик или Хари. Независимо от желанието ти да очерниш и потъмниш блясъка на моята звезда^[1], тя е достойна да сияе дори в царски палат.

— Само дето в Канада няма нито един царски палат — измърмори мис Корнелия. — И никога не съм отричала, че Стела е очарователно момиче. Само казвам, че мъжете я пренебрегват заради външния ѝ вид. Но това пък е в твоя полза — така ще си сигурен, че няма да прекараш старините си в самота. Без нея си за никъде — безпомощен като същинско бебе... И така, ако искаш да се отървеш от нас, обещавай, че ще дадеш пари за готварска печка към църквата. Усещам, че нямаш търпение да се върнеш към книгата си.

— Много похвално! Прозорлива жена си. Какъв късмет, че си ми братовчедка. Вярно, признавам, че наистина нямам търпение. Но никой друг не би го забелязал, нито пък щеше да ме пощади, като си тръгне колкото се може по-скоро. Та, колко ви дължа?

— Спокойно можеш да си развържеш кесията за пет долара.

— Никога не споря с дами. Щом си казала пет, ето ти пет долара. А, ето че вече си тръгваш! Явно не си губи времето тази забележителна жена! Щом получи желаното, тя тутакси те освобождава от присъствието си! Лека нощ тогава, единствена перла сред моите роднини!

През цялото време на тяхното посещение Анн не обели нито дума. Пък и от това нямаше никаква нужда, защото мисис Елиът копаеше в нейната градина. При това го правеше толкова умно и находчиво! Но щом Ричард Чейз ги изтика през прага, той изведнъж се отприщи и взе да сипе комплименти.

— Имате най-прекрасните глезени, които някога съм виждал, мисис Блайт, а никой не може да оспори, че доста съм видял през тоя живот.

— Не е ли ужасен? — ахна от възмущение мис Корнелия, докато се спускаха през градината. — Винаги ще изтърси нещо скандално по адрес на някоя почтена жена. Но ти не му връзвай кусур, мила Анн.

На. Анн и през ум не ѝ беше минало да се засяга. Тя дори вече харесваше Ричард Чейз.

— На мен пък ми се стори, че на него никак не му е приятно, дето мъжете пренебрегват Стела, нищо че произхождат от маймуни. Освен това съм сигурна, че много му се ще „да им даде да се разберат на тия момченца“. Е, поне съм спокойна, че сторих каквото е по силите ми. Направих така, че Алдън и Стела да се влюбят, а освен това — но само между нас да си остане, мис Корнелия — смятам, че след моите усилия мисис Чърчил и мистър Чейз са по-скоро привърженици на идеята за този брак, отколкото нейни противници. Сега не ми остава нищо друго, освен да се оттегля и да наблюдавам от страни как се развива историята.

Месец по-късно Стела Чейз отново навести „Ингълсайд“ и пак седна заедно с Анн на стълбището пред верандата. През ума на момичето отново мина мисълта, че много иска някой ден да изглежда като мисис Блайт.

Спускаше се студена и мъглива вечер, която идваше след един хладен ден в началото на септември с бледо уморено слънце. Носталгичната картина се допълваше от стенанията на морето.

— Морето тъгува тази вечер — винаги казваше Уолтър, щом чуеше този звук.

Цяла вечер Стела изглеждаше някак разсеяна и притихнала. Но щом седнаха на верандата, тя рязко наруши мълчанието, загледана в омагьосващото потрепване на звездите във виолетовата нощ.

— Мисис Блайт, бих искала да ви кажа нещо.

— Слушам те, скъпа.

— Сгодих се за Алдън Чърчил — отчаяно произнесе момичето. — Сгодени сме още от миналата Коледа и веднага казахме на татко и мисис Чърчил, но предпочетохме да го запазим в тайна пред останалите. Толкова е сладко да имаш такава чудесна тайна. Не искахме да делим щастието си с никой друг. А следващия месец ще се оженим.

Анн изключително умело се престори, че е окаменяла от почуда при тази новина. Но Стела продължаваше да гледа към звездите и не

забеляза изражението на мисис Блайт. Тя продължи да говори все по-гладко и по-спокойно.

— Двамата с Алдън се запознахме на едно парти в Лоубридж миналия ноември. Ние... Ние се обикнахме още в първия миг. Той ми каза, че винаги е мечтал за мен, че цял живот ме е търсил и още щом ме видял да влизам, си казал: „Ето това е моята бъдеща съпруга!“. А и аз се чувствах по същия начин. О, двамата сме толкова щастливи, мисис Блайт!

Анн продължаваше да немее.

— Единственият облак върху ясното небе на щастието ни е вашето отношение към тази връзка, мисис Блайт. Нали няма да отречете това? Та ние бяхме толкова добри приятелки, преди да дойда в Глен Сейнт Мери. Чувствах ви като по-голяма сестра. И ще съм истински отчаяна, ако знам, че нашият брак няма да има вашата благословия.

Гласът на Стела издайнически трепна. Анн най-сетне си възвърна способността да говори.

— Скъпа моя, моето единствено желание е ти да си щастлива. Много харесвам Алдън... Той наистина е прекрасен младеж... Само дето му се носи славата, че е отчаян флиртаджия...

— Но това не е вярно. Той просто е търсел подходящото момиче, не разбирате ли това, мисис Блайт! И съвсем доскоро още не я е бил срещнал!

— А какво мисли баща ти за това?

— О, татко е много доволен! Той се привързва към Алдън още от самото начало. Двамата с часове водеха спорове за еволюцията. Татко винаги е твърдял, че ще благослови брака ми, когато срещна подходящия човек. Чувствам се ужасно, че ще го оставя да живее сам, но според него всяко младо семейство трябва да свие свое собствено гнездо. Братовчедката Делия Чейз ще дойде да води домакинството тук, пък и татко е съгласен.

— Ами какво казва за това майката на Алдън?

— Тя също е много доволна. Когато по Коледа Алдън й казал за нашия годеж, тя отворила Библията и първият стих, на който попаднала, бил: „Мъжът трябва да напусне баща си и майка си и да бъде верен на жена си“. Тогава тя казала, че вече е сигурна как трябва

да постъпи и тутакси дала своето съгласие. Освен това е готова да се оттегли да живее в малката си къщичка в Лоубридж.

— Толкова съм доволна, че не се налага да търпиш онази ужасна софа, покрита със зелен плюш! — каза Анн.

— Софата ли? О, да, мебелировката е наистина много старомодна. Но тя взима всичко със себе си, а Алън ще обнови цялото обзавеждане. Така че, както и сама виждате, всички са доволни. Сега няма ли да ни дадете и вашата благословия, мисис Блайт?

Анн се наведе напред и бързо целуна хладната копринена буза на Стела.

— Толкова съм щастлива за теб. Бог да благослови дните, които ти предстои да изживееш, мила!

Щом Стела си тръгна, Анн бързо се оттегли в стаята си, за да остане сама поне няколко минути след този разговор. Иззад рошавите облаци на изток изгряваше ококорена луна и на Анн се стори, че тя ѝ намига подигравателно.

Тази вечер Анн направи равносметка на случилото се през последните няколко седмици. Килимът в дневната вече не ставаше за нищо; унищожени бяха няколко ценни вещи, предавани по наследство в рода на съпруга ѝ; таванът в библиотеката се нуждаеше от основен ремонт; и накрая тя се бе опитвала да превърне мисис Чърчил в оръдие на плановете си, заради което сега старата дама сигурно тайно ѝ се надсмиваше.

— И кой в края на краищата се оказа глупакът в тази история? — обърна се тя към луната. — Отсега мога да кажа как би отговорил Гилбърт на този въпрос. Цялата тая суетня и грижи, за да накарам да се оженят двама души, които вече са били сгодени! Чувствам се напълно излекувана от желанието да сватосвам когото и да било... Напълно излекувана! И пръста си няма да мръдна повече, пък ако ще нито една сватба да не се вдигне на този свят от сега нататък! Е, все пак ми остана малка утешителна награда... В писмо, което получих днес, Джен Прингъл ми пише, че се омъжва за Луис Стедмън, с когото се запознала на моето парти. Явно кристалните свещници на свекърва ми не са били жертвени за нищо. Момчета... Момчета! Бива ли да вдигате такъв шум?

— Ние сме бухали и трябва да бухаме зловец! — разнесе се обиденият глас на Джем от един мрачен ъгъл в двора, закрит от гъст

храсталак. Той беше убеден, че неговото бухане заслужава единствено похвала, а не забележки. Джем много сполучливо имитираше гласовете на всички обитатели в близката гора. Уолтър нямаше неговата дарба и умърлушен потърси утеха при майка си.

— Мамо, аз пък си мислех, че щурците пеят... А днес мистър Картър ми каза, че не било така — звукът идвал от триенето на предните им крака. Така ли е наистина, мамо?

— Нещо такова... И аз не съм съвсем сигурна как точно става. Всъщност това е тяхното пеене, скъпи.

— Въпреки това не ми харесва. Вече никога няма да се радвам, когато ги чуя да пеят.

— Напротив, скъпи. Скоро ще забравиш за триенето на предните крака и ще мислиш единствено за вълшебните им песни, които се носят над полята по време на жътва. А сега не е ли време да си лягаш, малкото ми момче?

— Мамичко, ще ми разкажеш ли приказка за лека нощ, от която да ми полазят тръпки по гърба? А после ще седиш край мен, докато заспя.

— Че за какво са иначе майките, скъпи?

[1] Игра на думи: stella на латински език означава звезда. — Бел.прев. ↑

19

— Може да задържиш кучето... — изрече тържествено Гилбърт.

В „Ингълсайд“ нямаше куче, откакто отровиха Рекс, но момчетата трябваше рано или късно да получат ново кутре и докторът най-сетне реши да им подари едно. Тази есен обаче му се събра много работа и той все отлагаше; но в един ноемврийски ден, след буйни игри с училищните си другари, Джем се прибра с кученце в ръце — малка жълта топка с две щръкнали остри черни уши.

— Джо Рийз ми го даде, мамо. Казва се Джипси. Не мислиш ли, че има най-хубавата опашка на света?

— Що за порода е това, скъпи? — учудено попита Анн.

— Ами... Май в него са събрани много породи наведнъж — отвърна Джем. — По-интересен е такъв, отколкото ако беше някое чистокръвно куче. Моля те, мамо!

— Е, добре, стига баща ти да е съгласен...

Гилбърт каза „да“ и Джем пое опеката на новия член от семейството. Всички в „Ингълсайд“ се зарадваха на идването на Джипси; изключение правеше само Фъстъка, който недвусмислено

демонстрира недружелюбното си отношение към него. Даже Сюзън се привърза към кутрето. Когато дойдоха дъждовните дни и стопанинът на Джипси беше на училище, то стоеше при нея в мансардата — тя предеше, а кученцето душеше из цялата стая. Накрая Сюзън призна, че кучето може да бъде истински приятел на човека, а заради обичая му да ляга по гръб и да размахва лапи във въздуха, когато иска кокал, тя го обяви за най-умното същество на света. И беше вбесена не по-малко от Джем, когато Бърти Шекспир попита с презрително:

— Вие на това куче ли му викате?

— Точно така, това е куче — с ледено спокойствие отвърна тя. — Но на теб може да ти се вижда и хипопотам.

Този ден Бърти се върна у дома без парче от вълшебното кулинарно творение на Сюзън, което тя наричаше „хрупкав ябълков пай“ и го правеше редовно за двете по-големи момчета в „Ингълсайд“ и техните приятели.

Тази година ноември излезе много свидлив на слънце: над оголялата сребриста кленова гора се носеха парцаливи облаци, а мъглата сякаш се засели за постоянно в Долчинката... Тя дори не беше онова мистериозно и величествено нещо, каквото обикновено е мъглата, а някаква „усойна, тъмна, потискаща, стичаща се дъждообразна влага“, както я нарече баща им. Сега децата в „Ингълсайд“ бяха принудени да прекарват повечето време, определено заигра, в мансардата; затова пък станаха големи приятели с двата пъдпъдка, които идваха всяка вечер в клоните на огромното ябълково дърво пред прозореца на Уолтър, и с петте красиви сойки, установили се в задния им двор — те кълвяха хвърлената от децата храна със смешен звук, който приличаше на лукав кикот. Единственият им недостатък бе, че от лакомия не позволяваха на другите птички да припарят до зърната.

Зимата навлезе в своите владения през декември и тогава три седмици непрекъснато валя сняг. Полето и мочурищата около „Ингълсайд“ се покриха със съвършена бяла пелена, а стълбовете край пътната врата нахлупиха високи бели калпаци; по стъклата се спусна ледена дантела, а в снежния здрач светлинките на „Ингълсайд“ приветливо канеха на топло всички странници които минаваха наблизо. Според Сюзън никога преди не се бяха раждали толкова много зимни бебета; всяка вечер тя редовно оставяше порцията на

доктора в кухненския килер, но накрая мрачно заяви, че ще е чудо, ако той посегне към храната преди идването на пролетта.

— Девето бебе у семейство Дрю! Като че ли тези Дрю и без това не са се нароили доволно на този свят!

А през това време, докато виелицата свиреше навън и кълбести бели облаци закриваха студения блясък на звездите, в библиотеката или пък в огромната кухня децата вече крояха планове за лятна къщичка на игрите в Долчинката. Каквото и да бе времето навън, зад стените на „Ингълсайд“ постоянно кънтеше смях, уютно припукваха пъновете в огнището и се носеше уханието на вкусни гозби.

Тази година Коледа дойде и отмина, без върху ѝ да падне сянката на леля Мери Мария. Имаше достатъчно зайци, които децата да преследват по снега; безкрайни бели поляни, по които да се гонят; достатъчно пързалки, по които да се спускат с шейните, и нови кънки, за да се носят с порозовели бузи по леда на замръзналите езерца, чак докато падне мрак. Навсякъде ги придружаваше жълтото кученце с черни уши или пък ги пресрещаше с възторжен лай, когато се прибираха къщи; спеше в краката им, свиваше се на кравай до тях, докато си учеха уроците, и редовно ги гледаше втренчено в очите, докато се хранеха, напомняйки от време на време за себе си, като ги побутваше с малката си лапичка.

— Не знам как изобщо съм живял, преди Джипси да се появи тук. Мамо, та той дори умее да говори, наистина! Казва всичко с очите си!

След това дойде трагедията. Един ден Джипси им се видя някак мрачен и унил, а после престана да се храни, колкото и Съзън да го изкушаваше с любимите му ребърца. Още на следващата сутрин пратиха за ветеринарния лекар от Лоубридж, но той объркано взе да клати глава. Всичко можеше да е причина за състоянието му — например да е попаднал на нещо отровно, докато се скита из горите. И никой не можеше да каже дали ще се оправи, или не. А през това време малкото животинче лежеше отпуснато и безразлично; опитваше се отчаяно да помаха с опашка само пред Джем, колкото и непосилно да беше това усилие за него.

— Мили боже, дали ще е грях, ако се помоля за Джипси?

— Разбира се, че не, скъпа. Можем да се молим за всяка жива душа, която ни е близка. Но се боя, че... Джипси е едно много болно

малко кученце.

— Мамо, нали Джипси няма да умре?

Джипси издъхна на следващата сутрин. Тогава за първи път смъртта прекрачи в света на Джем. Нито един от нас не забравя миговете, в които е наблюдавал как любимите ни същества си отиват от този свят, дори това да е само „едно малко кученце“. Никой от покрусените обитатели на „Ингълсайд“ обаче не наричаше вече Джипси така; а най-отчаяна бе Сюзън, която подсмърчаше със зачервен нос:

— Повече никога няма да се привързвам към някое куче, никога вече... Толкова е мъчително.

Сюзън не познаваше поемата на Киплинг за безразсъдството да отдадеш сърцето си на едно куче, а то после да го разбие; но ако все пак я прочетеше някога, тя щеше да признае, че поне веднъж някой поет е проявил здрав разум, въпреки презрението си към поезията.

Нощта се оказа много тежка за бедния Джем. Родителите му не бяха у дома, Уолтър плачеше насън, а той беше съвсем сам... Нямахше дори куче, с което да си поговори. Любимите кафяви очи, които винаги го гледаха с такова доверие, завинаги се бяха склопили в смъртен сън.

— Господи — молеше се Джем, — грижи се за моето кученце, което днес умря. Ще го познаеш по черните уши. Направи така, че да не му е много самотно без мен...

И Джем захлупи глава в пухената завивка, за да сподави воплите си. Знаеше, че щом изгаси светлината, насреща му ще се оцъкли тъмната нощ, а Джипси няма да го има.

После ще настъпи студеното зимно утро, но Джипси пак няма да го има. Ще минават ден след ден и година след година, но Джипси никога вече няма да бъде с него. Сърцето му не можеше да понесе това.

По някое време една галъвна ръка обгърна раменете му и той се озова в нечия топла прегръдка. О, все пак на света беше останала поне малко любов, макар Джипси да го нямаше вече.

— Мамо, винаги ли ще е така?

— Не, миличък... — Анн не му каза, че той скоро ще забрави мъката, а не след дълго Джипси ще е само един скъп спомен. — Това няма да продължи вечно. Времето лекува, също както стана с изгорената ти ръка, която толкова много те болеше в началото.

— Татко каза, че ще ми намери друго кученце. Нали не е задължително да го взима? Не искам друг, освен Джипси, майко... Никога вече.

— Зная, скъпи.

Майка му знаеше всичко. Нямахте друга майка като неговата. Така искаше да направи нещо за нея! Изведнъж в главата му като мълния проблесна решението какво точно да е това нещо. Ще ѝ подари една от онези перлени огърлици, които се продаваха в магазина на мистър Флаг. Веднъж я чу да казва колко много ѝ се иска да има точно такава огърлица. А баща му отвърна: „Когато пристигне нашият кораб, момичето ми, ще ти я купя!“.

Трябваше да обмисли как би могъл да се сдобие с огърлицата. Имаше заделени малко пари, но те му трябваха за други неотложни нужди, а перленият наниз не беше сред тях. Освен това държеше сам да спечели парите за него. Едва тогава той ще се превърне в истински подарък. Рожденият ден на майка му е през март, едва след шест седмици. А огърлицата струваше цели петдесет цента!

Не е никак лесно да се припечелят пари в Глен Сейнт Мери, но Джем беше решен на всичко. Най-напред направи пумпали от стари макари и ги продаде на момчетата в училище по два цента парчето. После взе по три цента за всеки от трите си безценни млечни зъба. А всеки съботен следобед продаваше своето парче хрупкав ябълков пай на Бърти Шекспир Дрю. Вечер пускаше припечеленото през деня в медното прасе касичка, която Нан му подари за Коледа. Чудесно лъскаво прасе с прорез на гърба, където да се пускат монетите. Като го напълниш с петдесет медни монети, то само се отваря, стига да завъртиш опашката му.

Рожденият ден все повече приближаваше, а дотогава трябваше да е събрал парите. Веднъж, когато Мак му се изплати, Джем пусна в касичката цели осем цента наведнъж. После Мак завистливо каза:

— Завърти му опашката да видим дали наистина ще се отвори.

На Мак никак не му се вярваше, че това е възможно. Но Джем отказа. Нямахше да отваря прасето, докато не събере парите за огърлицата.

Следващия следобед Благотворителното дружество в „Ингълсайд“ имаше събрание, което неговите членове никога нямаше да забравят. Точно наред молитвата на мисис Норман Тейлър — а мисис Тейлър особено се гордеше със своите молитви — едно малко момче нахлу в стаята.

— Мамо, медното ми прасе е изчезнало! Касичката ми я няма, мамо!

Анн го избута навън, но въпреки това мисис Норман реши, че именно той е провалил нейната молитва и дълго време не прости на Джем, нито пък желаше да ползва услугите на баща му като лекар, като неведнъж дебело подчертаваше това пред съпругата на пастора с тайната надежда да ѝ направи впечатление.

Когато дамите от дружеството се разотидоха, „Ингълсайд“ беше преровен от тавана до избата, но без никакъв резултат. Джем,

разкъсван между обидата от мъмренето за недопустимото си поведение и терзанието от загубата, изобщо не можа да си спомни кога е виждал за последен път медното си прасе. Накрая позвъни на Мак Рийз и той каза, че го е мярнал върху бюрото на Джем.

— Сюзън, нали не мислиш, че Мак Рийз...

— Не, скъпа госпожо доктор, даже съм готова да се закълна, че не би могъл да стори такова нещо. Вярно, семейство Рийз си има слабости... Много са алчни за пари... Къде, за бога, може да е отишло това прасе?!

— Дали пък плъховете не са го изяли? — предположи Ди.

Джем се присмя на хрумването ѝ, но въпреки това се разтревожи не на шега. Разбира се, че плъховете не могат да изядат едно медно прасе заедно с петдесетте медни монети в него... Но дали наистина е така?

— Не, не, скъпи. Твоето прасе все ще изскочи отнякъде.

Призракът на прасето се появи на следващия ден, когато Джем отиде на училище. Новината за ужасната загуба беше стигнала още преди него и децата му наговориха какви ли не приказки, повечето от които съвсем не го успокоиха. През междучасието Сиси Флаг се промъкна боязливо до него и го загледа подкупващо. Сиси Флаг харесваше Джем, но Джем не харесваше Сиси Флаг, независимо от... Или може би точно заради нейните буйни руси къдрици и огромни кафяви очи. Дори на осем години човек може да си има неприятности с противоположния пол.

— Мога да ти кажа кой ти взе прасето.

— Кой?

— Ще ти кажа, ако ме избереш за „Кралю-порталю“.

Джем реши да изпие до дъно и тази горчива чаша. Беше готов на всичко, само и само да си върне прасето. И изчервен чак до корените на косата, той хвана ръцете на Сиси, докато правеха тунела в играта „Кралю-порталю“. Най-накрая звънецът иззвъня и той си поиска заслужено спечелената награда.

— Алис Палмър каза, че Уили Дрю ѝ казал, че Боб Ръсел му казал как Фред Елиът казал, че знае къде е прасето ти. Върви и питай Фред.

— Измамница — изкрещя Джем, като я гледеше страшно. — Измамница!

Сиси нагло се изсмя. На нея хич не ѝ пукаше! Нали вече беше накарала Джем пред всички да я държи за ръце.

Все пак Джем отиде да пита Фред Елиът, който в началото отрече да знае каквото и да било за някакво си прасе. Джем се отчая. Фред Елиът беше три години по-голям от него, при това видимо по-едър и як. Внезапно го осени прозрение. Той насочи мръсния си показалец към едрото червендалесто лице на Фред Елиът и каза:

— Ти си транссубстационалист — отчетливо изрече момчето.

— Ей, ти, малкият Блайт, я не ме наричай с разни имена!

— Това не е просто име — отвърна Джем, — а вуду заклинание. Ако още веднъж го повтори и насоча пръста си към теб — ето така, може да те споходи лош късмет за цяла седмица. Току-виж си изгубил в играта на пумпали. Ще броя до десет и ако дотогава не ми отговориш на въпроса, ще ти направя вуду магия!

Фред отначало не му повярва. Но същата вечер се състезаваха с кънки и той нямаше никакъв късмет в надпреварата. На всичкото отгоре изгуби цели шест пумпала.

— Добре де... Добре! — предаде се той накрая. — Не си прави труда да казваш заклинанието още веднъж. Мак знае къде ти е прасето... Поне така ми каза.

Мак го нямаше в училище, но когато Анн чу историята от Джем, тя веднага телефонира на майка му. Не след малко мисис Рийз дотича у тях, изчервена и притеснена.

— Мак не е взимал касичката, мисис Блайт. Само искал да провери дали ще се отвори и когато Джем излязъл от стаята, той завъртял опашката на прасето. То се разделило на две и Мак не могъл да го сглоби отново. Затова пъхнал двете половинки и парите в една от новите обувки на Джем, които намерил в дрешника. Наистина не е трябвало да го пипа... Баща му здравата го напердаши и му изби всички щуротии от главата... Но той не е откраднал, мисис Блайт.

— Каква беше онази дума, дето си я казал на Фред Елиът? — попита Сюзън, когато разполовеното прасе беше открито, а парите — преброени.

— Транссубстационалист — гордо отвърна Джем. — Уолтър я откри в речника миналата седмица. После и двамата се научихме да я произнасяме. Повторихме я един на друг двайсет и един пъти, преди да заспим, и я запомнихме.

Най-сетне перленият наниз беше купен и скрит в третата поред кутия от горе надолу в средното чекмедже в скрина на Сюзън — тя беше посветена в тайната още от самото начало — и Джем започна да се тревожи, че този рожден ден никога няма да настъпи. В същото време започна тайно да се наслаждава на мисълта за неведението, в което тънеше майка му. Тя дори не подозираше какво е скрито в чекмеджето на Сюзън... Нито можеше да предположи какво ще ѝ донесе рожденият ден... И мисъл не ѝ минаваше дори за това, докато пееше на близначките приспивната песен:

*Съзрях аз кораб по морето.
И видите ли, той бе пълен
с подаръци за мен.*

В началото на март Гилбърт се разболя от инфлуенца, която едва не премина в пневмония. В „Ингълсайд“ преживяха няколко мъчителни дни.

Анн продължи да се занимава с обичайните си задължения — прекратяваше караници и изглаждаше отношения; навеждаше се над детските легла на лунна светлина, за да провери дали не е горещо някое от малките челца; но на децата им липсваше нейният смях.

— Какво ще стане, ако татко умре? — прошепваше Уолтър.

— Той няма да умре, скъпи.

Но тайно в себе си Анн също се питаше какво ли ще стане с техния малък свят край пристанището на Глен Сейнт Мери „Четири вятъра“, ако... Ако нещо се случи с Гилбърт. Те всички зависеха от него. Но баща им оздравя, майка им отново се смееше и най-накрая настъпи вечерта преди дългоочаквания рожден ден.

— Ако тази вечер си легнеш и заспиш рано, мой малък Джем, утрото ще дойде по-бързо — увери го Сюзън.

Джем се опита да последва съвета ѝ, но нищо не се получи. Уолтър заспа като къпан, а той продължаваше да се върти в леглото. Боеше се да затвори очи. Ами ако не се събуди навреме и останалите го изпреварят с подаръците за мама? А той много държеше първи да поднесе своя. Ех, защо не помоли Сюзън да го събуди, за да не се провали! На всичкото отгоре тя отиде някъде на гости, а той не я

попита кога ще се върне. Само ако можеше да я чуе като се върне! Е, за да е съвсем сигурен, просто ще слезе долу и ще легне на софата в дневната. Така вече няма да я изпусне.

Джем се прокрадна тихо долу и се сви на кълбо върху дивана. Сега целият Глен Сейнт Мери беше като на длан пред него. Лунните лъчи се процеждаха между снежнобелите дюни и им придаваха някакъв тайнствен и магически облик. Огромните дървета, толкова загадъчни в мрака, протягаха ръце към „Ингълсайд“. Сега чуваше всички звуци, които се носеха из къщата нощем — подът поскърцваше, някой се обръщаше в леглото, недоизгорелите въглища трополяха в огнището, някаква мишчица чегърташе в китайския шкаф... Ами това какво е — лавина ли? Не, само снегът се свлича по покрива. Почувства се малко самотен. Къде се бави още Сюзън? Ех, ако с него сега беше Джипси... Милият Джипси. Мигар вече го забравяше? Не, не е точно забрава, но вече не го болеше толкова силно, когато мислеше за него... Пък и през повечето време вече мислеше за съвсем други неща. Почивай в мир, най-мило сред кучетата! Може пък след време да си вземе друго кученце. Колко хубаво би било точно сега до него да има едно такова... Или поне Фъстъка. Но и котаракът не се виждаше никъде. Ама че е егоист този стар котарак! Мисли само за себе си!

А от Сюзън ни вест, ни кост. Изобщо не се виждаше да се задава по пътя, който под лунната светлина сякаш водеше някъде в безкрая, но Джем добре знаеше, че на другия му край е просто до болка познатото Глен Сейнт Мери. Ще започне да си фантазира разни неща, за да минава по-бързо времето. Някой ден ще замине за далечните северни земи и ще живее с ескимосите. Или ще отплава в далечните северни морета и, вече капитан Джем, ще сготви акула за коледната трапеза на екипажа. Ще отиде на експедиция в Конго, за да изучава горилите. Ще стане водолаз и ще изследва сияйните кристални пещери на дъното на морето. Още при следващото си гостуване в Авонлий ще накара чичо Дейви да го научи как да налива мляко в устата на малките котета. Чичо Дейви го прави толкова умело! Може пък да стане пират. Сюзън иска да го направи пастор. Пасторите правят само добрини, затова пък пиратите живеят толкова интересно! Я гледай ти, малкият дървен войник е скочил от лавицата на камината и стреля с пушката си! Ами ако сега столовете тръгнат да препускат из стаята? А

тигровата кожа внезапно оживее! Ами ако „говорещите мечки“, на каквито често се престорваха с Уолтър като малки, наистина обитават къщата и започнат да изскачат от всеки ъгъл! Джем изведнъж се изплаши. Денем не му се случваше да загуби границата между реално и въображаемо, но нощем всичко беше различно. Тик-так, тик-так, цъкаше часовникът... Всяко „тик“ беше стъпка на говореща мечка, която се качва по стълбището. Стълбите бяха почернели от говорещи мечки! Те ще останат там, докато пукне зората... И да ломотят през цялото време!

Ами ако Господ забрави да пусне слънцето и то не изгрее! Тази мисъл така ужаси Джем, че той зарови лице в одеялото, за да се спаси от нея. Така го завари Сюзън, която се появи в дома заедно с портокаловите лъчи на зимното утро.

— Моят мъничък Джем!

Джем постепенно изпъна крайници, седна и се прозя. По всичко личеше, че тази нощ Баба Зима здравата е порботила и горите наоколо приличаха на някакъв вълшебен лес. Най-далечният хълм беше едва-едва обагрен от един ален лъч. Снежните полета отвъд Глен Сейнт Мери леко розовееха. Днес беше рожденият ден на мама.

— Чаках те, Сюзън... Исках да ти кажа да ме събудиш... А тебе все те нямаше и нямаше.

— Слязох долу у семейство Джон Уорънт, защото леля им почина и ме помолиха да стоя тази нощ край тялото — отвърна Сюзън. — И през ум не ми е минало, че ще се опиташ да се разболееш от пневмония веднага щом ми видиш гърба. А сега бягай бързо в леглото, ще те повикам, щом майка ти стане.

Майка му вече беше станала, когато той влезе в стаята при нея, и решише дългата си лъскава коса пред огледалото. Само да бяхте видели очите ѝ, когато зърна огърлицата!

— Джем, скъпи, за мене ли е?

— Сега вече няма нужда да чакаш, докато пристигне корабът на татко — безгрижно каза Джем.

Но какво светеше със зелени отблясъци върху ръката на майка му? Пръстен... Подарък от баща му. Е, какво пък, пръстените са нещо съвсем обикновено... Даже Сиси Флаг има такъв. Виж, перлена огърлица е нещо съвсем друго! „Да получиш огърлица за подарък на рождения си ден е толкова хубаво!“, беше казала майка му.

21

Когато една вечер в края на март Гилбърт и Анн тръгнаха на вечеря в Шарлоттаун, Анн облече новата сребристозелена рокля, украсена със сърмена гарнитура по врата и китките, а от накитите избра подарения от Гилбърт изумруден пръстен и огърлицата на Джем.

— Не намираш ли, че мама е много красива, Джем? — гордо попита Гилбърт.

След вечеря Джем тръгна към селото, за да напазарува по списъка, даден му от Съюзън, а докато чакаше в магазина на мистър Флаг притеснен, че Сиси може да влети всеки момент и да започне да се превзема, както правеше обикновено, се случи нещо ужасно.

Две момичета стояха пред витрината, където мистър Картър Флаг държеше огърлиците, гривните, иглите и шнолите за коса.

— Виж колко са прекрасни тези перлени нанизы — каза Аби Ръсел.

— Говориш така, сякаш са истински — отвърна Леона Рийз.

И двете отминаха, без да подозират дори какво са причинили на малкото момче, което седеше върху буренцето с пирони. Джем остана така още дълго време — не беше способен да помръдне дори кутрето си.

— Какво ти е, синко? — попита мистър Флаг. — Изглеждаш ми болен.

Джем извърна очи, а в тях се четеше цялата мъка на света. Устата му беше пресъхнала.

— Моля, кажете ми, мистър Флаг... Тези огърлици... са от истински перли, нали?

Мистър Флаг шумно се разсмя.

— Не, Джем. Съжалявам, но никъде не можеш да намериш истински перли за петдесет цента. Огърлица от истински перли струва стотици долари. Това са само седефени нанизы, но държа да те уверя, че са най-добрите за тази цена. Намерих ги на една разпродажба у фалирал търговец, затова мога да си позволя да ги продавам толкова

евтино. Обикновено струват не по-малко от долар. Както сам виждаш, останал ми е само един — харчат се като топъл хляб.

Джем се свлече от буренцето с пирони и се потътри навън, забравил за какво го беше пратила в магазина Сюзън. Измина като насън целия покрит с ледена кора път до дома. Над главата му тегнеше мрачният зимен небосвод; във въздуха се носеше нещо, на което Сюзън викаше „предчувствие за сняг“, а локвите бяха покрити с прозрачен слой лед. Заливът лежеше тъмен и навъсен между голите брегове. Още преди Джем да се добере до дома, покрай него вече виеше снежната вихрушка. Идеше му да предизвика виелицата, та да вали, да вали, да вали... Докато не затрупа и него, и всичко наоколо с дълбоки, непристъпни преспи. Защото нямаше справедливост на този свят.

Сърцето на Джем беше разбито на парчета. Но само някой да посмее да се присмее над рухналите му илюзии и пропиляния напусто труд... Въпреки това се чувстваше толкова унижен. Подари на майка си перлена огърлица, която и двамата смятаха за истинска... А се оказа проста имитация. Какво ли би казала тя, как ли би се почувствала, когато научи истината? Защото, няма съмнение, той трябва да ѝ признае всичко. На Джем нито за миг дори не му мина през ума, че може да премълчи страшната истина. Майка му не бива повече да се заблуждава. Тя трябва час по-скоро да узнае, че перлите не са истински. Горката мама! А толкова се гордееше с тях... Нали сам видя гордостта, която светеше в очите ѝ, когато го целуна по челото и му благодари за подаръка.

Джем се промъкна вкъщи през задната врата и се шмугна право в леглото, където Уолтър вече безгрижно спеше. Той обаче не може да заспи; все още беше буден, когато майка му се прибра и пристъпи тихо на пръсти в тяхната стая, за да провери дали двамата с Уолтър са добре завити.

— Джем, скъпи, мигар още не спиш в този късен час? Да не си болен?

— Не, мамо, но съм много нещастен.

— Какво се е случило, скъпи?

— Аз... Аз... Има нещо, което непременно трябва да ти кажа. Сигурно ужасно ще се разочароваш, мамо... Не съм искал да те мамя, честна дума.

— Убедена съм, че е точно така, скъпи. И какво е станало? Кажете ми, не се бой.

— О, мамичко, тези перли не са истински... Аз си мислех, че наистина са перли, наистина, бях убеден, че са съвсем истински, честна дума...

Очите на Джем се напълниха със сълзи и гласът му секна.

Дори ако на Анн ѝ се щеше да се усмихне в този момент, това изобщо не пролича по лицето ѝ. Днес Шърли си удари главата и му излезе цицина, Нан си изкълчи глезена, а Ди си изгуби гласа, защото беше пила студена вода. Цял ден Анн целуваше навехнати крайници, превързваше рани и утешаваше пострадалите; това сега обаче бе нещо съвсем различно... И се налагаше да призове цялата си майчинска мъдрост и опит, за да намери мехлем за тази болка.

— Джем, никога не съм предполагала, че мислиш тези перли за истински. Аз още от самото начало знаех, че не са, поне в смисъла, който хората влагат в тази дума. Но за мен те са най-истинското нещо, което някога съм получавала като подарък. Защото в тях са вложени любов, труд и саможертва... Именно това ги прави за мен по-драгоценни от всички морски съкровища, които гмуркачите в топлите морета вадят за украса на кралските особи. Мили мой, не бих заменила седефения си наниз дори срещу огърлицата, за която четох, че струвала половин милион долара и която някакъв милионер подарил на своята годеница. Надявам се това да ти докаже какво означава за мен подаръкът ти, скъпо мое момче.

Джем изпита толкова голямо щастие, че чак се засрами. Мислеше си, че само малките деца могат да са така щастливи.

— О, животът отново стана хубав — предпазливо рече той.

И мъката на света, събрана в очите му, в миг се стопи. Всичко отново си дойде на мястото. Ръцете на мама го прегръщаха... Тя наистина харесваше огърлицата и нищо друго нямаше значение. Някой ден той ще ѝ подари друга, която струва не половин, а цял милион. Сега обаче се чувстваше ужасно уморен, а леглото му бе толкова топло и уютно... Ръцете на майка му ухаеха на рози... И той вече не мразеше Леона Рийз.

— Мамичко, толкова си хубава в тази рокля — сънливо измърмори момчето. — Хубава като топъл шоколад...

Анн се усмихна и го притисна още по-силно, спомняйки си за нелепицата, която прочете тази сутрин в един медицински журнал, подписана от д-р В. З. Томачевски: „Не бива да целувате малкия си син, за да не развиете комплекса на Йокаста“. Отначало тя се разсмя, но после се ядоса. Сега изпитваше единствено съжаление към автора на тези редове. Бедни, бедни човече! Всичко идва от това, че В. З. Томачевски е мъж. Нито една жена не би написала толкова глупаво нещо.

Април започна плахо, със слабо слънце и мек вятър в първите дни; след това северозападният вятър донесе отнякъде сняг и бяла пелена отново покри земята.

— Снегът през април вече никак не е приятен, нито носи радост — каза Анн. — Прилича ми на плесница, когато си очаквал целувка.

От стрехите на „Ингълсайд“ се спускаха дебели ледени висулки и в продължение на две дълги седмици дните бяха влажни, с пронизващ студен вятър, а нощният мраз хапеше немилостиво. После снегът някак неохотно отстъпи и когато новината за първата червеношийка, появила се в Долчинката, обиколи селото, душата на „Ингълсайд“ най-сетне се отпусна.

— Мамо, днес мирише на пролет — възторжено извика Нан, поемайки с разширени ноздри свежия влажен въздух. — Мамо, нали пролетта е най-прекрасното време от годината!

В тези дни пролетта прохождаше също като някое мило бебе, което се учи да ходи на несигурните си крачета. Зимната сива дреха на полята и горите започна да се изпъстря тук-там със зелено и Джем за пореден път поднесе на Анн букетче от първите минзухари. Но въпреки това дебелият дама, която седеше и пухтеше в едно от креслата на „Ингълсайд“, въздъхна и с прискърбие заяви, че пролетта вече не е така хубава, каквато я помни от младостта си.

— Не сте ли се замисляли, че може би промяната е вътре в нас, а не в сезона, мисис Митчъл? — усмихна се Анн.

— Може и тъй да се рече. И сама знам, че доста съм се променила. Като ме гледате такава, не вярвам да подозирате, че навремето бях едно от най-хубавите момичета по тези места.

Анн мислено си призна, че наистина не е подозирала това. Изтънялата остра коса под шапката на мисис Митчъл имаше миши цвят, в сиво бе и широко разстланият по раменете ѝ „вдовишки воал“; безизразните ѝ хлътнали очи бяха с избелял син цвят, а да се каже, че има само двойна гуша, си беше чист комплимент. Въпреки това мисис

Антъни Митчъл се радваше на прекрасно самочувствие, защото никой в „Четирите вятъра“ не притежаваше толкова елегантно вдовишко облекло като нейното. Широката черна рокля от креп стигаше до коленете и тя я носеше така, сякаш искаше да си отмъсти на някого.

На Анн не се наложи да отвърща, защото мисис Митчъл не ѝ даде възможност да каже нито дума.

— Тия дни напоителната система в градината нещо пресъхна — сигурно някъде има дупка, та затуй слязох до селото таз сутрин и повиках Реймънд Ръсел да я оправи. Пък после си викам, така и така съм дошла, що не прибягам до „Ингълсайд“ да помоля мисис д-р Блайт да напише жалейката на Антъни.

— За некролог ли става дума? — натърти на думата Анн.

— Тъй де... Ония неща, дет ги пишат на хартия за умрелите, нали знаете — заобяснява мисис Антъни. — Искам нещо наистина хубаво за Антъни... Нещо такова... Необикновено. Вие нали пишете разни работи, както разправят хората?

— Понякога пиша разкази — призна Анн. — Но една заета майка няма много време за това. Често ми хрумват добри идеи, макар да се съмнявам, че това ще ми помогне да вляза в списъка на „Кой кой е“^[1], мисис Митчъл. Пък и никога не съм писала некролог през живота си.

— А че да не е чак толкоз трудно да се напише! Старият чичо Чарли Бейтс, дето живее насреща през улицата, ги пише на цял Долен Глен, ама не ги докарва много на чувство, пък мен ме избива малко на поезия, като си мисля за Антъни. Боже, той цял живот много се увличаше от тая пущина! Случайно ви чух как хубаво говорихте на оная беседа за бандажите миналата седмица и си викам: „Всеки, дето приказва тъй сладкодумно, може да напише една поетична жалейка“. Нали ще сторите това за мен и бедния Антъни, мисис Блайт? На него много ще му хареса. Той винаги ви е харесвал и уважавал. Един път ми вика, че щом влезете в някоя стая, другите жени вече изглеждали „обикновени“. Той понякога приказваше като същински поет, тъй да знаете. Та аз съм изчала много жалейки, имам цял албум изрезки с тях, ама май никоя не харесва на Антъни... Иначе много им се смееше. А вече мина доста време, откак почина — близо два месеца. Дълго се залежа, ама поне си отиде без болка. Пролетта някак хич не е подходяща за умирање, мисис Блайт.

Чичо Чарли сигурно ще побеснее, като научи, че не той ще пише жалейката на Антъни, ама мен пък хич не ме е грижа. На него приказката му върви като по мед и масло, но двамата с Антъни никак не се погаждаха, та с една дума — няма да му поръчам жалейката на Антъни. Аз бях жената на Антъни... Вярна и предана булка цели триесе и пет годин, мисис Блайт! — каза го така, сякаш се боеше Анн да не си помисли, че са само трийсет и четири. — ... И ще му направя такава жалейка, че да му хареса, ако беше още на тоя свят. Та ето какво ми вика щерката Серафин; тъй де, ожени се в Лоубридж... Ама е хубаво името ѝ — Серафин! Преписах си го от един надгробен камък в гробището. Антъни не го хареса, искаше да я кръстим Джудит на майка му. Ама аз му викам, че то е някак много сериозно и той отстъпи. Голям добряк. Хич не се карахме... Нищо че все ѝ викаше Сераф... Та докъде бях стигнала?

— Дъщеря ви каза...

— А, да! Та ми вика Серафин — майко, вика, друго може и да нямаш и да не можеш да направиш, ама грях ти на сърцето, ако не пуснеш една хубава жалейка за татко. Те двамата с баща си много се имаха, нищо че я подиграваше сегиз-тогиз, ама той и с мен си беше такъв. Та какво ще кажете, а, мисис Блайт?

— Честно казано, аз нищо не знам за вашия съпруг, мисис Митчъл.

— О, аз сичко ще ви разкажа... Само да не ме питате какъв цвят са очите му. Да знаете, мисис Блайт, след погребението двете със Серафин нещо се разговорихме и аз не можах да кажа какви очи е имал, пък сме живели цели триесе и пет години! Ама друго знам аз — се ме гледаше едно такова умилно и малко отнесено. Пък как ме ухажваше, толко умолително ме заглеждаше! Не му се дадох никак лесно, тъй да знаете, мисис Блайт! Лудееше подире ми година след година! Ама аз — ехе! — каква мома бях и можех да подбирам! Тя моята история е да ви настръхнат косите, ако някой път се случи да я чуете, мисис Блайт. Ех, отлетя онуй време и това си е! Ама хубавица бях, да му се не види! И около мен мъже, мъже — едни идат, други си отиват, а Антъни все седи. И той беше хубавец — един такъв приятен, строен. Не мога да търпя дундестите, пък той беше къде-къде по-горен от мене, това го не отричам! Мама ми викаше: „Плъмър ще се издигнат, ако се омъжиш за един Митчъл!“. Моминското ми име е

Плъмър, мисис Блайт. Щерка съм на Джон А. Плъмър. Пък моят Антъни такива хубави комплименти ми правеше! Един път ми вика, че съм имала ефирното очарование на лунната светлина. Знам, че нещо хубаво е мислел, ама на, и до ден-днешен така и не научих какво значи „ефирно“. Все се канех да проверя в речника и все време не ми оставаше. Е, най-накрая склоних и му се врекох за жена. Тъй де, искам да кажа, че се съгласих да го взема. Божке, как ми се ще да ме бяхте видели с булчинската рокля, мисис Блайт! Всички викаха, че съм като картинка. Стройна като тръстика, с коса като от злато, пък какво лице — мляко и кръв! Ех, как ужасно ни променя времето! Добре че поне вас това не ви е сполетяло. Още сте много хубава, пък и сте добре образована. Ама какво да се прави, не можем всички да сме все умни, нали някой трябва и да готви. Тая рокля на вас е много красива, мисис Блайт. Забелязала съм, че никога не носите черно... И съвсем правилно — и без това съвсем скоро няма да можете да се отървете от него. Отлагайте, докато може, така мисля аз. Та, докъде бях стигнала?

— Ами... Опитвахте се да ми разкажете нещо за мистър Митчъл.

— А, да. И така, ние се оженихме. И същата тая нощ се появи една голяма комета... Помня, че я видях, докато се прибирахме към нас. Колко жалко, че и вие не сте я видели, мисис Блайт. Толкова беше красива! Ама това сигурно не можете да го напишете в жалейката, а?

— Боя се, че ще е доста трудно да спомена и това...

— Е, какво пък... — отказа се неохотно от кометата мисис Митчъл. — Но за другото ще трябва много да се постараете. Защото неговият живот не беше кой знае колко необикновен и вълнуващ. Един път се напи, после ми каза, че искал да опита какво е... Все нещо ново искаше да преживее и да опита... Сигурно и това няма да можете да напишете в жалейката. То пък какво ли толкова му се случи през тоя живот. Не че се оплаквам, ама си е самата истина — беше малко слабохарактерен и лесно се живееше с него. Случвало се е с часове да седи и да гледа ружите. Бог ми е свидетел, много обичаше цветята... И ненавиждаше да коси лютичетата, пък ако ще житото да е презряло и да се рони, да е крайт на лятото и всички други хора да са вече ожънали нивите си. Пък дърветата... Тия негови череша... Все му повтарях — шегувах се де — че се грижи повече за дърветата, отколкото за мен. Ами фермата му — бог ми е свидетел, обичаше

земята. Сякаш я мислеше за живо същество. Много пъти съм го чувала да казва: „Ще се поразходя да си поговоря с нивичките“.

Като остаряхме, го придумвах да продадем земята, щото нямаме синове, и да се преселим в Лоубридж, но той все отвърщаше: „Не си продавам земята, не мога да я откъсна от сърцето си“. Не са ли странни тия мъже? Малко преди да издъхне, поиска варена кокошка за вечеря. Сготви я, вика, както ти си знаеш. Винаги е харесвал как готвя, ако позволите да го кажа. С едно-единствено нещо само не можа да свикне — със салатата ми от марули и ядки. Викаше, че му идвало много необикновено на вкус... Да, ама аз нямах кокошка за клане — тъкмо тогава всичките носеха добре. И само един петел се разхождаше насам-натам, та и него не вървеше да затрия. Пък колко обичам да гледам петлите, ако знаете! Няма по-красиво нещо от един хубав петел, не мислите ли и вие така, мисис Блайт? Та, докъде бях стигнала?

— Ами тъкмо казвахте, че съпругът ви помолил да му сготвите варена кокошка.

— А, да. Оттогава все ме гризе съвестта, че не му изпълних молбата. Случвало се е да се събудя нощем и да се сетя за това. Ама тогава не знаех, че ще умре, мисис Блайт. Той нито веднъж не е охнал или пък да се оплаче от някоя болезка, все разправяше, че е добре. И до последния миг все се интересуваше от новините. Само да знаех, че скоро ще умре, мисис Блайт, щях да му сготвя кокошка, та ако ще и най-добрата носачка да трябваше да заколя!

Мисис Митчъл повдигна черната си воалетка и попи сълзите с кърпичка, обточена с черен кант, цели два пръста широк.

— Щеше добре да си похапне, милият — подсмръкна тя. — Зъбите му до един си останаха цели-целенички чак до последния ден. Е, както и да е... — Тя сгъна кърпичката и отново спусна воалетката. — Беше закръглил вече шеесе и пет и без друго не му оставаше много. Затова пък аз се сдобих с още една погребална табелка от ковчега. Двете с Мери Мария Плъмър започнахме да събираме погребалните табелки по едно и също време, ама тя скоро ме изпревари — толкова нейни роднини измряха, да не приказваме за трите й деца. Тя има най-много погребални табелки по тия места. На мен късметът ми никакъв го нямаше, но сега вече цялата лавица над камината е пълна. Погребахме братовчеда Томас Бейтс миналата седмица. Помолих жена му да ми даде надписа от ковчега, но тя го погребала с него. И вика, че

да колекционираш табелки от ковчезите било варварщина. Ама тя е от Хемпсънови, а те винаги са си били странни. Та, докъде бях стигнала?

Този път Анн така и не можа да се сети докъде беше стигнала мисис Митчъл. Табелките от ковчезите напълно я бяха зашеметили.

— Е, както и да е... Та викам, бедният Антъни най-сетне умря. „Отивам си с радост и в мир“, само туй рече. И се усмихна в самия край, ама не на мен или на Серафин, а на тавана. Доволна съм, че беше толкова щастлив пред небесните врати. Имало е време, когато си мислех, че не е много доволен от живота си, мисис Блайт. Все ходеше напрегнат, пък и чувствителен човек беше. Ама да го бяхте видели в ковчеза колко благородно и величествено лежеше. Голямо погребение стана. Денят се случи хубав, заровихме го с много цветя наоколо, на мен накрая малко ми примая, ама всичко останало мина много хубаво. Погребахме го в гробището на Горен Глен, нищо че другите от неговото семейство са все в Лоубридж. Той сам си избра гроба още преди много време... Рече, че иска да го погребем близо до неговата земя, откъдето да чува морето и вятъра в тревите... Гробът му от три страни е заобиколен от дървета. И аз съм много доволна. Все си мисля, че това е един много уютен гроб и отгоре можем да засадим герании. Добър човек беше... Няма как да не е вече в рая, затова не го мислете него. Сигурно е много досадно да пишеш жалейка за някой, дето го не знаеш в рая ли е, в ада ли е. Нали мога да разчитам на вас, мисис Блайт?

Анн склони, защото подозираше, че мисис Митчъл ще стои и ще приказва, докато тя най-сетне не отстъпи пред молбите ѝ. Накрая с въздишка на облекчение мисис Митчъл се надигна от креслото.

— Време е да поемам. Чакам мисирчетата да се излюпят днес. Много хубаво си побъбрихме с вас и ми се ще да можех да остана по-дълго. Самотно е някак да си вдовица. Мъжете си имат слабости, ама започват да ни липсват, като отидат на оня свят.

Анн любезно я изпрати чак до дворната порта. Децата дебнеха червеношийки по поляната и навсякъде бяха нацъфтели нарциси.

— Много хубава къща имате вие тук... Наистина много хубава, мисис Блайт. И на мен винаги ми се е искало да имам голяма къща, ама като си бяхме само ние и Серафин... Пък и откъде пари. Но и тях да бяхме намерили, Антъни пак нямаше да позволи и дума да се издума. Много беше привързан към тая стара къща. Ама сега съм намислила да

я продам, ако някой предложи почтена цена, и да замина я за Лоубридж, я за Моубри Нароуз. Където и да отида, все ще е по-добре за вдовица като мен. Застраховката на Анди ще ми дойде съвсем добре. Каквото и да казват, ама е по-добре да тъгуваш с пълна кесия, отколкото без пукната пара. И сама ще се убедите в това, като овдовеете... Дано пък ви е писано да поживеете още някоя и друга година заедно. Как вървят работите на доктора? Тая зима имаше много болнави, та сигурно добре се справя... Ама какво хубаво семейство имате! Три момиченца! Сега носят само радост, ама чакайте да видите какво е като момчетата им завъртят главите. Не казвам, че съм имала грижи със Серафин. Тя беше кротка, също като баща си... Ама и инат като него. Когато се влюби в Джон Уитакър, каквото и да ѝ приказвах, накрая пак него взе. Това самодивско дърво ли е? Че защо не сте го посадили край предната врата, та да ви пази от самодиви.

— Че кой иска да прогони самодивите, мисис Митчъл?

— Ето, сега приказвате също като моя Антъни. Пошегувах се само де. Разбира се, че не вярвам в самодиви... Ама ако ги има, съм чувала, че били много пакостливи и немирни. Е, довиждане, мисис Блайт. Ще намина пак следващата седмица за жалейката.

[1] „Кой кой е“ — справочник с данни за известните личности в една страна. — Бел.прев. ↑

— Вие сама се забъркахте в това, скъпа госпожо доктор — отсече Сюзън, която беше чула по-голямата част от разговора, докато чистеше сребърните прибори в кухненския килер.

— Така ли било? Но каквото и да казваш, Сюзън, аз наистина искам да напиша този некролог. Все повече започвам да харесвам Антъни Митчъл, колкото и малко да знам за него. Пък и съм сигурна, че ще се обърне в гроба, ако неговият некролог прилича на всички онези жалейки в „Дейли Ентърпрайс“. Антъни е имал необикновено чувство за хумор.

— Антъни Митчъл беше наистина хубавец като млад, скъпа госпожо доктор. Нищо че беше малко отнесен, както казваха всички. Затова пък не беше достатъчно приказлив, че да са си лика-прилика с Беси Плъмър, но живееше честно и почтено си плащаше дълговете. И, няма спор, ожени се за най-неподходящото момиче. Не я гледайте, че сега прилича на карикатура, като млада Беси Плъмър беше хубава като картинка. А някои от нас, скъпа госпожо доктор — заключи с въздишка Сюзън, — и с това не могат да се похвалят.

Анн беше срещала Антъни Митчъл веднъж или два пъти, въпреки че сивата им къщичка между смърчовата горичка и морето, с голяма плачеща върба като чадър над нея, се намираше в долната част на Глен Сейнт Мери, а там повечето от хората бяха посещавани от доктора на Моубри Нароуз. Затова пък Гилбърт купуваше от него сено от време на време и веднъж, когато Антъни Митчъл лично го докара, Анн го разведе из градината и двамата откриха, че говорят на един и същи език. Той й се понрави — хареса дългото му, прорязано от бръчки дружелюбно лице; неговите смели и весели кехлибарени очи, в които никога не са се мяркали колебание, нерешителност, лукавост... Може би само веднъж са се замъглили — когато лекомислената красота на Беси Плъмър го е подмамила да склучи този неразумен и неравностоен брак. И въпреки това той никога не показва да е нещастен или пък недоволен от него. Докато все още имаше сили да оре, да

прекопава градината и да жъне, той беше усмихнат като някой древен пастир. Гъстата му черна коса бе едва-едва посребрена от възрастта, а ведрият му и весел характер проличаваше при всяка една от неговите редки, но пък толкова слънчеви усмивки. Нивите му даваха едновременно и хляб, и удоволствие от живота, радост от битката с природата и утеха в скръбта. Анн беше доволна, че са го погребали близо до тях. Може да си беше отишъл с радост, но и в радост беше живял. Лекарят от Моубри Нароуз сподели с тях какво му е струвало да каже на Антъни Митчъл, че не може да му даде никаква надежда, а той се усмихнал и отвърнал: „Е, какво пък, откакто започнах да старея, животът стана някак еднообразен и монотонен. Смъртта ще е все някаква промяна. Много ми е любопитно да се срещна с нея, докторе“. А сега и мисис Антъни, наред с лавината от празно дърдорене, успя да каже няколко смислени неща, които разкриваха истинския Антъни. Анн написа „Гробът на стария човек“ няколко вечери по-късно, докато седеше край прозореца в стаята си, и щом го завърши, го прочете с чувство на задоволство.

*Виждам го на хълма брулен,
през гъстака на умислен бор,
где шумът на океана бурен
заглушава весел птичи хор.
Виждам го на сред поля зелени
все от него разорани и засени.
Виждам как зората леко рони
върху него мънички звезди
или туй е цвят от нежни клони,
на черешата, която посади.
Клони, уловени за ръце,
бдят над спрялото му старческо сърце.
Цял живот опъваше хомота
и създаваше със труд блага.
Нека и в гроба си сега
пак се радва, мъртъв, на живота.*

— Мисля, че Антъни Митчъл би го харесал — рече накрая Анн и отвори прозореца, за да вдъхне мириса на пролетната вечер.

От земята в лехите, засадени от децата, вече се подаваха къдравите листа на ранната салата; залезът се разстилаше в меки розови гънки отвъд кленовата горичка; в Долчинката отекваше сладко далечен детски смях.

— Пролетта е толкова прекрасна, че дори не ми се ще да заспивам, за да не изпусна и миг от нея — каза си Анн.

Мисис Антъни Митчъл дойде да си получи „жалейката“ през един следобед следващата седмица. Анн ѝ прочете некролога с едва скривано въодушевление, но върху лицето на мисис Антъни не се появи очакваното удовлетворение.

— Божичко, на това му викам аз чувство. Така добре сте подредили всичко. Ама... Не сте казали дори дума за това, че той е в рая. Не сте ли сигурна, че именно там му е мястото?

— Толкова сигурна, че не намерих за нужно да го споменавам, мисис Митчъл.

— Да, ама някои хора могат да се усъмнят. Той... Не ходеше редовно на църква, макар здравето да му го позволяваше. Пък и тука нищо не се казва за годините му... Нито са споменати цветята. И защо така, като венците върху ковчега брой нямаха. Цветята поне са доволно поетични, бих казала!

— Съжалявам...

— О, аз не ви виня... И през ум не ми е минало да ви обвинявам за нещо. Направили сте, каквото е било по силите ви, при това звучи красиво. Какво ви дължа?

— Ами... Нищо, съвсем нищо, мисис Митчъл. Дори не бих могла да ви искам пари.

— Е, така си и помислих, затова ви нося бутилка от моето вино от глухарчета. Успокоява стомаха, ако ви мъчат газове. Трябваше да взема и едно шише от билковия чай, ама помислих, че докторът няма да одобри. Но ако искате от него, само ми кажете и ще ви го доставя, без той да заподозре нещо.

— А, не, благодаря ви — припряно отвърна Анн. Тя все още не се беше съзела от оценката за произведението ѝ.

— Както обичате. Винаги сте добре дошла. Аз от своя страна тая пролет няма да имам нужда от повече лекове. Когато моят втори

братовчед Малачи Плъмър почина през зимата, помолих вдовицата му за три шишенца от лекарството, дето им беше останало. Имаха с дузини от него. Тя се канеше да ги изхвърли, но аз не мога да гледам как нещо се пилее с лека ръка. Неудобно ми беше да поискам повече от едно шишенце, но накарах нашия ратай да вземе още две. Даже и да не помогне, поне няма да навреди, така му рекох. Не отричам, камък ми падна от сърцето, че не поискахте нищо за жалейката, щото напоследък парите нещо намаляха. Погребението излезе скъпо, нищо че Д. Б. Мартин е гробарят, който взема най-малко по тия места. Даже вдовишката ми рокля още не е изплатена. А докато не се издължа, не мога да нося с чест траура си. Добре поне че не трябваше да правя нова шапка. Тази е още от погребението на майка ми преди десет години. Голям късмет извадих, че черното ми отива, не намирате ли? Ако зърнете отнякъде вдовицата на Малачи Плъмър с нейното жълтеникаво лице! Е, аз да вървя. Много съм ви задължена, мисис Блайт, даже ако... Но съм сигурна, че сте направили каквото зависи от вас и че това е прекрасна поезия.

— Няма ли да останете за вечеря? — попита Анн. — Двете със Съюзън сме сами... Докторът е по работа, а децата са на първия си за тази пролет пикник в Долчинката.

— Нямам нищо против — отвърна мисис Антъни и с охота се отпусна в креслото. — Ще ми се да поседя още малко. Колкото повече остарява човек, толкова по-дълги почивки му трябват. Пък и — добави с усмивка на розовобузестото си лице, — не надушвам ли гювеч с пащърнак?

На Анн едва не ѝ досвидя за гювеча, когато видя „Дейли Енърпрайс“ следващата седмица. В колонката с некролози тя откри „Гробът на стария човек“, но вместо четирите куплета в оригинала тя намери там пет! Последният гласеше:

*Прекрасен съпруг, другар и помощник
дано Всевишният в рая те приюти.
Прекрасен съпруг, нежен и верен,
един на милиони, скъпи Антъни, бе ти.*

— О-о-о — изстена само Анн.

— Надявам се да нямаш нищо против, дето прибавих още един стих — каза мисис Митчъл на Анн при следващата среща на дружеството. — Щеше ми се да похваля още малко моя Антъни, а моят племенник, Джони Плъмър, го дописа. Просто седна и го надраска като две и две. Той е същият като теб... Не изглежда особено умен, ама пък умее да стихоплетства. На майка си се е метнал. Тя беше Уикфорд. Плъмърови нямат влечение към поезията, нито зрънце.

— Колко жалко, че не се обърна най-напред към него да напише жалейката на мистър Митчъл — отвърна студено Анн.

— Наистина. Но тогава още не знаех, че пише поезия, пък и бях заета да уредя последния път на Антъни. После майка му ми показа негово стихотворение за някаква катерица, дето се удавила в кленов сироп... Много вълнуващо. Но и твоето си го биваше, наистина, мисис Блайт. Според мен, ако се съберете двамата, ще излезе нещо наистина необичайно. Нали така?

— Така е — отвърна Анн.

Не им вървеше на децата в „Ингълсайд“ на домашни любимци. Малкото черно кученце с гъста козина на масури, което баща им донесе отнякъде, просто изчезна само седмица след пристигането си. Повече ни се чу, ни се видя. И макар да се носеха слухове как някакъв моряк в пристанището бил видян да взима на борда със себе си едно малко черно кученце вечерта, когато корабът му отплувал, съдбата на животинчето остана една от най-загадъчните и неразкрити мистерии в хрониките на „Ингълсайд“. Този път Уолтър преживя загубата много по-болезнено от Джем, който след смъртта на Джипси се беше зарекъл повече да не се привързва към куче. После пък котаракът Тайгър Том, който живееше в плевнята и никога не пристъпваше прага на къщата заради лошия си навик да краде, но въпреки това се смяташе за любимец на семейството, една сутрин беше открит напълно вкочанен на пода в хамбара и трябваше да бъде погребан със съответните почести и разкош в Долчинката. Като капак на всичко заекът на Джем Бън, който той купи от Джо Ръсел за четвърт долар, се разболя и умря. Така и не се разбра дали кончината му не е ускорена от лекарството, което му даде Джем, или пък дойде по естествен път. Джо беше препоръчал това лекарство и единствен той можеше да се изкаже компетентно. Но така или иначе Джем се чувстваше като истинския убиец на Бън.

— Да не би над „Ингълсайд“ да тегне някакво проклятие? — попита той мрачно, когато и Бън беше заровен край гроба на Тайгър Том.

Уолтър написа епитафия за заека, а четиримата с Джем и близначките носиха черни ленти на ръкава си през цялата следваща седмица за ужас на Сюзън, която прие това за истинско светотатство. Сюзън най-лесно преживя непрежалимата загуба на Бън, защото веднъж той избяга и опустоши градината ѝ. Още по-малко пък одобряваше двете жаби, които Уолтър домъкна отнякъде и сега живееха в мазето. Щом настъпи вечерта, тя изхвърли едната навън, но

другата така и не успя да открие. А Уолтър цяла нощ не можа да мигне от тревога. „Ами ако са били мъж и жена — мислеше си той. — Сигурно сега се чувстват много самотни и нещастни един без друг. Сюзън изхвърли по-малката — значи е била жената, която умира от страх в онзи голям двор и няма кой да я защити и закриля... Също като някоя вдовица.“

Тази мисъл не даваше мира на Уолтър и най-накрая той се промъкна в мазето, за да открие нещастния жабок, но успя само да събори купчината стари калаени съдове на Сюзън, като при това вдигна такъв шум, че би могъл да разбуди дори умрелите. За щастие се събуди само Сюзън, която слезе долу с войнствена крачка и свещ, чийто трепкащ пламък хвърляше причудливи сенки върху мършавото ѝ лице.

— Какво правиш тук по това време, Уолтър Блайт?!

— Трябва да намеря жабата, Сюзън — отчаяно отвърна Уолтър. — Само си представи как би се почувствала разделена от съпруга си, ако имаше такъв, Сюзън.

— Какво говориш, за бога! — попита озадачената Сюзън.

Точно в този момент жабокът, който очевидно се беше предал на отчаянието, се появи изневиделица на сцената иззад глинените съдове на Сюзън, където имаше разсад на копър. Уолтър се хвърли отгоре му, вдигна го внимателно и го пусна през прозореца на избата в двора, където от него се очакваше да се присъедини към своята любима и да заживее с нея щастливо за вечни времена.

— Нали знаеш, че не бива да носиш тези животини в мазето — начумерено попита Сюзън. — Какво според теб ще ядат тук?

— Щях да им ловя насекоми — отвърна наскърбено Уолтър. — Имах намерение да ги дресирам.

— Няма оправия за тях и това си е — изпъшка Сюзън, докато се качваше по стълбата подир негодуващия Блайт. И, разбира се, нямаше предвид жабите.

С червеношийката обаче извадиха по-голям късмет. Намериха я пред вратата с едва поникнала перушина, почти голишарче след една бурна юнска нощ, която връхлетя с вятър, дъжд и гръмотевици. Птичето имаше сиво гръбче, пъстри гърди и лъскави очички и сякаш от самото начало изпитваше безрезервно доверие към всички обитатели на „Ингълсайд“, даже към Фъстъка, който нито веднъж не

се опита да го безпокои, и към петела, макар че веднъж той безочливо подхвъркна до паничката му със зърна и изкълва всичко.

Отначало го хранеха с червеи, но той имаше толкова голям апетит, че се налагаше Шърли да прекарва по-голямата част от деня в копаене, за да му осигури дажбата. Момчето събираше червеите в тенекиени кутии, които разполагаше навсякъде из къщата, предизвиквайки погнуса у Сюзън. Въпреки това Сюзън много се гордееше с него и мислеше, че си струва да пише на Ребека Дю как перушината по гърдите му е взела да добива красивия оттенък на ръждивочервено.

Само, моля ви, да не си помислите, че умът ми е взел да отслабва, мис Дю, скъпа — пишеше тя. — Признавам, сигурно е глупаво човек така да се привързва към някаква си птица, но човешкото сърце е слабо и податливо. А и Робин не е затворен като някое канарче в клетка — нещо, което не бих могла да понеса, скъпа мис Дю, ами кръстосва из цялата къща и двора и спи върху една дъска от писалището на Уолтър, закрепена върху клоните на голямата ябълка, която гледа право в прозореца на Рила. Веднъж, когато децата го взеха в Долчинката, той отлетял, но после се върна по здрач за тяхна голяма радост и, длъжна съм да го призная, за моя също.

Долчинката също вече не беше „Долчинката“. Уолтър все често си мислеше, че такова прекрасно място заслужава много по-романтично име. В един дъждовен следобед бяха принудени да играят в мансардата, но надвечер слънцето отново проби облаците и заля Глен Сейнт Мери с великолепните си лъчи.

— О, вижте каква класива дъга — извика Рила, която още се бореше с „р“-то.

Беше най-вълшебната дъга, която някога са виждали. Единият ѝ край сякаш стоеше привързан към камбанарията на презвитерианската църква, а другият се потапяше в обраслите с тръстика плитчини на езерцето в противоположния край на селото. От този момент нататък Уолтър вече наричаше Долчинката Долината на дъгата.

Долината на дъгата се превърна в някакъв екзотичен свят за децата на „Ингълсайд“. Тук непрекъснато се гонеха игриви ветрове, а птичите песни я огласяха от зори до здрач. Сребърната кора на брезите светлееше навсякъде из нея, а Уолтър разказваше как край една от тях — Бялата дама — всяка вечер се появява една малка дриада, за да си приказват.

Един клен и един смърч растяха толкова наблизко, че клоните им се преплитаха. Тях Уолтър нарече „Влюбените дървета“. А връвта с нанизани по нея звънчета от шейна, която привърза за техните вейки, издаваше неземни ефирни трели всеки път, щом лек полъх докоснеше медните езичета. Един въображаем дракон охраняваше каменното мостче, което децата построиха над поточето.

От известно време позволяваха на Джем да слиза вечер на пристанището, за да купи прясна риба. Това задължение му доставяше особено удоволствие, защото покрай пазаруването можеше да поседи в колибата на капитан Малачи Ръсел до пристанището. Там слушаше неговите приятели, кръстосвали навремето моретата като смели млади капитани, от чиито истории го полазваха тръпки на ужас. А подхванеше ли някой от тях спомените, всеки имаше какво да добави. Ето например старият Оливър Рийз, за когото разправяха, че на младини бил пират, разправяше как попаднал в плен на един вожд на канибали. Сам Елиът пък преживял земетресението в Сан Франциско... Уилям Макдугъл разказваше за потресаващата си схватка с една акула. Анди Бейкър пък бил на крачка от смъртта при един воден смерч. Нещо повече, по собствените му думи можел да плюе най-далече и най-точно от всички останали мъже в „Четири вятъра“. Но любимецът на Джем си оставаше капитан Малачи с извития като кука нос, изпъкнала челюст и четинести сиви мустаци. На седемнайсет вече бил капитан на бригантина и превозвал с нея дървен материал до Буенос Айрес. Той имаше татуирана по една котва на всяка от бузите си и чуден стар часовник, който се навиваше със специално ключче. Когато беше в добро настроение, позволяваше на Джем да го навие, а когато се чувстваше в особено приповдигнато състояние на духа, взимаше момчето да ловят треска или да събират мекотели по брега след отлив. В най-добрите си дни капитан Малачи показваше на Джем многобройните модели на кораби, които сам майстореше. Джем мислеше, че това вече си е истинско приключение. В тази колекция

лодката на викингите с раирано квадратно платно и зловещ дракон на носа стоеше до каравелата на Колумб, а „Мейфлауър“ до един бързоходен съд, наречен „Летящият холандец“... Нямаха брой красивите бригантини и шхуни, баржи и клипери.

— Ще ме научите ли и аз да майсторя кораби, капитан Малачи?
— помоли веднъж Джем.

Капитан Малачи тръсна глава и погледна замислено към залива.

— Тая работа не става с учене, синко. Трябва да си кръстосвал моретата триесе-четиресе години и да познаваш корабите като петте си пръста, та да можеш да ги майсториш... За това се иска да знаеш всичко за тях, но и да ги обичаш. Корабите са като жените, синко... Трябва да ги разбираш и обичаш, иначе никога няма да ти разкрият тайните си. А понякога може да се случи да познаваш един кораб от носа до кърмата, отвън и отвътре, и пак да откриеш, че душата му е затворена за теб. И ще ти се изплъзне като птичка, опиташ ли се да го стиснеш в юмрук. Навремето плавах с един кораб, но колкото и да опитвах, не успях да измайсторя негов модел. Непреклонен и упорит кораб беше! Имаше и една жена... Но май е време да си сложа ключ на устата. Почти съм готов с един модел, който ще сложа в бутилка. Виж, неговата тайна ще ти разкрива, синко.

Когато Джипси умря, Джем се зарече никога да не си взема друго куче, но свойството на времето да лекува е удивително и момчето отново закопня за четириног приятел. Първото кутре в неговия живот не беше истинско куче, а по-скоро... нещастен случай.

В бърлогата на Джем — малката таванска стаичка, където пазеше завещаните му от капитан Джим многобройни списания, витаеха образите на безброй кучета във вид на изрезки от лъскавите страници: високомерният мастиф, придирчивият, но симпатичен и с яка челюст булдог; елегантната хрътка, която изглеждаше така, сякаш някой я е хванал, завъртял я е над главата си, докато се разтегне като дъвка, и после отново я е пуснал на земята; обръснатият до голо пудел с пискюл на опашката; фокстериер, руска ловджийска хрътка, петнистият далматинец, шпаньолът със затрогващ умолителен поглед... И какво ли още не.

После се появи обявата в „Дейли Ентърпрайсис“: „Продавам куче. Роди Крофърд, горната част на пристанището“. И нищо повече. Джем не можеше да си обясни защо тези оскъдни думи продължаваха да занимават мислите му и каква беше причината да усеща, че зад тази лаконичност е скрита горчива мъка. Най-накрая от Крейг Ръсел разбра кой е Крофърд.

— Бащата на Роди умря преди месец и го пращат да живее при леля си в града. Майка му почина още преди години. Джейк Милисън купи фермата им, но ще разруши къщата. Сигурно леля му не му позволява да вземе и кучето със себе си. Не че е кой знае каква порода, но Роди е страшно привързан към него.

— Чудя се колко ли пари може да поиска. Защото всичките ми пари са един долар — каза Джем.

— Мисля, че по-скоро държи да му намери дом и добри стопани — отвърна Крейг. — Но баща ти също може да помогне за парите, нали така?

— Така е, но предпочитам да си купя куче със собствени пари — отговори Джем. — Тогавя повече ще го чувствам като мое.

В отговор Крейг само повдигна рамене. Тия от „Ингълсайд“ бяха наистина много странни хора. Какво значение има изобщо кой е дал парите за някакво старо куче?!

Още същата вечер бащата на Джем го закара до малката стара и порутена ферма на Крофърд, където откриха Роди Крофърд и неговото куче. Роди се оказа момче почти на възрастта на Джем — бледо момче с права червеникавокестенява коса и две съзвездия лунички по бузите; кучето му беше с копринени кафяви уши, кафяв нос и опашка и най-красивите очи с шоколадов цвят. В мига, когато Джем срещна погледа на това забележително куче с бяла линия през челото, която разполовяваше главата му и стигаше чак до носа, той вече знаеше, че трябва да го има на всяка цена.

— Искал си да продадеш кучето — нетърпеливо рече той.

— Не искам да го продавам — мрачно отвърна Роди. — Но Джейк ми каза да го разкарам или ще го удави. И вика, че леля ми Вини никога няма да пусне куче като това да прекрачи прага й.

— Колко искаш за него? — попита Джем с примряло сърце, че ей сега ще му кажат някоя твърде висока цена.

Роди преглътна мъчително и притисна още по-здраво кучето си.

— На, вземи го — едва изхъхри дрезгаво накрая. — Не съм искал да го продавам... И няма да го продам. Няма на света толкова пари, които да ми заменят Бруно. Ако при тебе си намери дом... Ако си добър към него...

— О, ще бъда добър с него, обещавам ти! — припряно рече Джем. — Но все пак вземи моя долар. Няма да го чувствам като свое куче, ако съм го взел даром. Ще го оставя тук, ако откажеш да ти платя.

И той почти насила натика долара в свитата ръка на Роди, грабна Бруно и го притисна до гърдите си. Кучето се извърна към досегашния си господар. Джим не виждаше очите му, затова пък забеляза изражението в очите на Роди.

— Ако пък толкова ти е мъчно за него...

— Мъчно ми е, но не мога да го задържа — сопна се Роди. — Още пет души го искат, но на никой от тях не го дадох... Джейк побесня, ама мен хич не ме е грижа. Те не са подходящи. Виж, ти... Искам да се грижиш за него така, сякаш го гледам аз. И по-бързо го разкарай от очите ми!

Джем се подчини. Дребното тяло на кученцето цялото трепереше в ръцете му, но то не се опита да се противи или да лае. През целия път до „Ингълсайд“ Джем го притискаше нежно и обичливо към тялото си.

Джем беше твърде развълнуван, за да заспи тази нощ. Досега не беше виждал куче, което да му хареса толкова много като Бруно. Нищо чудно, че Роди не искаше да се разделя с него. Но Бруно скоро ще забрави предишния си стопанин и ще обикне него, Джем. Двамата ще станат истински приятели. Само да не забрави да помоли майка си за кокали от месаря.

— Обичам всички и всичко на този свят — промълви Джем. — Мили Боже, благослови всяка котка и куче на Земята, а най-вече Бруно.

И като изрече това, най-накрая заспа. Сигурно и дребничкото куче, което лежеше край леглото с опряна на изопнатите предни лапи глава, също вече спеше; а може би още будуваше.

Червеношийката Робин вече не се препитаваше единствено с червеи, а започна да яде и ориз, житно зърно, марули и семена от латинка. По всичко личеше, че ще стане едро птиче. Освен това перушината по гърдите му вече беше обагрена в най-красивите нюанси на червеното. Скоро му стана навик да се пъчи върху рамото на Сюзън, докато я наблюдава отгоре как плете на една кука. Обикновено подхвъркваше да посрещне Анн, когато се връщаше след по-кратко или по-продължително отсъствие, и редовно подскачаше пред нея, докато стигнат прага на къщата. А всяка сутрин долиташе на перваза в стаята на Уолтър за редовната порция трохички.

Следобед редовно взимаше вана в коритото от задния двор, разположено под шипковия плет, и вдигаше ужасна олелия, ако, не дай си боже, го завареше празно. Докторът все по-често взе да се оплаква, че намира писалките и клечките кибрит разпилени из цялата библиотека, но така и не се намери някой, който да му съчувства за това. А когато един ден Робин безстрашно кацна на ръката му, за да клъвне от нея житно зрънце, и той се предаде. Всички в къщата харесваха Робин, с изключение единствено на Джем. Той отдаде цялата си душа и сърце на Бруно, но ден след ден усвояваше горчивия урок, че можеш да купиш тялото на едно куче, но не и обичта му.

Най-напред Джем изобщо не подозираше това. Естествено, в началото Бруно тъгуваше по предишния си дом и изглеждаше самотен, но това рано или късно трябваше да премине. След време обаче Джем забеляза, че нищо не може да разсее мъката му. Иначе Бруно беше най-послушното куче на света; правеше точно каквото му се каже и дори Сюзън трябваше да признае, че е невъзможно да се намери по-възпитано домашно животно. Въпреки това в тялото на Бруно не искреше живот. Когато Джем го вземаше със себе си, очите на кучето най-напред живо проблясваха, то започваше да маха с опашка и наостряше уши. Не след дълго обаче блясъкът в погледа му помръкваше и то се потътряше покорно след Джем с отпуснатата глава.

Всички бяха нежни и внимателни с Бруно, хранеха го добре и никой не му се скара, когато започна да спи на леглото свит на кравай в краката на Джем. Но Бруно си оставаше някак чужд, самотен и тъжен. Понякога нощем Джем се будеше и протягаше ръка да погали якото малко телце, но в отговор никога не получаваше близване с език или тупкане с опашка. Бруно позволяваше и приемаше ласките на новите си стопани, но никога не им отвръщаше.

Джем стисна зъби. Джеймс Матю Блайт притежаваше достатъчно решителност, че да се остане да го надвие едно куче... Неговото куче, което той честно откупи с трудно спестени пари, заделени от собствения му залък. Бруно трябваше да се отърси от тъгата по предишния си дом и Роди... Крайно време е да престане да гледа с тия жални очи на изгубена душа... И да се научи да го обича.

На всичкото отгоре Джем трябваше непрекъснато да защитава Бруно от останалите момчета в училище, защото като разбраха неговата привързаност към кучето, те все се опитваха да го тормозят и да го дразнят.

— Кучето ти има бълхи... Големият бълхар, ето това е то — присмиваше му се Пери Рийз.

Наложил се Джем здравата да го сдруса, преди Пери да си вземе думите назад и да признае, че Бруно няма дори една бълха.

— Моето куче тренира по веднъж всяка седмица — хвалеше се Боб Ръсел. — Обзалагам се, че твоето не е виждало тренировка никога през живота си. Ако имах такъв помияр, щях да го пусна през месомелачката.

— И ние веднъж имахме такова куче — обади се Майк Дрю. — Но го удавихме.

— Моето пък е отвратително куче — намеси се гордо Сам Уорън. — Натръшка всички пилета из двора, а в сряда ни разкъса дрехите в гардероба. Бас ловя, че на твоето не му стиска да ги върши такива.

Джем с тъга призна поне пред себе си, ако не пред Сам, че Бруно наистина нямаше кураж за такова нещо. А на него му се искаше той да прилича поне малко на кучето на Сам. И почувства като плесница думите на Уати Флаг: „Твоето куче е добро куче — никога не лае в неделя“, защото Бруно изобщо не лаеше, независимо кой ден от седмицата е.

— Бруно, защо не ме обичаш? — почти изхлипа Джем. — Всичко бих сторил за теб... Колко хубаво можем да си живеем двамата с теб.

Но Джем не би се признал за победен пред когото и да било.

Една вечер Джем бързаше към дома на връщане от сушилният за миди край пристанището, защото усещаше приближаването на буря. Грохотът и стенанията на морето я предвещаваха. Всичко наоколо изглеждаше самотно и зловещо. В мига, когато прекрачи прага на „Ингълсайд“, блесна светкавица и се разнесе оглушителен гръм.

— Къде е Бруно? — извика момчето.

За първи път се случваше да отиде някъде без кучето си. Беше решил, че дългият път до пристанището ще е твърде изморителен за дребния му приятел. Дори пред себе си се боеше да признае, че да извърви толкова дълъг път с някой, който не му е изцяло предан и не отвърща на чувствата му, би било доста изморително и за самия него.

Оказа се, че никой не знае къде може да е Бруно. Не го бяха мяркали още откакто Джем излязъл след вечеря. Момчето го търси навсякъде, но напразно. Дъждът вече плющеше немилостиво и светкавици една след друга раздираха небето. Мигар Бруно е останал навън в такава нощ... Изгубен? Та той се боеше от гръмотевиците! Единственият път, когато се приближи с някакво подобие на порив към Джем бе, за да усеща закрилата му в нощ като тази.

Тревогата на Джем се предаде и на останалите, а когато бурята стихна, Гилбърт каза:

— Така и така мислех да сляза до пристанището, за да видя как се чувства Рой Уесткот. Можеш да дойдеш с мен, Джем, и двамата ще наобиколим старата ферма на Крофърд по обратния път към дома. Имам чувството, че Бруно се е върнал там.

— На цели шест мили оттук?! Никога не би го направил — отвърна Джем.

Но се оказа, че не е прав. Когато стигнаха старата изоставена и тъмна къща на Крофърд, завариха на мокрия праг едно зъзнецо, подгизнало и кално малко същество, което отчаяно се притискаше о стената и ги гледаше с уморени очи, в които нямаше нито привързаност, нито радост от това, че най-сетне са го намерили. Въпреки това не се възпротиви, когато Джем го вдигна на ръце и го понесе към двуколката през високата до колене сплетена трева.

Джем обаче беше щастлив. Колко красива му се видя луната, която се провираше през разкъсаните облаци! Колко упойващ бе ароматът на влажните дървета, покрай които минаваха! Колко хубав беше светът!

— Мисля, че Бруно ще се привърже към „Ингълсайд“ след всичко това, тате.

— Може би — отвърна баща му. Нямаше намерение да убива надеждите на сина си, но дълбоко в себе си подозираше, че малкото куче е загубило и последното си упование, а сърцето му е навеки разбито.

Бруно и преди не ядеше кой знае колко, но след нощта на бурята започна да се храни все по-малко и по-малко. Накрая съвсем престана да докосва паничката. Ветеринарният лекар, когото повикаха, не успя да открие признак на каквото и да е заболяване.

— В моята практика досега съм имал само един случай, когато куче умря от мъка, и мисля, че това ще е вторият — каза той на Гилбърт, когото предвидливо дръпна настрана.

Въпреки това остави някакви лекарства, които Бруно послушно пиеше и после отново се свиваше на кълбо, безразличен към заобикалящия го свят. Главата му лежеше отпусната върху предните лапи, а очите му се вираха безцелно. Джем дълго стоя и го наблюдава с пъхнати в джобовите ръце; после отиде в библиотеката, за да поговори с баща си.

На следващия ден Гилбърт замина за града, поразпита тук-там и доведе Роди Крофърд в „Ингълсайд“. Щом Роди стъпи на първото стъпало към верандата, Бруно го чу от дневната, където лежеше, вдигна рязко глава и наостри уши. В следващия миг неговото измършавяло телце се стрелна през стаята срещу бледото момче с кафяви очи.

— Скъпа госпожо доктор — рече Сюзън същата вечер, а в гласа ѝ се усещаше страхопочитание, — кучето плачеше... Истината ви казвам. Видях как сълзите се търкалят по муцуната му. Няма да ви се разсърдя даже и да не ми повярвате. Аз самата никога нямаше да повярвам, ако не го бях видяла със собствените си очи.

Роди притискаше Бруно до сърцето си и гледаше към Джем.

— Знам, че ми плати за него... Но въпреки това той си е мой. Джейк ме излъга. Леля Вини каза, че няма нищо против кучето, но...

Помислих, че не е редно да си го искам обратно. Ето ти твоя долар. И цент не съм похарчил от него. Сърце не ми даваше.

Джем се поколеба само за миг. После срещна очите на Бруно. „Ама че съм и аз!“, помисли с отвращение той. И си прибра обратно долара.

Роди внезапно се усмихна. Тази усмивка напълно промени иначе мрачната му физиономия. Но единственото, което успя да каже, бе едно пресипнало благодаря.

Тази нощ Роди спа при Джем, а прималелият от щастие Бруно се изопна помежду им. Преди да си легне обаче, Роди коленичи да си каже молитвата, а Бруно приседна край него и се подпря с предните лапи о ръба на леглото. Ако кучетата могат да се молят, то в този момент Бруно казваше своята молитва... Благодареше на небето за възвърнатата радост от живота.

Беше ред на Нан и Ди да тръгнат на училище. Започнаха през последната седмица на август. В началото на септември Анн и Сюзън вече бяха свикнали с тази новост в семейството и даже им доставяше радост да изпровождат всяка сутрин двете дребосъчета на тяхното всекидневно пътешествие. Двете редовно слагаха в чантите си по една ябълка за учителката и носеха ленени престилки с волани на розови и сини карета. Тъй като и без това никак не си приличаха, Анн не ги обличаше еднакво. Заради червената си коса Дайана не можеше да носи розово, но то отиваше на Нан, която бе несъмнено по-хубавата от близначките в „Ингълсайд“. Имаше кафяви очи, кестенява коса и прекрасна фигура, за което си даваше ясна сметка, независимо че бе едва седемгодишна. Винаги държеше главата си гордо вдигната, с малко безочливо вирната брадичка, така че всички вече я смятаха за доста „високомерна“.

— Цялата се е метнала на майка си и имитира нейните превземки — каза мисис Алис Дейвис.

Близначките се различаваха не само по своята външност. Ди, въпреки физическата прилика с майка си, беше взела много повече от своя баща, поне що се отнася до наклонности и нрав. У нея вече се забелязваха първите наченки на присъщите му практичност, здрав разум и искрящо чувство за хумор. Нан пък изцяло наследи богатото въображение на майка си и вече умееше по свой си начин да разнообрази живота и да го направи интересен.

Всички деца в „Ингълсайд“ най-напред научаваха „Отче наш“, а после биваха поощрявани да си измислят своя собствена молитва с подбрани от тях слова. Откъде на Нан й хрумна идеята, че може да придума Господ да изпълни молбите ѝ, ако му обещае в замяна да се държи добре или да бъде силна и твърда, така и не се разбра. Вероятно младият учител в неделното училище непряко беше отговорен за това. Той постоянно ги предупреждаваше, че ако не са добри момичета, Господ няма да направи това или онова за тях. Не беше трудно тази

идея да се обърне наопаки и да се стигне до извода, че ако направиш това или онова или пък си такъв или онакъв, то имаш пълното право да очакваш Господ да стори онова, което си пожелал. Първата „сделка“ на Нан през пролетта завърши толкова успешно, че няколкото следващи провали изобщо не я обезкуражиха и тя продължи тази игра чак до есента. И никой не подозираше за нея, дори Ди. Нан ревностно пазеше тая своя тайна и започна да се моли по различно време и на различни места вместо само вечер преди сън край леглото. На Ди това никак не ѝ хареса и тя го каза гласно.

— Не смесвай Господ с всичко останало — гневно рече тя на Нан. — Така го правиш да изглежда твърде обикновен.

Анн случайно дочу това и се намеси:

— Господ наистина е навсякъде, скъпа. Той е като приятел, който е винаги наблизко, за да ти вдъхне сила и смелост. Нан има право да Му се моли където и когато почувства необходимост от това.

Но ако Анн знаеше цялата истина за набожността на малката си дъщеря, тя сигурно щеше да се ужаси.

В една майска вечер Нан каза:

— Ако Ти направиш така, че зъбът ми да порасне преди празненството у Ейми Тейлър следващата седмица, скъпи Боже, то аз ще изпивам всяка лъжица с рициново масло, която Сюзън ми дава, без да се противя.

На следващата сутрин зъбът, чиято липса отваряше доста голяма и грозна за гледане дупка в хубавата устица на Нан, се появи и до деня на празненството празнината изчезна като по магия. Какъв по-недвусмислен знак от това би могло да се очаква?

Нан спази своята част от уговорката и Сюзън оставаше приятно изненадана всеки път, когато поднасяше лъжицата с рициново масло към устата ѝ. Нан го преглъщаше без гримаси и протести, макар понякога да се упрекуваше, че не бе определила срок за това изпитание... Три месеца, да речем.

Господ обаче невинаги беше толкова отзивчив. И все пак, когато тя Го помоли да ѝ прати едно специално копче за нейната колекция (страстта по колекциониране на копчета се разпространяваше сред малките момичета в Глен Сейнт Мери като дребна шарка) и Му обеща, че никога няма да протестира, ако Сюзън сложи на масата пред нея нацърбената чиния, копчето се появи още на следващия ден, когато

Сюзън откри на тавана някаква стара рокля. Красиво червено копче, обсипано с малки диаманти... Или поне Нан вярваше, че са диаманти. Всички ѝ завиждаха заради това копче и когато същата вечер Ди се намръщи на нащърбената чиния, Нан рече добродетелно:

— Дай я на мене, Сюзън. От сега нататък винаги ще ям от нея.

Сюзън си помисли, че момичето е лишено от каквото и да е самолюбие и егоизъм като истински ангел и сподели това на глас. От този миг нататък Нан и изглеждаше, и се чувстваше изключително самодоволна. Тя изкара чудесно на организирания от неделното училище пикник, защото предишната вечер всичко предвещаваше дъжд, а тя просто обеща да си мие зъбите всяка сутрин, без да чака да ѝ напомнят за това. После намери изгубения си пръстен срещу това да поддържа постоянно ноктите си в идеален вид; а когато Уолтър ѝ отстъпи своята картина с изобразен летящ ангел на нея, която отдавна желаше, вечерта, без да каже и гък, изяде всичкото тлъсто месо в чинията си. Когато обаче помоли Господ да направи пак чисто ново опърпаното ѝ и изпокъсано плюшено мече, а в замяна тя ще поддържа в безупречен ред писалището си, нещо засече. Мечето не стана по-ново, макар Нан да чакаше жадно сбъдването на поредното чудо всяка сутрин и си пожелаваше Господ да побърза с неговото изпълнение. Най-сетне тя се примири с възрастта на мечока. Какво пък, това беше един хубав стар мечок, а и едва ли ще е много забавно постоянно да си подрежда бюрото. Затова когато баща ѝ донесе едно чисто ново мече, тя дори не го хареса особено и реши, макар и с известно угризение на съвестта, да не си прави труда да подрежда писалището. Въпреки тази случка обаче, Нан скоро възвърна своята вяра — помоли липсващото око на порцелановата котка да се намери и на следващата сутрин то отново бе на мястото си, макар и малко накриво, така че котката изглеждаше леко кривогледа. Сюзън го открила някъде и го прикрепил с лепило, но Нан нямаше откъде да знае това и с леко сърце изпълни обещаните четиринайсет обиколки на плевнята.

Каква полза можеше да има Господ от четиринайсет обиколки около плевнята Нан така и не се замисли. Но затова пък никак не ѝ беше приятно да изпълни тази уговорка... Момчетата винаги настояваха двете с Ди да се престорват на диви животни в Долината на дъгата... Вероятно заради това в нейното младо съзнание се оформи някаква неясна мисъл, че самоналоженого наказание може би ще

достави удоволствие на онова мистериозно Създание, което има властта да дарява или пък да отнема насладата. Така или иначе през лятото Нан си наложи няколко много странни изпитания, които накараха Сюзън да се пита откъде на децата им идват тези невероятни идеи.

— Как мислите, скъпа госпожо доктор, защо Нан мисли, че трябва да обикаля всеки ден дневната, без при това да докосва пода?

— Без да докосва пода ли?! И как успява ди постигне това, Сюзън?

— Като скача от една мебел на друга, в това число и върху решетката на камината. Онзи ден се изпусна и си натърти челото в кофата за въглища. Дали пък не ѝ трябва спешно лечение, скъпа госпожо доктор?

Тази година винаги беше упоменавана в хрониките на „Ингълсайд“ като годината, в която татко едва не се разболя от пневмония, а пък мама я изкара. Една вечер Анн, която вече имаше ужасна настинка, отиде с Гилбърт на някакво тържество в Шарлоттаун, облечена в нова рокля, която много ѝ отиваше, и с перлената огърлица, подарък от Джем. Изглеждаше толкова красива, че всички деца, минали да ѝ кажат лека нощ, си помислиха колко е хубаво да имаш майка, с която можеш да се гордееш.

— Колко хубава и шумоляща фуста — въздъхна Нан. — Като порасна, ще нося също такива шумолящи фусти от тафта, нали, мамичко?

— Не ми се вярва по това време момичетата още да носят фусти — отвърна баща ѝ. — Аз обаче си взимам думите назад, Анн, и ще призная, че тази дреха е поразителна въпреки пайетите, които иначе не одобрявам. И не се опитвай да ме съблазняваш, жено. Вече съм ти направил всички комплименти на света. Помниш ли какво прочетохме в „Медикъл Джърнъл“ днес: „Животът не е нищо повече от деликатно равновесие в органичната химия“. Това те накара да се почувстваш скромна и смирена. Пайети, как ли пък не! Тафтени фусти ли?! Та ние сме само един „случаен сбор от атоми“. Поне така твърди великият д-р Ван Бембруг.

— Не ми цитирай този ужасен Ван Бембруг. Подозирам, че страда от хронично лошо храносмилане и е имал пристъп, когато го е казал. Той може и да е „случаен сбор от атоми“, но аз не съм.

Само след няколко дни обаче Анн беше един много болен „случаен сбор от атоми“, а Гилбърт — много обезпокоен такъв. Сюзън също беше поставена на изпитание и се чувстваше доволно измъчена; медицинската сестра идваше и си отиваше с постоянно изписана върху лицето тревога, а една безименна сянка разпери криле над „Ингълсайд“. Децата не подозираха колко сериозно болна е майка им и дори Джем не си даваше ясна сметка за това. Въпреки това те усещаха хладния повей на невидима заплаха и пристъпваха тихо с покрусени лица, опитвайки се да останат незабелязани. За първи път над кленовата горичка не кънтеше детски смях и никой не играеше на пирати в Долината на дъгата. Но най-страшно от всичко бе, че не им позволяваха да видят мама. Майка им вече не ги посрещаше с усмивка, когато се прибираха в „Ингълсайд“, не се промъкваше на пръсти в стаите им, за да ги целуне за лека нощ; вече нямаше кой да ги поглези, да ги утеши, приласкае и да разбере мъката им. Майка им вече не се смееше с глас на техните шегички... А никой не се смееше така звънливо и от сърце като тяхната майка. Сега се чувстваха много по-зле, отколкото ако тя бе заминала някъде надалече. Тогава поне щяха да знаят, че рано или късно все ще се завърне, а сега... На тях не казваха нищо. Никой не им говореше, всички гледаха да отминат с мълчание тази ужасна тайна.

Един ден Нан се върна от училище пребеляла като платно от онова, което ѝ каза Ейми Тейлър.

— Сюзън, нали мама... Мама не е... Тя няма да умре, нали, Сюзън?

— Разбира се, че няма да умре — отвърна твърде остро и прекалено бързо Сюзън. Но ръцете ѝ трепереха, докато подаваше на Нан чашата с мляко. — Кой ти е наговорил всичко това?

— Ейми. Тя каза... О, Сюзън, според нея мама щяла да бъде един много милвиден труп!

— Хич не я слушай какви ги приказва, мъничето ми. Всички от семейство Тейлър не знаят мярка на езика си. Вярно, твоята мила майчица е много болна, но тя ще премине и през това изпитание, бъди сигурна. Не знаеш ли, че баща ти държи юздите тук?

— Господ не би оставил мама да умре, нали, Сюзън? — попита с пресъхнали побелели устни Уолтър и се втренчи в нея толкова отчаяно, че езикът ѝ не се обърна да изрече обичайните утешителни

лъжи. Самата тя беше изплашена до смърт. Днес следобед на тръгване от тях медицинската сестра само мълчаливо поклати глава, а докторът отказа да слезе за вечеря.

— Вярвам, че Всевишният си знае работата — смотолеве Сюзън, докато миеше съдовете след вечеря... Но счупи три чинии и за първи път в своя честен и безхитростен живот се съмняваше в Неговата воля.

Нан се заскита отчаяно из двора. Баща ѝ седеше на масата в библиотеката, обронил глава върху ръцете си. Сестрата си тръгна и момичето я дочу да казва, че кризата най-вероятно ще настъпи още тази вечер.

— Какво значи криза? — безпомощно се обърна тя към Ди.

— Според мен е онова, от което се излюпват пеперудите — отвърна неуверено Ди, — но най-добре да попитаме Джем.

Джем знаеше и им го обясни подробно, преди да се качи на втория етаж и да се затвори в стаята си. Уолтър също се изгуби някъде... Всъщност лежеше, заровил глава в тревата в Долината на дъгата. А Сюзън отведе Шърли и Рила да си лягат.

Нан остана сама и се отпусна върху стълбите. Къщата зад гърба ѝ тънеше в неестествена, страховита тишина. Пред нея Глен Сейнт Мери се къпеше в лъчите на залеза, но дългият път дотам почти не се виждаше от прахоляк, а полската трева покрай пристанището беше побеляла от сушата. Не беше валяло от седмици и цветята в градината им стояха със сведени глави... Цветята, които майка им толкова обичаше.

Нан потъна в размисъл. Точно сега беше моментът да сключи най-значимата сделка с Господ. Но какво ли да Му обещае, ако Той спаси майка ѝ? Със сигурност би трябвало да е нещо страховито и съдбоносно... Нещо, което да си струва Неговото усилие. И Нан си спомни как веднъж в училище Дики Дрю се обърна към Стенли Рийз с думите: „Хайде да те видя смееш ли да минеш през гробищата след полунощ!“. Тогава Нан потрепери само при произнасянето на това предизвикателство. Че може ли изобщо някой да дръзне да мине през гробището по тъмно! И въобще възможно ли е дори да се помисли за таква нещо?! Никой в „Ингълсайд“ даже и не подозираше какъв ужас предизвикваше в душата на Нан самото споменаване на гробището. Веднъж Ейми Тейлър ѝ каза, че там било пълно с мъртъвци... „Ама те не са мъртви през цялото време“, мрачно продължи Ейми. Оттогава

Нан не смееше да припари сама до оградата на гробището дори посред бял ден.

Някъде далеч пред нея върхарите на дърветата върху един от златистите прашни хълмове сякаш досягаха небето. Нан често се чудеше дали ако изкачи този хълм, ще успее да докосне небето. А отгътък живееше Господ... Току-виж я чул по-добре, ако се доближи до него. Но тя не можеше да стигне до хълма. Трябваше да направи каквото е по силите ѝ тук, в „Ингълсайд“.

Най-накрая тя изгупа загорелите си ръчички и вдигна лице към небето.

— Мили Боже — прошепна развълнувано, — ако направиш така, че мама да оздравее, аз ще прекося гробището по тъмно. О, мили Боже, моля те, умолявам те, направи го! И ако изпълниш тази моя молба, повече никога няма да Те безпокоя!

В най-призрачните часове на тази нощ животът, а не смъртта престъпи прага на „Ингълсайд“. Децата, най-сетне потънали в сън, трябва да са почувствали дори в своя унес, че Сянката си тръгна също толкова тихо и безмълвно, както бе и дошла. А когато се събудиха, макар навън да ги посрещна мрачен ден с приближаващ дъжд, в очите им искряха слънчеви лъчи. Не беше нужно да им казват добрите новини, достатъчно бе да погледнат Сюзън, която пристъпяше така, сякаш е свалила поне десет години от гърба си. Кризата беше отминала и майка им щеше да живее.

Денят беше събота и децата не трябваше да ходят на училище. Но не ги свърташе на двора, макар да обичаха игрите под дъжда, а вътре се налагаше да стоят тихо като мишки. И въпреки това не си спомняха някога да са били по-щастливи. Баща им, който не беше мигнал от седмица, сега се изопна на леглото в стаята за гости и потъна в дълбок сън... Но не и преди да изпрати подробно съобщение до имението „Грийн Гейбълс“ в Авонлий, където две възрастни дами трепваха уплашено при всяко иззвъняване на телефона.

Сюзън, която през последните дни не беше на себе си, сега извъртя едно вълшебно портокалово суфле за обяд, обеща на всички мармаладово руло за десерт на вечеря и изпече двойна партида курабии с лакта.

Нан, въпреки огромното щастие, се опитваше да осъзнае последиците от своята сделка с Господ. И през ум не ѝ минаваше да се отметне от дадената дума, но се успокояваше с мисълта, че поне може да отложи за малко това изпитание с надеждата да събере достатъчно кураж. Дори мисълта за предстоящото караше „кръвта ѝ да замръзва от ужас“, както обичаше да се изразява Ейми Тейлър.

Сюзън чувства, че с Нан става нещо, когато дори удвоената доза рициново масло не помогна. Момичето го изпи примирено, макар вече да беше забелязала, че откакто направи пазарлъка с Господ, Сюзън все ѝ даваше по-голяма доза рициново масло отпреди. Но какво

е едно рициново масло в сравнение с това да прекосиш гробището след залез-слънце?! Нан дори не можеше да си представи как ще се реши на такова нещо. Но така или иначе трябваше да го направи, неизбежно е.

Майка им все още бе слаба и отпаднала и не им позволяваха да стоят дълго при нея. Тя се видя на Нан толкова бледа и крехка. Дали защото още не беше изпълнила своята част от сделката?

— Нужно ѝ е време, за да укрепне — каза Сюзън.

„Че как може да дадеш някому време“, чудеше се Нан. Но тя и без това знаеше защо майка им не оздравява толкова бързо, колкото на всички тях им се искаше. Нан стисна решително устни. Утре отново бе събота и през нощта тя най-сетне ще изпълни даденото обещание.

На следващото утро валеше и продължи така чак до обед. Нан неволно изпита облекчение. Ако вали и през нощта никой, даже Господ, не би я обвинил, че не може да отиде в гробището след залез-слънце. По обед дъждът спря, но откъм пристанището изпълзя мъгла, покри Глен Сейнт Мери и обкръжи „Ингълсайд“ със зловеща тайнственост. Нан все още продължаваше да се надява. Мъглата също ѝ пречи да спази уговорката, мислеше тя. Но малко преди вечеря отнякъде задуха вятър и отвя мъглата, превръщайки отново в познат пейзаж приказната картина около дома им.

— Тая нощ няма да има луна — рече Сюзън.

— О, Сюзън, не може ли да направиш така, че да се появи? — отчаяно проплака Нан. Щом се е решила да прекоси гробището, поне една луна ѝ се полагаше!

— Бог да те благослови, дете, никому не е във властта да прави луни — отвърна Сюзън. — Искях само да кажа, че ще е облачно и ти няма да виждаш луната тази нощ. Пък и какво значение има за теб дали луната грее или не?

Това вече Нан не можеше да обясни и Сюзън много се разтревожи. Нещо яде отвътре това дете... Цяла седмица Нан се държеше някак странно, едва докосваше храната и постоянно ходеше мрачна и унила. Дали се тревожеше за майка си? Не би трябвало — нали докторът каза, че всичко е наред.

Така беше, но Нан единствена знаеше, че здравето на майка ѝ скоро ще спре да се подобрява, ако тя не изпълни своята част от сделката. Малко преди залез-слънце облаците се пръснаха и луната се показа. Това обаче се оказа толкова необикновена луна... Огромна,

сякаш цялата окървавена, каквато Нан не я беше виждала никога досега. Тя ужаси момичето. Май вече започваше да мечтае за непрогледен мрак.

Близначките си лягаха в осем и Нан трябваше да изчака Ди да заспи, преди да тръгне. Ди обаче се чувстваше твърде тъжна заради рухналите си илюзии, че да се унесе толкова бързо. Нейният приятел Елси Палмър тази вечер след училище изпрати друго момиче и Ди знаеше, че за нея вече няма живот на тая земя. Едва към девет часа Нан посмя да се измъкне от леглото и да се облече, а пръстите ѝ така трепереха, че не успяваше да си закопчае копчетата. После се прокрадна надолу по стълбата и изхвъркна навън през задната врата, докато Сюзън месеше хляб в кухнята и доволно размишляваше, че всички, за които носеше отговорност, са вече на сигурно място в леглата, с изключение на бедния доктор, когото спешно извикаха до пристанището, защото някакво дете глътнало кабарче.

Нан се спусна към Долината на дъгата. Канеше се да мине направо през нея и да се изкачи по хълма, където водеха животните на паша. Знаеше добре, че ако някой случайно зърне една от близначките на „Ингълсайд“ да крачи в тъмното по пътя през село, сигурно ще заподозре нещо нередно и ще я върне обратно у дома. Колко студена е есенната нощ в началото на октомври! Но тя не помисли за това и не си сложи горна дреха. А в мрака Долината на дъгата не беше онази вълшебна страна, каквато я познаваха денем. Добре че поне луната възвърна обичайния си вид и вече не бе кървавочервена. Въпреки това в нейната сребърна светлина се извисяваха зловеци сенки. Дали онзи звук в тъмното не са стъпките на зловец разбойник, прокрадващ се по обраслия с орлова папрат бряг край ручейчето?

Нан изправи глава и вирна брадичка.

— Не ме е страх — високо и смело произнесе тя. — Само коремът малко ме присвива. Но иначе съм истинска героиня.

Тази приятна мисъл ѝ помогна да преполови склона на хълма. После над света се спусна някаква странна сянка... Един облак затули луната. Тогава Нан се сети за Птицата. Ейми Тейлър ѝ беше разказала за огромната черна птица, която се спуска над теб в непрогледна нощ като тази и те отнася. Дали пък именно нейната сянка не е надвиснала сега над момичето? Майка ѝ обаче я успокои, че няма никаква черна птица. „Не вярвам мама да ме лъже, не и мама“, помисли Нан и

продължи да върви, без да спира, чак докато стигна билото. По-нататък се виеше пътят, който минаваше през гробището. Нан спря, за да си поеме въздух.

Втори облак закри луната. Светът около нея се превърна във враждебна непозната земя с неясни очертания. Нан пристъпваше едва-едва към билото. Ех, ако можеше сега да е в „Ингълсайд“, но... „Господ ме гледа отгоре!“, прошушна отчаяното седемгодишно създание и превали хребета.

Тя се претърколи от другата страна, ожули си коляното и си скъса роклята. А докато се изправяше отново на крака, някакъв дебел шип проби подметката на домашните чехли, с които тръгна в бързината, и се заби в крака ѝ. Въпреки това тя с куцукане мина краткото разстояние и прекрачи през портата на гробището.

Източният край на старото гробище се губеше в сянката на елхови дървета. От едната страна се намираше методистката църква, а от другата — домът на презвитерианския пастор, който тънеше в мрак в отсъствието на своя стопанин. Луната внезапно изскочи иззад облака и из гробището заподскачаха и заиграха зловещи сенки. Сенки, готови да те сграбчат, щом тръгнеш сред тях. Вятърът повдигна стар вестник, захвърлен от някого край пътя, и той се видя на Нан като танцуваща във въздуха стара вещица, макар разумът да ѝ подсказваше какво всъщност е това. „Ш-ш-ш-ш! Ш-ш-ш-ш!“, свиреше нощният вятър сред елховите иглички. Внезапно една върбова клонка от дървото край портата я бръсна през лицето, сякаш я докосна ръка на самодива. За миг сърцето на момичето спря да бие... Но малко след това тя решително хвана металната халка върху портата на гробището.

(Представи си, ако една дълга ръка се проточи от най-близкия гроб и те завлече под земята!)

Нан се завъртя на пети. Вече знаеше, че никакво обещание не може да я накара да пресече гробището по тъмно. Внезапно съвсем близо до нея се разнесе страховито стенание. Оказа се кравата на мисис Бен Бейкър, която пасеше край пътя, скрита зад няколко израсли нагъсто смърча. Но Нан така и не дочака да види откъде идва звукът. В пристъп на неудържим страх тя се спусна надолу по хълма, прекоси селото на един дъх и хукна по пътя към „Ингълсайд“. Точно пред вратата се плъосна по очи в локвата, което Рила наричаше „калния кладенец“. Но независимо от всичко отново беше у дома, а през

прозорците му струеше мека светлина. Миг по-късно тя влетя в кухнята при Сюзън, кална от глава до пети, с мокри крака и кървящи колене.

— Мили боже! — хлъцна Сюзън.

— Не можах да мина през гробището, Сюзън... Просто не успях!
— изплака Нан.

Сюзън отложи въпросите за по-късно. По-напред гребна премръзналата и почти обезумяла Нан и събу обувките от мокрите ѝ розови крачета. После я съблече, сложи ѝ нощница и я отнесе в леглото. Сетне отново се върна в кухнята, за да ѝ „вземе нещичко от килера“. Независимо какво провинение е сторило това дете, тя не можеше да го остави да заспи с празен стомах.

Нан изяде всичко, каквото ѝ донесоха, и изпи чаша топло мляко. Колко е хубаво отново да си в топлата и осветена стая, в безопасност под завивката на уютното си легло! Но тя се зарече нищичко да не казва на Сюзън. „Това е само между нас с Господ, Сюзън!“ И Сюзън отиде да си легне, повтаряйки, че няма да има по-щастлива от нея, когато скъпата госпожа доктор най-сетне се вдигне на крака.

— Това вече не е по силите ми! — отчаяно стенеше Сюзън.

Сега майка ѝ сигурно ще умре. Нан се събуди с тази ужасна мисъл в главата. Тя не спази своята част от сделката и не можеше да очаква Господ да подмине това току-тъй. През следващата седмица животът ѝ се видя черен. Тя не можеше вече нито да изпита удоволствие, нито пък да се зарадва на нещо. Сигурно никога нямаше да може да се засмее. Реши в замяна да пожертва своето пълно със стърготини куче, което обичаше дори повече от плюшеното мече и на което Кен Форд откъсна ушите и го подари на Шърли, защото той отдавна копнееше за него. А скъпоценната си къщичка, облепена с мидени черупки, която капитан Малачи ѝ донесе чак от Западните Индии, даде на Рила с тайната надежда, че най-сетне ще умилостиви Господ. Но въпреки това продължаваше да я гложди страхът, че тези жертви не са достатъчни. А когато сивото коте, което подари на Ейми Тейлър, защото тя много го харесваше, се върна обратно вкъщи и продължи да си идва всеки път, щом го дадеше на Ейми, Нан разбра, че Господ не е доволен от нея. Нищо не можеше да изкупи дадената дума да прекоси гробището след залез-слънце; а бедната и измъчена Нан знаеше, че никога не ще събере сили, за да го направи. Сега

разбра, че е подла и страхлива. Само подлиците, каза веднъж Джем, се опитват да се измъкнат от дадената дума.

Най-сетне позволиха на Анн да сяде в леглото. Тя постепенно укрепваше след дългото боледуване и скоро отново щеше да поеме домакинството в свои ръце, да чете книгите си, да се излежава сред възглавниците върху софата, да яде каквото ѝ душа поиска, да седи пред камината, да се грижи за своята градина, да се среща с приятели и да се заслушва в историите, които разказват... „Животът е хубав“, помисли си щастливо Анн.

В стаята тихо се промъкна Нан със зачервени от плач нос и очи.

— Мамо, трябва да ти кажа нещо... Повече не мога да търпя. Мамо, аз измамих Господ.

Анн потръпна при допира на малката немощна детска ръчица... Едно дете търсеше закрила и утеха от своите горчиви проблеми. Анн слушаше внимателно, докато Нан с хълцане и хлипане ѝ разказа цялата история и въпреки всичко успя да запази хладнокръвие. Тя винаги съумяваше да запази хладнокръвие в такива случаи, независимо колко гръмко се смееше после, докато препредаваше някоя случка на Гилбърт. Анн си даде сметка, че тази история сигурно ужасно измъчва Нан; освен това отбеляза наум, че малката ѝ дъщеря се нуждае от позадълбочено запознаване с теологията.

— Миличка, ти си попаднала в ужасно заблуждение. Господ не сключва сделки с никого. Той дарява... И ни дарява безкористно, без да иска нещо в замяна, с изключение на нашата любов. Когато поискаш нещо от мен или от баща си, ние не се пазарим с теб, нали така? А Господ е дважди по-милостив от нас. И много по-добре знае кое може и е хубаво да ни бъде дадено.

— И той... Няма да направи така, че ти да умреш, защото аз не съм изпълнила обещанието си?

— Разбира се, че не, миличка.

— Зарекох се да го направя. А татко казва, че винаги трябва да спазваме обещанията си. Няма ли да съм опозорена навеки, ако престъпя думата си?

— Щом позакрепна, скъпа моя, двете заедно ще отидем на гробището някоя нощ и ще постоим край портата... Убедена съм, че след това няма да те е страх да прекосиш гробището. Тогава най-сетне ще е спокойна тревожната ти съвест и ти никога вече няма да сключваш такива глупави облози с Господ.

— Няма — обеща Нан и изтича щастлива навън.

Тази година октомври стана най-щастливият месец за всички в „Ингълсайд“, изобилстващ от дни, в които просто няма как да не си подсвиркваш с уста, да пееш и да тичаш на воля. Майката в семейството отново бе на крака; тя отказа да бъде третирана като слаба и немощна след тежката болест и правеше планове за промени в градината, но което е по-важно — отново се смееше. Според Джем тя притежаваше най-красивия и жизнерадостен смях на света. Сега отново имаше кой да отговаря на многобройните детски въпроси. „Мамо, какво причинява причината?“... „Мамо, не е ли по-добре да те убие гърмяща змия, отколкото тигър, защото тигърът те разкъсва и после те изяжда?“... „Мамо, ами какво правят малките птиченца, когато дъждът вали като из ведро?“... „Мамо, ние наистина ли сме едно твърде романтично семейство?“...

Последният въпрос дойде от Джем, който беше чул в училище мисис Алек Дейвис да твърди това. Джем никак не харесваше мисис Алек Дейвис, защото всеки път, когато го срещнеше заедно с майка му и баща му, тя неизменно го мушкаше с дългия си костелив показалец и питаше: „А Джеми добро момче ли е в училище?“. Джеми, моля ви се! Е, може пък наистина да са малко романтични...

Случваше се понякога нощем ято диви гъски да пресекат червения кръг на луната и тогава Джем закопняваше да полети с тях към далечни и непознати брегове, откъдето да се върне с кораб, пълен с уловени от него маймуни, леопарди, папагали и други екзотични животни... Или пък да изследва Карибско море. Самото му име неудържимо привличаше Джем. Той по цял ден мечтаеше за схватка с ранен носорог или пък да попадне в смъртоносните прегръдки на питон. А само при произнасянето на думата „дракон“ по тялото му плъзваха мравки. Неговата любима рисунка, окачена върху стената при долната част на леглото, изобразяваше рицар с броня и шлем, възседнал красив едър бял кон, който се беше изправил на задните си крака, докато ездачът пронизва с копието си дракон с игриво завито

опашка, надиплена на пръстени зад него и с два върха накрая. На заден план имаше прекрасна дама в розова дреха, която стоеше кротко коленичила с долепени в молитва длани. Нямахше съмнение, че тази дама ужасно прилича на Мейбъл Рийз, заради която деветгодишните рицари вече бяха кръстосали пики в училището на Глен Сейнт Мери. Приликата не убягна даже на Сюзън и тя все подкачаше Джем за това, а той всеки път се изчервяваше чак до корена на косите. Драконът обаче малко го разочарова — изглеждаше толкова малък и незначителен в сравнение с огромния кон. Затова и убийството му не приличаше на някакъв грандиозен подвиг. Виж, драконите, от които Джем спасяваше Мейбъл в тайните си мечти, бяха направо ужасяващи. А миналия понеделник на него наистина му се наложи да я спасява от гъсока на старата Сара Палмър. Не щеш ли... М-м-м! Това „не щеш ли“ е много приятно при произнасяне... Та, не щеш ли, тя е забелязала царствения жест, с който той стисна онова съскащо създание за змийската шия и го метна през плета! Но въпреки всичко в битката с гъсока нямаше такова благородство и романтизъм като при схватката с дракон например.

Октомври беше месецът на ветровете: онези малки ветрове, които шумоляха из долината, и други — големи, дето огъваха върховете на кленовете, виеха покрай брега, но накрая се удряха в скалите... Огъваха се и отскачаха обратно. Нощите с голямата сънлива червена луна бяха достатъчно студени, че да оцениш уюта на топлото си легло. Клоните на боровинковите храсти се оголиха и станаха алени; умиращите папрати се обагриха в наситено керемиденочервено; есента опърли смрадликата зад плевнята; зелените пасища, пръснати тук-там, останаха като кръпки върху ожънатите поля и ниви над Глен Сейнт Мери; а на поляната до тях, точно в края при смърчовете, се разтвориха златни и червеникавокафяви хризантеми. Катеричките скачаха весело из клоните, а щурците свиреха по хълмовете наоколо. Ябълките трябваше да се съберат, морковите да се извадят... Понякога, когато приливите позволяваха това, момчетата отиваха да събират миди и мекотели по брега заедно с капитан Малачи... Приливите, които идваха да милват и ласкаят земята, но после отново се връщаха в морските недра... Пушекът с миризма на изгорели листа, който се носеше навсякъде над Глен Сейнт Мери... Хълбоците на огромните жълти тикви в плевнята и Сюзън, която прави първия пай с боровинки.

От сутрин до здрач „Ингълсайд“ кънтеше от смехове. Дори когато по-големите тръгнаха на училище, Шърли и Рила вече бяха достатъчно пораснали, за да огласят къщата и двора със звънливия си кикот. Анн прекарваше в градината всеки по-топъл ден, а цветовете на есента я опиваха като силно вино. Морното слънце огряваше кърмъзените кленови листа, напомняйки с изискана тъга за отлитащата красота. В един опушен златистосив есенен следобед двамата с Джем засадиха луковиците на лалетата, които щяха да възкръснат през юни в розово и яркочервено, лилаво и златисто.

Но щастieto никога не е пълно. Обитателите на „Ингълсайд“ се тревожеха за червеношийката Робин. Някой им каза, че когато другите червеношийки отлетят от тези места, той ще иска да ги последва.

— Дръжте го затворен, докато прелетните птици не отлетят и не падне сняг — посъветва ги капитан Малачи. — Дотогава ще е забравил събратята си и ще се чувства добре чак до пролетта.

Ето защо сега Робин беше затворник, което го правеше някак особено неспокоен. Той летеше безцелно напред-назад из къщата или пък кацаше край някой прозорец и гледаше с копнеж своите другари, които се готвеха да откликнат на някакъв известен само на тях таен зов. Птичката загуби апетит и дори червеите и най-отбраните зрънца, които ѝ предлагаше Сюзън, не можеха да я изкушат. Напусто децата описваха с най-ярки краски какви опасности го чакат навън — студ, глад, неприятели, бури, непрогледни нощи, котки... Но Робин усещаше или пък чуваше онзи далечен зов и цялото му същество искаше да го последва.

Сюзън се предаде последна. Тя мрачно ходи из къщи няколко дни поред и накрая...

— Пуснете го да си иде — рече. — Против природните закони е да го държим затворен.

Пуснаха го в последния октомврийски ден, месец откакто го затвориха в къщата. Децата го разцелуваха на прощаване със сълзи на очи. Той весело подхвъркна и се изгуби от погледите им, а на следващата сутрин дойде отново на перваза на Сюзън, за да си напълни гушката с трохи преди голямото пътуване.

— Той може да се върне отново при нас през пролетта, миличка — каза Анн на подсмърчащата Рила. Но това никак не успокои разплаканото момиченце.

— Ама дотогава има много време — изхълца отчаяно то.

Анн се усмихна и въздъхна. Годишните времена, които се виждаха безкрайни за Рила, за нея минаваха твърде бързо напоследък. Изтърколи се още едно лято, изпроводено по последния си път през златен шпалир от тополите. Скоро, много скоро децата в „Ингълсайд“ вече няма да са деца. Но въпреки всичко винаги ще си останат нейни... Нейни, за да ги посреща, когато се прибират късно у дома... Нейни, за да изпълват живота ѝ с нежност и наслада... Нейни, за да ги обича, да им дава кураж, утешава и мъмри... Това последното само по малко. Наистина понякога ставаха нетърпими. Но все пак не заслужаваха мисис Алек Дейвис да ги нарече "глутницата от „Ингълсайд“, когато чу, че Бърти Шекспир Дрю е бил малко поопърлен, докато е изпълнявал ролята на червенокож, изгорен на клада в Долината на дъгата!

Този ноември се оказа особено мрачен и неприветлив, с източен вятър и мъгли. Имаше дни, когато единственото нещо, което се виждаше през прозорците, бе студената влажна пелена, спускаща се над сивото море отвъд дигата. Зъзнещите трепетлики орониха и последните си листа. Градината беше мъртва, изгубила цветовете и очарованието си. Единствено лехата с аспарагус приличаше на златна джунгла сред общата сивота. Уолтър беше принуден да изостави своето леговище в клоните на клена, където обикновено готвеше уроците си, и да учи в къщата. Валеше... и валеше... и продължаваше да вали.

— Дали светът някога отново ще изсъхне — простена отчаяно Ди.

Но после цяла седмица мина под магията на циганското лято, а в ясните и студени вечери мама промушваше запалена клечка кибрит през решетката на камината, борината лумваше и Сюзън печеше в жаравата картофи за вечеря.

В такива вечери огромното огнище се превръщаше в огненото сърце на дома. Най-хубавата част от деня наставаше, когато всички се съберяха около него след вечеря, Анн шиеше и обмисляше зимния гардероб на семейството. „На Нан трябва да се направи червена рокля, щом ѝ е толкова мерак...“ Тя понякога се сещаше за Хана, която всяка зима тъчеше палтенце за малкия Самюел. Майките не се променят,

независимо в кой век живеят... Това голямо братство на любовта и закрилата, на необходимостта да обгрижваш някого.

Сюзън препитваше децата за уроците им, а после те си намираха някакво занимание. Уолтър беше обсебен от поредицата писма, които пишеше от името на една катерица, заселила се в Долината на дъгата, до друга катерица, настанила се да живее зад плевнята. Сюзън уж се присмиваше на написаното в тях, когато той ѝ ги четеше, но тайно ги преписваше и ги пращаше на Ребека Дю.

Намирам, че това става за четене, мис Дю, макар че на вас те могат да се сторят твърде обикновени, за да им обърнете внимание. Знам, че все пак ще извините изкуфялата стара жена, задето ви създава само грижи с тях. В училище казват, че момчето е много умно, пък и това не е поезия в края на краищата. Трябва също така да добавя, че малкият Джем получи пет и половина на изпита по аритметика миналата седмица, а никой така и не разбра защо останалите му оценки са така несправедливо занижени. Не мога да не споделя с вас, мис Дю, но съм абсолютно уверена, че това дете е родено за слава. Може и да не го доживеем, но нищо чудно някой ден той да стане и министър-председател на Канада.

Фъстъка и котето на Нан, Пуси — напомнящо изискана и придирчива малка дама в черно и сребристо, се катереха безразборно по краката на цялото семейство. „Две котки в къщата, а мишките върлуват из килера“, беше единствената неодобрителна забележка, казана от Сюзън. Децата обсъждаха приключенията, които тепърва им предстоят, а от време на време някъде отдалече в студената зимна нощ долитаха воплите на океана.

Понякога мис Корнелия отскачаше да ги навести, докато съпругът ѝ обменя мисли в магазина на Картър Флаг, и тогава всички малки Блайт наостряха уши, защото тя винаги носеше последните клюки и можеха да научат всевъзможни интересни неща за хората. Колко забавно ще е да седят в църквата следващата неделя и да

оглеждат онези, за които е станало дума, предъвквайки отново техните тайни, като ги сравняват със спретнатия им и официален вид.

— Ах, колко ти е уютно тук, Анн, миличка! Тая вечер студът наистина си го бива и май започна да прехвърча сняг. Докторът навън ли е?

— Да. Никак не обичам да излиза по това време, но от пристанището се обадиха, че мисис Брукър Шоу настоявала да го види — отвърна Анн, докато Сюзън бавно и крадешком прибираше една голяма рибя кост, която Фъстъка беше примъкнал отнякъде, молейки се мис Корнелия да не я е забелязала.

— И тя е болна колкото съм и аз — ядно рече Сюзън, — ама разправят, че имала нова дантелена нощница и несъмнено държи докторът да я види. Дантелена нощница, представете си!

— Дъщеря ѝ Леона я донесе чак от Бостън като подарък за майка си. Пристигна в петък вечер с четири пътнически сандъка! — добави мис Корнелия. — Много добре помня как замина за Щатите преди девет години — тътрузеше след себе си стария очукан куфар, а нещата ѝ висяха на всички страни заради счупените закопчалки. По онова време доста беше оклюмала, задето Фил Търнър я заряза. Тогава се опита да ни замаже очите, но всички знаеха. А ето я сега, идва да се грижи за майка си, както разправя! Именно тя ще се опита да флиртува с доктора — предупреждавам те, Анн, миличка. Но не ми се вярва той да ѝ обърне внимание, въпреки че е мъж. Пък и ти не си като мисис д-р Бронсън от Моубри Нароуз. Тя ужасно ревнувала мъжа си от неговите пациентки, така ми казаха.

— И от сестрите също — добави Сюзън.

— Е, някои от сестрите са прекалено хубавички за тази професия — продължи мис Корнелия. — Има една Джейн Артър, например, дето взима все нощни смени и се опитва да си изиграе козове така, че двамата млади мъже, които върти около пръста си, да не разберат един за друг.

— Колкото и да е хубава, тя вече не е първа младост — твърдо отсече Сюзън. — За нейно добро ще е най-последно да избере единия и да се укроти. А чухте ли, че Алдън и Стела си имат дъщеричка?

— И аз така разбрах — отвърна мис Корнелия. — Дано Стела има малко повече разум при отглеждането ѝ, отколкото Лизет вложи в нейното възпитание. Ще повярваш ли, Анн, миличка, но навремето

Лизет плака с горчиви сълзи, защото бебето на братовчедка й Дора проходило преди Стела!

— Ние майките ставаме много глупави понякога — усмихна се Анн. — Признавам, че и аз се чувствах отвратително, когато малкият Боб Тейлър, който е връстник на Джем, смени цели три зъба, докато на Джем му падна едва първият.

— Боб Тейлър ще го оперират от сливици — вметна мис Корнелия.

— Нас защо никога не ни оперират, мамо? — с огорчение извика Уолтър.

— Мога ли да забравя сватбата на Елси Тейлър! — възкликна мис Корнелия. — Нейната най-добра приятелка — Мейси Милисън, трябваше да свири сватбения марш. Но вместо това тя изсвири погребалния марш. Е, после разправяше, че сгрешила, защото била твърде притеснена и развълнувана, но хората друго си мислят. Тя искаше Мак Мурсайд за себе си. Такъв хубавец, пък и мед му капе от устата — винаги казва на жените тъкмо онова, което искат да чуят. Е, после направи черен живота на Елси. Каквото било — било, Анн, миличка. Те и двамата отдавна вече са на онзи свят, а Мейси е женена от години за Харли Ръсел и хората вече забравиха, че той й предложи с надеждата тя да му откаже, ама тя вместо това рече да. Обзалагам се, че и самият Харли вече го е забравил... Съвсем по мъжки. Сега мисли, че му се е паднала най-добрата съпруга на света и се поздравява за разумния избор.

— Че защо й е предлагал, щом се е надявал да му откаже? Това ми се вижда много странно — рече Сюзън и добави с обезоръжаващо смирение: — Естествено, аз не бих могла да знам всичко около тази история.

— Неговият баща му нареди да й поиска ръката. Харли се опъваше отначало, но после го послуша. А, ето, и докторът се прибира.

Заедно с Гилбърт през вратата влетя и снежният вихър. Той изтръска палтото си и с удоволствие се настани пред домашното огнище.

— Не очаквах да се забавя толкова.

— Не се и съмнявам, че новата дантелена нощница е много привлекателна — отвърна Анн и хвърли закачлива усмивка на мис Корнелия.

— Какво приказваш? Признавам, че някои женски шегички идват в повече на бедния ми мъжки ум. Бях в Горен Глен Сейнт Мери на визита при Уолтър Купър.

— Цяло чудо е, че този човек още се държи — обади се мис Корнелия.

— Не му позволявам да се разкисне — усмихна се Гилбърт, — иначе отдавна да е умрял. Преди година му давах само два месеца, а той реши да ми срине авторитета и продължава да живее.

— Ако познавахте семейство Купър като мен, едва ли щяхте да рискувате с някакви прогнози. Не сте ли чували, че дядо му оживял, след като разровили гроба и извадили ковчега? Явно гробарят още не го е заровил обратно. Както и да е, но дочух, че Уолтър Купър много се забавлявал с репетиции за своето собствено погребение... Съвсем по мъжки. Но ето че Маршал звъни... А този буркан с мариновани круши е за теб, Анн, миличка.

Всички отидоха до външната врата, за да изпратят мис Корнелия. Тъмните очи на Уолтър се взряха в бурната нощ навън.

— Чудя се къде ли е сега Робин и дали му е мъчно за нас — замислено рече той. Дали пък и Робин не е отлетял на онова тайнствено място, което мисис Елиът наричаше Онзи свят.

— Робин вече е стигнал топлите страни — отвърна Анн. — И ще се върне при нас през пролетта. В това съм убедена, а дотогава остават пет месеца. Деца, всички вие отдавна вече трябваше да сте си легнали!

— Сюзън — започна Ди, следвайки Сюзън по петите към килера, — искаш ли да си имаш бебе? Знаем откъде би могла да си вземеш едно, чисто ново.

— И откъде?

— У Ейми имат едно съвсем ново. Ейми казва, че ангелите са го донесли, а поне те трябва да са малко по-умни. Там вече има осем деца, ако не броим и последното. Онзи ден дочух да разправяш, че ти е самотно, защото Рила расте много бързо и ти вече си нямаш бебче. Убедена съм, че мисис Тейлър ще ти даде своето.

— Божке, какви мисли минават през главите на децата! Тейлърви открай време си патят от многото деца. Бащата на Андрю Тейлър така и не можа да преброи колко деца има — все спираше по средата и започваше отначало. Само че аз никога няма да взема бебе, което не е от „Ингълсайд“!

— Сюзън, Ейми Тейлър разправя, че ти си стара мома, така ли е?

— Такава орисия ми е отредил Всевишният — отвърна Сюзън, без да ѝ трепне окото.

— А на теб харесва ли ти да си стара мома?

— Честно казано, не особено, малката ми. Но... — И Сюзън се сети за доста съпруги, които добре познаваше. — Животът ме научи, че Господ с едната ръка дава, но с другата взима. А сега занеси ябълковия пай на баща си, пък аз ще донеса чая. На горкия човек сигурно вече му е прималяло от глад.

— Мамо, нали нашият дом е най-прекрасният на света? — каза сънено Уолтър, докато се качваше по стълбите към стаята си. — Само че... Няма ли да е още по-хубаво, ако си имаме и няколко призрака?

— Призраци ли?

— Ами да. В къщата на Джери Палмър гъмжи от призраци. Той даже видял един... Някаква висока дама в бяло, а ръката ѝ била само голи кости. Като разказах това на Сюзън, тя рече, че той или ме будалка, или му има нещо на стомаха.

— Сюзън има право. Пък и в „Ингълсайд“ са живели само щастливи хора. Ето защо, както и сам се досещаш, тук едва ли ще е уютно на някой призрак. Сега си кажи молитвата и заспивай.

— Мамичко, сигурно снощи съм бил много непослушен, защото казах „Дай ни хляба наш насъщен и утре“, вместо днес, но така ми се вижда много по-логично. Дали Господ ще има нещо против, как мислиш, мамо?

Робин се върна, когато „Ингълсайд“ и Долината на дъгата отново наметнаха яркозеления плащ на пролетта, при това не долетя сам, а с невеста. Двамата свиха гнездо в ябълковото дърво на Уолтър, а Робин постепенно си припомни всички стари навици. Неговата невеста обаче бе или много срамежлива, или пък не искаше да рискува и не позволи нито един от обитателите на „Ингълсайд“ да се приближи до нея. След завръщането на Робин Сюзън отново повярва в чудесата и побърза да напише за това на Ребека Дю още същата вечер. През цялата зима и пролет не се случи нищо особено, но през юни дойде ред Ди да преживее своето приключение.

В училището на Глен Сейнт Мери се записа едно ново момиче. Когато учителят я попита за името ѝ, тя отвърна: „Аз съм Джени Пени“. И го изрече с такъв тон, сякаш казваше: „Аз съм кралица Елизабет!“ или пък: „Аз съм Елена от Троя!“. Още в този миг всички почувстваха, че ако не знаят коя е Джени Пени, то това си е за тяхна сметка и не бива да се надяват на снизхождение за своето невежество. Или поне Дайана Блайт се почувства така, макар и да не можеше да го каже точно със същите думи.

Джени Пени беше на девет години, а Ди — на осем, но още в самото начало Пени се присъедини към дванайсет-тринайсетгодишните „големи момичета“. Скоро те разбраха, че не могат просто да се държат сякаш тя не съществува или пък да се отнасят снизходително към нея. В никакъв случай не можеше да се твърди, че е красавица, но въпреки това външността ѝ правеше поразително впечатление и не бе възможно да не я погледнеш втори път. Имаше кръгло млечнобяло лице, оброчено с мека катраненочерна коса без блясък, и огромни тъмносини очи с много тъмни извити ресници. Обикновено тя бавно повдигаше гъстите си мигли и поглеждаше от долу нагоре с надменни очи, чийто поглед те кара да се чувстваш като червей. Всеки, срещнал този поглед, предпочиташе да бъде презиран от нея, нежели да е ухажван от някой друг; да си

удостоен от Джени Пени с привилегия като неин временен изповедник беше истинска чест, твърде голяма и отговорна, за да може някой да я понесе. Що се отнася до самочувствието на Джени Пени — то нямаше равно. Очевидно членовете на фамилията Пени не бяха обикновени хора. Както се разбра малко по-късно, лелята на Джени, Лина, притежаваше прекрасна огърлица от злато и гранати, подарена от нейния чичо милионер. Една от братовчедките ѝ пък имаше диамантен пръстен на стойност хиляда долара, а друга беше спечелила награда за декламация в конкурс с хиляда и седемстотин състезатели. Друга леля работеше като мисионер в Индия. С една дума, момичетата от училището в Глен Сейнт Мери започнаха да приемат Джени Пени според нейните собствени критерии и самооценка; отнасяха се към нея с някаква смесица от възторг и завист и толкова често я споменаваха по време на вечеря, че по-възрастните в семейството накрая нямаше как да не нададат ухо.

— Кое е това момиченце, от което Ди очевидно е толкова запленена, Сюзън? — попита Анн една вечер, когато Ди не престана да разказва за „господарската къща, в която живее Джени, с бяла, подобна на дантела дърворезба по стрехите, с пет еркерни прозорци, прекрасната брезова горичка отзад и полица от червен мрамор над камината в салона“. — Досега не съм чувала за семейство Пени от „Четири вятъра“. Ти знаеш ли нещо?

— Нови са по тия места и са се нанесли в старата ферма на Конуей на „Бейз Лейн“, скъпа госпожо доктор. За мистър Пени разправят, че е дърводелец, който обаче не може да си изкарва прехраната с тоя занаят, защото, казват, бил твърде зает да доказва, че няма бог. Ето защо решил да си опита късмета като земевладелец. Единственото, което мога да кажа за тях, е, че им е много съмнителна работата. Децата са оставени на самотек. Той казва, че бил потискан и тормозен в детството си и няма да позволи това да се случи с неговите деца. По тая причина Джени идва на училище в Глен Сейнт Мери, макар да живеят по-близо до Моубри Нароуз, където учат останалите им деца. Джени обаче си наумила, че иска да учи тук. Половината земя на фермата Конуей е в този район, затова мистър Пени плаща такса и на двете училища и може да праща децата си в което от тях пожелае. Макар че тая Джени май му е племенница, а не дъщеря. Родителите ѝ били умрели отдавна. Разправят, че точно Джордж Ендрю Пени вързал

оная овца в мазето на баптистката църква в Моубри Нароуз. Не казвам, че се отнасят непочтително с хората, скъпа госпожо доктор, ама са толкова занемарени... А в къщата им е същинска бъркотия, и — ако ми позволите да си кажа мнението — едва ли ще сте много доволна, ако Дайана стане близка с това маймунско племе, каквото е тяхното семейство.

— Трудно бих могла да ѝ забраня да си общува с Джени в училище, Сюзън. Пък и засега нямам нищо против това момиче, макар да подозирам, че историите за нейните роднини и приключенията ѝ са силно преувеличени. Но съм сигурна, че Ди скоро и сама ще преодолее това свое „увлечение“ и ще ни спести вечерните разкази за Джени Пени.

Но разказите за Джени Пени по време на вечеря не секнаха. Джени каза на Ди, че я харесва най-много от всички момичета в училище, и Ди вече я обожаваше, приемайки смирено благоволенieto на кралицата. Двете станаха неразделни в училище, а през уикенда си пишеха писма; разменяха си дъвки, копчета и прекарваха междучасията винаги заедно. Най-накрая Джени покани Ди да отиде у тях на гости и да преспи там. Анн обаче отказа категорично и Ди плака неутешимо.

— Но нали ми разреши да остана цяла нощ у Пърсис Форд — хълцаше тя.

— Това беше нещо друго — отвърна доста мъгляво Анн. Никак не ѝ се искаше да разплаква Ди, но всичко чуто за семейство Пени я караше да мисли, че децата им са крайно неподходящи за другарчета на нейните; освен това напоследък много я тревожеше огромното влияние, което Джени оказва върху Дайана.

— Не виждам никаква разлика — простена Ди. — Джени е също толкова достойна дама, каквато е и Пърсис. Тя никога не дъвче чужда дъвка. Освен това една от нейните братовчедки знае всички тънкости на етикета и Джени ги е научила от нея. Джени твърди, че ние и представа си нямаме какво е това етикет. А тя е преживяла толкова много необикновени приключения!

— Кой казва това? — попита Сюзън.

— Самата тя ми го каза! Домашните ѝ не са заможни, затова пък има много богати и влиятелни роднини. Един от чичовците ѝ е съдия, а братовчед на майка ѝ бил капитан на най-големия кораб в света.

Именно тя станала кръстница на кораба, когато го пускали на вода. А ние си нямаме дори леля, която да е мисионер! Пък и у тях има толкова много интересни неща, които ми се иска да видя... Стаята ѝ била облепена с папагали, а салонът бил пълен с препарирани сови; освен това имали стенен килим, а прозорците били засенчени от рози. При това имат къща само за игри! Чичо ѝ специално я построил, а баба им, която живее заедно с тях, била най-старият човек на света. Джени казва, че се е родила още преди Потопа. Сигурно никога друг път няма да мога да видя човек, който е живял още преди Потопа!

— Бабата била почти стогодишна, така чух да казват — обади се Сюзън. — Но ако Джени твърди, че е родена преди Потопа, значи просто ви мами. Кой знае с какво може да се заразиш на място като това!

— Те отдавна са прекарвали всички опасни болести — възпротиви се Ди. — Джени казва, че са минали и заушки, и морбили, и магарешка кашлица, и червен вятър, при това всичко наведнъж в една и съща година!

— Няма да се учудя, ако са преболедували и варицела — измърмори под нос Сюзън. — Приказки на луди хора!

— На Джени трябва да ѝ извадят сливиците — подсмърчаше Ди, — ама това не е заразно, нали? Само че една нейна братовчедка умряла след такава операция — кървяла непрестанно и изобщо не дошла в съзнание. Сигурно и на Джени ще се случи същото, ако се стигне до операция. Тя е толкова нежна и чувствителна — миналата седмица припадна цели три пъти. Но затова пък е доста подготвена. Затова ме покани на гости с преспиване — да има какво да си спомням, когато тя си отиде. Моля те, мамо! Ако ми позволиш, ще се откажа от новата шапка с ленти, която обеща да ми купиш!

Но майка ѝ остана непреклонна и на Ди не ѝ оставаше нищо друго, освен да намокри възглавницата от плач. Нан обаче никак не ѝ съчувстваше... Тя не харесваше Джени Пени.

— Не знам какво става на това дете — разтревожена каза Анн. — Никога преди не се е държала така. Както каза Сюзън, тази Джени сякаш я е омагьосала.

— Много сте права дете не ѝ разрешихте да ходи на това недостойно място при хора, които стоят по-долу от вас, скъпа госпожо доктор.

— О, Сюзън, не бих искала тя да си мисли за когото и да било, че „стои по-долу от нея“. Но все някъде трябва да се сложи граница. При това не Джени ме притеснява толкова... Според мен тя е твърде безобидна, ако не се брой навикът ѝ така да преувеличава. Но момчетата били наистина ужасни. Учителката в Моубри Нароуз е на крачка от лудостта заради тях.

— Нима така те тиранизират?! — надменно попита Джени, когато Ди ѝ призна, че не я пускат да отиде у тях. — Аз не бих позволила на никого да се държи така с мен. Имам висок дух и знаеш ли защо — защото спя навън всеки път, когато ми се прииска. Предполагам, ти дори не смееш да мечтаеш за такова нещо.

Ди погледна с копнеж това загадъчно момиче, което „често спи навън по цяла нощ“. Колко прекрасно!

— Нали не ми се сърдиш, че няма да дойда, а? Сама виждаш — не е по моя вина.

— Разбира се, че няма да ти се разсърдя. Никои момичета не биха понесли това безропотно, но виждам, че ти не си способна да се противопоставиш. А можехме да си прекараме чудесно. Мислех да излезем за риба на лунна светлина при езерцето в задния двор. Ние често го правим. Ей такава голяма пъстърва хванах. Имаме най-милите прасенца, едно също толкова очарователно конче и цяло котило малки кученца. Е, може пък да поканя Сейди Тейлър. Нейните родители са я оставили сама да се разпорежда с живота си.

— Татко и мама са много добри към мен — опита се да защити родителите си Ди. — А баща ми е най-добрият лекар на остров Принц Едуард. Всички казват така.

— Придаваш си важност само защото и двамата ти родители са живи — пренебрежително рече Джени. — Питам се на какво отгоре, след като моят баща има криле и носи златна корона. Но аз не си виря носа заради това, нали така? Е, Ди, нямам никакво желание да се карам с теб, но мразя някой да се фука с близките си. Това не е в добрия тон. Пък и аз реших вече да се държа като истинска дама. И когато тая Пърсис Форд, за която постоянно приказваш, дойде в „Четиристе вятъра“ следващото лято, нямам никакво намерение да си общувам с

нея. Има нещо не съвсем наред с майка ѝ, както казва леля Лина. Била се омъжила за мъртвец, който после оживял.

— О, това не е вярно, Джени, нека ти кажа как е било — мама всичко ми разказа... Леля Лесли...

— Не желая да слушам за нея. Каквото и да се е случило, по-добре да не говорим за него, Ди. Ето че и звънецът бие.

— Наистина ли ще поканиш Сейди? — задави се Ди, а очите ѝ се ококориха от болка.

— Е, не веднага. Ще поизчакам и ще видя. Може пък да ти дам още един шанс. Но ако го направя, това ще е за последен път.

Няколко дни по-късно Джени се приближи до Ди през междучасието.

— Чух Джем да разправя, че вашите са заминали вчера и ще се върнат чак утре вечер.

— Така е, заминаха за Авонлий да видят леля Марила.

— Значи това е шансът ти.

— Моят шанс ли?

— Да ми дойдеш на гости и да останеш цяла нощ.

— О, Джени... Ама аз не мога...

— Разбира се, че можеш, не ставай бебе! Те никога няма да разберат.

— Но Съюзън няма да ми разреши...

— Никой не те кара да я питаш. Просто ела направо с мен у нас след училище. Нан ще ѝ каже къде си, за да не се притеснява. Освен това няма да те издаде пред вашите, защото ще се страхува да не обвинят нея.

Ди стоеше разкъсвана от нерешителност. Тя знаеше много добре, че не бива да ходи у Джени, но не можеше да устои на това изкушение. В добавка Джени насочи артилерията на изключителните си очи срещу нея.

— Това е твоят последен шанс — драматично произнесе тя. — Не бих могла да си общувам с някого, който се мисли за твърде високопоставен, че да ми дойде на гости. Ако и сега не приемеш поканата ми, сбогом завинаги.

Това сложи край на колебанията на Ди. Все още в плен на чара на Джени, тя не можеше да понесе мисълта за вечна раздяла. Този

следобед Нан се прибра сама и каза на Сюзън, че Ди ще остане да спи през нощта у Джени Пени.

Ако Сюзън беше в обичайната си форма, тя тутакси щеше да отиде у семейство Пени и да отведе Ди. Но същата сутрин си навехна крака и докато успяваше криво-ляво с куцукане да се придвижва из къщата, за да приготви яденето на децата, беше немислимо да измине една миля, за да се добере до „Бейз Лейн“. Семейство Пени нямаха телефон, а Джем и Уолтър чисто и просто отказаха да отидат до там. Бяха канени на печени миди във фара, пък и нямаше опасност някой от семейство Пени да изяде Ди. Накрая Сюзън беше принудена да се примири с неизбежното.

Ди и Джени се прибираха през полето, което правеше пътя близо четвърт миля. Независимо от угризенията на съвестта Ди се чувстваше неизказано щастлива. Наоколо им имаше толкова много красота — малки плажове, гъсто обрасли с папрат, където живееха елфи; тъмнозелени лесове, шумолящи от вятъра долчинки, където лютичетата стигат до коленете; криволичещи пътеки под сянката на млади кленове; поточе, което приличаше на дълъг шлейф с цветовете на дъгата и огряно от слънцето пасбище, обрасло с малини. Ди, която едва сега проглеждаше за красотата на този свят, беше като омагьосана и ѝ се щеше Джени поне за миг да млъкне. В училище нейното бърборене дори ѝ харесваше, но точно сега не бе сигурна дали ѝ се слуша как Джени веднъж се натровила... „енцедентно“, разбира се, защото взела не това лекарство, което трябва. Джени рисуваше агонията си с най-ярки краски, но така и не се разбра защо не е умряла след целия този ужас. Тя била „изгубила съзнание“, но лекарят някак успял да я върне от оня свят.

— Оттогава вече не съм същата. Ди Блайт, в какво си се зазяпала така?! Не мога да повярвам, че изобщо не ме слушаш!

— Напротив, чух всичко — виновно отвърна Ди. — Според мен твоят живот е наистина прекрасен, Джени. Но погледни тази гледка наоколо...

— Гледка ли? Какво е това гледка?

— Ами... Нещо, което гледаш. Като това например... — и тя показа с широк жест поляната, края на гъстата гора край нея, надвисналите облаци над далечния хълм и сапфиреното петно на морето между тях.

Джени изсумтя презрително.

— Това са само няколко стари дървета и крави пред тях. Стотици пъти съм ги виждала. Понякога се държиш много странно, Ди Блайт. Не искам да те обидя, но имам чувството, че от време на време просто те няма. Както и да е, предполагам, че това не може да се промени. Казват, майка ти била същата. А, ето я и нашата къща.

Ди вдигна очи към дома на семейство Пени и за първи път в живота си изпита какво е да видиш илюзиите си разбити на пух и прах. Мигар това е „голямата господарска къща“, за която Джени постоянно разправяше? Вярно, беше доста голяма и наистина имаше пет еркерни прозореца, но фасадата направо плачеше за нова боя, а по-голямата част от „дърворезбованата дантела“ просто липсваше. Верандата беше провиснала заплашително, а някога несъмнено красивият ветрилообразен прозорец над входната врата сега зееше счупен. Увиснали капаци по прозорците и заменени с кафяв картон счупени стъкла допълваха картината, а „красивата брезова горичка“ отзад се оказаха няколко немоцно полегнали стари сухи дървета. Плевнята заплашваше всеки миг да рухне, а задният двор беше задръстен с ръждясали стари машинарии. Затова пък градината приличаше на джунгла с избуялите на воля бурени. Никога през живота си Ди не беше виждала толкова запуснато и порутено място и сега за първи път ѝ хрумна въпросът дали всички невероятни истории, които Джени разправя, са истински. Наистина ли е възможно толкова често да е била на косъм от смъртта, както разправяше?

Вътре не ги посрещна по-различна картина. Салонът, където я въведе Джени, тънеше в прах и мръсотия. Отдавна не личеше какъв е цветът на тавана, а повърхността му беше насечена от множество пукнатини. Прословутата червена мраморна полица се оказа просто боядисана — дори Ди успя да го разбере от пръв поглед — и на всичкото отгоре беше украсена с потресаващо грозен японски шал, върху който стояха наредени няколко съдини с неизвестно предназначение. Провесените дантелени пердета имаха ужасен цвят и множество дупки. Щорите от синя хартия с нарисувани кошници с рози бяха нацепени, а на места по тях направо зееха дупки. В ъгъла на „препълнения с препарирани сови салон“ пък имаше само една малка стъклена витрина с три доста чорлави птици в нея, едната от които без очи. На Ди, свикнала с красотата и достойнството на „Ингълсайд“,

тази стая се стори като видение от някакъв кошмар. Колкото и да е странно обаче, Джени сякаш не осъзнаваше огромната разлика между своя разказ и действителността. По едно време Ди даже се зачуди дали просто не е сънувала онова, което Джени уж ѝ разказа за тяхната къща.

Добре поне че къщичката за игри излезе почти такава, каквато я описваше приятелката ѝ. Мистър Пени я беше построил в единия ъгъл на градината, близо до смърчовете, и тя приличаше на истински дом, само че в умален размер. Малките прасенца и жребчето също се оказаха „много сладки“. А котилото от кутрета мелези компенсираше липсата на благородна порода с мека козина и дружелюбно поведение. Едното тутакси спечели сърцето на Ди — имаше дълги кафяви уши, бяло петно на челото, съвсем мъничко розово езиче и бели лапички. Тя ужасно се разочарова, като научи, че всички са вече обещани.

— Макар че не съм сигурна дали щяхме да ти дадем куче, дори да имаше останало свободно — продължи Джени. — Чичо е много придирчив за семействата, където пращаме кученцата, а отнякъде е чул, че вие в „Ингълсайд“ изобщо не можете да задържите куче. Сигурно в семейството ви нещо не е наред. Чичо казва, че кучетата знаят неща, недостъпни за хората.

— Сигурна съм, че не могат да кажат нищо лошо за нас — проплака Ди.

— Е, поне се надявам да е така. Баща ти държи ли се зле с твоята майка?

— Естествено, че не.

— Да, ама аз чух, че я биел... налагал я чак докато запищи. Е, разбира се, аз не вярвам на всичко. Не е ли ужасно дето хората разправят толкова лъжи? Но аз те харесвам, Ди, и независимо от всичко ще те защитавам.

Ди разбираше, че трябва да ѝ е страшно благодарна, но кой знае защо не се чувстваше така. Все по-ясно усещаше, че тук не си е на мястото, а блясъкът на Джени сякаш изведнъж помътня. И тя не изпита предишния трепет от разказа на Джени как едва не се удавила, когато паднала под колелото на някаква воденица. Нещо повече — дори не ѝ повярва. Вече знаеше, че Джени просто си измисля всичко. Най-вероятно и чичото милионер с диамантената огърлица за хиляда долара, и мисионерката в Индия също не съществуваха. Ди се почувства ужасно нещастна.

Но тепърва предстоеше да се срещне с бабата. За нея поне се знаеше, че е истинска. Когато двете приятелки се върнаха в къщата, леля Лина — гърдеста червенобуза жена в не особено чиста басмена рокля на щампи — им каза, че старицата иска да види гостенката.

— Баба не може да става и затова водим всеки посетител при нея — обясни Джени. — Направо пощурява, ако не види някой гостенин.

— Нали няма да забравиш да попиташ има ли болки и гърба днес? — предупреди я леля Лина. — Никак не обича хората да забравят за болестта ѝ.

— И за чичо Джон не забравяй да я питаш — допълни Джени.

— Кой е чичо Джон? — попита Ди.

— Неин син, който е умрял преди петдесет години — обясни леля Лина. — Преди това се залежа с години и баба е свикнала да я питат за здравето му. Това много ѝ липсва.

Пред вратата на бабата Ди внезапно се поколеба. Изведнъж се почувства ужасена от срещата с тази толкова стара жена.

— Какво ти става — сопна се Джени. — Никой няма да те ухапе.

— Ама тя... наистина ли е родена преди Потопа?

— Разбира се, че не, кой е казал подобно нещо? Но ще стане точно на сто, ако доживее следващия си рожден ден. Хайде, влизай.

Ди страхливо надникна. Бабата лежеше върху огромно легло в малка и потънала в безпорядък спалня. Лицето ѝ, невероятно сбръчкано и смалено, приличаше на маймунско. Тя впери в Ди хлътналите си зачервени очички и рече сприхаво:

— Стига си ме зяпала. Коя си ти?

— Това е Дайана Блайт, бабо — обади се Джени, една твърде покорна и послушна Джени.

— Хм! Много хубаво и високопарно име! Казаха ми, че сестра ти била много горделива.

— Нан не е горделива — извика Ди в пристъп на смелост. Мигар Джени си е позволила да говори недобронамерено за Нан?

— Аха, пък имаш и дързък език, така ли! Мен са ме възпитавали да не отговарям на по-възрастните. Но сестра ти наистина е горделива, от мен да го знаеш. Всеки, който ходи с вирната глава, както ми я описа Джени, е горделивец. И тя е една от онези префърцунени госпожици с навирените носове. Не смей да ми противоречиш!

Бабичката изглеждаше толкова разгневена, че Ди побърза да я попита как е гърбът ѝ.

— Кой е казал, че имам проблеми с гърба? Ама че нахалство! Моят гръб си е моя работа. Я ела насам... Приблѝжи се до леглото.

Ди пристъпи, а тайно мечтаеше в този миг да е на хиляди мили оттук. Какво ли се кани да ѝ стори тази ужасна старица?

Бабичката се примъкна до ръба на леглото и докосна косата ѝ с ръка, която приличаше на крак на граблива птица.

— Цветът е като морков, но иначе е много лъскава и гладка. Много хубава рокля. Я се обърни да ти разгледам фустата.

Ди се подчини и благодари наум, че не си сложи бялата фуста, поръбена с изплетената от Сюзън дантела. Но що за семейство е това, където те карат да си показваш фустата?!

— Винаги преценявам някое момиче по фустата — продължи бабичката. — Ти мина изпитанието. А сега долните гащи.

Ди не посмя да се противи и повдигна фустата си.

— Хм, и те са с дантели! Това вече е прекалено. Пък и ти изобщо не попита за Джон!

— Как е той? — задави се Ди.

— „Как е той“, пита малката безсрамница! Може и да е умрял, ако искаш да знаеш! Но я ми кажи нещо друго — вярно ли, че майка ти имала златен напръстник?

— Вярно е, татко ѝ го подари за последния рожден ден.

— Прилича по-скоро на измислица. Малката Джени ми го каза, но на нея изобщо не може да се вярва. Та значи казваш напръстник от чисто злато! Никога не съм чувала за такова нещо! А сега вървете да вечеряте. Яденето никога не излиза от мода. Джени, я си вдигни кюлотите! Единият крачол се подава изпод роклята. Имай поне малко достойнство, за бога!

— Това не са кюлоти... Пък и крачолът на долните ми гащи изобщо не се вижда — отвърна Джени, изпълнена с негодувание.

— За Пени са кюлоти, за семейство Блайт — долни гащи. Това е разликата между вас и винаги ще я има. И не смей да ми противоречиш!

Цялото семейство Пени се събра около масата в голямата кухня. Ди не познаваше никой от тях, с изключение на леля Лина, но щом се огледа по-внимателно, разбра защо нейните родители не позволяваха

да идва в тази къща. Покривката беше цялата проядена и покрита със стари мазни петна. Чиниите сякаш бяха събирани из сандъците със стари вещи на различни къщи. А над всичко това летяха рояци мухи. Що се отнася до членовете на семейство Пени... Ди никога не бе сядала на масата в такава компания и сега ѝ се искаше да е далеч оттук, на безопасно място в „Ингълсайд“. Но така или иначе се налагаше да изтърпи и това изпитание.

Чичо Бен, както му викаше Джени, се настани начело на масата; имаше огненочервена брада и плешива глава с тънък обръч посивяла коса. Нежененият му брат Паркър, мършав и небръснат, се настани удобно на ъгъла, за да може по-лесно да плюе в сандъка с дърва, което той правеше на равни интервали. Момчетата — Кърт на дванайсет и Джордж Ендрю на тринайсет — имаха бледосини изпъкнали като на риба очи, които гледаха дръзко, и охлузена мръсна кожа, която се виждаше през дупките по ризите им. Едната ръка на Кърт с рана от счупена бутилка беше омотана с кървав парцал. Анабел Пени, на единайсет, и Гърт Пени, на десет, се оказаха доста хубави момичета с кръгли кафяви очи. Пеги, на две години, притежаваше прекрасни къдрици и розови бузи, а и бебето с пакостливите черни очи в скута на леля Лина щеше да е божествено, ако беше чисто.

— Кърт, защо не си почисти ноктите, като знаеш, че идват гости — попита Джени. — Анабел, не говори с пълна уста. Аз съм единствената, която се опитва да научи на обноси това семейство — обърна се тя към Ди.

— Млъквай — рече чичо Бен с гръмлив глас.

— Няма да млъкна... Не можеш да ме накараш да замълча — извика Джени.

— Не се дръж така нахално с чичо си — спокойно се обади леля Лина. — Хайде, момичета, покажете, че можете да се държите като истински дами. Кърт, подай картофите на мис Блайт.

— Олеле, майчице, чак пък мис Блайт! — изкикоти се Кърт.

Но сърцето на Дайана се разтуптя радостно за първи път, откак престъпи прага на този дом — никой преди това не я беше наричал мис Блайт.

За нейна огромна изненада храната се оказа добра и в изобилие. Ди и без това беше гладна и се канеше да ѝ се наслади, готова да преглътне дори нащърбената чаша пред себе си, стига да е сигурна, че

е чиста... Но сътрапезниците ѝ вдигаха ужасна олелия. През цялото време някой с някого се биеше — Джордж Ендрю и Кърт, Кърт и Анабел, Герт и Джен... Даже чичо Бен и леля Лина. Дватамата не на шега се хванаха за косите, отправяйки си грозни обвинения. Леля Лина изреди всички изискани мъже, за които е могла да се омъжи, а чичо Бен отвърна, че на него също му се иска тя да беше взела някой друг, само не и него. „Колко ужасно ще е, ако мама и татко се караха така — помисли си Ди. — О, кога най-сетне ще се прибере у дома!“

— Не си смучи пръста, Пеги!

Каза го, дори без да се замисли. Толкова трудно бяха отучили Рила да си смуче пръста!

Внезапно Кърт стана яркочервен от ярост.

— Остави го на мира — изкрещя той. — Нека си смуче пръста, щом това му харесва. Нас не ни тормозят до смърт като децата на „Ингълсайд“. Ти за коя се мислиш ма?

— Кърт, Кърт! Мис Блайт ще те помисли за невъзпитан — меко го укори леля Лина. Тя отново беше спокойна и усмихната и тъкмо слагаше две лъжички захар в чая на чичо Бен. — Не му обръщай внимание, мила. Искаш ли още едно парче пай?

Ди не искаше допълнително парче пай. Копнееше да се прибере час по-скоро у дома, но не знаеше под какъв предлог да си тръгне.

— Е — отново прогърмя гласът на чичо Бен, след като шумно изсърба последните глътки чай от чинийката. — С това денят приключи. Стани рано, работи от зори до мрак, яж три пъти дневно и лягай да спиш. Ама че живот!

— Татенцето обича да се шегува — усмихна се леля Лина.

— Та като стана дума за шеги... Днес в магазина на Флаг срещнах пастора от методистката църква и той взе да ме убеждава, че имало Бог. Вие ли ще държите проповед в неделя, питам го. Щом е така, докажете тогава, че Бог съществува. Аз не съм по празните приказки като вас, отвърща ми той. И всички се разсмяха като някакви идиоти... Мислят го за много умен.

Нямало Бог! Сякаш земята се продъни под краката на Ди и на нея ужасно ѝ се прииска да се разплаче.

31

След вечеря стана още по-зле. Момчетата я нападнаха, а Джордж Ендрю я грабна за ръката и я повлече тичешком през калта край езерцето. Едва успя да се отскубне от него. Досега никой не се беше държал така с нея. Джем и Уолтър честичко я закачаха, а и Кен Форд обичаше да я дразни, но не беше срещала момчета като тези.

Кърт ѝ предложи дъвка, която извади направо от устата си, и побесня, когато му отказа.

— Да знаеш, че ще ти пусна жива мишка в леглото — изкрещя той. — Голяма умница се извъди, няма що! Пък брат ѝ е женчо!

— Уолтър не е женчо — отговори Ди, която едва се държеше на крака от страх, но въпреки това нямаше да позволи да обиждат брат ѝ.

— Ами, точно такъв е — нали пише стихове! Знаеш ли какво ще направя, ако брат ми рече да пише стихове? Ще го удавя и окото ми нямаше да мигне — като сляпо коте ще го удавя!

— Като стана дума за котки, в плевнята има доста бездомни котараци — намеси се Джен. — Хайде да ги изловим.

Ди не желаше да преследва нещастните котета, при това в компанията на момчета като двамата Пени.

— Ние си имаме достатъчно котета вкъщи — цели единайсет — гордо обяви тя.

— Не вярвам — извика Джен. — Не може да имате толкова много! Не е редно само в една къща да има цели единайсет котенца!

— Една от котките роди пет, а другата — шест. Но и без това нямам намерение да ходя в плевнята. Миналата зима паднах от горния етаж в обора на Ейми Тейлър и щях да се пребия, ако отдолу не беше купата със сено.

— И аз веднъж съм щяла да падна от високо в нашата плевня, ако Кърт не ме хвана навреме — нацупено рече Джен. Никой нямаше право да пада от високо в плевнята, освен нея. Оказва се обаче, че и Ди Блайт е преживяла разни приключения! Колко безочливо от нейна страна!

— Казва се щях да падна — поправи я Ди; от този миг нататък всичко между тях приключи.

Но двете все някак трябваше да изкарат тази нощ. Стояха будни до късно, защото никой от семейство Пени не си лягаше рано. В голямата спалня, където към десет и половина я заведе Джени, имаше две легла. Анабел и Герт се готвеха да легнат на едното. Ди огледа онова, на което трябваше да спят те с Джени. Възглавниците бяха твърде мръсни и спарени, юрганът отчаяно се нуждаеше от пране, тапетите — прословутите тапети с папагали — бяха избелели и дори папагалите вече не приличаха на себе си. На шкафчето край леглото имаше калъп сапун и тенекиен умивалник, наполовина пълен с мръсна вода. Никога не би могла да си измие лицето с това. Е, значи веднъж ще си легне с неизмити очи. Добре поне, че нощницата, която ѝ даде леля Лина, бе чиста.

Ди коленичи край леглото да си каже молитвата и Джени се разсмя.

— Божичко, колко си старомодна. Изглеждаш толкова смешна, докато си казваш молитвата. Не познавам някой, който се моли вечер. Молитвите нищо добро не са донесли на хората. Какъв е смисълът да ги казваш тогава?

— Правя го за спасението на душата си — отвърна Ди, цитирайки Сюзън.

— Аз пък нямам душа — присмя ѝ се Джени.

— Може и така да е, но аз имам — отвърна Ди и се отдръпна колкото може по-далече от нея.

Джени я погледна изпитателно, но властта на нейните очи над Ди вече не действаше. Ди никога повече нямаше да се остави да я върти около пръста си.

— Ти не си момичето, за което те мислех, Дайана Блайт — тъжно произнесе Джени, но Ди знаеше, че това е само поза.

Преди да успее да отговори обаче, в стаята се втурнаха Джордж Ендрю и Кърт. Джордж Ендрю носеше маска — една ужасяваща физиономия с огромен нос. Ди изпищя.

— Стига си пищяла като прасе под ножа — сопна ѝ се Джордж Ендрю. — Редно е да ни целунеш за лека нощ.

— Ако не го направиш, ще те заключим в килера, а там гъмжи от плъхове — допълни Кърт.

Джордж Ендрю тръгна заплашително към Ди, която отново пронизително изпищя и отстъпи назад. Ужасът от противната маска скова крайниците ѝ. Знаеше, че зад страшната гримаса е просто Джордж Ендрю и не се боеше от него; но сигурно щеше да умре, щом това отвратително лице се доближи до нейното... Наистина ще умре, знаеше си го. В мига, когато противният нос докосна лицето ѝ, тя сплете крака, прекатури се през стола зад нея и падна от другата страна, блъскайки глава в острия ръб на леглото. Ударът я зашемети и тя лежа известно време със замъглено съзнание и затворени очи.

— Тя умря... Тя умря! — запелтечи Герт и ревна с пълно гърло.

— Няма да ти се размине само с един бой, ако си я убил, Джордж Ендрю! — каза Анабел.

— Може пък само да се преструва — рече Кърт. — Я сложи отгоре ѝ един червей. Ето в тая кутия имам няколко. Ако се прави на умряла, това ще я накара бързо-бързо да се съвземе.

Ди чу всичко, но беше твърде изплашена, за да посмее да отвори очи. (Ако продължаваше да се преструва на умряла, може би най-сетне ще я оставят на мира и ще се махнат от стаята. Но ако хвърлеха червей отгоре ѝ...)

— Намушкай я с игла. Ако потече кръв, значи не е умряла — предложи Герт.

(Виж, игла по можеше да изтърпи, но не и червей!)

— Тя не е мъртва... Не е възможно да е умряла — хленчеше Джени. — Вие просто я изплашихте до припадък. Но ако дойде в съзнание, ще се разпищи из цялата къща, чичо Бен ще разбере и на всички ще ни свети маслото. Боже, как ми се иска никога да не я бях канила на гости тая проскубана котка!

— Дали не можем да я отнесем до тях преди да се е съвзела? — попита Джордж Ендрю.

(О, само ако можеха да го направят!)

— Защо не... Не и толкова далече — отвърна Джени.

— До тях е само четвърт миля, ако вървим на пряко. Всеки от нас четиримата ще я хване я за ръка, и за крак — ти, Кърт, аз и Анабел.

Само на децата у семейство Пени можеше да хрумне подобна идея, при това те бяха готови и да я изпълнят, щом се налага. Нали и без това вършеха всичко, което се роди в главите им. Пък и рискът да бъдат жестоко наказани трябваше да се избегне на всяка цена. Баща им не обръщаше внимание на техните пакости само до един определен момент, но прекрачеха ли границата...

— Пък ако се съвземе, докато я носим, ще я захвърлим и ще избягаме — продължи Джордж Ендрю.

Заговорниците не подозираха, че няма риск Ди да „дойде в съзнание“. Тя цялата потрепери от облекчение, когато усети четиримата да я повдигат от пода. Слязоха предпазливо по стълбата на долния етаж и успяха да се измъкнат без шум навън. После все така крадешком продължиха през двора, през детелиновите поляни, покрай гората и надолу по хълма... На два пъти трябваше да я пуснат на земята, за да си починат. Сега вече бяха убедени, че е мъртва и копнееха час по-скоро да се отърват от тялото и незабелязано да се приберат у дома. Ако досега Джени Пени никога не беше призовавала небето на помощ, то в този момент се молеше от душа и сърце в селото да не е останал никой буден. Успееша ли да довлечат някак Ди Блайт до „Ингълсайд“, после щяха в един глас да се кълнат, че на тяхната гостенка толкова домъчняло за дома точно преди лягане, та настояла да се прибере и да ношува в собствения си дом. А какво й се е случило след това не е тяхна грижа.

Ди се осмели да погледне крадешком с едно око, докато четиримата около нея крояха пъклените си планове. Потъналата в сън природа ѝ се видя чужда и непозната. Елховите дървета изглеждаха мрачни и враждебни, а звездите ѝ се надсмиваха. (Никак не ми харесва това огромно небе. Но успя ли да издържа още мъничко, скоро ще съм пак у дома. Ако разберат обаче, че не съм умряла, ще ме зарежат наред пътя, а аз няма да имам кураж да се прибера сама в тъмното.)

Щом четиримата Пени пуснаха Ди на верандата в „Ингълсайд“, веднага хукнаха като луди обратно в мрака. Ди не посмя „да се съживи“ дълго след това, но реши поне да отвори очи. Да, вече си е у дома. Стори ѝ се твърде хубаво, за да е истина. Държа се като едно много, много лошо момиче, но никога повече няма да престъпва волята на родителите си. Най-после се осмели да седне, а Фъстъка се примъкна до нея и с мъркане се отри о краката ѝ. Тя го притисна силно до гърдите си. Колко мил, топъл и дружелюбен беше той! Не знаеше обаче как да влезе в къщата... Сюзън сигурно е залостила всички врати и прозорци, както правеше винаги, когато баща ѝ отсъстваше, а не смееше да я буди по никое време. Но това сега ѝ се видя бял кахър. Юнската нощ беше доста хладна, но тя ще се свие в хамака, ще гушне Фъстъчето, а мисълта, че зад заключените врати и прозорци са Сюзън, момчетата и Нан... че това е нейният дом, ще я приспи бързо.

Колко необикновен ставаше светът нощем! Мигар всички останали отдавна спяха? В мрака белите цветове на големия розов храст край верандата приличаха на малки човешки лица. Ароматът на джоджена я галеше като приятелска ръка. В овощната градина проблясваха светулки. Е, сега поне можеше да се хвали, че е „спала навън цяла нощ“.

Но не след дълго се оказа, че и с това не може да се похвали. Две тъмни фигури минаха през портата на двора и продължиха по алеята. Гилбърт заобиколи къщата, за да се опита да отвори отвън прозореца на кухнята, а Анн изкачи стълбите на верандата и спря изумена, съзирайки дребосъчето, седнало на най-горното стъпало и отчаяно прегърнало котарака.

— Мамичко... О, маменце!

И тя се озова защитена в майчината прегръдка.

— Ди, скъпа моя! Какво означава това?!

— О, мамичко, аз се държах много, много лошо... Но... Толкова съжалявам. Ти беше наистина права... Но не трябваше ли да се върнете чак утре следобед?

— Позвъниха на баща ти от Лоубридж. Утре трябва да оперират мисис Паркър и д-р Паркър го помоли да присъства. Затова хванахме вечерния влак и се прибрахме пеша от гарата. А сега ми кажи какво става тук.

Докато Гилбърт успее да влезе в къщата и отвори предната врата, цялата история около злополучното гостуване на Ди беше изплакана, изхлипана, изхълцана и изридана. Докторът можеше да се закълне, че е влязъл съвсем безшумно, но Сюзън долавяше и писък на прилеп, когато става дума за безопасността на „Ингълсайд“. Тя слезе с накуцване по стълбата, наметнала халат върху нощницата си. Последваха възклицания и обяснения, но Анна ги прекъсна навреме.

— Никой не те вини, Сюзън, скъпа. Постъпката на Ди е безспорно осъдителна, но тя вече го е осъзнала и по мое мнение е изтърпяла наказанието си. Съжалявам, че те обезпокоихме... Трябва веднага да се върнеш обратно в леглото, а докторът ще се погрижи за глезена ти.

— Не бях още заспала, скъпа госпожо доктор. Мислите ли, че мога да заспя, като знам къде е това дете?! С навехнат или здрав глезен, пак ще ви направя по чаша чай.

— Мамичко — обади се Ди от бялата си възглавница, — татко бил ли е някога жесток към теб?

— Жесток ли? Към мен?! Но защо, Ди...

— У семейство Пени разправят, че той... Че те бие...

— Скъпа, ти вече и сама знаеш какви са семейство Пени. Прецени струва ли си да тревожиш малката си главица с онова, което си чула там. Около всеки дом се носят зловни слухове и клюки, неизбежно е. Измислят ги хора като семейство Пени. Ето защо, каквото и да чуеш, не си го слягай на сърце.

— Ще ми се караш ли утре сутринта, мамичко?

— Няма. Мисля, че ти стига този горчив житейски урок. А сега заспивай, съкровище.

„Мама е толкова добра“, беше последната свързана мисъл на Ди преди да заспи. Но когато Сюзън отново изопна умореното си тяло в леглото с умело и безболезнено превързан от доктора глезен, тя си рече

наум: „Ако срещна пак тази префърцунена мис Джени Пени, така ще я подреда, че да ме помни цял живот“.

Но Съюзън така и не успя да изпълни заканата си, защото Джени Пени повече не се вясна в Глен Сейнт Мери, а започна да посещава училището на Моубри Нароуз заедно с останалите Пени. Но дори оттам до Глен стигнаха небивалиците, които разправяше наляво и надясно: как Ди Блайт, която живее в „голяма къща“ в Глен Сейнт Мери, редовно оставала да преспи у тях, но една вечер припаднала и била отнесена посред нощ до дома си на гръб от нея, Джени Пени, при това без ничия помощ. Обитателите на „Ингълсайд“ коленичили пред нея, целували ѝ ръцете и ѝ благодарили със сълзи на очи. А докторът лично изкарал украсения с ресни кабриолет с два сиви коня на бели петна и я върнал у дома. „Ако мога да направя нещо за вас, каквото и да е то, мис Пени, само го назовете и ще бъде изпълнено като отплата за онова, което сторихте за любимото ми дете. Дори кръвта от сърцето си да дам, пак няма да е достатъчно, за да ви благодаря. Във ваша чест ще замина за Екваториална Африка, за да прославям там делото ви“, заклекл се накрая докторът.

— Знам нещо, дето ти не го знаеш... Нещо, дето го не знаеш... Нещо, дето го не знаеш — припяваше Дави Джонсън, люлеейки се на самия край на пристана.

Дойде ред и на Нан да излезе на сцената. Сега тя щеше да прибави своята малка история в хрониките на „Ингълсайд“, макар тази случка да я караше да се изчервява до корена на косите и когато порасна. Беше се показала толкова глупава.

Нан изтръпваше всеки път, щом Дави се олюляваше над водата, застанала на ръба на кея... Но въпреки това, против волята си, усещаше неустоимата магия на риска. Можеше да се закълне, че Дави ей сегичка ще падне! Но Дави всеки път успяваше да се закрепил — явно късметът беше на нейна страна.

Всичко, което Дави правеше или пък казваше, че прави — това често бяха две съвсем различни неща, а отраслата и възпитана в „Ингълсайд“ Нан знаеше, че е редно да се казва само истината. Дави, която беше на единайсет години и през цялото време беше живяла в Шарлоттаун, знаеше много повече от Нан, която съвсем наскоро навърши осем. По думите на Дави Шарлоттаун е единственото място, където хората знаят всичко. А какво можеше да научи човек в село с размера на носна кърпичка, каквото е Глен Сейнт Мери?

Дави идваше заедно с леля си Ела в Глен Сейнт Мери да изкара част от лятната ваканция и двете с Нан постепенно станаха близки приятелки, независимо от разликата във възрастта. Причина за това сигурно бе възхищението, което Нан питаеше към Дави — тя й се струваше толкова голяма. А Дави обичаше да се къпе в обожанието на своята скромна приятелка.

— Нан Блайт е неспособна да нарани когото и да било... Само дето е твърде мекушава — сподели тя с леля си Ела.

Зорките очи в „Ингълсайд“ не успяха да открият нищо нередно в Дави. Дори това, че нейната майка се падаше братовчедка на Пайъс от Авонлий, припомни си Анн, не наклони везните и тя не се възпротиви

на приятелството между Нан и Дави, макар Сюзън още от първия миг да се усъмни в тези зелени очи със златисти ресници. Но кой я слушаше нея? Дави имаше „добри обноски“, обличаше се хубаво като същинска малка дама и не дърдореше празни приказки. Сюзън не можа да даде никакво логично обяснение за недоверието, което таеше към това момиче, затова предпочете да замълчи. Дави си заминаваше в началото на учебната година, а дотогава нямаше смисъл да се намесва в отношенията ѝ с Нан.

Нан и Дави прекарваха почти цялото си време заедно на пристанището, където винаги имаше по някой акостиран кораб, затова Долината на дъгата не видя Нан този август. Останалите деца в „Ингълсайд“ не се интересуваха особено от Дави, така че нямаше пренебрегнати и оскърбени. Веднъж Дави направи за смях Уолтър, Ди побесня и ѝ „наговори разни неща“. Дави изпитваше наслада да направи някого за смях. Изглежда заради това нито едно от момичетата в Глен Сейнт Мери не се опита да я отнеме от Нан.

— Моля те, кажи ми го — умоляваше Нан.

Но Дави само смигна закачливо и обясни на Нан, че е още твърде малка да знае подобни неща. А това беше наистина влудяващо.

— Моля те, кажи ми го, Дави!

— Не може. Леля Кейт ми го каза и ме закле да го пазя в тайна, а тя е мъртва. Сега аз съм единственият човек на света, който го знае, но се заклех да не го споделям с нито една жива душа. А ти все ще се раздрънкаш пред някого, бас лоя, че няма да успееш да се удържиш.

— Няма... Аз също мога да пазя тайна — извика Нан.

— Хората разправят, че вие в „Ингълсайд“ споделяте всичко помежду си. Няма и да усетиш как Сюзън ще измъкне от теб каквото съм ти казала.

— Не е вярно. Знам много неща, за които никога не съм говорила пред Сюзън. Това са тайни. На теб обаче ще ги разкрия, ако и ти ми кажеш своята.

— О, аз изобщо не се интересувам от тайните на малки момиченца като теб — отвърна Дави.

Ето това вече е обида! А Нан си мислеше, че нейните малки тайни са толкова забележителни... Като тази за цъфналото черешово дърво, което откри в смърчовата гора зад плевнята на мистър Тейлър например...

Но какво толкова знаеше Дави за нея, за което тя дори не подозира? Този въпрос жужеше в главата на Нан като досадна муха.

На следващия ден Дави пак отвори дума за тайната, която така ревниво пазеше.

— Мислих много, Нан. Може би трябва и ти да научиш тази тайна, тъй като се отнася за теб. Всъщност леля Кейт ме закле да не го казвам на никого, освен на човека, за когото се отнася. Гледай сега, ако ми дадеш онзи твой порцеланов елен, ще ти разкажа всичко.

— Не мога да ти дам точно него, Дави. Той ми е подарък от Съюзът за последния рожден ден. Ако го направя, тя ужасно ще се обиди.

— Е, добре тогава. Щом предпочиташ този стар елен пред толкова важно нещо, което се отнася за теб — задръж си го. На мен ми е все едно. Освен това ми е приятно да знам неща, които другите момичета не знаят. Това ме кара да се чувствам важна. А следващата неделя ще те наблюдавам отстрани в църквата и ще си мисля: „Ах, само да знаеше какво знам за теб, Нан Блайт“. Много ще е забавно.

— Поне хубаво ли е това, което знаеш за мен? — плахо попита Нан.

— О, много е романтично... Сякаш си го прочела в книга с вълшебни приказки. Както и да е. Теб това не те интересува, а аз знам каквото знам.

Тези думи накараха Нан да полудее от любопитство. Животът щеше да изгуби смисъл, ако тя още сега не научеше тайната, която знае Дави. Внезапно я осени една идея.

— Дави, не мога да ти дам елена, но ако ми кажеш какво знаеш за мен, ще получиш в замяна моето червено чадърче.

Зелените очи на Дави светнаха от задоволство. Точно заради това чадърче вече доста време завиждаше на Нан.

— За същото червено чадърче ли става дума, което майка ти донесе от града миналата седмица? — започна предпазливо тя.

Нан кимна с глава. Дишането ѝ стана плитко и пресекливо. Възможно ли е... О, нима е възможно най-накрая Дави да сподели тайната с нея?

— Ами майка ти дали ще разреши? — продължаваше да упорства Дави.

Нан отново кимна, този път малко по-неуверено. Не можеше да е съвсем сигурна какво ще каже майка ѝ за всичко това. Дави усети нейното колебание.

— Ще трябва да донесеш първо чадърчето — твърдо каза тя. — Докато не го видя, няма да научиш нищичко.

— Утре ще го донеса — обеща колебливо Нан. Трябва да научи на всяка цена какво знае за нея Дави.

— Добре, тогава ще си помисля — неопределено каза Дави. — Ти обаче не се надявай много. Не е сигурно дали ще ти кажа нещо. Още си много малка, както неведнъж съм ти повтаряла.

— Сега съм по-голяма, отколкото бях вчера — жално рече Нан. — Хайде де, Дави, не бъди лоша.

— Предполагам, че имам право да знам нещо, което другите не знаят — изрече със съкрушителен тон Дави. — А ти после ще го разправиш на Анн... На майка си де...

— Знам името на майка си — отвърна Нан с достойнство. Тайни или не, но всичко си има предел. — Вече обещах, че няма да кажа на никого в „Ингълсайд“.

— Закълни се!

— Честна дума.

— Не, закълни се!

Само дето Нан не знаеше с какво още да спечели доверието на Дави. По лицето ѝ се виждаше обаче, че е наистина откровена.

— Плесни с ръце, погледни небето, ако ме издадеш, да ти се пукне сърцето — каза Дави на един дъх.

Нан повтори клетвата.

— Донеси утре чадърчето, пък ще видим — нареди Дави. — С какво се е занимавала майка ти преди да се омъжи, Нан?

— Била е учителка... При това много добра — отвърна Нан.

— Хубаво... Често се питах какво е правила, защото според мама баща ти не е трябвало да я взима за жена. Никой нищо не знаел за семейството ѝ. Пък баща ти е можел да избира между по-хубави момичета от нея, както казва майка. Е, аз трябва да вървя.

Нан остана на кея дълго след като Дави си замина. Харесваше ѝ да седи там и да гледа рибарските лодки, които сновяха из пристанището; понякога някой кораб се откъсваше от пристана и поемаше към далечни вълшебни страни... Далече, далече; Нан

повтаряше тези думи с особена наслада. От тях лъхаше истинска магия. Също като Джем и тя мечтаеше някой ден да отплава на борда на презокеански кораб — да прекоси синьото пристанище, да мине покрай сенчестите дюни и фара, чиято светлина нощем указваше пътя към „Четиристе вятъра“, и да се впусне на воля през влажната синева над залива, да поеме напред и все напред към омагьосаните острови и златните източни морета. И Нан летеше върху крилете на своето въображение над целия свят, докато тялото ѝ седеше с притиснати към гърдите колене върху стария полюляващ се кей.

Но този следобед мислите ѝ все се връщаха към тайната на Дави. Дали наистина ще ѝ я разкрие? Какво ли може да е това?

— Мисля, че Дави Джонсън се кани да ми каже някаква голяма тайна — изплю камъчето Нан, когато майка ѝ я целуна за лека нощ. — Аз обаче няма да мога да я споделя дори с теб, мамичко, защото се заклех да мълча. Нали нямаш нищо против?

— Разбира се, че не — отвърна озадачена Анн.

Когато на следващия ден Нан слезе при кея, тя носеше и новото си червено чадърче. Нали все пак си е нейното чадърче, мислеше тя. Щом са ѝ го подарили, значи има право да разполага с него както си пожелае. Залъгвайки така гузната си съвест, тя се измъкна от къщи без някой да я види. Мисълта да се раздели със своето драгоценно, малко и весело чадърче ѝ причиняваше истинска болка, но желанието да научи тайната на Дави се оказа по-силно дори от нея.

— Ето ти чадърчето, Дави — каза тя, останала почти без дъх. — А сега ми кажи тайната.

Дави онемя пред нейната решителност. Не очакваше да се стигне чак дотук... Нито пък вярваше, че майката на Нан Блайт ще позволи тя

да подари червеното си чадърче. И Дави нацупи устни.

— Не съм сигурна дали този нюанс на червеното отива на моя тен. Май е твърде крещящ и безвкусен. Затова няма да ти кажа нищо.

Нан притежаваше не по-малко силен дух от този на Дави и сляпото покорство, което момичето изпитваше към по-голямата си приятелка, още не го беше убило. А нищо не можеше да я предизвика така, както една явна несправедливост.

— Уговорката си е уговорка, Дави Джонсън. Ти сама поиска чадърчето в замяна на тайната. Ето ти чадърчето, а сега казвай тайната, защото така обеща!

— Е, добре тогава — с престорено равнодушие отвърна Дави.

В този миг сякаш всичко наоколо замря, за да чуе съдбоносната тайна. Полъхът на вятъра утихна, клокоченето на водата около подпорите на кея заглъхна. Нан цялата се тресеше от вълнение. Най-сетне щеше да разбере какво толкова крие Дави.

— Нали знаеш Джими Томас, който живее долу на пристанището — започна Дави. — Джими Томас, с шестте пръста...

Нан кимна. Естествено, че знаеше Томас и беше чувала нещичко за семейството му. Понякога Джими с шестте пръста идваше в „Ингълсайд“ да продава риба. Но Сюзън твърдеше, че никога не се знае дали предлага хубава и прясна риба. Нан не обичаше да го заглежда. Той имаше гола глава само с един фъндък къдрава бяла коса от едната страна и крив червен нос. Но какво общо има Джими Томас с тайната, която толкова много я вълнува?

— Ами Каси Томас знаеш ли? — продължаваше Дави.

Нан беше виждала Каси Томас само веднъж, когато Джими я докара в каручката с рибата. Каси беше на нейните години, с рошава червена коса и дръзки сиво-зелени очи. И още при първата им среща се изплези на Нан.

— Е... — Дави си пое дълбоко въздух. — Ето това е истината за теб. Ти си Каси Томас, а тя е Нан Блайт.

Нан се облещи срещу Дави. Не можа да схване нищичко от казаното дотук. Нито една дума нямаше смисъл.

— Аз... Аз... Какво искаш да кажеш с това?

— Мисля, че е съвсем ясно — отвърна Дави с усмивка, пълна със състрадание. След като я принудиха да разкрие тайната, сега поне ще се наслади на ефекта от нейното огласяване. — Двете сте се родили в

една и съща нощ. По онова време семейство Томас живеели в Глен Сейнт Мери. Сестрата взела Каси, отнесла я в къщата на Томас и я сложила в твоята люлка, а тебе те дала на майка ти. Не посмяла да отнесе и Ди, а може би просто не се е налагало да го прави. Сестрата мразела майка ти и така ѝ отмъстила. Ето защо ти си истинската Каси Томас и би трябвало да живееш долу на пристанището, докато бедната Каси по право трябва да е в „Ингълсайд“, вместо постоянно да яде пердах от мащехата си. Толкова ми е жал за нея.

Нан прие за чиста монета всяка дума от тази нелепа измишльотина. Никога в живота ѝ не я бяха лъгали и тя нито за миг не се усъмни, че Дави казва истината. Дори не ѝ минаваше през ума, че някой, още по-малко нейната любима приятелка Дави, е способен да измисли подобно нещо. И тя се втрени в нея с очи, пълни с терзание и болка.

— Но... Как е успяла леля ти Кейт да разгадае всичко това? — едва промълви с пресъхнали устни Нан.

— Сестрата се изповядала пред нея на смъртния си одър — невинно отвърна Дави. — Предполагам, че угризенията не са ѝ давали мира. Леля Кейт на свой ред опази тайната и я сподели само с мен. А когато дойдох в Глен Сейнт Мери и видях Каси Томас... Искам да кажа Нан Блайт... Доста внимателно я огледах. Има червена коса като на майка ти, а и очите ѝ са същият цвят като нейните. Ти обаче имаш кестенява коса и кафяви очи. Ето защо никак не приличаш на Ди... А близнаците винаги си приличат като две капки вода. Ушите на Кас са точно като на баща ти — малки и прилепнали към главата. Не вярвам тази съдбоносна размяна да може да се поправи. Въпреки това често си мисля колко нечестно е ти да си живееш безгрижно и да те гледат като някоя кукла, а бедната Кас... Нан де... Да е вечно в парцали и понякога да няма дори какво да яде. Старият Шестопръст здравата я налага всеки път, когато се прибере пиян! Какво си ме зяпнала така?

Болката, която изпитваше Нан, беше почти непоносима. Сега всичко ѝ стана ясно. Хората често се забавляваха от това, че двете с Ди изобщо не си приличат. Ето защо било!

— Мразя те заради това, което ми каза, Дави Джонсън!

Дави повдигна охранените си рамене.

— Не съм обещавала, че ще ти хареса, нали? Ти ме накара да ти издам тайната. А сега накъде хукна?

Нан едва се изправи на крака — лицето ѝ беше побеляло и всичко се въртеше пред очите ѝ.

— У нас... Да кажа на мама — отчаяно рече тя.

— Не бива... Не трябва да го правиш. Не помниш ли, че ми се закле да не казваш? — извика Дави.

Нан я погледна изненадано. Вярно, че обеща нищо да не казва. А майка ѝ постоянно повтаряше, че даденото обещание не се нарушава.

— Май и аз ще се прибирам — каза след малко Дави, която вече не можеше да понася празния поглед на Нан.

Тя грабна чадърчето и хукна, без да се обръща, а пълните ѝ боси крака се замятаха бързо-бързо край ръба на кея. Зад нея остана едно дете с разбито сърце, седнало сред руините на своята малка вселена. Но Дави не се вълнуваше от това. Такава си беше Нан — мекушава. Дори не изпита кой знае какво удоволствие от тази лесна победа. Нан, разбира се, щеше да изпее всичко на майка си още щом се прибере и тогава ще открие, че е била изиграна като последна глупачка.

— Аз пък в неделя се връщам в Шарлоттаун — рече си Дави.

Нан имаше чувството, че е седяла на кея часове наред — сляпа за света наоколо, с погубени надежди, отчаяна. Значи не е истинско дете на майка си! Беше дете на Шестпръстия Джими... Шестпръстия Джими, от когото винаги тайно се беше страхувала заради шестте му пръста! Нямаше никакво право да живее в „Ингълсайд“, да бъде обичана от мама и татко. „О!“, жално изстена момиченцето. Мама и татко никога вече нямаше да я погледнат, ако знаеха истината. И цялата им любов щеше да се пренесе върху Каси Томас.

Нан подпря главата си с ръка. „От всичко това ми се вие свят“, рече си тя.

— Защо не хапна нищо, малката ми? — попита на вечеря Сюзън.

— Да не си стояла твърде дълго на слънце, скъпа? — загрижено попита майка ѝ. — Глава ли те боли?

— Д-д-да — едва успя да промълви Нан, но не главата я болеше. Мигар наистина току-що излъга майка си? И ако е така, колко ли още лъжи трябва да произнесе? Сигурно вече никога няма да може да погледне храна... Не и докато таи в себе си тази ужасна тайна. При това се беше заклела да не я споделя с майка си. Но не клетвата я възпираше — нали Сюзън каза веднъж, че е по-добре да се престъпи някое непочтено обещание, вместо то да бъде спазвано — а мисълта, че ще причини болка на майка си. Кой знае защо Нан беше сигурна, че ужасната истина жестоко ще нарани майка ѝ. А майките не трябва... Не е редно да бъдат наранявани. Нито пък бащите.

На всичкото отгоре имаше още и... Каси Томас. Никога не би я нарекла Нан Блайт! Нан не можеше да понесе да мисли за Каси Томас като за Нан Блайт. Имаше чувството, че това ще я дамгоса завинаги. Щом като не е Нан Блайт, по-добре да е никоя. И никога няма да стане Каси Томас.

Въпреки това образът на Каси Томас я преследваше навсякъде. Цяла седмица Нан беше като обсебена от нея; една седмица, през която Анн и Сюзън сериозно се разтревожиха какво става с това дете, което вече нито се храни, нито си играе, а по думите на Сюзън само „броди наоколо“. Дали пък причината не е заминаването на Дави Джонсън? Нан обаче ги увери, че не е заради нея. Освен това отрече причината да е в нещо друго. Просто се чувствала изморена. Баща ѝ я прегледа внимателно и предписа лекарство, което тя приемаше безропотно. Не беше толкова противно като рициновото масло, но сега дори рициновото масло не можеше да я изплаши. Нищо вече нямаше значение за нея, освен Каси Томас... И страшният въпрос, който изскочи в обърканото ѝ съзнание и трайно се загнезди там.

Дали Каси Томас имаше нейните права?

Честно ли е, че тя, Нан Блайт — Нан се вкопчи в своята самоличност като удавник за сламка — притежава всички блага, които са били отказани на Каси Томас и които ѝ принадлежат по право? Не, не беше честно, мислеше отчаяно Нан. Някъде дълбоко в нея се коренеше чувството за справедливост и почтено поведение. И тя все по-ясно осъзнаваше, че единствената почтена постъпка в случая е да каже всичко на Каси Томас.

Стане ли това, тайната щеше да изгуби страшната си власт над нея. Отначало майка ѝ и баща ѝ ще са малко притеснени, но като разберат, че Каси Томас е тяхното истинско дете, ще пренесат любовта си върху нея, а тя, Нан, вече няма да означава нищо за тях. Тогава майка ѝ ще целува Каси Томас и ще ѝ пее в летния здрач онази песен, която Нан обичаше най-много:

*Съзрях аз кораб по морето.
И видите ли, той бе пълен
с подаръци за мен.*

Нан и Ди често си представяха деня, в който ще пристигне техният кораб. Но сега всички красиви неща, които ще донесе той, се падаха по право на Каси Томас. Не тя, а Каси Томас щеше да изиграе възшебната кралица в предстоящия концерт на неделното училище и щеше да носи нейната ослепителна панделка от муселин. Как щеше да преживее всичко това! Сюзън вече ще прави петифури специално за Каси Томас, а Пуси ще мърка в нейния скут. Тя ще си играе с куклите на Нан в покритата с мъх къщичка на игрите сред кленовата горичка и ще спи в нейното легло. Дали това ще хареса на Ди? Ще приеме ли Ди Каси Томас за своя сестра?

Накрая дойде денят, когато Нан разбра, че повече няма сили да таи ужасната истина в себе си. Крайно време беше да постъпи така, както ѝ повелява честта. Ще слезе до пристанището и ще разкаже всичко от игла до конец на семейство Томас. Те на свой ред можеха да кажат на нейните родители. Нан чувстваше, че това вече не е по силите ѝ.

Щом взе това решение, Нан се почувства малко по-добре, затова пък много, много тъжна. На вечеря дори се опита да хапне — знаеше,

че това ще е последното ѝ седане на масата в „Ингълсайд“. „Винаги ще казвам на мама «майко» — отчаяна мислеше тя. — И никога няма да нарека Шестпръстия Джими татко. Ще му казвам просто мистър Томас, но съвсем уважително. Предполагам, че той няма да има нищо против това.“

Нещо внезапно заседна на гърлото ѝ. А като вдигна поглед, прочете в очите на Сюзън намерението да ѝ даде поредната доза рициново масло. Бедната Нан си помисли, че няма да е тук, когато стане време за лягане, за да си вземе дажбата. Тогава Каси Томас ще трябва да я изпие вместо нея. Това беше единственото нещо, за което не завиждаше на Каси Томас.

Нан тръгна веднага след вечеря. Трябваше да стигне още преди мръкнало, иначе куражът ѝ щеше да я изостави насред път. Излезе облечена в износената си ленена рокля на карета, с която обикновено играеше, но сега нямаше смелост да я смени с друга. Току-виж Сюзън или майка ѝ я попитат защо го прави. Пък и нали всички хубави рокли принадлежаха всъщност на Каси Томас. Затова пък си сложи новата престилка, която Сюзън уши специално за нея... Толкова шик, с такива модни фестони в турско синьо. Нан много харесваше тази престилка. Пък и Каси Томас едва ли щеше да ѝ се разсърди заради нея.

Момичето се спусна към селото, прекоси го, избирайки пътя покрай кейовете, и се спусна към пристанището — в здрача се движеше бързо една храбро устремена, непоколебима малка фигурка. Точно в този момент обаче Нан хич не се чувстваше като героиня. Даже наопаки — срамуваше се от себе си, защото се оказа много трудно да стори онова, което е правилно и почтено; колко трудно беше да не намрази Каси Томас, да не се бои от Шестпръстия Джими, да не се обърне насред път и да не хукне обратно към „Ингълсайд“.

Вечерта постепенно се спускаше. Над морето висеше тежък черен облак, чийто силует приличаше на огромен зловец прилеп. Около пристанището и обраслите с гори хълмове играеха последните слънчеви лъчи. Къщите в рибарската махала бяха обагрени в кармина на залязващото слънце. Повърхността на пръснатите наоколо езерца блестеше като рубинен камък. Един кораб с бели платна се носеше по морето безшумно като в сън, премина покрай загърнатите във влажна мъгла дюни и се устреми към загадъчния океан, който го теглеше към себе си, а над всичко това пронизително крещяха чайки.

Нан не хареса миризмата, която тегнеше над рибарската махала и лъхаше от групичките мръсни деца, които играеха, крещяха и се боричкаха в пясъка. Те любопитно я изгледаха, когато спря да попита къде е къщата на Шестпръстия Джими.

— Ей оная там — рече едно от момчетата и посочи с ръка. — За какво ти е?

— Благодаря ти — отвърна само Нан и пое в указаната посока.

— Нямах ли поне малко възпитание — изкрещя подир нея едно момиче. — Толкова ли ти е навирен носът, че не можеш да отговориш на един прост въпрос.

Момчето, което ѝ посочи дома на Шестпръстите, ѝ препречи пътя.

— Виждаш ли къщата зад тая на Томас — попита той. — Там държа една морска змия и ще те заключа при нея, ако не ми кажеш за какво ти е притрябвал Шестпръстия Джими.

— Я ела насам, мис Горделивке — с презрение се провикна едно едро момиче. — Ти май си от Глен Сейнт Мери, а там всички се мислят за голяма работа. Но сега трябва да отговориш на въпроса на Бил.

— И само смей да не го направиш — обади се друго момче. — Тъкмо се канех да удавя едни котета и ти може да им направиш компания.

— Ако имаш десет цента, ще ти продам един зъб — подхвърли някакво черновеждо момиче и се ухили. — Вчера ми го извадиха.

— Нито имам десет цента, нито ми трябва твоят зъб — отвърна Нан, събрала малко кураж. — Оставете ме на мира.

— Я не се надувай толкова! — извика ѝ черновеждата.

Нан хукна да бяга. Момчето с морската змия протегна крак и я препъна. Тя се просна по очи на земята и зарови лице в набръчкания като застинали вълни пясък.

Всички зацвилиха от възторг.

— Е, вече няма да си вириш носа толкова нависоко — обади се черновеждата. — И да се фукаш с тия червени фестони!

В този момент някой извика:

— Идва лодката на Синия Джак!

И всички търтиха да бягат.

През тези няколко минути черният облак се беше спуснал съвсем ниско и водната повърхност от рубинена стана сива.

Нан отново възвърна самообладанието си. Роклята ѝ беше покрита с пясък, а чорапите ѝ — целите в мръсни петна. Но поне се отърва от своите мъчителни. Нима това щяха да са нейните приятели в игрите занапред?

Не биваше в никакъв случай да плаче... За нищо на света! И Нан заизкачва разнебитените широки стъпала, които водеха право пред вратата на Шестпръстия Джими. Както всички къщи покрай пристанището, и тази беше построена върху дървени подпори, така че да остане недосегаема и за най-високия прилив. Празното място между коловете беше запълнено с парчета от счупени съдове, празни тенекиени кутии, стари мрежи за раци и какви ли не още боклуци.

Вратата се оказа отворена и Нан надзърна в кухня, каквато не беше виждала никога в живота си. Голият под едва се виждаше от мръсотия, таванът беше опушен и на петна, а мръсните съдове изпълваха мивката догоре. Върху паянтовата стара дървена маса имаше огризки от храна и навсякъде жужаха страховито огромни черни мухи. Една рошава жена с размъкнат сив кок седеше край люлката и галеше дебелото краче на някакво бебе... сиво от полепналата по него мръсотия.

„Това сигурно е сестра ми“, помисли си Нан. Наоколо нямаше следа от Каси и Шестпръстия Джими и Нан се почувства почти благодарна за това.

— Коя си и какво искаш? — доста грубо попита жената.

Макар да не я бяха поканили, Нан прекрачи прага. Навън започваше да вали, а трясъкът от една гръмотевица разлюля цялата къща. Момичето си повтаряше, че трябва час по-скоро да каже за какво е дошло, преди смелостта му да се изпари. В противен случай можеше просто да се завърти на пети и да побегне далече от тази ужасна къща, от това мръсно бебе и кошмарните мухи, които летяха наоколо.

— Мога ли да видя Каси, моля — едва пророни тя. — Имам да ѝ казвам нещо важно.

— Как ли пък не бих хукнала да я викам! — отвърна жената. — За тебе може и да е важно, но Каси и без това я няма вкъщи. Баща ѝ я взе със себе си до Горен Глен, а с тая буря, дето се е задала, кой знае кога ще се приберат. Сядай!

Нан седна на един счупен стол. И преди знаеше, че хората около пристанището не са много заможни, но не беше виждала чак такава беднотия. Мистър Том Фич от Глен Сейнт Мери също едва свързваше двата края, но къщата му не отстъпваше на „Ингълсайд“ по чистота и порядък. Всички знаеха, че Шестпръстия Джими изпива всичко, което припечели. А от тук нататък това ще е нейният дом! „Е, поне ще опитам да почистя и да подредя“, помисли си неутешимата Нан, но сърцето ѝ натежа като оловно. А пламъкът на нейната жертвоготовност изгасна като лоена свещичка, духната от вятъра.

— За какво толкова ти е притрябвала Кас? — попита любопитно мисис Шестпръста, като в същото време бършеше мръсното личице на бебето с още по-мръсната си престилка. — Ако е за концерта в неделното училище, тя не може да отиде и точка по въпроса. Няма ни един приличен парцал. Пък и откъде да ѝ намеря нещо? Тебе питам!

— Не, не е за концерта — печално отвърна Нан. Сигурно можеше да разкаже и на мисис Томас цялата история, тя все някога щеше да я научи. — Дойдох да ѝ кажа... Да ѝ кажа, че... че тя е аз, а аз съм тя!

Сигурно може да се прости на мисис Шестпръста, че не намери това изявление за особено разбираемо и смислено.

— Сигурно си се чалнала — недоверчиво рече тя. — Какво, за бога, беше това?!

Нан повдигна глава. Предстоеше най-ужасното.

— Искам да кажа, че двете с Каси сме родени в една и съща нощ... и... Сестрата ни разменила, защото имала зъб на мама и... и... Каси е трябвало да живее в „Ингълсайд“... и да се ползва от всички привилегии на живота там.

Последния израз чу от един преподавател в неделното училище и смяташе, че може да ѝ послужи като достоен завършек на тази толкова тромава и незадоволителна реч.

Мисис Шестпръста се втренчи в нея.

— Аз ли полудявам, или ти си си загубила ума? Нищо не проумявам от тия, дето ми ги наприказва! Кой ти наговори такива брътвежи?

— Дави Джонсън.

Мисис Шестпръста отметна назад рошавата си глава и се разсмя. Може да беше мръсна и повлекана, но смехът ѝ звучеше доста

приятно.

— Трябва да я знам тази Дави. Цяло лято прах дрехите на леля й, а онова дете с нея е истинско наказание. Божке, дали пък не си мисли, че е много умна, та да прави хората на глупаци? Е, малка мис Как-ти-беше-името, най-добре е да не хващаш вяра на глупостите на Дави или тя съвсем ще ти размъти главата.

— Нима искате да кажете, че това не е вярно? — ахна Нан.

— Капка истина няма в него. Боже мили, ама ти трябва да си съвсем зелена, та да й се хванеш на въдицата. Нашата Кас е поне година по-голяма от теб. А ти коя си, да ти се не види?

— Казвам се Нан Блайт.

О, каква прекрасна мисъл — тя наистина е Нан Блайт!

— Нан Блайт? Една от близначките в „Ингълсайд“! Е, аз много добре помня нощта, когато се роди. Тъкмо бях отишла в „Ингълсайд“ за някаква поръчка и не бях омъжена за Шестпръстия... А майката на Кас си беше още жива и здрава и Кас тъкмо прохождаше. Приличаш на майката на баща си — и тя беше там оная нощ, горда до немай-къде заради двете си внучки близначки. И като си помисля само, че си хванала вяра на тия щуроти!

— Винаги вярвам на хората — отвърна Нан леко сковано и с достойнство, скачайки от стола, но всъщност бе толкова безумно щастлива, че не й се искаше точно сега да сложи мисис Шестпръста на място.

— Най-добре се откажи от тоя навик в свят като нашия — грубо отсече мисис Шестпръста, — и повече недей да дружиш с деца, дето се забавляват за чужда сметка. Седни си обратно на мястото. Не можеш да се прибереш в тоя порой. Навън вали като из ведро и е тъмно като в рог. Боже, ама тя наистина си тръгна... Детето избяга!

Нан вече се препъваше навън под проливния дъжд. Небивалото въодушевление, породено от думите на мисис Шестпръста, й даваше сили да върви към дома срещу природната стихия. Вятърът я блъскаше немилостиво, дъждовните струи я шибаха отвсякъде, а ужасните гръмотевици я караха да мисли, че небето всеки миг ще се стовари отгоре й. Тя налучкваше пътя само благодарение на студената синкава светлина на светкавиците. Хлъзгаше се, падаше, ставаше и отново продължаваше напред. Най-накрая, залитаща, замаяна, мокра до кости и цялата в кал, се озова в дневната на „Ингълсайд“.

Майка ѝ се втурна насреща и я грабна в прегръдките си.

— Миличка, толкова ни изплаши! Но къде беше, за бога!

— Само се молах Джем и Уолтър да не намерят смъртта си в тоя порой, докато те търсят — звънна стоманена струна в гласа на Сюзън.

Нан, почти останала без дъх, но окрилена от топлата прегръдка на майка си, успя само да прошеушне:

— О, майко, това съм аз... Наистина съм аз. Не съм Каси Томас и вече никога няма да бъда някоя друга, освен себе си!

— Горкото дете бълнува — смили се Сюзън. — Трябва да е яла нещо неподходящо.

Анн изкъпа Нан и я сложи да си легне, преди да ѝ разреши да говори. Така научи цялата история от игла до конец.

— Мамо, нали наистина съм твое дете?

— Разбира се, скъпа. Как би могла да си помислиш друго нещо?

— И през ум не ми мина, че Дави си измисля... Не и Дави. Мамо, как изобщо ще повярвам на някого от сега нататък? Джени Пени е наговорила на Ди ужасни неща...

— Това са само две сред многото други момичета, които познаваш, скъпа. Нали никоя друга приятелка не те е лъгала? Но на света има и такива хора — и възрастни, и деца. Като пораснеш още малко, и сама ще започнеш „да отсяваш житото от плявата“!

— Мамо, никак не ми се ще Уолтър, Джем и Ди да научат каква глупачка съм била.

— Не е и нужно. Ди замина с татко в Лоубридж, а на момчетата е достатъчно да кажем, че си слязла твърде близо до пристанището и бурята те е сварила там. Наистина е било много глупаво да повярваш на приказките на Дави, но да се решиш да предложиш на Каси Томас своето място в „Ингълсайд“, което според теб ѝ принадлежи по право, е постъпка на много добро и смело момиче. Мама се гордее с теб.

Бурята утихна и луната огря един спокоен и щастлив свят.

„О, толкова съм щастлива, че съм си аз!“, бе последната мисъл на Нан, преди да потъне в сън.

Късно същата вечер Гилбърт и Анн влязоха в стаята да погледнат още веднъж малките спящи личица, така сладко допрели бузи. Дайана беше нацупила устни, но Нан се усмихваше в съня си. Гилбърт също научи драматичната история и беше толкова ядосан, та можеше да се каже, че Дави Джонсън е извадила късмет, заминавайки на цели

трийсет мили от Глен Сейнт Мери. Анн обаче се измъчваше от угризения на съвестта.

— Трябваше да разбере какво я измъчва, но бях твърде погълната от какви ли не други неща през тази седмица. Неща, които изглеждат смешни и несъстоятелни в сравнение с нещастieto на моето дете. Помисли само какво е преживяла тази малка душа!

И тя разкавяно, но и с тайна наслада се надвеси над тях. Те все още бяха нейни, изцяло зависими от нея — да ги обича, закриля и утешава. Все още имаха нужда да споделят с нея всяка болка и трепетно чувство на малките си сърца. Така ще е още няколко години... А сетне? Анн потрепери. Майчинството е сладка... болка.

— Така, значи Дамското дружество ще проведе своята поредна седянка в „Ингълсайд“? — каза докторът. — Вади тогава сервизите за гости, Сюзън, и пригответи метлата, за да почистиш след това останките от достойнство и репутация на много хора, за които ще се клюкарства тук.

Сюзън се усмихна с половин уста, сякаш приемаше с разбиране липсата на усет у мъжете за важните неща в живота, но всъщност никак не ѝ беше до смях... Поне докато не приключи с приготвянето на вечеря за дамите от дружеството.

— Топъл пай с пиле — мърмореше тя, отдалечавайки се, — картофено пюре и крем от круши за основно. Това е толкова подходящ случай да сефтосате новата си дантелена покривка за маса, скъпа госпожо доктор. Такова нещо в Глен Сейнт Мери още никой не е виждал и съм готова да се обзаложа, че ще стане истинска сензация. Нямам търпение да зърна лицето на Анабел Клоу, когато я види! Да извадя ли синята и сребърната ваза за цветята?

— Да, и набери от кленовата горичка големи букети с теменуги и папратови листа. Ще те помоля да намериш място и за тези твои три великолепни розови гераниума — или в дневната, ако работим в нея, или пък по перилата на верандата, ако е достатъчно топло да седнем навън. Доволна съм, че ни останаха толкова много цветя. Градината никога не е била толкова хубава като през това лято, Сюзън. Но аз май казвам това всяка есен...

Чакаше ги цял куп работа. Кой до кого ще седи? Наложително ли е мисис Саймън Милисън да е далеч от мисис Уилям Макгриъри, защото не си говорят заради някаква стара вражда още от училищните им години? После възникна въпросът кого още да поканят, тъй като домакинята имаше привилегията да добави и неколцина допълнителни гости, освен членовете на дружеството.

— Ще се обадя на мисис Бест и мисис Кембъл — каза Анн.
Сюзън я погледна замислено.

— Те са новодошли, скъпа госпожо доктор — рече тя и това прозвуча така, все едно каза „Те са крокодили“.

— Ние с доктора навремето също бяхме новодошли, Сюзън.

— Да, ама чичото на доктора живееше тук от години. А сега никой нищо не знае за тези Бест и Кембъл. Но къщата си е ваша, скъпа госпожо доктор, пък и коя съм аз, че да възразявам срещу хората, които искате да поканите. Помня обаче една сбирка на дружеството у мисис Картър Флаг преди много години, когато мисис Флаг покани някаква непозната жена. А тя взе че дойде с памучна рокля, скъпа госпожо доктор... Каза, че според нея не си заслужавало да се гизди заради сбирка на дружеството! Е, поне с мисис Кембъл няма такава опасност. Тя се носи винаги много хубаво... Нищо че аз самата няма да сложа синя рокля на волани в църквата, както направи тя последната неделя.

Анн също не можеше да си представи Сюзън в синя рокля на волани, но се овладя и не се засмя.

— Според мен тази рокля чудесно подхождаше на сребристата коса на мисис Кембъл, Сюзън. Между другото, тя помоли за рецептата на твоя сос от цариградско грозде с билки. Казва, че го опитала на празника по случай прибирането на реколтата и го намира изключително вкусен.

— Е, така си е, скъпа госпожо доктор, не всеки може да направи сос от цариградско грозде с билки...

Повече не се спомена за синята рокля на волани. От тук нататък мисис Кембъл можеше да се появи и с костюм на туземец от Фиджи, без Сюзън да намери нещо осъдително в това.

Месецът вече преваляше, но есента все още пазеше спомен за отминалото лято и денят, когато се събра дружеството, много повече приличаше на юнски, отколкото на октомврийски. Присъстваха всички членове на дружеството, предвкусвайки обилната порция клюки и вкусната храна, с която се славеше „Ингълсайд“, а в добавка можеха да научат и някои модни новости, защото съпругата на доктора съвсем наскоро се върна от града.

Сюзън, успяла да запази спокойствие дори при мисълта за предстоящото кулинарно изпитание, крачеше наперено напред-назад и разполагаше дамите из дневната, отчитайки, че нито една от тях няма толкова хубава престилка като нейната, украсена с широка пет пръста дантела, започната още миналия ноември и плетена на една кука от

най-фина прежда. Само преди седмица Сюзън грабна първата награда на Изложението в Шарлоттаун за тази дантела. Двете с Ребека Дю се бяха уговорили да се срещнат там и превърнаха този ден в истинско събитие, а вечерта Сюзън се прибра у дома като най-гордата жена на остров Принц Едуард.

Макар лицето на Сюзън да беше като от мрамор, мислите препускаха в главата ѝ като табун диви жребци.

„Сесилия Рийз както винаги търси на какво да се присмее. Е, обзалагам се, че дори тя няма да открие кусур нито на масата, нито на храната тази вечер. Майра Мъррей в червено кадифе... Според мен е малко разточително за една сбирка на дружеството, но не отричам, че много ѝ отива. Поне не е басмена рокля. Агата Дрю... И очилата ѝ както обикновено са завързани с връвчица... Сара Тейлър... Това може и да е последното ѝ събиране с дружеството... Сърцето ѝ е много зле, докторът така каза, ама пък какъв дух има! Мисис Доналд Рийз... Слава на Бога, че не е домъкнала със себе си Мери Анна, но затова пък сигурно цяла вечер ще слушаме за нея. Джейн Бър от Горен Глен. Тя не е член на дружеството. Значи трябва да преброя лъжиците след вечеря. Всички от тяхното семейство са с много шавливи пръсти. Кендънс Крофърд... На нея гласът не ѝ се чува на такива срещи, но пък какво по-подходящо място от седянката на дружеството да си покажеш хубавите ръце и диамантения пръстен. Ема Полък, а фустата ѝ пак се подава изпод края на роклята, разбира се. Хубава жена, ама с вятърничав ум, каквито са и всички от семейството ѝ. Тили Макалистър, само посмей да окапеш покривката с желе, както направи на събирането у мисис Палмър. Е, Марта Кротърс, поне веднъж ще вкусиш прилична храна. Жалко, че не можеш да доведеш и мъжа си... Разправят, горкичкият бил принуден да преживява само с ядки или нещо такова. Мисис Елдър Бакстер... Разправят, че старият най-сетне успял да прогони Харолд Рийз от тяхната Мина. Харолд Рийз винаги е имал въже вместо гръбнак, а такъв страхопъзльо никога няма да спечели сърцето на достойна жена, както е казано в Светото писание. Е, поне събрахме хора най-малко за две седенки, че и отгоре, така че можем да хващаме иглите.“

Дамите от дружеството се разположиха на верандата и започнаха усилено да се трудят с ръце и езици. В кухнята Анн и Сюзън трескаво правеха последни приготовления за вечерята, а Уолтър, който този ден

не отиде на училище заради някакво леко възпаление на гърлото, седеше на стълбите на верандата, скрит от гостенките зад завесата на лозницата. Винаги му беше приятно да се заслушва в разговорите на възрастните. Така можеше да чуе толкова невероятни и тайнствени неща... А после да обмисли чутото на спокойствие и да си доизмисли някоя драма... В тези разговори се отразяваха светлините и сенките, трагедиите и комедиите, радостите и скърбите на всяка от фамилиите в „Четири вятъра“.

От всички присъстващи жени Уолтър харесваше най-много мисис Майра Мърей с нейния пърхащ заразителен смях и веселите тънки бръчици около очите. Тя беше способна да превърне дори най-простата история във вълнуваща и жива драма; освен това се радваше на живота където и да отиде, каквото и да преживее, пък и изглеждаше толкова гиздава в това черешовочервено кадифе, с меките вълни на черната си коса и рубинените обеци като капки кръв на ушите.

Виж, тънката като карфица мисис Том Чъб никак не му се нравеше... Сигурно защото веднъж я чу да го нарича „хилаво и болнаво дете“. Според него мисис Алън Милгрейв приличаше на добре охранена сива квачка, а за мисис Грант Клоу нямаше друго подходящо определение освен буре на два крака. Младата мисис Дейвид Ренсъм изглеждаше много красива с тази боядисана в цвета на карамел коса... „Твърде хубава за една ферма“, както каза Сюзън, когато Дейви се ожени за нея. Младата булка мисис Мортън Макдугъл приличаше на заспало бяло кутре. Едит Бейли, модистката на Глен Сейнт Мери, съвсем не отговаряше на представите му за „стара мома“ с тези нейни сребристи къдри и игриви черни очи. Той много харесваше мисис Мийд, най-възрастната тук, заради нейните гальовни и търпеливи очи, която слушаше много повече, отколкото говореше; и категорично не одобряваше Сесилия Рийз с тоя неин лукав и присмехулен поглед, сякаш постоянно се надсмиваше над околните.

Дамите от дружеството все още не се бяха разговорили истински... Засега обсъждаха единствено времето и дали е редно да се идва на седянка с ветрила и диаманти, затова Уолтър можеше да потъне в мисли за красотата на залязващия ден, за голямата ливада с тези великолепни дървета и за света, сякаш притиснат в златните прегръдки на някое гигантско същество. Пъстрите есенни листа бавно кръжаха над земята, но доблестните ружи все още се перчеха на фона

на тухлената стена, а клоните на тополите се вплитаха с трепетликите покрай пътеката към обора. Уолтър толкова се увлече от красотата около себе си, че когато отново се заслуша в разговора на дамите, към които го върна една забележка на мисис Саймън Милисън, той вече доста беше напреднал.

— Това семейство се прослави със скандалните си погребения. Може ли някоя от вас, присъствала на погребението на Питър Кърк, да го забрави до края на живота си?

Уолтър наостри уши. Разговорът вземаше много любопитен обрат. Но за негово огромно разочарование мисис Саймън не се впусна в подробности какво точно е станало на погребението. Изглежда, всички освен него са присъствали или поне знаят тази историята.

(Но защо ли всички толкова се сконфузиха, когато стана дума за това погребение?)

— Не може да има съмнение, че всичко, което Клара Уилсън каза за Питър, е било самата истина, но той е в гроба, бедният човечец, затова нека оставим душата му да почива в мир — фарисейски заключи мисис Том Чъб, сякаш някой беше предложил да го изровят от гроба.

— Мери Анна винаги приказва толкова умно — рече мисис Рийз. — Знаете ли какво каза оня ден, тъкмо когато поемахме за погребението на Маргарет Холистър — мамо, вика, дали ще има сладолед на погребението?

Няколко от жените си размениха скришом весели погледи. Повечето обаче не обърнаха внимание на нейните думи. Това наистина беше единственото спасение, щом тя отново и отново, сезон след сезон, се опиташе да завърти разговора все около дъщеря си Мери Анна. И стига някой да я окуражи дори с най-незначителен жест, тя сякаш пощуряваше. А „Знаете ли какво каза Мери Анна?“ вече се превърна в най-често употребяваната фраза в Глен Сейнт Мери.

— Та като стана дума за погребения — продължи Сесилия Рийз, — навремето имаше едно много чудато в Моубри Нароуз, още докато бях момиче. Стантън Лейн замина някъде на запад и по едно време тръгна слух, че бил умрял. Роднините му направиха всичко възможно да върнат тялото му обратно и накрая то пристигна, но погребалният агент Уолъс Макалистър ги посъветва да не отварят ковчега. Тъкмо започваше опелото, когато — не щеш ли — ето ти насреща самият

Стантън Лейн, жив и здрав както винаги. Така и не се разбра чие тяло лежи в ковчега.

— И какво направиха с него? — попита Агата Дрю.

— О, просто го заровиха. Уолъс каза, че това не може да се отложи или отмени. Ама на това не му викам аз нормално погребение, щом всички бяха толкова щастливи заради завръщането на Стантън. По този случай мистър Доусън промени последния химн от „Утешете се, деца на Христа“ на „Понякога неочаквано пада светлина“, но повечето хора си мислеха, че би било по-добре просто да си тръгне.

— Знаете ли какво ми каза Мери Анна онзи ден? Рече — мамо, дали пасторите знаят всичко.

— Мистър Доусън винаги губеше ума и дума в критични моменти — подхвана Джейн Бър. — По онова време Горен Глен беше в неговата енория и си спомням, че една неделя той разпусна паството, а после се сети, че не е събрал волните пожертвования. И знаете ли какво направи — грабна дискоса и хукна с него подир хората из двора. Вярвате ли — допълни Джейн, — че тогава миряните бяха толкова щедри, колкото не са били никога преди или след това. Не им беше удобно да отказват на свещеник. Но това едва ли му прави чест.

— Ако имам нещо против мистър Доусън — подхвана мис Корнелия, — това са безбожно протяжните му молитви по време на погребение. Толкова губи мярката понякога, че опечалените започват да завиждат на трупа. Но веднъж надмина дори себе си — случи се на погребението на Лети Грант. Забелязах, че майка му ще припадне всеки миг, затова го смушках и му казах, че вече се е молил достатъчно дълго.

— Той погребя бедния ми Джарвис — обади се мисис Джордж Кар и сълзите се затъркаляха по бузите ѝ. Тя винаги плачеше, когато станеше дума за покойния ѝ съпруг, макар той да бе под земята вече цели двайсет години.

— Брат му също е пастор — продължи Кристин Марш. — Служеше в Глен Сейнт Мери, когато бях момиче. Една вечер изнасяхме концерт в салона и той седеше на трибуната, защото беше един от ораторите. Същият нервак е като брат си и през цялото време се люлееше на стола, като го накланяше все по-назад и по-назад. По едно време се прекатури през ръба на подиума и изчезна заедно със стола в саксиите с домашни цветя, които бяхме подредили за украса

наоколо. Единственото, което остана да се вижда, беше единият му крак, щръкнал нагоре във въздуха. Оттогава някак не мога да приема сериозно проповедите му. Стъпалото му беше толкова голямо!

— Погребението на Лейн може и да е разочаровало мнозина — върна се на предишната тема Ема Полък, — но със сигурност е било по-добро от това изобщо да няма погребение. Помните ли оная кромуелска неразбория?

Думите ѝ предизвикаха всеобщо хихикане.

— Нека и ние чуем тази история — каза мисис Кембъл. — Както знаете, мисис Полък, аз съм нова по тези места и не познавам добре тукашните семейни саги.

Ема не знаеше какво е сага, но затова пък много обичаше да разказва разни истории.

— Абнър Кромуел живееше близо до Лоубридж в най-голямата ферма в нашата околия и по онова време беше член на местния парламент — голяма клечка при торите^[1]. Познаваше лично всеки по-влиятелен човек на острова. Беше женен за Джулия Флаг, чиято майка пък е по баща Рийз, а баба ѝ — Клоу, така че покрай нея имаше връзка с почти всички фамилии в „Четириите вятъра“. Един ден в „Дейли Ентърпрайс“ излезе съобщение — така и така, мистър Абнър Кромуел почина внезапно в Лоубридж и погребението ще е в два часа на следващия ден. Така се случило, че самият Абнър Кромуел пропуснал да го прочете, а по онова време още нямаше телефон във всяка къща. На следващата сутрин Абнър заминал за Кингспорт за конгреса на либералите. Към два часа хората взели да се събират и всеки бързал да дойде по-рано, за да седне на хубаво място, защото се предполагало, че на погребението на този изтъкнат човек ще се събере голяма тълпа. И наистина се събрала, повярвайте ми. Шосетата били задръстени от двуколки и каруци на мили околоръст, а хората все прииждали ли, прииждали чак до три часа. Мисис Абнър едва не полудяла, докато ги убеждавала, че мъжът ѝ си е жив и здрав. Някои отначало изобщо не ѝ повярвали... Тя през сълзи ми призна, че дори я подозирали в намерение да офейка с трупа. Но даже когато повярвали, че не е мъртъв, се държали така, сякаш вече го няма. И на всичкото отгоре утъпкали тревата по поляната пред къщата и цветните лехи, с които тя толкова се гордееше. От всички краища запристигали далечни роднини, които се надявали да получат вечеря и легло след

погребението, а тя почти не била готвила... Джули никога не е била особено предвидлива, между нас казано. Когато Абнър се прибрал след два дни, я заварил в леглото с нервна криза. Трябваша й месеци, за да се съвземе от преживяното. Не хапна нищо цели шест седмици... Е, почти нищо. После разправяха дето казала, че дори да е имало погребение, не би се чувствала по-разстроена и изтощена. Но на мен не ми се вярва точно това да са били думите й.

— Не можеш да си сигурна и в обратното — каза мисис Уилям Макгриъри. — Хората понякога казват толкова ужасни неща. Истината излиза наяве винаги когато са разтревожени или притеснени от нещо. Кларис, сестрата на Джули, се върна в хора и пя още първата неделя, след като погребаша мъжа й.

— Дори погребението на съпруга й не може да угнети и обезкуражи Кларис за дълго — допълни Агата Дрю. — Тя изобщо не е солидна личност — все пее и танцува.

— И аз някога пеех и танцувах... на брега, когато няма никой наоколо — отчетливо произнесе Майра Мърей.

— Да, ама оттогава си поумняла и си станала улегнала жена — отвърна Агата.

— Напротив, много по-глупава и безразсъдна съм — отново натърти Майра Мърей. — Твърде глупава, за да танцувам на плажа.

— Отначало всички мислеха, че съобщението е било някаква шега — подхвана отново Ема, която за нищо на света не би оставила тази история недовършена. — Абнър беше загубил изборите само преди няколко дни. Накрая обаче се разбра, че се отнасяло до някой си Еймаса Кромвел, който живеел далеч в горите отвъд Лоубридж и нямал никаква роднинска връзка с Абнър. Той вече наистина умрял. Но мина доста време преди хората да забравят разочарованието от несъстоялото се погребение, ако изобщо са го забравили.

— Е, наистина не е малко главоболие да изминеш целия този път и при това да пристигнеш навреме, а да разбереш, че всичко е било напразно — отбранително рече мисис Том Чъб.

— Като отворихме дума за Абнър, помните ли какъв некролог написа брат му Джон за жена си? — попита мисис Алън Милгрейв. — Той започваше така: „Господ, по причини известни само Нему, благоволи да прибере при себе Си моята красива съпруга и да остави

жива грозната жена на братовчед ми Уилям“. Мога ли да забравя какъв шум се вдигна тогава!

— Как е възможно изобщо да се отпечата подобно нещо? — попита мисис Бест.

— Че какво толкова — по онова време той беше уредник на „Дейли Ентърпрайс“. И наистина боготвореше жена си... Берта Морис се казваше тя... А мразеше мисис Уилям Кромюел, защото била против сватбата му с Берта. Смятала, че Берта е твърде вятърничава и лекомислена.

— Затова пък беше кипра и красива — каза Елизабет Кърк.

— Най-хубавото същество, което съм виждала в живота си — съгласи се мисис Милгрейв. — Всички от семейство Морис бяха красиви. Ама пък вятърничави, вятърничави — като морски бриз. Никой така и не разбра как тя толкова дълго се удържа на един акъл, че да се омъжи за Джон. Казват, че заслугата е на майка ѝ. Берта беше влюбена във Фред Рийз, но на него му се носеше славата на голям любовник. По-добре пиле в ръката, отколкото две в гората, рекла тогава на дъщеря си мисис Морис.

— Цял живот слушам тази поговорка — обади се Майра Мърей, — но още се чудя дали в нея има нещо вярно. Птиците в гората поне пеят, а тази в ръката — не.

На това никой не намери какво да отговори, но мисис Том Чъб все пак успя да се хване за нещо.

— Все гледаш да се присмееш и подиграеш, Майра.

— А знаете ли какво ми каза Мери Анна онзи ден? — тържествуващо заяви мисис Доналд. — Мамо, вика, какво ще правя, ако никой не ми предложи да се омъжа за него?

— На това ние, старите моми, можем да отговорим, нали така? — смигна на Едит Бейли Сесилия Рийз. Сесилия никак не харесваше Едит, защото още беше хубава и имаше шанс да се омъжи.

— Гертруда Кромюел наистина си беше грозна — каза мисис Грант Клоу. — Имаше плоска фигура като дъска. Ама пък иначе беше голяма въртокъщница. Переше завесите всеки месец, а Берта я ги преплакне веднъж годишно, я — не. А капците на прозорците ѝ постоянно висяха откачени от пантите. Гертруда казваше, че тръпки я побиват всеки път, когато мине покрай къщата на Джон Кромюел. Но въпреки това Джон Кромюел боготвореше Берта, а Уилям я караше

криво-ляво с Гертруда. Мъжете са наистина много странни същества. Разправят, че Уилям се успал в деня на венчавката и толкова бързал, та накрая пристигнал в църквата със старите обувки и два различни чорапа.

— И пак се е справил по-добре от Оливър Рандъм, който забравил да си ушие сватбен костюм, а празничните му дрехи били просто ужасни — изкиска се мисис Джордж Кар. — Даже имали кръпки, представете си! Затова заел от брат си най-хубавия му костюм за сватбата, който бил съвсем приличен, само дето му стягал тук-там.

— Да, ама Уилям и Гертруда все пак се ожениха — поде мисис Саймън, — а нейната сестра Каролина така и не успя. Двамата с Рони Дрю се скараха кой точно свещеник да ги венчае и така и не стигнаха до църквата. Рони беше толкова бесен, че взе за жена Една Стоун още преди да си върне здравия разум. Каролина отиде на сватбата и през цялото време стоя с вдигната глава, ама лицето ѝ беше като на мъртвец.

— Да, ама поне после не приказваше насам и натам — каза Сара Тейлър. — За разлика от Филипа Аби. Когато Джим Моубри я заряза и взе друга, тя отиде на сватбата му и наговори на висок глас ужасни неща по време на самата церемония. Те, разбира се, всички бяха англиканци — заключи Сара Тейлър, сякаш това обясняваше всички странни постъпки.

— Вярно ли, че стигнала дотам, та като ходи на гости, да се кичи с всички бижута, които Джим ѝ подарил, докато били сгодени — попита Целия Рийз.

— Не е вярно! Просто не разбирам откъде се взимат тия слухове. Човек започва да си мисли, че някои хора си нямат друга работа, освен да разпространяват клюки! Смея да твърдя, че Джим Моубри се оправя, откак заряза Филипа. Благодарение на жена си той стана стабилен и уравновесен човек... Е, вярно, че се държеше доста разюздано в нейно отсъствие.

— Един-единствен път видях Джим Моубри — в нощта, когато майските бръмбари едва не подлудиха богомолците на годишната служба в Лоубридж — обади се Кристин Крофърд. — А каквото не направиха майските бръмбари, Джим Моубри го довърши. Беше задушна нощ и всички прозорци стояха широко отворени. Майските бръмбари налетяха вътре със стотици и започнаха да се блъскат

слепешката във всичко по пътя си. На следващата сутрин на балкона на хора намериха осемдесет и седем мъртви буболечки. Някои от жените изпаднаха в истерия, когато гадините взеха да прелитат твърде близо покрай лицата им. Помня, че жената на новия пастор носеше голяма дантелена шапка с пера...

— Всички смятаха, че се облича твърде модно и даже екстравагантно за пасторска съпруга — вметна мисис Елдер Бакстер. — „Гледай сега как ще смажа тоя бръмбар върху шапката на пасторската жена“, чух да шепне Джим Моубри. Седеше точно зад нея. Той се протегна напред и замахна, но не улучи буболечката. Затова пък перна шапката и тя отхвъркна над пътеката чак до олтара. Джим побесня от яд, а когато пасторът видя как шапката на жена му се носи във въздуха, загуби нишката на мисълта си, не можа да се сети докъде е стигнал със службата и отчаян се отказа. Хорът изпя последния химн, като през цялото време се отбраняваше от майските бръмбари. Джим стана и донесе обратно шапката. Очакваше най-малкото тя да го нахока, защото ѝ се носеше славата на окумуш жена, но тя само си взе обратно красивата жълта шапка и му се усмихна. „Ако не бяхте направили това, каза му, Питър щеше да кара така поне още двайсет минути, а през това време щяхме окончателно да полудеем.“ Вярно, че направи добре, дето не го скастри пред всички, ама точно това ли трябваше да каже по адрес на мъжа си пред толкова много хора.

— Ти сигурно си спомняш как се роди тя — каза Марта Кротърс.

— Защо, как?

— Тя е Беси Талбът от западния край. Една нощ къщата на баща ѝ се подпали и по време на цялата тая суматоха се роди Беси — в градината, направо под звездите.

— Колко романтично — каза Майра Мърей.

— Романтично ли! Аз бих го нарекла по-скоро достойно за уважение.

— Но представете си само да си роден под звездите — повтори Майра замечтано. — В такъв случай тя с пълно право може да се нарече дете на звездите — ярка, красива, смела, блестяща, с искрици в погледа...

— Точно такава беше — продължи Марта, — независимо дали за това имаха заслуга звездите, или не. Никак не ѝ беше лесно в Лоубридж, където мислеха, че жената на пастора трябва да е като

сушена на комин. Един от старейшините я сварил да танцува около люлката на сина си и ѝ казал много-много да не се радва на детето, докато не се увери, че е здраво.

— Та като говорим за бебета, знаете ли какво ми каза Мери Анна онзи ден. Мамо, вика, кралиците имат ли бебета?

— Това трябва да е бил Александър Уилсън — продължи, сякаш нищо не е било, мисис Алън. — По рождение си е кисел и раздражителен. Даже не позволяваше на семейството си думичка да обелят, докато са на масата. Така съм чувала... Пък за смях да не говорим — никой никога не се е засмивал в неговата къща.

— Само си помислете — къща, където никой не се смее — възкликна Майра. — Защо така — да не би смехът да е светотатство?

— Случвало се е Александър да не продума на жена си три дни подред — продължаваше мисис Алън. — Ама това ѝ идваше като истинско облекчение — добави тя.

— За Александър Уилсън поне може да се каже, че беше почтен търговец — хладно рече мисис Грант Клоу. Въпросният Александър ѝ се падаше четвърти братовчед, а Уилсънови държаха един за друг. — Той ѝ остави четиридесет хиляди долара, когато умря.

— Колко жалко, че е трябвало да ги остави — хапливо отвърна Сесилия Рийз.

— Брат му Джефри не остави и цент след смъртта си — продължи мисис Клоу. — Трябва да призная, че беше нехранимайкото в семейството. Господ ми е свидетел, той достатъчно се посмя през живота си. И харчеше всичко припечелено... Сядаше на маса с всеки срещнат и си отиде без пукната пара. И какво взе от тоя живот, като само се смееше и надигаше чашата, кажете ми вие?

— Едва ли е било много — отвърна Майра, — но само си помислете колко е оставил. Той винаги е давал — веселие, съчувствие, приятелство, даже пари. Поне е бил богат на приятели... А Александър не е имал нито един другар през живота си.

— Да, ама не приятелите погребяха Джеф — измърмори мисис Алън. — Пак Александър трябваше да го направи... При това му сложи наистина хубав надгробен камък. Сто долара му струваше.

— Но когато Джеф го помоли за заем от сто долара да си плати операцията, която можеше да му спаси живота, Александър отказа, нали? — натърти Целия Дрю.

— Хайде, стига вече — разговорът взе да става твърде нелицеприятен и недружелюбен — прекъсна ги мисис Кар. — Знаем, че житейският път не е отрупан с цветя, а всеки си има кусури и прави грешки.

— Днес Лем Андерсън се жени за Дороти Кларк — каза мисис Милисън с надеждата да разведри атмосферата. — А не е минала и година, откакто се закле, че ще си пръсне мозъка, ако Джейн Елиът не се омъжи за него.

— Младите мъже понякога са склонни да приказват доста необмислено — подхвана темата мисис Чъб. — Май доста бързо стигнаха дотук... Няма и три седмици, откак се разчу, че са сгодени. Говорих с майка му миналия вторник и тя нищо не спомена за сватба. Не знам дали си струва да общувам с жена, която се държи като сфинкс.

— Аз съм много изненадана, че Дороти Кларк е склонила да се омъжи за него — каза Агата Дрю. — Едва миналата пролет бях готова да се закълна, че тя и Франк Клоу ще се вземат.

— Аз пък чух Дороти да казва, че Франк е най-добрата партия.

— Ада Кларк още ли е годеница? — попита Ема Полък.

— Не, не точно годеница — отвърна мисис Милисън. — По-скоро се надява скоро да стане. Уверена съм обаче, че рано или късно ще му сложи юздите. На такива момичета просто отръки им идва да си хващат съпрузи. Сестра й Паулина взе най-добрия фермер около пристанището.

— Паулина е хубава, но в главата ѝ винаги е пълно с глупави прищевки и хрумвания — каза мисис Милгрейв. — Често си мисля, че няма никаква надежда да поумнее.

— Напротив, мисля, че съвсем не е безнадеждно — обади се Майра Мърей. — Един ден тя ще има деца и те ще я дарят с мъдрост... както е станало с всяка една от нас.

— Къде ще живеят Лем и Дороти? — попита мисис Мийд.

— О, Лем купи ферма в Горен Глен — старата ферма на Кери, ако я знаете, където бедната мисис Роджър Кери уби мъжа си.

— Уби мъжа си ли?!

— О, не твърдя, че той не си го заслужи, но все пак по всеобщо мнение тя отиде твърде далеч. Отрови го, като му сипа хербицид в

чая... А дали не беше в супата? Всички знаеха какво става, но си остана скрито-покрито. Моля те, подай ми макарата, Сесилия.

— Нима искате да кажете, мисис Милисън, че срещу нея нито е водено следствие, нито са я съдили, нито е била наказвана някак? — ахна мисис Кембъл.

— Ами според мен никой не би искал да причини такава неприятност на съседите си. Семейство Кери поддържаха добри отношения с всички наоколо. Пък и тя наистина беше доведена до отчаяние. Разбира се, никой не одобрява убийството по принцип, но ако има човек, който напълно да си го е заслужил, то това е Роджър Кери. После тя отиде в Щатите и там отново се омъжи. Сега и тя е мъртва вече от години. Вторият ѝ съпруг я надживя. Всичко това се случи, когато бях момиче. Оттогава казват, че призракът на Роджър Кери броди.

— В днешното просветно време никой не вярва на призраци — намеси се мисис Бакстър.

— Че защо да не вярваме в призраци — попита Тили Макалистър. — Призраците са нещо много любопитно. Познавах един човек, преследван от призрак, който постоянно му се присмиваше... С една такава презрителна усмивка. Това така го вбесяваше. Ножиците, ако обичаш, мисис Макдугъл.

Трябваше на два пъти да поискат ножиците от младата булка и накрая тя ги подаде, изчервена като домати. Още не беше свикнала да я наричат мисис Макдугъл.

— Старата къща на Труъкс години наред беше обитавана от призраци... Навсякъде се чуваха удари, хлопане и почукване... Изключително загадъчни обстоятелства — каза Кристин Марш.

— Но затова пък всички от семейство Труъкс имаха голям кураж — обади се мисис Бакстер.

— Разбира се, щом като не вярваш в призраци, няма и да те е страх от тях — вметна намусено мисис Макалистър. — Обаче сестра ми работеше в една къща в Нова Скотия, в която навсякъде се чуваше кискане, кикотене и приглушен смях.

— Трябва да е бил някой много весел призрак — каза Майра. — Не бих имала нищо против някой такъв.

— За щастие това се оказаха бухали — натърти непоправимият скептик мисис Бакстер.

— Моята майка видя ангели да кръжат над смъртното ѝ ложе — победоносно заяви Агата Дрю.

— Ангелите не са призраци — отвърна мисис Бакстер.

— Та като говорим за майките, как е чичо ти Паркър, Тили? — прекъсна ги мисис Чъб.

— Понякога е много зле. Вече не знаем какво още ни чака. Държи постоянно всички ни нащрек... За зимните дрехи имам предвид. Но оня ден, като го обсъждахме, казах на сестра си, че все пак ще е по-добре да ги направим черни. После вече, викам ѝ, да става каквото ще.

— Знаете ли какво ми каза Мери Анна онзи ден? Мамо, вика, вече няма да моля Господ да направи косата ми къдрава. Цяла седмица отправям молитви към него за това и той даже пръста не си помръдна.

— Аз Го молих за едно нещо цели двайсет години — горчиво се обади мисис Брус Дънкан, която до този момент не беше обелила нито дума и не вдигаше очи от ръкоделието си. Всички забелязаха колко красива е работата ѝ — може би защото не се разсейваше с клюки и всеки бод си беше на мястото.

Над седянката внезапно се възцари дълбока тишина — всички се досещаха за какво се е молила тя, но това не беше подходяща за обсъждане тема на такова събиране. А и мисис Дънкан не проговори повече.

— Вярно ли, че Мей Флаг и Били Картър са скъсали и той излиза с някаква Макдъглас, която живее от другата страна на пристанището? — попита Марта Кротърс след известно мълчание.

— Да, но никой не знае какво точно се е случило.

— Разправят... Боже, какви дребни неща понякога разделят годениците — каза Кандис Крофърд. — Ето вземете например Дик Прат и Лилиан Макалистър. На един пикник той тъкмо се канеше да ѝ поиска ръката, когато ѝ потече кръв от носа. Той изтича до ручейчето и срещнал там някакво непознато момиче, което му отстъпило носната си кърпичка. Така се влюби в нея, че само след две седмици двамата се ожениха.

— А чухте ли какво се случило на Големия Джим Макалистър миналата събота в магазина на Милт Купър долу на пристанището? — попита мисис Саймън, решена да смени темата с нещо по-весело от призраци и раздялата на годеници. — През лятото той бил свикнал все

да сядна на печката. Да, ама в събота нали беше студено и Милт запалил огън вътре. А когато бедният Голям Джим се настанил отгоре й... Така де, изгори си...

Мисис Саймън не каза какво точно си е изгорил, но недвусмислено потупа една определена част от физиката си.

— Задника си изгори — мрачно се обади Уолтър, провирайки глава през завесата от листа. Той съвсем искрено си помисли, че мисис Саймън не може да си спомни нужната дума.

Събраните на верандата жени сякаш онемяха. Нима Уолтър Блайт е бил тук през цялото време?! И всяка от тях започна трескаво да си припомня какво точно е говорила и дали сред историите не е имало някоя скандално неподходяща за ушите на едно дете. Вярно казваха, че мисис д-р Блайт изобщо не се интересува какво чуват нейните деца. Но преди още скованите им езици да се раздвижат отново, Анн излезе на верандата и ги покани на вечеря.

— Само още десет минутки, мисис Блайт. Тогава всички заедно ще привършим с шиенето — каза Елизабет Кърк.

Не след дълго всички приключиха с изработването на юргана, разгънаха го, огледаха го внимателно и се похвалиха взаимно за добре свършената работа.

— Чудя се кой ли ще спи под тая завивка — каза Майра Мърей.

— Може би някоя майка ще прегърне първата си рожба под нея — каза Анн.

— Или пък дребни дечица ще се гушат отдолу в студените степни нощи — внезапно рече мис Корнелия.

— А може и някое старческо ревматично тяло да потърси топлина в нея — каза мисис Мийд.

— Надявам се поне никой да не умира отдолу — тъжно се обади мисис Бакстер.

— Знаете ли какво ми каза Мери Анна, преди да дойда тук? — надвика глъчката мисис Доналд, докато влизаха в трапезарията. — Мамо, вика ми, не забравяй, че трябва да си изядеш всичко в чинията.

След това всички насядаха около трапезата и ядоха и пиха за прослава на Господа, защото на душите им беше леко от добре свършената работа, пък и сърцата им бяха добри.

Късно след вечеря се разотидоха по домовете си. Джейн Бър и мисис Саймън Милисън трябваше да вървят чак до селото.

— Трябва да запомня най-подробно подредбата на масата, за да я опиша после на мама — замислено рече Джейн, която даже не подозираше, че в момента Сюън брои лъжиците. — Тя не излиза, откакто е на легло, но обича да е в крак с новостите. А описанието на тази маса наистина ще ѝ достави наслада.

— Вярно, приличаше на ония снимки по списанията — съгласи се с въздишка мисис Саймън. — Умея не по-зле от всеки друг да приготвя вечеря, ако мога така да кажа, но не е по силите ми да украся масата с такъв престижен стил. Виж, бих натупала по дупето този малък Уолтър с голямо удоволствие. Каква лоша услуга ми направи това дете!

— Предполагам, че сега „Ингълсайд“ е осеян с погубени завинаги репутации — каза докторът по-късно същата вечер.

— Не излязох да шия с останалите и не чух нито една клюка — отвърна Анн.

— Ти винаги така постъпваш, мила — каза мис Корнелия, докато помагаше на Сюън да завържат юргана на вързоп. — Когато обаче дойдеш, те не си позволяват никакви волности. Смятат, че не би одобрила да се разпространяват клюки.

— Зависи за какво става дума — каза Анн.

— Честно казано, днес никой не изтърва нещо наистина ужасно. Повечето от хората, за които стана дума, отдавна вече са в гроба... Или поне би било редно да са там — успокои я мис Корнелия, припомняйки си с усмивка историята за Абнър Кромюел и неговото провалено погребение. — Само дете мисис Милисън отново ненужно припомни оная стара и страховита случка с убийството, която се носи за Мадж Кери и нейния съпруг. Не откриха абсолютно никакви улики, че наистина Мадж го е сторила... Само дете котката умря, като яде от оная нейна супа. Ама животинчето боледуваше от седмица преди това. Мен ако питате, Роджър Кери умря от апендикс, макар че по онова време още никой не знаеше какво е това апендикс.

— Аз пък си мисля, че е много жалко, дете после научиха какво е това — каза Сюън. — Слава богу, лъжиците са непокътнати, скъпа госпожо доктор, и на новата покривка няма нито едно петънце.

— Е, време е и аз да си ходя — каза мис Корнелия. — Другата седмица, когато Маршал заколи прасето, ще ти пратя от ребрата.

Уолтър пак седеше на стъпалата към верандата и рееше замечтан поглед. Мракът вече беше покрил всичко.

— Скъпи — извика го майка му, която беше излязла на верандата, — не бива да оставаш повече тук. Застудява вече. Нали помниш, че трябва да си пазиш гърлото?

Думите ѝ развалиха в миг цялата магия и вълшебното сияние внезапно изчезна. Ливадата все още изглеждаше много красива на лунна светлина, но вече не беше оная страна на чудесата от мечтите му. Уолтър се изправи.

— Мамо, ще ми разкажеш ли какво се случи на погребението на Питър Кърк?

Анн се замисли за миг... После вдигна рамене.

— Не сега, скъпи. Може би... някой друг път.

[1] Тори — партия на крайните консерватори. — Бел.прев. ↑

Анн най-сетне сама в стаята си... Гилбърт отново го бяха повикали при болен. Тя поседна край прозореца за няколко минути, за да се потопи в магията на нежната нощ и да се наслади на тайнственото очарование на стаята под лунната светлина. „Кой каквото ще да казва — помисли си Анн, — но има нещо наистина мистериозно в една огряна от луната стая. Тя сякаш напълно се променя и вече не е така дружелюбна, толкова... човешка. Така изглежда някак чужда, надменна, затворена в себе си. И сякаш те приема като натрапник в лоното си.“

Беше малко изморена след този труден и напрегнат ден, затова пък сега цареше толкова възвишено спокойствие... Децата спяха и „Ингълсайд“ лека-полека заживяваше в обичайния си ритъм. Къщата тънеше в мълчание, само от кухнята се разнасяше едва доловимо равномерно потупване — Сюзън месеше хляб.

През отворения прозорец нахлуваха звуците на нощта. Анн познаваше и обичаше всеки от тях. В неподвижния въздух откъм пристанището долетя гърлен смях. Някой пееше долу в Глен Сейнт Мери и тази песен сякаш ѝ припомни някаква отдавна забравена мелодия. Лунната пътека се разстиляше над водата, но „Ингълсайд“ тънеше в сянка. Дърветата нашепваха „мрачни тайни от миналото“ и някакъв бухал се обаждаше откъм Долината на дъгата.

„Щастливо лято беше това“, помисли си Анн. Сетне си припомни с тиха болка нещо, чуто от леля Кити Шотландката: „Такова лято няма да се повтори“.

Вече никога нямаше да е същото. Ще дойде друго лято... Но децата ще са по-големи, а Рила ще тръгне на училище... „А аз вече няма да имам бебче, за което да се грижа“, помисли си Анн с тъга. Джем навърши дванайсет и вече се говореше за „приемни“... Джем, който до вчера беше нейното мъничко бебче в Дома на мечтите. Уолтър се беше източил на височина, а тази сутрин тя чу Нан да подкача Ди за някакво момче в училище; Ди пламна като ружа и тръсна

червенокосата си глава. Е, това е животът. Веселие и болка... страх и надежда... и вечна промяна. Постоянна промяна! Само това беше неизменно. Затова човек трябва да се раздели с миналото и да приема новото с цялото си сърце, да се научи да го харесва, а после да се раздели и с него. Пролетта, прекрасна сама по себе си, трябва да доведе лятото, а лятото — да отстъпи пред есента. Раждане... Сватба... Смърт...

Анн изведнъж си спомни, че Уолтър я помоли да му разкаже какво се е случило на погребението на Питър Кърк. Не беше се сещала за него години наред, но въпреки това ясно помнеше всичко. Сигурно и никой от присъстващите тогава няма да забрави този ден. Сега, докато седеше на обляния в лунна светлина перваз, тя отново си припомни отминалите събития.

Случи се през ноември — първият им ноември в „Ингълсайд“. Циганското лято шестваше наоколо вече цяла седмица. Семейство Кърк живееха в Моубри Нароуз, но опелото се отслужи в църквата на Глен Сейнт Мери, пък и Гилбърт беше личен лекар на фамилията. Затова двамата с Анн отидоха на погребението.

Много добре си спомняше, че беше мек и тих ден, огрян от перленосива светлина. Заобикаляше ги моравокафявият ноемврийски пейзаж със слънчеви петна по високите места и полегата светлина, която си пробиваше път през облаците. Къщата на Кърк се намиреше толкова близо до брега, че соленият дъх на морето се усещаше през клоните на мрачните ели, които се издигаха зад нея. Беше голям благоденстващ дом, но колчем го видеше, Анн все си мислеше, че фронтонът на фасадата прилича на дълго и изпито злобно лице.

Анн се поспря да размени няколко думи с малката групичка жени, застанали покрай тясната цветна леха. Всички бяха отрудени души, в чийто живот погребенията идваха като едно от малкото разнообразия.

— Забравих си носната кърпичка — жално каза мисис Браян Блейк. — Какво ще правя сега, като ми потекат сълзите?

— Че защо ти е да плачеш? — безцеремонно я попита зълва й Камила Блейк. Камила никак не обичаше жени, дето сълзите им са на върха на носа. — Питър Кърк нито ти е роднина, нито пък някога си го харесвала.

— Мисля, че на погребение е редно да се плаче — остро ѝ отвърна мисис Блейк. — Така изразяваш чувствата си, когато някой съсед поеме към своя последен дом.

— Ако на погребението на Питър плачат само онези, които са го харесвали приживе, значи няма да се проляят много сълзи — сухо вметна мисис Къртис Род. — Това е голата истина и няма защо да я потуляваме. Той си беше лицемерен стар мошеник и аз това го знам най-добре сред вас. Но кой минава сега през малката портичка в оградата? Не... Само не ми казвайте, че това е Клара Уилсън.

— Напротив, тя е — невярващо прошепна мисис Браян.

— Нали знаете, че след смъртта на първата жена на Питър тя се зарече да не престъпи прага на тази къща, освен за неговото погребение и явно си държи на думата — каза Камила Блейк. — Клара е сестра на първата жена на Питър — обясни тя после на Анн, наблюдаваща с недоумение Клара Уилсън, която мина покрай тях, сякаш не съществуваха, а тъмните ѝ като топаз очи гледаха право напред.

Беше висока жена с тъмни вежди, черна коса и трагичен израз на лицето. Носеше една от онези нелепи шапчици, които все още можеха да се видят единствено по главите на възрастните жени — с пера, мъниста и къса воалетка. Тя не погледна никого, не заговори нито един от присъстващите, а само прошемоля в тревата с дългата си тафтена пола и се изкачи по стълбите към верандата.

— Точно до вратата стои Джед Клинтън и тъкмо си слага физиономията за погребения — саркастично отбеляза Камила. — Изглежда е решил, че е време да влизаме. Вечно се хвали, че на неговите погребения всичко минава като по вода. Никога няма да прости на Уини Клоу, че припадна точно преди неговото слово. Но оттогава нищо подобно не се е случвало. Е, както гледам, тук никой няма намерение да припада. Оливия не е от тия, дето лесно губят съзнание.

— Джед Клинтън, собственикът на погребалното бюро в Лоубридж ли? — попита мисис Рийз. — Че защо не са наели човек от Глен Сейнт Мери?

— И кой да е той — Картър Флаг ли? Нали двамата с Питър цял живот бяха като куче и котка. Картър беше хвърлил око на Ейми Уилсън, не помниш ли?

— Доста мъже я искаха нея — каза Камила. — Беше много красиво момиче, с медночервена коса и очи черни като мастило... Макар повечето хората да смятаха Клара за най-голямата хубавица. Странно, че така и не се омъжи. А, ето го и пасторът най-сетне... С него е и преподобният мистър Оуен от Лоубридж. Че как иначе — нали е братовчед на Оливия. Но освен това слага много „О“-та в молитвите и проповедите си. Я по-добре да влизаме, докато Джед не е изпаднал в истерия.

Преди да седне на стола си, Анн забави крачка да погледне Питър Кърк. Никога не го беше харесвала. „Има лице на жесток човек“, помисли си още първия път, когато го видя. Вярно, красив беше... Но със студени като стомана очи, под които още тогава се бяха образували торбички, и тънки, безмилостно стиснати устни на скъперник. Знаеха го като егоистичен и арогантен в отношенията с близките хора и приятелите, независимо от богоугодното му призвание и неискрените молитви, които отправяше към небето. „Никога не забравя колко е важен и значим“, чу веднъж да говорят за него. Наистина, него всички го уважаваха и гледаха с почит.

И в смъртта бе също толкова надменен и безочлив, както и приживе; имаше нещо в тези прекалено дълги пръсти, сплетени върху неподвижно застиналите гърди, което накара Анн да потръпне. Внезапно ѝ дойде наум за женското сърце, което са държали в шепите си, и тя погледна към Оливия Кърк, точно срещу нея и цялата в черно. Оливия беше висока красива руса жена с огромни сини очи... „За мен няма грозни жени“, беше казал веднъж Питър Кърк... Но лицето ѝ изглеждаше спокойно и безизразно. По него не личаха следи от сълзи. Оливия все пак бе от фамилията Рандъм, а на тях им се носеше славата, че никога не показват чувствата си. Не можеше да се отрече обаче, че позата ѝ е изключително благопристойна, а нито една покрусена вдовица по света не би могла да понесе по-тежка загуба.

Въздухът тежеше от наситения аромат на цветята, отрупали ковчегата... И всичко това за Питър Кърк, който през целия си живот дори не подозираше за съществуването на цветя. Имаше венец от неговата масонска ложа, от църквата, от Асоциацията на консерваторите, от училищното настоятелство, големците също бяха изпратили венци и букети. От неговия единствен, отдавна отчуждил се и охладнял син нямаше нищо, затова пък целият клан Кърк се беше

отчел с огромен букет от бели рози във формата на котва и надпис „Последно пристанище“, изписан върху кръстосани червени ленти. До него имаше още един, лично от Оливия — от калии. Лицето на Камила Блейк се сгърчи, когато го видя, и Анн си спомни как тя навремето разказваше, че посетила семейство Кърк наскоро след сватбата на Питър с втората му жена и го видяла да изхвърля през прозореца саксия с калии, донесена от младоженката. Викове му, че няма да търпи бурени в къщата си, кънтели из цялата къща.

Но Оливия очевидно бе приела съвсем хладнокръвно тази случка и оттогава никой не бе зървал калии у тях. Нима е възможно Оливия... Но когато отново погледна спокойното изражение на мисис Кърк, Анн отхвърли това подозрение. Със сигурност цветята бяха подбрани от погребалното бюро, а не от самата вдовица.

Хорът запя „Смъртта като плитко море ни дели от рая“. Анн неволно улови погледа на Камила и разбра, че тя се диви как пък точно Питър Кърк ще попадне в рая, на което и самата Анн се чудеше. Тя почти чу Камила да казва: „Само смей да турнеш ореол на Питър Кърк и да му тикнеш арфа в ръцете!“.

Преподобният мистър Оуен прочете една глава от Светото писание и взе да се моли с много възклицания и прочувствени паузи, които би трябвало да утешат скърбящите сърца. Пасторът на Глен Сейнт Мери се обърна към опечалените с реч, която мнозина сигурно мислеха за неискрена и недостойна дори в случай, когато няма как да не кажеш няколко добри думи за покойния. Но да чуеш, че Питър Кърк е бил любящ баща и нежен съпруг, добър съсед и честен християнин, вече можеше да се смята за светотатство. Камила се скри зад носната си кърпичка, но не за да попие сълзите, а Стивън Макдоналд се изкашля многозначително веднъж-дваж. Мисис Браян явно беше заела кърпичка от някого, защото хълцаше и се секнеше често-често в нея, но сведените очи на Оливия останаха напълно сухи.

Джед Клинтън най-накрая въздъхна с облекчение. Всичко вървеше гладко като по масло... Още един химн, обичайната върволица за последно сбогом към тленните останки и още едно успешно погребение щеше да бъде вписано в поредицата на неговите професионални триумфи.

В един от ъглите на голямата стая се почувства слабо вълнение и Клара Уилсън си проправи път през разместените столове, устремена

към ковчега. Като стигна до него, тя се обърна и изгледа насъбралите се. Абсурдната ѝ шапчица се беше наклонила леко на една страна, а изпод нея падаше тежък сноп изплъзнала се от фибите и фуркетите черна коса, който се виеше на рамото ѝ. На никой обаче не му хрумна, че Клара Уилсън изглежда смешно и нелепо. Нейното дълго жълтеникаво лице сега пламтеше в огън, а трескавите ѝ, изпълнени с горест очи мятаха искри. Приличаше на обсебена. Над целия ѝ живот като някаква заразна и неизлечима болест тегнеше горчилка.

— Доста се наслушахме на лъжи... Вие, които сте дошли тук „за последно да изразите своето уважение“ или пък да заситите любопитството си, сега ще ви кажа истината за Питър Кърк. Аз не съм лицемер. Не се боях от него приживе, няма да се побоя и от трупа му. Никой не посмя да му каже в лицето какво наистина мисли за него, но правдата най-сетне трябва да излезе на бял свят... И то тук, на погребението му, където го нарекоха добър съпруг и любезен съсед. Добър съпруг, моля ви се! Той се ожени за сестра ми Ейми... Моята хубава сестричка Ейми. Вие поне знаете колко сладка и добра беше тя. А той почерни живота ѝ. Той я измъчваше и унижаваше — харесваше му да го прави. О, иначе редовно ходеше на църква и отправяше дълги молитви към небето, а и дълговете си плащаше съвестно. Но въпреки това беше истински тиранин. Даже собственото му куче хукваше да бяга, щом го чуеше да идва.

Аз самата казах на Ейми, че ще се кае, задето се омъжи за него. И въпреки това ѝ помогнах да си ушие сватбената рокля. По-добре да ѝ бях извезала савана. Бедното създание отначало си беше изгубило ума по него, но не мина и седмица и видя истинското му лице. Майка му цял живот е била негова робиня и той очакваше от жена си същото. „Няма да търпя някой да престъпва волята ми в моята собствена къща“, казваше. Но тя нямаше сили дори да надигне глава срещу него... Сърцето ѝ беше разбито завинаги. О, само аз знам какво изтърпя бедната ми сестричка. Той я спираше от всичко, даже да отглежда цветя. Не ѝ позволяваше да си има коте... Веднъж ѝ дадох едно и той го удави. Трябваше да се отчита пред него за всеки цент, който е похарчила. Я си спомнете някой виждал ли я е в прилични дрехи, откакто се омъжи? Той я винеше дори че си слага новата шапка, когато се кани да вали. Само дето дъждът не можеше да развали повече и без това жалкия вид на „най-новата“ ѝ шапка, бедната душа!

И то точно тя, която толкова обичаше да се гизди! Мъжът ѝ винаги ѝ се подиграваше и не криеше презрението си към нейните близки и приятели. Не се засмя нито веднъж през живота си... Кажете ми, някой чувал ли го е да се смее истински? Той се усмихваше... О, даже доста често се усмихваше — спокойно, мило, и то точно когато вършеше най-грозните си дела. Усмихваше се, когато първата ѝ рожба се роди мъртва, а той ѝ каза, че и тя може да пукне, ако ще ражда все мъртви бебета. Тя си отиде само година след това... Щастлива съм, че поне така се отърва от него. Точно тогава му казах, че вече никога няма да престъпя прага на къщата му чак докато не дойде ред него да го погребват. Някои от вас сигурно са чули това. Удържах на думата си и сега дойдох, за да кажа истината за него. Това е истината. И вие много добре я знаете... — Тя гневно посочи с дългия си пръст към Стивън Макдоналд. — ... И ти я знаеш... — обърна се към Камила Блейк... — ... Ти също... — По лицето на Оливия Кърк не трепна нито мускулче. — ... Вие знаехте... — Бедният пастор почувства, че пръстът ѝ го приковава към стената. — Аз плаках на сватбата на Питър Кърк, но още тогава му казах, че ще се смее на погребението му. И наистина ще го направя.

Тя яростно замахна и се приведе над ковчега. Злото, трупано с години, най-сетне беше овъзмездено. Омразата ѝ се беше отприщила и нямаше сила, която да я спре. Цялата се тресеше тържествуващо и с чувство на пълно удовлетворение наблюдаваше студеното спокойно лице на мъртвеца. Всички с примряло сърце очакваха избухването на отмъстителния ѝ смях. Но той така и не прозвуча. Гневното лице на Клара Уилсън внезапно се промени, сгърчи се и се набръчка като на бебе. Тя плачеше.

После се отвърна от ковчега със стичащи се по бледите ѝ бузи сълзи и тръгна да излиза от стаята. Но преди да е стигнала вратата, пред нея се изправи Оливия Кърк и постави ръка на рамото ѝ. За миг двете жени се гледаха мълчаливо.

Тишината се усещаше в стаята като нечие присъствие.

— Благодаря ти, Клара Уилсън — каза Оливия Кърк.

Лицето ѝ беше непроницаемо както обикновено, но в равния ѝ спокоен глас Анн долови някакво дълбоко прикрито чувство, което я накара да потръпне. Изведнъж ѝ се стори, че пред нея зейна гроб. Клара Уилсън може и да мразеше Питър Кърк, приживе или като умря,

но Анн долови със сетивата си, че нейната омраза бледнее пред тази на Оливия Кърк.

Клара си замина, хлипайки неудържимо, и остави Джед да се справя с проваленото погребение. Пасторът, който тъкмо се готвеше да обяви следващия химн „Заспали в лоното на Иисус“, реши, че ще е по-добре да го пропусне и само произнесе благословията си с треперещ глас.

Джед също си спести съобщението, че сега близките и приятелите могат да „се сбогуват с тленните останки“. Усещаше, че единственото, което му остава, е да затвори ковчега и да погребее Питър Кърк колкото се може по-скоро.

Анн си пое дълбоко въздух, докато слизаше по стълбите на верандата. Как добре ѝ дойде свежият полъх след тази душна, напоена с тежък мирис на цветя стая, където натрупаната в душите на две жени горчилка се превърна и в тяхно отмъщение.

Следобедът ставаше все по-мрачен и студен. Тук-там по поляната малки групички обсъждаха с приглушен глас случилото се край ковчега. Все още в далечината се виждаше фигурата на Клара Уилсън, която прекосяваше пасището на път към дома.

— Е, не мислите ли, че това мина всякакви граници? — смаяно рече Нелсън Крейг.

— Шок... Същински шок — допълни Елдър Бакстер.

— Защо някой не се опита да я спре? — настоя Хенри Рийз.

— Защото всички искаха да чуят какво ще каже — отвърна Камила.

— Не беше... благоприлично — обади се чичо Санди Макдугъл. Той винаги имаше по някоя дума, която му доставяше особено удоволствие и непрекъснато я въртеше под езика си. — Никак не беше благоприлично. Погребенията трябва да бъдат благоприличия, каквото ще да става... Благоприлични.

— Божичко, не е ли странен този живот? — каза Огъстъс Палмър.

— Помня точно кога Питър и Ейми взеха да се задяват — замислено рече Джеймс Портър. — Аз също ухажвах жена си тази зима. По онова време Клара беше същинска хубавица, пък какъв черешов пай правеше!

— Винаги е имала остър език — додаде Бойс Уорън. — Щом я видях да влиза, веднага надуших, че тая работа няма да се размине току-така, но и през ум не ми мина, че ще се стигне чак дотук. Ами Оливия! Кой можеше да очаква такова нещо? Жените наистина са много странни.

— Ще говорим за това погребение чак до края на дните си — каза Камила. — В края на краищата, ако не ставаха такива неща, животът щеше да е много скучна работа.

Покрусеният Джед изнасяше ковчега с помощта на своите сътрудници. Когато катафалката прекоси поляната, последвана от процесия бавно движещи се двуколки, откъм плевнята се разнесе сърцераздирателен кучешки вой. Все пак една жива душа истински жалееше Питър Кърк.

Стивън Макдоналд правеше компания на Анн, докато чака Гилбърт. Беше висок мъж от Горен Глен, с глава на древен римски император. Анн винаги го беше харесвала.

— Въздухът мирише на сняг — каза той. — Ноември винаги ми се е струвал много носталгичен месец. Вие чувствали ли сте се някога така, мисис Блайт?

— Да. Сега годината тъгува за изгубената си пролет.

— Пролетта... Пролетта! Аз остарявам, мисис Блайт. И внезапно открих, че сезоните са се променили. Зимата не е онова, което беше... Вече не мога да позная кога е лято и кога — пролет. Няма пролети като едно време! Е, поне старите приятели не идват да ги споделят с нас като преди. Бедната Клара Уилсън... Какво мислите за всичко това?

— Сърцето ме заболя... Толкова много омраза.

— Да-а-а-а. Знаете ли, тя самата беше влюбена в Питър преди много, много години... Напълно заслепена от любов. Клара бе най-красивото момиче в Моубри Нароуз по онова време, но пък Ейми беше весела като птичка и непрекъснато се смееше. Питър заряза Клара и се залюби с Ейми. Понякога постъпваме много странно, мисис Блайт.

Някакъв повея откъм къщата на семейство Кърк раздвижи въздуха около тях; отнякъде връхлетя снежна вихрушка и покри с бяла шапка един далечен хълм, над който редица тополи пронизваха с пиките си сивото небе. Всички ускориха крачка, за да се приберат, преди виелицата да е стигнала Моубри Нароуз.

„Имам ли право на щастие, когато толкова други жени страдат“, питаше се Анн по пътя към дома, а пред очите ѝ все беше картината как Оливия Кърк благодари на Клара Уилсън...

Анн се надигна от перваза на прозореца. Оттогава бяха минали близо двайсет години. Клара Уилсън почина, а Оливия Кърк се пресели на континента, където се омъжи повторно. Беше много по-млада от Питър.

„Времето понякога е милостиво към нас — помисли си Анн. — Колко ужасно е толкова години да таиш горчилката в себе си като някое безценно съкровище. Но според мен Уолтър никога не трябва да узнае какво се случи на погребението на Питър Кърк. Това определено не е история за деца.“

Рила седеше на стълбището към верандата, преметнала едното си коляно върху другото — толкова възхитителни дебелички кафяви коленца — и тънеше в отчаяние. И ако някой попита как едно толкова обичано малко създание може да бъде нещастно, то той със сигурност е забравил собственото си детство, когато незначителни според възрастните ядове ти се виждат ужасни трагедии. Рила се давеше в дълбоко отчаяние, защото Сюзън ѝ каза, че ще опече един от нейните мраморни кейкове за вечерта в помощ на сираците, а тя, Рила, трябва да го отнесе в църквата.

Не ме питайте защо Рила беше готова по-скоро да умре, отколкото да премине през цялото село, за да стигне презвитерианската църква на Глен Сейнт Мери. В главите на дечурлигата понякога се раждат много странни идеи и Рила кой знае защо си беше внушила, че е страшно срамно и унижително да те видят как носиш кейк нанякъде. Може би причината за това се коренеше в една случка от миналото, когато тя, още петгодишна, срещна старата Тили Пейк да носи кейк надолу по улицата, а всички момчетии от селото викаха подире ѝ обидни думи и ѝ се подиграваха. Тили живееше край пристанището и беше много мръсна и парцалива старица.

*Старата Тили Пейк
взе, че открадна кейк.
Изяде го, но за беля,
корем я заболя.*

— пееха момчетата.

А Рила просто не можеше да се примири, че сега и тя ще заприлича на Тили Пейк. Мисълта, че „не е възможно да бъдеш дама“ и заедно с това да разнасяш кейкове нагоре-надолу се загнезди в

съзнанието ѝ. Ето защо сега седеше неутешима и печална на стълбите и милата ѝ малка устица с един липсващ зъб отпред не се усмихваше както ѝ бе обичай. Баща ѝ се кълнеше, че от малка си е кокетка и се усмихвала на д-р Паркър само половин час след като се появила на този свят. Поне до този момент Рила се изразяваше много по-добре с очи, отколкото с думи, тъй като все още говореше доста неразбрано. Но съвсем скоро щеше да преодолее и това, защото растеше удивително бързо. Миналата година баща ѝ я мереше на розовия храст; тази година мярката беше флоксът, а скоро щяха да минат на ружите и малко след това да тръгне на училище. До преди тази ужасна забележка на Сюзън Рила се чувстваше щастлива и напълно уверена в способностите си. Ама Сюзън наистина няма ни срам, ни свян, изпълнено с негодувание се обърна към небето малкото момиче.

Мама и татко заминаха тази сутрин за Шарлоттаун, а всички останали деца отидоха на училище, така че Рила и Сюзън останаха сам-сами в „Ингълсайд“. При друг случай Рила дори би се зарадвала. Досега никога не бе оставала сама и щеше да ѝ достави удоволствие да седи на стълбите пред верандата или пък на любимия си зелен покрит с мъх камък в Долината на дъгата. Разбира се, не би имала нищо против компанията на една-две закачливи феи... Тя можеше да сътвори най-вълнуващи фантазии за всичко, което се изпречи пред погледа ѝ: за онова ъгълче на ливадата, което приличаше на весел оркестър от пеперуди; за летящи над градината кутрета и този огромен пухкав облак, така самотен на сред небето; за едрите мъхести пчели, които жужаха над латинките, и техните хоботчета, протягащи се като жълт пръст да докоснат канеленочервената ѝ коса; вятърът, който духаше... Всъщност накъде духаше той?...

Червеношийката Робин, която отново живееше в „Ингълсайд“, пристъпяше важно по перилата на верандата и се чудеше как така Рила още не е пожелала да си поиграят. Рила, която не можеше да мисли за нищо друго, освен за ужасното задължение да отнесе някакъв кейк — кейк! — през цялото село чак до църквата, където щеше да се състои благотворителната вечер в помощ на сираците. Рила имаше смътна представа, че приютът за сираци се намира в Лоубридж и някакви нещастни деца без баща и майка живееха в него. Тя ги жалеше от все сърце, но дори съчувствието към тези низвергнати създания не

можеше да накара малката Рила Блайт доброволно да излезе пред очите на всички, носейки кейк.

Дали ако завали, няма да ѝ се размине? Нямахме никакви признаци, че се кани да вали, но Рила умолително събра длани и каза всеотдайно:

— Моля те, мили дядо Боже, направи дъжд. Нека да вали като из ведро. Или пък... — Тя се замисли за някакъв резервен вариант, който да я спаси. — Нека кейкът изгори като въглен, нищо да не остане от него.

Но въпреки горещите ѝ молитви, когато дойде време за вечеря, мраморният кейк стоеше триумфално в целия си блясък върху масата. Това беше любимият кейк на Рила — „мраморен“ кейк звучеше толкова луксозно. Но в този миг тя усети, че вече никога в живота си няма да сложи и хапчица от него в уста.

И все пак... О, не беше ли това далечен гръм, който тресна над ниските хълмове около пристанището? Може би Бог е чул молитвата ѝ и сега сигурно ще прати земетресение преди да са я провели с кейка към църквата. Дали пък да не се прободете с някоя игла в стомаха, ако няма друг изход? Не. Рила потрепери цялата. Това означава, че след това ще ѝ дават рициново масло. Нека по-добре е земетресение.

Останалите деца не забелязаха, че Рила, настанена в любимия си стол с изрисуван весел бял паток на облегалката, е необичайно мълчалива на масата. Ако мама си беше тук, тя непременно щеше да забележи какво ѝ е. Мама веднага разбра, че нещо я тревожи в онзи ужасен ден, когато снимката на баща им излезе в „Дейли Ентърпрайс“. Рила плачеше неутешимо в леглото, когато мама влезе и откри как досега малката ѝ дъщеря е смятала, че по вестниците излизат единствено портретите на убийците. На мама не ѝ отне много време да постави всичко на мястото му. А дали на мама ще ѝ стане много приятно, ако види дъщеря си да носи кейк през Глен Сейнт Мери досущ като Тили Пейк?

Рила откри, че няма желание дори да докосне обяда си, макар Съюзън да бе наредила пред нея любимата ѝ синя чиния с венец от розови пъпки по края, която леля Рейчъл Линд ѝ прати за последния рожден ден и която тя си позволяваше да вади от шкафа само в неделя. Синя чиния на розови пъпки! Когато ѝ предстоеше нещо толкова

срамно и унизително. И все пак плодовите понички, приготвени от Сюзън за десерт, бяха наистина прекрасни!

— Сюзън, не лазбилам защо Нан и Ди не отнесат кейка след училище? — попита тя.

— След училище Ди отива у Джеси Рийз, а Нан е капнала от умора — отвърна Сюзън уверена, че е много духовита. — Пък и тогава ще е вече много късно. Организаторите искат всички кейкове до три, за да успеят да ги нарежат и подредят по масите, преди да се приберат за вечеря у дома. Но защо, за бога, толкова се опъваш и не щеш да отидеш? Досега ти се виждаше толкова забавно да проверяваш за пощата в селото.

Рила нищо не отговори.

— Хората искат да съберат средства за тези момчета и момичета, които си нямат ни майка, ни татко — обясни й Сюзън.

Сякаш тя беше бебе и нищо не разбираше!

— И аз съм нещо като сирак, защото си имам само един баща и една майка — заяви Рила.

Сюзън се разсмя.

Никой не я разбираше!

— Знаеш, че майка ти обеща този кейк на благотворителното дружество, дечко. Аз нямам никакво време да го отнеса, а той на всяка цена трябва да бъде отнесен до три. Затова си слагай бързо синята престилка и се поразходи!

— Куклата се лазболя и тлябва да я сложа в леглото — опита последния си отчаян ход Рила. — Сигурно е тлевмония!

— Куклата ще е кукуряк, докато се върнеш. Отиването и връщането ще ти отнеме не повече от половин час — гласеше безсърдечният отговор.

Отникъде не се виждаше надежда. И Господ я беше изоставил — от небето не падаше ни капка, а и по нищо не личеше, че скоро ще завали. Рила, почти готова да ревне, разбра, че не й остава нищо друго, освен да се качи горе, да си облече набраната муселинена рокля и да си сложи новата шапка, окичена с маргаритки. Може би ако изглежда внушителна, хората няма да си помислят, че е като Тили Пейк.

— Ако ми погледнеш влата и ушите, щте видиш, че са чисти — заяви тя на Сюзън, защото се опасяваше, че ще й се кара, задето си е сложила най-хубавите дрехи.

Но Сюзън почти не погледна ушите ѝ, а ѝ връчи кошницата с кейка, като ѝ напомни да се държи възпитано, и в името на всичко свято да не се спира да приказва с всеки срещнат.

И така, Рила се отпрати на пътешествие. Сюзън я изпроводи с изпълнен с нежност поглед.

— Божке, кога порасна това дете, че да може съвсем самичко да отнесе кейка до църквата — въздъхна тя едновременно с тъга и гордост, после се върна към своите си занимания в щастливо неведение какви мъки е причинила на малкото момиченце, за което иначе беше готова да пожертва и живота си.

Рила не се бе чувствала толкова унижена и покрусена, откакто заспа в църквата и си удари челото в облегалката на пейката отпред. Обикновено ходенето до селото се превръщаше в радостно събитие за нея — там имаше толкова интересни неща за гледане, но днес кокетната рокля на мисис Картър Флаг с толкова дантели, бродерии и апликации по нея изобщо не ѝ направи впечатление и тя дори не я погледна; даже чугуненият елен в градината на мистър Огъстъс Палмър я остави напълно безразлична. А преди никога не го подминаваше, без тайно да си помечтае и те да имат такъв на поляната пред „Ингълсайд“. Но какво беше един чугунен елен пред сегашното ѝ нещастие?

Слънчевата светлина струеше като пълноводна река над улицата и всичко живо беше наизлязло навън. Наблизо минаха две момичета, които тихичко си говореха нещо. Дали не обсъждаха нея? Тя си представи какво биха могли да кажат по неин адрес. Някакъв мъж мина с двуколка по пътя и я загледа. Мигар това наистина беше най-малката дъщеря на семейство Блайт! Каква хубавица е станала само! Но във въображението на Рила неговият поглед проникна през кошницата и той видя кейка вътре. Ани Дрю мина покрай нея в кола, карана от баща ѝ, и Рила беше готова да се закълне, че ѝ се надсмиваше. Ани Дрю беше на десет години и в очите на Рила изглеждаше съвсем голямо момиче.

На ъгъла пред семейство Ръсел имаше цяла тълпа момчета и момичета. А тя трябваше да мине точно покрай тях! Щеше да е ужасно да ги види как я оглеждат, а после си разменят многозначителни погледи. Тя премина покрай тях с високо вирната глава, толкова горда в своето отчаяние, че те я взеха за прекалено надменно момиче, което

си заслужава да бъде поставено на място. Щяха да ѝ дадат да се разбере на тая малка фукла! И тя не е по-различна от ония високомерни момичета в „Ингълсайд“! И то само защото живеят в голяма къща на високото!

Мили Флаг заподскача след нея, имитирайки походката ѝ, като при това вдигаше облаци прах наоколо.

— Къде ли е тръгнала тая кошница с дете под мишница? — провикна се Мазния Дрю.

— Имаш петно на носа, грозна мутро — присмя ѝ се Бил Палмър.

— Да не би котката да ти е отхапала езика? — ехидно извика Сара Уорън.

— Надута фръцла! — допълни Бени Бентли.

— Да не си посмяла да преминеш на отсамната страна на улицата, че ще те накарам да изядеш някой червей! — заплаши я едрият Сам Флаг, който специално престана да дъвче моркова си, за да каже това.

— Вижте я само как се изчерви — изхили се Маами Тейлър.

— Бас ловя, че носиш кейк в презвитерианската църква! — каза Чарли Уорън. — И той е полусуров, каквито са всички кейкове на Съюзън Бейкър!

Гордостта не позволяваше на Рила да се разплаче, но всяко нещо си имаше граница! Щом започнаха да обиждат и кейковете в „Ингълсайд“...

— Следващия път, когато някой от вас се лазболое, щте кажа на татко да не му дава лекалства! — предизвикателно рече тя.

После обаче зяпна ужасена. Този, който завива на ъгъла откъм пристанището, не може да е Кенет Форд! Просто не е възможно! И въпреки всичко беше той!

По-добре да се не беше раждала! Кен беше най-добрият приятел на Уолтър в класа. Малкото сърчице на Рила заподскача лудо, защото според нея той бе най-възпитаното и красиво момче в целия свят! Но толкова рядко я забелязваше... Е, веднъж дори ѝ даде шоколадов заек. А в един незабравим ден седна до нея на покрития с мъх камък в Долината на дъгата и ѝ разказа за трите мечета и дървената им къщичка в гъстата гора. На нея и това ѝ стигаше и оттогава тя тайно го

боготвореше от разстояние. А ето че сега това красиво същество я среща точно когато носи кейк!

— Здравсти, дундаче! Ужасна жега, а? Надявам се довечера и аз да опитам едно парче от този кейк.

Значи и той знаеше какво има в кошницата! Всички вече знаеха!

Рила почти беше прекосила селото и си мислеше, че най-лошото е вече зад гърба ѝ, когато стана нещо наистина непоправимо. Когато погледна към една от пресечките на главния път, видя учителката си от неделното училище да върви по нея. Мис Еми Паркър все още беше далеч, но Рила я позна по роклята — тази прекрасна резедава рокля от муселин с пръснати по нея малки бели цветя. „Роклята с цветчета от цъфнала череша“, както тайно я кръсти Рила. Мис Еми я носеше миналата неделя в неделното училище и Рила си помисли, че това е най-сладката рокля, която някога беше виждала. Но мис Еми винаги се обличаше прекрасно — понякога в дантела и украсена с много волани, друг път в коприна.

Рила боготвореше мис Еми. Тя беше толкова хубава и изискана с тази бяла, бяла кожа и тези кафяви, кафяви очи и нейната тъжна сладка усмивка... „Тъжна е — прошепна едно момиченце на Рила в училището, — защото мъжът, за когото щяла да се жени, умрял.“ Рила преливаше от щастие, че е в класа на мис Еми. Би било ужасно да се падне в класа на мис Флори Флаг. Флори Флаг беше грозна, а Рила не би могла да понесе грозна учителка.

Когато Рила срещнеше мис Еми някъде извън неделното училище, тя винаги се усмихваше и спираше да си поговорят — това бяха едни от най-щастливите мигове в живота на Рила. Дори ако мис Еми само ѝ кимнеше с глава, пак стигаше, за да се разтупти малкото ѝ сърчице. А когато мис Еми покани целия клас у тях на тържество със сапунени мехури, където дори оцветиха мехурите в червено с помощта на малинов сироп, Рила едва не умря от свръхдоза щастие.

Но да срещне мис Еми точно когато носи кейк, беше нещо непоносимо и Рила нямаше да може да го преживее. На всичкото отгоре мис Еми сигурно щеше да отвори дума за концерта на следващото неделно училище и Рила хранеше тайни надежди да ѝ бъде предложена ролята на феята — с алена дреха и островърха зелена шапка. Но вече нямаше никакъв смисъл да се надява, след като мис Еми я видя да носи кейк!

Не, няма да позволи това за нищо на света. Точно в този момент Рила стоеше на малко мостче над буйната рекичка, която минаваше през Глен Сейнт Мери. Тя сграбчи кейка, измъкна го от кошницата и го метна във вирчето, заобиколено от тъмни елши. Кейкът изсвистя през клоните им, цопна във водата и с бълбукане потъна. Рила почувства огромно облекчение, сякаш току-що се бе освободила от голям товар. Но в мига, когато се обърна да поздрави мис Еми, видя, че и тя носи — едва сега го забеляза — голям, тежък пакет, увит в кафява хартия. Мис Еми ѝ се усмихна изпод периферията на малката си зелена шапка, украсена с малко оранжево перо.

— О, колко сте красива, учителко... Наистина сте прекрасна — ахна в пристъп на обожание Рила.

Мис Еми отново ѝ се усмихна. Даже когато сърцето ти е разбито, а мис Еми смяташе, че нейното е вече на парчета, винаги е приятно да получиш толкова искрен комплимент.

— Сигурно мислиш така заради новата ми шапка, скъпа. Много хубави пера, нали? Предполагам... — и тя погледна в празната кошница, — че вече си занесла своя кейк за благотворителната вечер в църквата. Колко жалко, че се връщаш и няма да можем да повървим заедно дотам. Аз тепърва трябва да оставя моя — един голям и много сладък шоколадов кейк.

Рила само я изгледа жално, неспособна да отрони и думичка. Мис Еми също носеше кейк! Значи излиза, че това не било толкова позорно. А тя... О, какво беше сторила тя! Хвърли любимия си мраморен кейк от Сюзън в потока... Сега вече нямаше никакъв шанс да повърви до църквата с мис Еми, за да отнесе заедно с нея своя кейк!

След срещата с мис Еми Рила се върна у дома, понесла страшната си тайна. Тя се скри в Долината на дъгата, докато дойде време за вечеря, когато отново никой не забеляза, че е твърде кротка и мълчалива. Ужасно се боеше Сюзън да не попита на кого точно е предала кейка, но ѝ се размина без неудобни въпроси. След вечеря братята и сестрите ѝ отидоха да си играят в Долината на дъгата, но Рила остана в къщата и седя на стълбището чак до залез, когато хоризонтът отвъд „Ингълсайд“ стана златен и в селото запалиха лампите. Рила много обичаше да гледа как светлините из къщите на Глен Сейнт Мери разцъфтяват една по една, но тази вечер нищо не можеше да развесели сърцето ѝ. Никога през живота си не се бе

чувствала толкова нещастна. Вече не виждаше никакъв смисъл да продължава да живее. Колкото повече се сгъстяваше виолетовият здрач, толкова по-нещастна ставаше тя. До носа ѝ достигна галещият аромат на кифли със стафиди и кленов сироп... Сюзън обикновено чакаше да се захлади, за да започне печенето... Но кифлите с кленов сироп, както и всичко останало, за нея вече беше само суета. С безнадеждно обронена глава тя се изкачи по стълбището и се пхна в леглото под чисто новата си завивка на розови цветя, с която до неотдавна толкова се гордееше. Сънят бягаше от очите ѝ. Преследваше я призракът на удавения във вира кейк. Майка ѝ го беше обещала за благотворителната вечер... Какво щяха да си помислят сега за нея, когато не получат дарението ѝ? А той щеше да е най-хубавият кейк там! Тази вечер вятърът виеше толкова самотно и отчаяно. Сякаш ѝ казваше с упрек: „Глупачка... Глупачка... Глупачка!“, повтаряйки го непрекъснато.

— Защо си още будна, дечко? — попита Сюзън, когато ѝ донесе кифлички с кленов сироп.

— О, Сюзън, аз... Аз много се умолих да бъда аз.

Сюзън я изглежда разтревожена. Сега, като се замисли, детето май наистина изглеждаше уморено по време на вечерята. „А докторът, естествено, пак не си е вкъщи. Семействата на лекарите измират, а жените на общарите ходят боси“, помисли си тя и продължи гласно:

— Ще проверя дали нямаш температура, мило.

— Не, не, Сюзън. Това е само... Наплавих нещо ужасно, Сюзън... Сатаната ме накала да го свълша... Не, не, не е вялно, аз сама съм си виновна. Аз... Изхвължих кейка в потока.

— Боже милостиви и вие свети апостоли! — недоумяващо възкликна Сюзън. — И защо го направи?

— Какво е направила?

Беше майка ѝ, току-що завърнала се от града. Сюзън с благодарност отстъпи назад, уверена, че сега госпожа доктор ще поеме всичко в свои ръце. И Рила изплака на рамото ѝ цялото си нещастие.

— Скъпа, нищо не разбирам. Защо мислиш, че е толкова ужасно да отнесеш един кейк до църквата?

— Ами така щях да съм също като Тили Пейк, мамичко. Аз те опозолих... О, мамо, ако сега ми пластиш, никога вече няма да плавя така... И сте каза на холата, че си дала кейк...

— Забрави за хората, скъпа. Те ще имат достатъчно кейкове... Винаги ги има в излишък. Едва ли някой ще обърне внимание, че точно ние не сме изпратили. Просто на никого няма да казваме какво се е случило. Но от сега нататък ти, Берта Марила Блайт, винаги ще помниш, че нито Сюзън, нито мама ще те накарат да извършиш нещо нечестно или непочтено.

Животът отново беше прекрасен. Татко също дойде до вратата да каже: „Лека нощ!“, а Сюзън надникна и със заговорнически шепот обяви, че утре за вечеря ще има пилешки пай.

— С много сос, нали, Сюзън?

— Колкото поискаш.

— А дали може да получа яйце от червена кокошка на закуска, Сюзън? Знам, че не заслужавам...

— Ще получиш цели две яйца от червена кокошка, щом ги предпочиташ. А сега си изяж кифличката и заспивай, дечко.

Децата в „Ингълсайд“ бяха винаги заедно — дали в игри, разходки или вълнуващи приключения, но все пак всяко едно от тях имаше свой вътрешен живот на мечти и фантазии, който се развиваше независимо от останалите. Особено Нан — тя от самото начало си построи въображаем свят, в който живееше успореден живот според това, което беше чула, видяла или прочела, а семейството ѝ даже не подозираше за това. Най-напред започна да измисля стъпки за танците на феи и елфи в самодивските лесовете и на дриадите от брезовите горички. Само те двете с голямата върба край дворната порта знаеха тайната, че останките от изоставената къща на Бейли в горния край на Долината на дъгата всъщност са руини от древна кула, обитавана от призраци. Цели седмици тя можеше да бъде царска дъщеря, заточена в самотен замък сред морето... Месеци наред се изживяваше като милосърдна сестра в колония от прокажени наред Индия или пък друга земя, „далеч, далеч оттук“. За Нан в думите „далеч, далеч оттук“ все още имаше някаква магия, която звучеше като песента на вятъра над някой далечен хълм.

Когато порасна, Нан започна да съчинява своите истории около реални хора, които срещаше всеки ден. Особено пък миряните на неделната проповед в църквата. Обичаше да ги разглежда, защото там всички идваха облечени много хубаво. В това също имаше някакво чудо — тогава изглеждаха толкова различни от друг път, както се носеха в делничен ден.

Кротките и смирени богомолци, насядали по пейките в църквата, сигурно щяха да бъдат удивени и може би леко стреснати, ако знаеха какви невероятни приключения им е отредила фантазията на сериозното момиче с кафяви очи, което седи на семейната пейка на „Ингълсайд“. На черновеждата Анета Милисън, прославил се с мекото си сърце, би ѝ дошло като гръм от ясно небе онова, което представляваше във фантазиите на Нан Блайт — похитителка на деца, която ги вари живи, за да получи еликсира на вечната младост. Нан си

представяше всичко това толкова живо, че едва не се изплаши до смърт, когато веднъж по здрач срещна насаме развълнуваната Анета Милисън сред тайнствено шумолящите златисти лютичета. Тя дори не намери сили да отвърне на приветливия поздрав на Анета и от това Анета заключи, че Нан Блайт наистина е станала нетърпимо горделива малка фръцла, на която трябва да бъде даден хубав урок по добро държание.

Бледоликият мистър Род Палмър даже не подозираше, че навремето е отровил някого, а сега бавно тлее, преследван от гузната си съвест. Старейшината Елдър Гордън Макалистър със сериозното лице и представа си нямаше, че е прокълнат от някаква магьосница още в деня на своето раждане и затова никога не се усмихва. Фрейзър Палмър с тъмните мустаци, чийто живот бе пример за почтеност, едва ли знаеше, че щом го погледне, Нан Блайт си мисли за него: „Убедена съм, че този човек е извършил нещо отчаяно. Изглежда така, сякаш черна тайна е легнала на сърцето му“. Арчибалд Файв живееше в безгрижно неведение за фантазиите на Нан Блайт, която при всяка среща започваше трескаво да съчинява отговори в стихове, в случай че я заговори, защото той се изразявал единствено в рими и отказвал да говори в проза. Файв обаче никога не отваряше дума пред нея, защото извънредно много се боеше от деца, но това не ѝ попречи дълго време да се забавлява за негова сметка и бързо да съчинява рими наум.

*Аз добре съм, мистър Файв, благодаря,
а как сте вие с вашата жена?*

Или пък:

*Да, днес Бог ни е дарил с чудесен ден,
сякаш само за сушене на сено е отреден.*

Никой не можеше да предугади какво би казала мисис Мортън Кърк, ако разбереше, че Нан Блайт се е зарекла никога да не влезе в нейната къща — не че я бяха канили на гости там — защото на долния

праг на вратата имало червен отпечатък от нечия стъпка; нито пък зълва й — спокойната, ведра и учтива Елизабет Кърк, можеше да заподозре, че е останала стара мома, защото нейният възлюбен паднал мъртъв пред олгара точно преди началото на брачната церемония.

Тези фантазии безкрайно забавляваха Нан и тя не престана да смесва измислици и действителност до деня, в който се оказа в плен на Дамата с мистериозните очи.

Няма смисъл да се ровим в обстоятелствата около раждането на една мечта. Самата Нан така и не можа да разбере откъде се появи тази... Всичко започна с МРАЧНАТА КЪЩА... Нан си я представяше точно така — изписана с главни букви. На нея й харесваше да гради своите фантазии както около хора, така и около различни места, а МРАЧНАТА КЪЩА бе единственото място наоколо, с изключение на стария запуснат дом на семейство Бейли, което ставаше за основа на романтична и загадъчна история. Нан никога не беше виждала КЪЩАТА — просто знаеше, че тя съществува някъде там, зад дебелата и тъмна стена на смърчовете покрай пътя към Лоубридж и че пусееше от незапомнени времена. Поне така каза Сюзън. Нан не знаеше какво точно означава „незапомнени времена“, но изразът й се видя толкова пленителен и напълно подходящ за някоя изоставена къща.

Нан винаги притичваше като обезумяла покрай отбивката, която водеше към МРАЧНАТА КЪЩА, колчем й се случеше да тръгне сама на гости у приятелката си Дора Клоу по черния път към Лоубридж. Той беше дълъг, сумрачен и притиснат между дърветата, с гъста трева между коловозите и високи до пояс папрати от двете му страни. Точно до порутената порта на пътеката към изоставената къща стърчеше оголеният скелет на висок сив клен, чийто клони бяха така събрани, че приличаха на съсухрена хищна ръка, която посягаше да я сграбчи. Нан никога не знаеше кога ще се протегне още малко, за да я стисне в шепата си за вечни времена. И всеки път, щом успееше да избегне смъртната опасност, Нан усещаше по тялото си тръпки на неизказано удоволствие.

Един ден за своя огромна почуда Нан чу Сюзън да обявява, че Томазина Феър се нанася в МРАЧНАТА КЪЩА, или, както съвсем неромантично я наричаше Сюзън, „стария дом на Макалистър“.

— Сигурно ще ѝ бъде много самотно там — каза майка ѝ. — Къщата е доста встрани от пътя.

— Тя едва ли ще има нещо против — отвърна Сюзън. — Никога никъде не излиза и не ходи дори на църква. С години не си е подавала носа навън... Макар да разправят, че нощно време се разхожда из градината. И като си помисли човек в какво се превърна... Тя, която беше такава красавица и непоправима любовчийка. Колко сърца разби навремето! А я виж сега на какво мяза! Нейната съдба може да бъде като обещане на ухото.

На кого точно трябваше да бъде като обещане на ухото тази история, Сюзън така и не уточни. Но според Нан упоменаването на Томазина Феър беше най-любопитното нещо, за което е ставало дума в „Ингълсайд“. То ѝ дойде като манна небесна, защото и без това вече се отегчаваше от досегашните си фантазии и изгаряше от нетърпение да научи нещо повече за новодошлата и живота ѝ в МРАЧНАТА КЪЩА. И така, малко по малко, ден след ден, нощ след нощ — човек може да повярва на какво ли не нощем — Нан сътвори една истинска легенда от случайно дочути приказки, която разцъфна и се превърна в най-драгоценната фантазия за Нан. Дотогава нищо не я беше обсебвало така, не ѝ се бе струвало толкова реално както тази мечта за Дамата с мистериозните очи. Огромни кадифени черни очи... Дълбоки като кладенец очи... Трескави очи, изпълнени с угризения заради погубените сърца. Грешни очи — всеки, който е разбил сърцата на толкова хора и при това не стъпва в църква, трябва да е голям грешник. А грешниците бяха толкова интересни хора. Тази дама доброволно се погребваше жива като наказание за своите престъпления в миналото. Дали пък не е принцеса? Ами, едва ли някоя принцеса ще попадне точно на остров Принц Едуард. Въпреки това Нан си я представяше висока, стройна и усамотена, с ледена красота като същинска принцеса. Косата ѝ беше дълга и лъскава, сплетена на две дебели плитки, които се виеха по раменете ѝ и стигаха чак до земята. Имаше лице, сякаш изваяно от слонова кост, красив нос като на гръцка статуя — същият като на Артемида с лъка от статуетката в гостната, и прекрасни бели ръце, които чупеше отчаяно, докато се разхожда нощем из градината в очакване на истинския любим, когото навремето безразсъдно е пренебрегнала, преди да разбере какво е истинската любов... (Сега проумявате ли как точно се ражда една легенда?),

докато полите на черната ѝ кадифена дреха се влачат по тревата. Тя носеше златен пояс и бисерни обеци и беше обречена да живее в мрак и тайнственост, докато нейният любим не дойде и не я освободи. Тогава тя ще се разкае за миналите грехове и своето безсърдечие, ще обвие красивите си ръце около него, а гордата ѝ глава най-сетне ще се сведе покорно. Двамата ще седнат край фонтана (междувременно в градината се беше появил и фонтан), ще се врекат един другиму във вечна обич и тя ще го последва накрай света. В добавка обаче възлюбеният на Дамата с мистериозните очи я отрупваше с невиджани и богатства, и безценни накити.

МРАЧНАТА КЪЩА, естествено, беше обзаведена с прекрасни мебели и в нея имаше тайни стаи, стълбища и подземия, а Дамата с мистериозните очи спеше в легло от седеф, украсено с балдахин от пурпурно кадифе. В нейната самота ѝ правеше компания само една хрътка... двойка хрътки... цяла глутница хрътки... А тя седеше и постоянно се заслушваше да чуе някаква далечна... вълнуваща... неземна музика, изпълнена на арфа. Но не ѝ беше съдено да я долови, докато на съвестта ѝ тежат старите грехове, докато не се разкае и нейният любим не ѝ прости... Това е то.

Разбира се, всичко това звучи много глупаво. Мечтите често изглеждат глупаво, когато се превърнат в студени и неизразителни думи. Десетгодишната Нан никога не изговаряше с думи мечтите си, а просто ги живееше. Накрая фантазията за грешницата с мистериозните очи се превърна в също такава реалност, какъвто бе и животът около нея. Постепенно това я обсеби напълно и за две години стана неизменна част от живота ѝ, докато не започна сама да вярва на измислената от нея легенда. Но тя за нищо на света не би я споделила с някого, дори и със собствената си майка. Нан охраняваше тази мечта като безценно съкровище, като нейна неотменна тайна, без която не можеше да си представи живота. Вече предпочиташе да се усамоти някъде и да бълнува с отворени очи за Дамата с мистериозните очи, отколкото да играе с останалите в Долината на дъгата. Анн забеляза това и се разтревожи не на шега. Нан май твърде започваше да се увлича от собствените си фантазии. А когато Гилбърт искаше да я изпрати на гости в Авонлий, тя за първи път горещо се примили да не заминава. Не можела да напусне родния си дом, беше обяснението, изречено с жален глас. Но дълбоко в себе си Нан знаеше, че би се

поболяла от мъка, ако ѝ се наложи да замине толкова далеч от тази загадъчна, тъжна и прекрасна жена с мистериозни очи. Вярно, Дамата с мистериозните очи никога не напускаше дома си. Но тя все пак би могла да излезе от него някой ден и ако Нан отсъстваше точно тогава, тя никога повече нямаше да я види. А колко възхитително би било да я зърне поне веднъж. Тогава пътят, по който е минала, щеше да бъде белязан за цял живот, а денят нямаше да прилича на никой от останалите дни. Нан ще го ограда с кръгче върху календара.

Фантазиите на Нан стигнаха дотам, че тя закопня да види обекта на своите мечти поне веднъж. Все още си даваше сметка, че всичко онова, което мисли за тайнствената дама, е само плод на нейното въображение. Въпреки това не се съмняваше, че Томазина Феър е млада, красива, грешна и съблазнителна... Нан можеше да се закълне, че е чула Сюзън да я описва точно такава, а от там нататък нейната фантазия можеше да гради какви ли не легенди около тази жена.

Ето защо Нан не повярва на ушите си, когато един ден Сюзън каза:

— Има един пакет, който искам да пратя на Томазина Феър в старата къща на Макалистър. Баща ти снощи го донесе от града. Ще свършиш ли тая работа следобед, дечко?

Ето просто така! На Нан ѝ секна дъхът. Дали би свършила тая работа?! Мигар именно по този начин мечтите се превръщат в реалност? Сега тя наистина щеше да види МРАЧНАТА КЪЩА... Щеше да се запознае с нейната красива и грешна господарка, щеше да я види, да я чуе как говори и може би — о, какво вълшебство! — да докосне фината ѝ бяла ръка. Що се отнася до хрътките и фонтана, Нан си даваше сметка, че те съществуват единствено в нейните фантазии, но затова пък няма съмнение, че реалността ще се окаже не по-малко възхитителна и вълнуваща.

Нан не изпускаше от очи стрелките на часовника през целия следобед и все ѝ се струваше, че този ден времето едва-едва крета. А когато над „Ингълсайд“ надвисна един гръмоносен облак и рукна проливен дъжд, тя едва удържа сълзите си.

Но пороят скоро спря и слънцето се усмихна отново. От вълнение Нан почти не докосна обяда.

— Мамо, мога ли да си сложа жълтата рокля?

— Защо ти е да се гиздиш така само за да отидеш до съседите, дете?

Съседите! Но как майка ѝ би могла да знае...

— Моля те, мамо!

— Е, добре тогава — склони Анн. Жълтата рокля и без това скоро щеше да окъсее на Нан, защо да не я поноси, докато все още може...

Краката на Нан се подкосиха, когато ѝ подадоха безценния малък пакет. Тя тръгна напърно през Долината на дъгата, изкачи се на хълма и излезе на черния път. По листата на нарцисите все още се виждаха дъждовни капки, които святкаха като перли; свежият въздух беше сладък и ароматен; пчелите жужаха над детелината около поточето, а над водата проблясваха сините крилца на водните кончета; от пасището ѝ кимаха бели парички, полюляваха се върху стеблата си, махаха ѝ, усмихваха ѝ се, смееха се със звънлив като камбанки смях. Всичко наоколо беше прекрасно, а тя отиваше на посещение у **ДАМАТА С МИСТЕРИОЗНИТЕ ОЧИ**. Какво ли щеше да ѝ каже тя? А дали все пак беше безопасно да тръгне сама на гости у нея? Ами ако се заседи там само няколко минути, а после се окаже, че в действителност са минали сто години, както се случва в приказката, която двамата с Уолтър четеха миналата седмица?

Когато зави по пътеката към къщата, Нан усети някакво странно гъделичкане, сякаш мравки се надбягваха по гърба ѝ. Дали само така ѝ се стори, или старият изсъхнал клен наистина помръдна? Уф, ето че и този път му избяга, успя да мине невредима покрай него. Така ти се пада, стара вещице, няма да ти се дам! Тя продължи напред по пътеката и нито калта, нито оголените коренища бяха в състояние да помрачат трепетното ѝ очакване. Само още няколко стъпки... и МРАЧНАТА КЪЩА ще се изправи отпреде ѝ, заобиколена от тъмни и зловещи дървета. Най-сетне щеше да попадне в света на вълшебствата. Само дето малко трепереше...

Момичето се промуши през една пролука в гъсто избуялите млади смърчове, които препречваха пътеката. Сега стоеше от другата страна със здраво стиснати очи и не знаеше дали някога ще се осмели да погледне. В един миг тялото ѝ се вцепени от ужас и тя за малко да хукне обратно към дома. Все пак нека не забравяме, че тази дама беше голяма грешница... Кой знае какво можеше да стори на някой случаен посетител. Нищо чудно дори да е вещица. Как това не ѝ беше хрумнало досега?!

После тя решително отвори очи и... не след дълго погледът ѝ се изпълни с горка мъка. Това ли беше МРАЧНАТА КЪЩА — онази тъмна, величава, висока, увенчана с кули постройка от нейните мечти? Това?!

Пред нея се издигаше голям дом, някога боядисан в бяло, който сега беше целият мръсносив. Тук-там по прозорците висяха откачени от пантите капаци, по които още имаше следи от зелена боя. Стълбите към предната врата бяха изпочупени, а порталът изглеждаше в окаяно състояние с тези разбити стъкла. От гредите с красиви орнаменти, обрамчвали някога верандата, не бе останало почти нищо. Та това се оказа просто една твърде стара къща, вече изморена от живота.

Нан отчаяно се огледа наоколо. Не се виждаше никакъв фонтан, нито пък имаше градина... Или поне нещо, което да се нарече градина.

Покрай поляната пред къщата имаше занемарена дървена ограда, а вътре буйно растяха бурен и троскот. Някаква мършава свиня риеше отвъд оградата, а наскред пътеката никнеха репейи. През клоните на дърветата струеше златна светлина и в единия край на поляната наистина имаше няколко стръка оранжев крем, който самоотвержено се бореше с буренака. А точно под порутените стълби видя туфа невени.

Нан пристъпи бавно към невените. МРАЧНАТА КЪЩА беше изчезнала завинаги. Оставаше ѝ обаче Дамата с мистериозните очи. Тя със сигурност беше истинска... Трябваше да бъде истинска. Какво всъщност каза за нея Сюзън преди толкова време?

— Божичко и пресвета Дево, една не ми изкара акъла от страх! — каза един доста фъфлещ, затова пък приятелски глас.

Нан се втрени във фигурата, която внезапно изникна от другата страна на тувата с невени. Кой пък беше това?! Не е възможно да бъде... Нан отказваше да повярва, че пред нея е самата Томазина Феър. Това би било направо ужасно! „Но как така — помисли си с примряло от болка и разочарование сърце тя, — та тя е същинска старица!“

Томазина Феър, ако това изобщо беше Томазина Феър (но Нан вече знаеше, че няма кой друг да е), беше наистина стара. И дебела! Приличаше на пухен юрган, пристегнат с връвчица през средата, както кокалестата Сюзън обикновено оприличаваше дебелите жени. На краката ѝ нямаше обувки, носеше зелена рокля, която беше толкова избеляла, че вече биеше на жълто, и стара мъжка филцова шапка на рядката си пепелявосива коса. Лицето ѝ бе свършено кръгло като буквата О, червендалесто и сбръчкано, с чип нос. Очите имаха избелял бледосин цвят, заобиколени от множество бръчици, които ѝ придаваха добродушен вид.

О, милейди... Моя очарователна и грешна Дама с мистериозни очи, къде си? Какво е станало с теб? Нали ти поне беше истинска!

— Я глей к'во хубаво малко момиченце? Как те викат? — попита Томазина Феър.

Нан се съвзе и си припомни на какво я бяха учили.

— Аз съм... Казвам се Нан Блайт и дойдох да ви донеса това.

Томазина радостно сграбчи пакета.

— Добре че си получих обратно моите спекулации — каза тя. — Ужасно ми липсваха, докато четях онзи алманах в неделя. Значи ти си

от момичетата на семейство Блайт, така ли? Ама че хубава коса имаш! Открай време ми се ще да видя някоя от вас. Дочух, че вашата майка ви възпитава като едни същински учени дами. На теб това харесва ли ти?

— Да ми харесва... какво?

О, моя прекрасна грешнице, ти не четеш алманаси в неделя! Нито пък говориш на диалект и не фъфлиш!

— Ами да те възпитават като учена дама.

— На мен ми харесва как ме възпитават — отвърна Нан, опитвайки отчаяно да се усмихне и почти успя.

— Твойта майка е истинска, изискана жена. И си държи на своето. Разбрах го още първия път, като я видях на погребението на Либи Тейлър, и още тогава познах, че е младоженка, щото беше толкова щастлива! И секи път като видя майка ти да влиза в некая стая, а другите да млъкват, като да чакат нещо да стане, пак си го мисля. И новите моди много ѝ прилягат. На нас, останалите, хич няма да подхождат... Ама влез и поседни де... Много обичам гости. Тогава самотията по се търпи. Не мога да си позволя телефон. Цветята са ми дружинка... Виждала ли си по-хубави невени? А имам и котка.

На Нан ѝ се щеше вдън земя да потъне, но никога не би обидила старата жена, като откаже да влезе в къщата. Томазина, чиято фуста се подаваше изпод полата, я поведе нагоре по разнебитените стълби и двете влязоха в стая, която изглежда беше едновременно и кухня, и дневна. Вътре цареше идеален ред и чистота, а саксиите с цветя ѝ придаваха весел вид. Във въздуха се носеше аромат на току-що изпечен хляб.

— Седни тук — любезно рече Томазина, побутвайки напред един люлеещ се стол с възглавница в ярки цветове. — Ще преместя тая саксия да не ти пречи. Изчакай само да си сложа ченето. Май съм много смешна без него, а? Но го свалям от време на време, защото ме убива. Ето, сега вече ще говоря по-ясно.

Една котка на петна, издаваща всевъзможни и невероятни мяукащи звуци, се приближи да ги поздрави. О, къде сте вие хрътки от рухналия вълшебен замък!

— Тая котка е голям ловец на плъхове — каза Томазина. — Щото тука гъмжи от тях. Това обаче държи настрана разни натрапници, а аз не понасям роднини да ми се пречат из краката. Не може човек да се

поотпусне от тях. И само ме командват, като че ли съм някой парцал. Жената на Джим е най-зла от всички. Оплаква се, че съм си кривяла лицето срещу луната една нощ. Добре де, и какво ако съм го правила? Да не би да съм засегнала луната с това? Накрая си викам „край“, повече не искам да съм последна дупка на кавала и така дойдох тук, сам-самичка. Ще остана, докато ме държат краката. А сега ми кажи с какво да те почерпя — искаш ли да ти направя сандвич с лук?

— Не... не, благодаря.

— Чудни са, ако си хванал настинка. Вече хапнах един — забелязваш ли колко дрезгаво говоря? А преди да си легна, ще си увия един червен вълнен парцал, напоен с терпентин и гъша мас около врата и нищо повече. Няма по-добър лек от това!

Червен вълнен парцал и гъша мас! Да не говорим за терпентина!

— Е, щом като не щеш сандвич... Наистина ли не искаш? Тогава ще надзърна да видя какво имам в кутията за сладки.

Курабиите, изрязани във формата на петли и патоци, се оказаха удивително вкусни и просто се топяха в устата. Кръглите избелели очи на мисис Феър грееха лъчезарно.

— Ще станем приятелки с теб, а? Харесваш ли ме?

— Ще се опитам — задави се Нан.

— Аз имам внуци на твоята възраст там, на запад.

Внуци!

— Ще ти ги покажа на снимка. Нали са хубави? А това тук горе е картината на скъпия ми беден Попа, който се спомина преди дваесе години.

Картината на скъпия беден Попа се оказа направен с цветни моливи портрет на брадат мъжага с ореол от побелели къдрици, ограждащ олисялото му теме.

О, несправедливо отхвърлен възлюбен!

— Беше добър съпруг, нищо че оплешивя още като стана на триесе — гордо продължи мисис Феър. — Божке, колко ухажори имах като момиче! Сега съм стара, но навремето бях същинска хубавица. Царицата на неделните вечеринки! Момците се избиваха кой по-напред да седне до мен. Пък аз вирех глава като съща кралица! Попа от самото начало се навърташе наоколо, ама аз — нищо. Харесвах ми тия, дето са малко по-отракани. Имаше един Ендрю Меткалф... За малко да му пристана. Ама още тогава си знаех, че от това нищо добро

няма да излезе. И така, взех Попа. Накрая търпилника му се свърши и той ми даде дваесе и четири часа да реша дали го взимам, или не. Стариият много искаше най-сетне да мирясам и много се ядоса, когато Джим Хюит се метна с камък на врата във вира, защото го искаше за зет. Ама ние двамата с Попа наистина живяхме щастливо, като се поопознахме. Той викаше, че ме харесва, защото много-много не мисля. Жените не били създадени да мислят, така разправяше, иначе заприличвали на сухари и било против природата. Никак не му понасяше печен боб и от време на време го удряше лумбагото, но моят балсам от маточина винаги помагаше. В града имаше някакъв специалист, дето обещавахе да го излекува, ама Попа рече, че попаднеш ли веднъж в ръцете на някой от тия специалисти, вече няма да те остави на мира... Никога. Липсва ми, щото сега няма кой да нахрани прасетата. Много обичаше свинско. Не мога да вкуся бекон, ама все за него го приготвих. А тая картина до портрета на Попа е кралица Виктория. Някой път ѝ викам: „Ако ти смъкнат сичките тия украшения и дантели, скъпа, едва ли ще си по-голяма хубавица от мен“.

Преди да пусне Нан да си ходи, тя настоя да прати по нея в „Ингълсайд“ цял плик с ментови бонбони, стъклена розова пантофка, в която можеха да се държат цветя, и един буркан със сладко от цариградско грозде.

— Това е за майка ти. Моето сладко от цариградско грозде винаги става хубаво. Ще намина към „Ингълсайд“ някой ден. Да кажеш на Сюзън Бейкър, че много съм ѝ задължена за смеска от листа на ряпа, дето ми я прати миналата пролет.

Листа на ряпа!

— Исках да ѝ благодаря още на погребението на Джейкъб Уорън, ама тя си тръгна много бързо. На мен пък ми харесва да се заседявам по погребения. Само дето от месеци не е имало нито едно. За мен това си е изгубено време, когато няма погребения. В Лоубридж все ще се случи да умре някой, а понякога и няколко наведнъж. Не е честно така. Ще дойдеш ли пак да ме видиш? Има нещо в теб... „Благоразположението е по-скъпо от злато и сребро“, се казва в Светото писание и май си е съвсем право.

И тя се усмихна мило на Нан... Имаше наистина много мила усмивка. В нея можеше да се открие онази Томазина, отпреди много,

много години. Нан също се насили да се усмихне, но очите ѝ смъдяха. Трябваше да се измъкне отук час по-скоро, преди да се е разплакала.

— Хубаво и добре възпитано малко създание — замислено рече на себе си старата Томазина Феър, наблюдавайки през прозореца как Нан се отдалечава. — Майка ѝ наистина има дар слово и е голяма бърборана, но май това ѝ е най-големият недостатък. Днешните деца се мислят за много умни, а всъщност са само нахални. А това малко човече пак ме върна в младостта.

При тези думи Томазина въздъхна и се върна да допрекопае невените и да изкорени репеля по пътеката. „Слава на Господ, че още ми е здрав кръстът“, помисли си тя.

Нан се завърна в „Ингълсайд“ с разбити мечти. Дори покритата с парички долчинка не можеше да я съблазни и пеещата вода напразно я зовеше. Искаше час по-скоро да се прибере и да се скрие от погледите на другите. Двете момичета, които срещна, се разсмяха, когато ги подмина. На нея ли се присмиваха? Как биха могли да се смеят, ако знаеха? Малката глупачка Нан Блайт, която изплете цяла легенда от тънката паяжина на фантазиите си за някаква бледа тайнствена кралица, вместо това попадна на вдовицата на Попа и получи ментови бонбони!

Ментови бонбони!

Не, Нан няма да си позволи да се разплаче. Големите десетгодишни момичета не трябва да плачат. Въпреки това се чувстваше ужасно тъжна и потисната.

В „Ингълсайд“ я посрещна ароматът на солени с ким, но тя дори не надзърна в кухнята, за да си изпроси някоя от Сюзън. А на вечеря не хапна почти нищо, въпреки че забеляза в очите на Сюзън заплашително да проблясва заплахата за лъжица с рициново масло. Анн също забеляза, че Нан е необичайно тиха, откакто се върна от старата къща на Макалистърови. И то Нан, която можеше да пее от зори до мрак, че и след това! Нима тази дълга разходка в лятната жега е дошла в повече на нейното момиченце?

— Защо е това страдалческо изражение на лицето ти, дъще? — попита предпазливо тя, когато влезе по здрач в стаята на близначките да занесе чисти кърпи и завари Нан свита на стола край прозореца, вместо да преследва тигри в екваториалните джунгли заедно с братята и сестрите си, които вилнееха из Долината на дъгата.

Нан нямаше намерение да признава пред когото и да било колко глупава е била всъщност. Но пред майката езикът някак сам се развързва. И тогава всичко излезе наяве. Анн, както обикновено, я изслуша съвършено сериозно, молейки се наум през цялото време да не избухне в гръмогласен смях. Все още добре си спомняше каква бе тя като дете в „Грийн Гейбълс“. Помнеше Призрачната гора и двете малки момиченца, изплашени до смърт от собствените си фантазии. Тя също беше изпитала горчивото разочарование от рухнали мечти.

— Глупавичката ми... Моята скъпа малка дъщеря, не говори така. Въображението е необикновен дар, но като всеки дар ние трябва да го притежаваме, а не то да ни обсебва. Грешката ти е единствено в това, че приемаш фантазиите си за истина. Но това пък е такова удоволствие... Аз също познавам тази сладка мъка. На теб обаче ти предстои да се научиш къде точно минава границата между реалност и фантазия. И тогава ще можеш да преминаваш по своя воля в един само твой красив свят, което помага да преодолееш не един и два тежки момента в живота.

При тези мъдри и утешителни думи Нан усети, че самоуважението ѝ лека-полека се завръща. Значи майка ѝ все пак не я мисли за чак такава глупачка. При това няма съмнение, че някъде по света все още живее една красива грешница с мистериозни очи, пък дори да не е в МРАЧНАТА КЪЩА... След като размисли, Нан реши, че тя всъщност не е толкова лошо място за живеене с тия портокалови невени и дружелюбната котка на петна и картината на бедния Попа. Оказа се, че това е едно наистина весело място и някой ден тя може би пак щеше да навести Томазина Феър, за да опита нейните курабии. Вече наистина не мразеше Томазина.

Острият източен вятър се зъбеше около „Ингълсайд“ като някоя стара опърничава жена. Беше един от ония мразовити дни в края на август, когато ръси ситен студен дъжд, на душата е неспокойно и нищо не върви както трябва... Навремето на такива дни в Авонлий им казваха „денят на Йона“. В такъв един ден кутрето, което Гилбърт донесе на децата, изгриза лака от крака на масата в трапезарията; Съюзън откри, че молците са си организирали истинско римско пиршество в дрешника; новото коте на Нан унищожи най-грижливо отглежданата папрат в градината, а Джем и Бърти Шекспир вдигаха невъобразим шум на тавана цял следобед с две тенекиени барабанчета. Анн на свой ред счупи абажура на лампата от цветно стъкло, но колкото и да е невероятно, трясъкът, с който той се пръсна на хиляди парчета по пода, ѝ подежда ободряващо! Рила я болеше едното ухо, а по врата на Шърли се появи някакъв мистериозен обрив, който тревожеше Анн, но Гилбърт само му хвърли разсеян поглед и каза с безразличие, че не било нищо особено. Естествено, че за него това не е нищо особено! Нали Шърли му беше просто син! Също така не беше нищо особено, че миналата седмица покани семейство Трент на вечеря и забрави да каже на Анн за това! За нещастие точно тогава двете със Съюзън имаха тежък ден и бяха решили да предложат за вечеря само суха храна и каквото е останало от предишното ядене. А на мисис Трент ѝ се носеше славата като най-сръчната домакиня в Шарлоттаун! И къде, за бога, бяха чорапите на Уолтър с черни пети и сини пръсти?!

— Уолтър, как мислиш, дали е възможно поне веднъж да сложиш нещо там, където му е мястото? Не знам къде са Седемте морета, Нан! И, в името на всичко свято, престани да задаваш въпроси! Хич даже не се чудя дали са отровили Сократ. Трябвало е да го направят!

Уолтър и Нан се облещиха насреща ѝ. Никога досега не бяха чували майка им да говори с такъв тон. Погледът на Уолтър още повече вбеси Анн.

— Дайана, трябва ли винаги да ти напомням да не усукваш краката си около стола пред пианото? Шърли, още ли не си изцапал цялото ново списание с мармалад? Тогава какво чакаш? И може би все някой ще бъде така добър да ми каже къде изчезнаха плафоните на лампите в коридора!

Никой не можеше да ѝ каже. Сюзън ги беше свалила и ги отнесе някъде да ги мие... Накрая Анн избяга по стълбите към втория етаж, за да не гледа сериозните и тъжни очи на децата си. После продължи бясно да крачи напред-назад из стаята. Какво ставаше с нея наистина? Нима и тя се превръщаше в едно от онези заядливи създания, които се нахвърлят срещу всеки? Напоследък всичко я ядосваше. Едва доловимата маниерност на Гилбърт, срещу която досега нямаше нищо против, започна да ѝ къса нервите. Освен това вече се чувстваше уморена от еднообразните домашни ангажименти, които сякаш нямаха край... Додея ѝ постоянно да изпълнява прищевките на семейството си. А имаше дни, когато всяка работа по къщата или домакинството ѝ доставяше такава радост. Сега обаче ѝ беше напълно безразлично какво върши. И през цялото време се чувстваше като в кошмар, когато се опитваш да избягаш от някого със спънати крака.

Най-лошото от всичко бе, че Гилбърт изобщо не забеляза промяната в нея. Той беше постоянно зает и май се интересуваше единствено от работата си и от нищо друго. Единственото, което каза на вечеря този ден, бе: „Подай ми горчицата, моля!“.

„Е, аз поне мога да разговарям с масите и столовете, мислеше си горчиво Анн. — Сякаш двамата се превърнахме в навик един за друг... Нищо повече. Той дори не забеляза, че снощи си бях облякла нова рокля. Вече забравих откога не ми е казал «моето момиче». Предполагам всеки брак рано или късно стига дотук. Сигурно всяка жена преживява същото. Той просто ме има за нещо напълно сигурно. Сега вече единствено работата го интересува. О, къде ми е носната кърпичка!“

Анн извади носната си кърпичка и се настани в креслото, та поне да страда в по-голям комфорт. Гилбърт не я обичаше вече, а когато я целуваше, го правеше някак разсеяно, с отсъстващ вид... Просто навик. Цялото очарование си беше отишло. Старите шегички, на които се смееха заедно, сега се превърнаха в спомен и станаха начало на трагедия. Как е могла да ги намира за забавни навремето? Монти

Търнър, който целувал редовно жена си по веднъж седмично... и си написал бележка, за да му припомня това. (Че имали изобщо съпруга, която да желае такива целувки?) Или пък Къртис Еймис, който видял жена си с нова шапка и не я познал. Или мисис Кланси Деър, която казала: „Не ме е много грижа за моя мъж, но ще ми липсва, ако не е някъде около мен“. (Сигурно и аз ще липсвам на Гилбърт, ако не съм някъде наоколо! Мигар това се случва и с нас?) Нан Елиът пък казал на жена си след десет години брачен живот: „Ако искаш да знаеш, аз вече страшно се уморих да бъда женен“. (А ние сме женени от петнайсет години!) Е, може пък наистина всички мъже да са еднакви. Според мис Корнелия е точно така. След време става много трудно да ги удържиш край себе си. (Ако и аз трябва да „удържам“ мъжа си, предпочитам да не го правя.) Но пък мисис Тиъдър Клоу веднъж гордо бе заявила на сбирка на Дамското дружество: „Женени сме от двайсет години, а моят мъж е влюбен в мен като в деня на сватбата ни!“. Но най-вероятно тя или се самозалъгваше, или просто предпочиташе да представи брака си по този начин пред останалите — при това изглеждаше точно на годините си, че и отгоре. (Чудно дали пък не започвам да остарявам.)

За първи път в нейния живот възрастта ѝ се стори истинско бреме. Тя се приближи към огледалото и започна критично да се изучава. Около очите вече имаше бръчици, макар и все още едва забележими. Слава богу, че личаха само на силна светлина. Линията на челюстта не беше деформирана от увиснала плът. Кожата ѝ винаги е била бледа. Косата ѝ си оставаше гъста и вълниста, без нито едно бяло косъмче в нея. Но имаше ли изобщо някой, който наистина да харесва червена коса? За носа ѝ категорично можеше да се твърди, че си е още хубав. Анн го потупа като добър стар приятел, благодарение на когото мина успешно през много изпитания в живота. Но Гилбърт вече възприема и носа ѝ като нещо веднъж завинаги дадено. Независимо дали е извит като на кукумявка или пък чип, това изобщо не го забелязваше.

„Е, май е време да нагледам Рила и Шърли — нерадостно си помисли тя. — Те поне все още се нуждаят от мен, бедните ми дечица. Какво ме прихвана, та се държах така рязко с тях? Сега сигурно се чудят защо съм така сприхава напоследък.“

Навън продължаваше да вали, а вятърът виеше безспирно. Концертът за два тенекиени барабана на тавана най-последно беше замлъкнал, но непрекъснатото скрибуцане на щуреца отшелник в дневната я довеждаше до лудост.

С обедната поща пристигнаха две писма. Едното беше от Марила... Но Анн тъжно въздъхна, когато го отвори. Ръката на Марила ставаше все по-неуверена с възрастта и почеркът ѝ се превръщаше в неразбираеми драскулки. Другото писмо носеше подписа на мисис Барет Фоулър от Шарлоттаун, която Анн познаваше съвсем бегло. Та тази мисис Барет Фоулър канеше на вечеря д-р и мисис Блайт следващия вторник в седем часа, „за да се срещнат със старата си приятелка мисис Ендрю Доусън от Уинипег, по баща Кристин Стюарт“.

Анн изпусна листа. Спомени от миналото нахлуха в главата ѝ... Някои от тях никак не бяха приятни. Кристин Стюарт от Редмънд — момичето, за което се говореше, че навремето било сгодено за Гилбърт; същата Кристин, от която тя толкова го ревнуваше — да, сега можеше да си го признае, двайсет години по-късно... Наистина е била ревнива някога. Тогава мразеше Кристин Стюарт. Не се беше сещала за нея от години, но съвсем ясно я помнеше. Високо и бяло като слонова кост момиче с огромни тъмносини очи и синкавочерна гъста коса. И определено изискана и елегантна. Но пък с дълъг нос... Да, определено дълъг нос. Красавица... О, никой не можеше да отрече, че Кристин беше голяма красавица. Анн си спомни как преди доста години до нея стигна слухът, че Кристин се „омъжила добре“ и заминала на запад.

Гилбърт се прибра, колкото да сложи един-два залъка в устата си — из Горен Глен върлуваше епидемия от дребна шарка — и Анн мълчаливо му подаде писмото на мисис Фоулър.

— Кристин Стюарт! Естествено, че ще отидем. Ще ми се да я видя и да си припомним доброто старо време — оживено рече той и това бе първата проява на емоция у него от седмици насам. — Горкото момиче, и тя преживя доста трудности. Нали знаеш, че още преди години изгуби съпруга си.

Анн, естествено, не знаеше това. Но откъде Гилбърт го беше научил? И защо никога не беше споменавал пред нея за това? А нима е забравил, че следващият вторник е годишнина от тяхната сватба?!

Досега в този ден те никога не приемаха покани, а предпочитаха да го прекарат само двамата. Добре тогава, ако е забравил, тя ще му го припомни. Той може да се срещне с неговата Кристин, щом така предпочита. Какво ѝ беше казало с мрачен вид едно момиче в Редмънд навремето? „Между Гилбърт и Кристин имаше много по-силна връзка, отколкото можеш да предполагаш, Анн.“ Тогава тя за малко не се разсмя на думите ѝ... Тази Клеър Халет се славеше като изключително злобно създание. Но сега май излиза, че е имала право. Анн внезапно си припомни как малко след тяхната сватба откри снимка на Кристин в стария портфейл на Гилбърт и сега от този спомен я полазиха тръпки. Тогава Гилбърт запази самообладание и каза, че тъкмо се чудел къде ли може да е тази стара фотография. Но... Не беше ли това едно от онези незначителни обстоятелства, които обаче имат огромно значение за важните събития в живота? Възможно ли е... Дали Гилбърт някога е обичал Кристин? Не беше ли тя, Анн, само някакъв втори шанс? Нещо като утешителна награда?

„Не, аз определено не съм... ревнива“, мислеше си Анн, опитвайки се да обърне всичко откъм смешната страна. Всичко изглеждаше толкова нелепо. Какво по-естествено от това Гилбърт да пожелае да види старата си приятелка от Редмънд? Какво по-естествено от това един потънал в работата си мъж, женен от петнайсет години, да забрави за датата, сезона, месеца и годината? И Анн написа отговор на мисис Фоулър, с който приемаше поканата... А после прекара трите дни до следващия вторник с отчаяната надежда, че точно в този следобед, някъде около пет и половина, някоя жена от Горен Глен ще започне да ражда.

Така желаното раждане започна по-рано от предвиденото. Повикаха Гилбърт към девет в понеделник вечерта. Анн плака, докато накрая не заспа и се събуди към три. Преди обичаше да се буди нощем, да лежи, да гледа през прозореца и да се наслаждава на удивителния мрак, който я обгръщаше; да се вслушва в равномерно дишане на Гилбърт до нея; да си мисли за децата в съседната стая и колко прекрасен ще е настъпващият ден. Но сега! Анн повече не мигна, чак докато утрото, ясно и зелено като смарагд, не се надигна от източния хоризонт и Гилбърт най-сетне не се прибра у дома. „Близнаци“, без сянка от каквото и да е чувство, рече той, преди да се вмъкне под завивките, където на минутата заспа. Наистина близнаци! Утрото на вашата петнайсега годишнина от сватбата, а единственото, което чуваш от съпруга си е: „Близнаци“! Той дори не си спомняше, че на този ден имат годишнина.

Паметта на Гилбърт не се беше освежила дори в единайсет, когато слезе за закуска. За първи път дори не спомена годишнината; за първи път не ѝ поднесе подарък. Много добре, тогава и той няма да получи своя. А тя го беше подготвила още преди няколко седмици — джобно ножче със сребърна дръжка и датата, гравирани от едната страна, а неговите инициали — от другата. Той, естествено, можеше да го откупи от нея срещу цент... Поне за да пререже любовта им окончателно. Но след като той беше забравил, тогава ще забрави и тя; а това няма да я разколебае да си отмъсти рано или късно.

Гилбърт изглеждаше някак унесен през целия ден. Той почти не размени дума с някого и се мотаеше без настроение из библиотеката. Мигар дори мисълта, че отново ще се види с Кристин, не му носеше радост? Сигурно мислено беше копнял по нея през всичките тези години. Анн си даваше сметка, че няма никакви разумни основания да го подозира в това, но била ли е някога ревността разумна? Няма смисъл да се опитва да погледне философски на нещата. Точно сега философията не би оказала никакъв ефект върху нейното настроение.

Заминаха за града с влака в пет.

— Можем ли да влезем и да лазгледаме локлята ти, мамо? — попита Рила.

— О, стига да искате — отвърна Анн. После си заповяда да си върне самообладанието. Защо изведнъж гласът ѝ взе да трепери? — Влизайте, скъпи — додаде тя разкаяна.

За Рила нямаше по-голямо удоволствие от това да разглежда роклята на майка си. Но дори тя забеляза, че майка ѝ този път не е весела като друг път.

Анн размишлява известно време коя рокля да облече. „Не че има някакво значение, каза си горчиво тя, какво ще сложа сега. Гилбърт така и така няма да забележи.“ Огледалото вече не ѝ беше приятел... Показваше я бледа, уморена... И нежелана. Но въпреки това не можеше да изглежда твърде провинциална, недодялана, старомодна и повехнала в очите на Кристин. (Няма да допусна да ме съжалява!) Дали да не си сложи ябълковозеления тюл и гарнитурата на розови цветове? Или пък кремавата коприна с късия черен жакет и дантелата? Пробва и двете и реши да бъде тюлът. После опита няколко прически и заключи, че спускащите се като водопад къдри в стил мадам Помпадур най-много ѝ отиват.

— О, мамо, колко си красива — ахна Рила с ококорени от възторг очи.

Е, нали казват, че от устата на децата и глупците звучи само истината. Не ѝ ли каза веднъж Ребека Дю, че е „сравнително красива“? Що се отнася до Гилбърт, в миналото той ѝ правеше много комплименти, но дали беше изричал някой през последните месеци? Анн не си спомняше такъв случай.

Гилбърт мина през стаята и започна рутинните операции в дрешника, където висяха костюмите му, но не каза и дума за новата ѝ рокля. Анн застина за миг, пламнала от обида, после в яда си съблече роклята и я хвърли на леглото. И тази вечер ще бъде в нейната стара „малка черна“... Тя беше доста носена и се смяташе за нещо много „шик“ в по-изисканите кръгове на „Четири вятъра“, но Гилбърт никога не я беше харесвал. А на врата какво ли да си сложи? Подарената от Джем седефена огърлица вече доста се беше изронила от постоянното носене през тези години, макар да я пазеше като очите си. Май наистина нямаше нито едно прилично колие. Какво пък... И тя

извади кутията си за бижута, в която държеше покритото с емайл розово сърце, което Гилбърт ѝ подари някога в Редмънд. Оттогава рядко го слагаше... Все пак розовото не стоеше добре на фона на червената ѝ коса. Но тази вечер щеше непременно да го сложи. Дали Гилбърт ще забележи това? Ето така, вече е готова. А Гилбърт защо още се бави? Какво ли го задържа толкова? О, разбира се, бърсне се особено грижливо! Тя нетърпеливо почука на вратата.

— Гилбърт, ще изпуснем влака, ако не побързаш.

— Звучиш точно като начална учителка — каза на излизане Гилбърт. — Да не би вече да не те държат краката?

О, значи и тя вече бе обект на подигравки, така ли?! Тогава ще си забрани да мисли колко добре изглежда той във фрака си. Новото модно мъжко облекло е наистина нелепо. Беше лишено от каквато и да е изисканост и блясък. Колко великолепно би било да се пренесе в „щастливите дни на кралица Елизабет“, когато мъжете са носели жакети от бял сатен, наметки от червено кадифе и дантелени рюшове. И въпреки това не са изглеждали ни най-малко женствени. Напротив — били са най-прекрасните и жадни за авантюри мъже, които светът някога е виждал.

— Добре, да вървим, щом толкова бързаш — разсеяно продължи Гилбърт.

Винаги изглеждала твърде разсеян, когато разговаря с нея. Какво пък, нали тя бе просто част от мебелировката... Точно така — просто една мебел!

Джем ги откара до гарата. Сюзън и мис Корнелия (кой ли беше дошъл да пита Сюзън дали могат и този път да разчитат на нейните печени картофи в бял сос, поръсени със сухар за църковната вечеря?) ги изпратиха с възхитени погледи.

— Анн изобщо не се е променила — отбеляза мис Корнелия.

— Така си е — съгласи се Сюзън, — макар през последните няколко седмици да си мисля, че цветът на косата ѝ май трябва да се поосвежи. Но иначе това си е предишната Анн, не е мръднала с годините. Пък и коремът на доктора си е все така стегнат, както винаги.

— Идеалната двойка — заключи мис Корнелия.

Идеалната двойка не си размени никакви мили думи и изобщо почти не продума по пътя към гарата. Естествено, Гилбърт бе твърде

погълнат от мисълта за предстоящата среща със старата любов, че да си прави труда да разговаря със своята собствена жена. Анн кихна. Май започваше да настива. Само това оставаше — цяла вечер да киха и да си секне носа пред очите на мисис Ендрю Доусън, по баща Кристин Стюарт! Май на долната ѝ устна взе да излиза херпес и ужасно я болеше. Сигурно някакво ужасно възпаление избиваше в него. Дали Жулиета някога е кихала? Представете си само обожаваната Порция с подути и зачервени от измръзване ръце! Или пък Елена да хълца! Ами Клеопатра^[1] с мазоли!

Когато Анн слизаше по стълбите в дома на Барет Фоулър, тя се препъна в главата на мечата кожа, просната в гостната, залитна през вратата към салона, претъпкан с мебели и ненужни джунджурии, който мисис Барет Фоулър наричаше своя приемна, и се стовари на дивана, който за щастие се оказа точно на пътя ѝ. Тя ужасена се огледа най-напред за Кристин, но после с голямо облекчение видя, че тя още не е пристигнала. Колко ужасно би било, ако седеше вече тук и изумено наблюдаваше пиянското връхлитане на жената на Гилбърт Блайт в стаята. Гилбърт даже не си направи труд да попита не е ли пострадала.

Анн беше потънала в разговор с д-р Фоулър и някакъв непознат досега д-р Мърей — той пристигаше от Ню Брансуик^[2] и беше автор на забележителната монография върху тропическите болести, която предизвика толкова шум в медицинските среди, но въпреки това забеляза кога Кристин слезе по стълбите, сякаш обгърната от слънчев ореол, и монографията тутакси беше забравена. Гилбърт вече стоеше прав, а очите му горяха от неприкрито въодушевление.

Кристин се задържа ефектно на вратата. Нямаше никаква опасност да се препъне в мечата глава. Сега Анн си спомни този отдавнашен навик на Кристин да се задържа при вратата, за да могат присъстващите да я огледат по-добре. Нямаше и капка съмнение, че използва случая да покаже на Гилбърт какво е изпуснал навремето.

Носеше рокля от пурпурно кадифе с дълги, красиво падащи ръкави, поръбени със сърма и шлейф с формата на рибя опашка, украсен със златиста дантела. В косата си, все още гарвановочерна, беше оплела златиста панделка. На врата ѝ висеше тънка дълга златна верижка, осеяна с диаманти. Анн внезапно се почувства недодялана провинциалистка, със старомодни зле ушити дрехи, която изостава с

шест месеца от последната мода. Изведнъж ѝ се прииска да не беше слагала това емайлирано сърце.

Никой не можеше да оспори, че Кристин е красива както винаги. Може би само малко по-добре охранена, по-лъскава и доста добре запазена... Да, доста понапълняла. Годишите определено не бяха направили носа ѝ по-къс, а брадичката ѝ я издаваше, че е вече на средна възраст. А както стоеше неподвижно на вратата, много добре личеше, че краката ѝ са... доста масивни, а стъпалата — големи. И тази поза на човек, който е с нещо по-различен от останалите, не беше ли вече поовехтяла? Въпреки това бузите ѝ си оставаха все така съвършени като изваяни от слонова кост, а великолепните ѝ тъмносини очи, чийто поглед навремето в Редмънд се смяташе за особено загадъчен и привлекателен, святкаха като сапфири изпод правите вежди. Да-а-а... Мисис Ендрю Доусън беше много красива жена, при това изобщо не даваше вид, че сърцето ѝ е завинаги заровено в гроба заедно с Ендрю Доусън.

Кристин привлече вниманието на всички в гостната, щом прекрачи прага. Анн се почувства така, сякаш изведнъж е станала невидима. Въпреки това седеше безупречно изправена на мястото си. Кристин нямаше да види по нея нито следа от отпадане, отпускане или клюмване, присъщи на средната възраст. Ще влезе в битката с издути от вятъра платна и развети знамена. В сивите ѝ очи проблеснаха зелени мълнии и лек руменец обагри страните ѝ. Помни, че имаш нос! Д-р Мърей, който досега не ѝ беше обърнал особено внимание, внезапно с изненада помисли, че съпругата на Блайт изглежда твърде необикновена жена! Тази позъорка мисис Доусън се губеше покрай нея.

— Ето го и Гилбърт Блайт, красив както винаги — казваше дяволито в този момент Кристин... Небесната Кристин! — Колко е хубаво, че не си се променил!

(Приказва все така провлечено като преди. Как мразя кадифения ѝ глас!)

— Като те гледам, май времето е безсилно и пред теб — отвърна Гилбърт. — Къде успя да научиш тайната на вечната младост?

Кристин се разсмя.

(Не дрънчи ли малко на кухо смехът ѝ?)

— Винаги си бил майстор на умелите и навременни комплименти, Гилбърт. Знаете ли, че... — И тя хвърли хитър поглед към останалите в стаята, — в онези дни, за които д-р Блайт иска да повярваме, че са били едва вчера, той беше рицарят на моето сърце, моето сляпо увлечение. А, ето я и Анна Шърли! Не си се променила толкова, колкото разправят... И все пак се съмнявам, че бих те познала, ако те срещна на улицата. Косата ти не е ли малко по-тъмна от преди? Не е ли божествено да се срещнем отново? Толкова се боях, че лумбагото няма да ти позволи да дойдеш.

— Моето лумбаго ли?!

— Ами да, не страдаше ли от лумбаго? А аз си мислех, че...

— Изглежда аз съм се объркала нещо — с извинителен тон се обади мисис Фулър. — Някой ми спомена, че сте на легло от силни болки в...

— О, това е мисис д-р Паркър от Лоубридж. Аз никога през живота си не съм страдала от лумбаго — любезно отвърна Анна.

— Чудесно, че не за теб е ставало дума — с едва доловимо безочие каза Кристин. — Толкова отвратително нещо е! Една моя леля се превърна в същинска мъченица заради него.

Всичко в тона и поведението ѝ показваше, че тя включва Анна във възрастовата категория на своите лели. Анна успя да изцеди една усмивка, но се усмихнаха единствено устните ѝ, не и очите. Само ако можеше да измисли някакъв остроумен отговор на това! Беше сигурна, че в три часа посред нощ ще ѝ хрумне как блестящо би могла да ѝ отвърне, но това едва ли щеше да помогне много.

— Казаха ми, че имате седем деца — каза Кристин, като уж говореше на Анна, но гледаше Гилбърт.

— Само шест живи — отвърна Анна, потрепвайки. Дори сега не можеше да говори за малката Джойс, без да изпита болка.

— Какво семейство! — възкликна Кристин.

И внезапно сякаш от само себе си се оказа, че да имаш голямо семейство е позорно и нелепо.

— Предполагам, ти нямаш деца — каза Анна.

— Никога не съм обичала децата — вдигна забележително красивите си рамене Кристин, но в гласа ѝ сякаш трепна нещо. — Боя се, че не съм създадена за майка. Никога не съм приемала, че

единствената мисия на жената на тази земя е да ражда деца във и без това пренаселения свят.

В този момент ги поканиха в трапезарията. Гилбърт предложи ръката си на Кристин, д-р Мърей — на мисис Фоулър, а д-р Фоулър — закръглено ниско човече, неспособно да разговаря с друго, освен с друг лекар, покани Анн.

На Анн ѝ се стори, че стаята е твърде задушна. Навсякъде се носеше някаква непозната нездрава миризма. Може би мисис Фоулър беше горила тамян. Подборът на блюдата и храната беше отличен, но Анн така и не успя да се наслади на богатата трапеза — ядеше без апетит и се усмихваше, докато не почувства, че усмивката ѝ е замръзнала като гримаса на лицето. През цялото време не откъсваше очи от Кристин, която непрекъснато се усмихваше на Гилбърт. Имаше великолепни зъби... Почти съвършени. Приличаха на реклама за паста за зъби. А докато говореше, Кристин жестикулираше много ефектно и изразително. Имаше прекрасни ръце... Само дето бяха доста големи.

Тя говореше на Гилбърт за ритмичните скорости на живота. Какво, за бога, значеше това? Изобщо беше ли на себе си?

После преминаха на музикална тема — за пасиона.

— Била ли си някога в Обер-Амергау? — обърна се Кристин към Анн.

Макар да знаеше много добре, че Анн не е стъпвала там! Защо и най-простият въпрос, зададен от Кристин, звучеше толкова обидно?!

— Да, сигурно семейството отнема всяка свобода — продължи Кристин. — А знаете ли кого видях миналия месец, когато бях в Кингспорт? Онази твоя малка приятелка... Тази, дето се омъжи за грозния пастор... Как му беше името?

— Джонас Блейк — отвърна Анн. — Филипа Гордън се омъжи за него. И не мисля, че той е грозен.

— Така ли? Е, вкусове различни... Както и да е, аз ги срещнах в Кингспорт. Бедната Филипа!

В устата на Кристин „бедната“ звучеше много ефектно.

— Че защо бедна? Мисля, че двамата с Джонас са много щастливи.

— Щастливи ли? Скъпа, ако можеше да видиш отнякъде мястото, където живеят! Някакво мизерно рибарско селище, в което единственото забавление е чуждите прасета да изровят нечия градина.

Казаха ми, че този Джонас служел в една много хубава църква в Кингспорт, но се отказал, защото смятал за свой „дълг“ да иде при рибарите, които „имали нужда“ от него. Никак не ми харесват такива фанатици. Как е възможно да живеете в толкова затънтено, откъснато от света място като това, попитах Филипа. И знаеш ли какво ми отговори?

И Кристин направи изразителен жест с добре гледаните си ръце.

— Сигурно същото, което и аз бих казала за Глен Сейнт Мери — отвърна Анн. — Това е единственото място на света, където бих живяла.

— Колко странно, че си доволна от живота си тук — усмихна се Кристин. (Тая дяволска уста, пълна със свършени зъби!). — Наистина ли никога не ти се е искало да видиш и друг свят? Навремето беше доста амбициозна, ако добре си спомням. Даже написа някои доста сполучливи неща, докато беше в Редмънд. Малко фантастични и доста ексцентрични, но все пак...

— Написах ги за хората, които все още вярват в чудеса. А те са удивително много и винаги се радват на новини от страната на чудесата.

— И се отказа от всичко това?

— Не от всичко... Само дето сега създавам живи романи — отвърна Анн, мислейки си за Джем и останалите си деца.

Кристин я изгледа втренчено, неспособна да вникне в смисъла на казаното. Какво точно имаше предвид Анн Шърли? Но нали точно заради тия загадъчни недомлъвки навремето ѝ беше излязло име в Редмънд! Тя изглеждаше все така привлекателна, но най-вероятно е от онези жени, които, като се омъжат, и престават да мислят. Бедният Гилбърт! Тя успя да го оплете в мрежите си още преди да се е върнал в Редмънд. Тогава нямаше никакъв шанс да се спаси от нея.

— Някой попадал ли е на двоен бадем? — попита д-р Мърей, който тъкмо хрускаше един такъв.

Кристин се обърна към Гилбърт.

— Помниш ли онзи двоен бадем, който си поделихме веднъж? — попита го тя.

(Не се ли спогледаха някак особено сега?)

— Мислиш ли, че някога ще го забравя? — попита Гилбърт.

И двамата се унесоха в безкрайната въртележка на „ти помниш ли“, докато Анн изучаваше сантиметър по сантиметър натюрморта с риба и портокали, който висеше над бюфета. Досега дори не подозираше, че Гилбърт и Кристин имат толкова много общи спомени. Помниш ли нашия пикник край ръкава на реката? Помниш ли вечерта, когато отидохме в негърската църква? А нощта на маскарада? Как ще я забравя — ти беше испанка с черна кадифена рокля, дантелена мантиля и ветрило!

Гилбърт очевидно си спомняше и най-дребните подробности. Но беше забравил годишнината от сватбата им!

Когато отново се пренесоха в салона, Кристин надзърна през прозореца към хоризонта на изток, който искреше в сребристо над тъмните тополи.

— Ще ме придружиш ли за една разходка в градината, Гилбърт? Искам отново да си припомня как изгрява луната през септември.

(Нима изгревът на луната през септември е с нещо по-различен от този през останалите месеци? И какво искаше да каже с това „отново“. Някога имало ли е значение кога изгрява луната за... тях двамата?)

Двамата излязоха. Анн почувства, че много умело е била изтикана на заден план, изоставена, пренебрегната. Тя си избра един стол, откъдето се виждаше градината, макар че дори пред себе си не смееше да признае причината, поради която предпочете именно него. От мястото си виждаше как Гилбърт и Кристин се разхождат по пътеката. Какво ли си говореха сега? По всичко личеше, че Кристин говори през повечето време. Изглежда у Гилбърт чувствата бяха взели връх и той не можеше да промълви и една дума. Дали се усмихваше под лунната светлина на някой спомен, за който Анн няма никаква заслуга? Тя си припомни нощите, в които двамата с Гилбърт се разхождаха из градините на Авонлий под лунната светлина. Дали той ги беше забравил?

Кристин тъкмо вдигаше поглед към небето. Естествено, тя си дава сметка, че така нейната изящна, закръглена бяла шия се вижда още по-добре. Луната винаги ли изгрява толкова мъчително бавно? Останалите гости бяха почти задрямали, когато двамата се върнаха в къщата. После отново имаше разговори, смях, музика. Кристин пъ... много хубаво. Винаги си е била музикална. Тя пъ специално за Гилбърт

— „онези скъпи отминали дни, които ний не помним веч...“. Гилбърт се отпусна в един фотьойл и стана необичайно мълчалив. Нима се обръщаше с копнеж назад към тези „скъпи отминали дни“? Дали не си представя какъв щеше да е животът му сега, ако се беше оженил за Кристин? (Досега винаги знаех за какво точно си мисли Гилбърт. Ако не си тръгнем оттук час по-скоро, ще започна да си скубя косите и да вия. Слава богу, последният влак за дома тръгва след малко.)

Когато Анн излезе навън, Кристин и Гилбърт вече стояха в преддверието. Тя тъкмо протягаше ръка да махне едно паднало листо от рамото му; жестът ѝ приличаше по-скоро на милувка.

— Добре ли си наистина, Гилбърт? Просто се плаша колко уморен изглеждаш. Известно ми е, че си склонен да стигаш до крайности.

Студената ръка на ужаса стисна Анн за гърлото. Гилбърт изглеждаше уморен, чак плашещо изтощен... А тя да не го забележи, докато Кристин не ѝ отвори очите! Никога нямаше да забрави унижението, което изпита в този момент! (Изглежда съм приемала Гилбърт като нещо вовеки дадено, а него обвинявах в това!)

Кристин се обърна към нея.

— Радвам се, че отново се видяхме, Анн. Почти като в доброто старо време.

— Почти — отвърна Анн.

— Тъкмо казвах на Гилбърт, че ми изглежда малко уморен. Трябва по-добре да се грижиш за него, Анн. Нали ти е известно, че имаше време, когато бях доста увлечена по твоя съпруг. И още мога да твърдя, че е най-красивият поклонник, когото съм имала. Но ти сигурно вече си ми простила това, тъй като не ти го отнех!

Анн отново се вкамени.

— Сигурно той сега съжالياва, че не си го направила — отговори Анн с голяма доза царствено пренебрежение, добре известно на Кристин още от дните в Редмънд, а после се качи в екипажа на д-р Фоулър, който ги откара до гарата.

— Ама че странно малко създание — вдигна красивите си рамене Кристин. И продължи да гледа след тях, сякаш нещо извънредно я беше учудило.

[1] Жулиета, Порция, Клеопатра — красиви и обожавани жени от пиесите на Шекспир. — Бел.прев. ↑

[2] Ню Брансуик — провинция в Канада. — Бел.прев. ↑

— Добре ли прекара? — попита Гилбърт, по-разсеян от всякога, докато ѝ помагаше да се качи във влака.

— О, да, прекрасна вечер — отвърна Анн.

— Защо реши да си направиш тази прическа? — попита още по-разсеяно Гилбърт.

— Такава е последната мода.

— Да, но тя не ти отива. На някои коси може и да стои добре, но не и на твоята.

— Наистина, колко жалко, че косата ми е червена — ледено отвърна Анн.

Гилбърт осъзна, че не е постъпил особено умно да подхваща тази щекотлива тема. Но твърде късно се сети, че Анн винаги е била особено чувствителна, когато става дума за косата ѝ. Така или иначе бе твърде уморен, за да продължи разговора. Той отпусна глава върху възглавницата на облегалката и притвори очи. Анн за първи път забеляза тънките сребърни нишки по слепоочията му. Но въпреки това си наложи да бъде твърда и не каза нищо.

Двамата извървяха мълчаливо цялото разстояние до „Ингълсайд“ — тръгнаха по прекия път от гарата в Глен Сейнт Мери. Въздухът ухаеше на борова смола и папрат. Луната огряваше покритите с роса поляни. Пътят им минаваше покрай стара и изоставена къща с тъжни изпочупени прозорци, която помнеха навремето цяла обляна от светлина. „Също като моя живот“, помисли си Анн. Сега всичко ѝ навяваше печал. И когато над поляната покрай тях прелетя безшумно една бяла пеперуда, тя ѝ заприлича на призрака на отшумялата ѝ любов. После кракът ѝ се заплете в халката на вратичка за крокет и тя едва не се просна по лице в една туфа флокс. Как може тези деца да са я оставили толкова безотговорно тук! Утре ще им даде да разберат!

Гилбърт каза само „Опа!“ и я подпря с ръка. Дали щеше да е толкова резервиран, ако не тя, а Кристин се беше спънала, докато разсъждават върху символиката в изгрева на луната?

Гилбърт се втурна към кабинета си в мига, в който затвори хаванската врата, а Анна мълчаливо се оттегли в спалнята, където лунната светлина се беше проснала на пода — застинала, сребърна и студена. Тя приближи отворения прозорец и погледна навън. Явно тази нощ беше ред кучето на Картер Флаг да вие срещу луната и в сърцето си тя се присъедини към неговия вой. Листата на трепетликите приличаха на сребърни на лунна светлина. Стори й се, че къщата й нашепва нещо... Този шепот бе някак злобен и заплашителен, сякаш двете вече не са приятелки.

Анна усещаше тялото си отпаднало, студено и празно. Златният варак на нейния живот беше олющен, изронен, отмит. От тук нататък вече нищо нямаше значение за нея. Всичко й се виждаше някак далечно и нереално.

Долу приливът отново беше дошъл на среща с брега, както правеше още откакто свят светува. Сега, когато Норман Дъглас изсече смърчовите в двора си, тя можеше да вижда в далечината своя малък Дом на мечтите. Колко щастливи бяха там; тогава им беше достатъчно само да са заедно под своята стряха, с мечтите, ласките и мълчанието, което говореше толкова много! Колко разноцветно бе утрото на техния живот... С онзи поглед в усмихнатите очи на Гилбърт, който пазеше единствено за нея, намирайки повод всеки ден да й каже *обичам те*, когато деляха поравно и радост, и тъга.

А сега... Гилбърт вече беше отегчен от всичко. С мъжете винаги е така... И така ще бъде винаги. А тя мислеше Гилбърт за изключение, но вече знаеше истината. Но как ще живее с тази истина от тук нататък? „Естествено, остават ми децата — покрусена мислеше тя. — Сега ще живея само заради тях. Но никой не бива да разбере това... Никой. Няма да позволя да ме съжаляват.“

Но какво беше това? Някой се качваше по стълбите и взимаше по три стъпала наведнъж, както навремето правеше Гилбърт — много отдавна, още в Дома на мечтите... И както не го бе виждала да прави от доста време насам. Не е възможно да е той... Но наистина беше!

Той влетя в стаята, метна на масата някакво малко пакетче, прихвана Анна през кръста и я завъртя във въздуха из стаята като някой пощурял гимназист, докато накрая съвсем не остана без дъх и я спусна в езерото от лунна светлина.

— Прав бях, Анн... Благодаря на Бога, прав бях! Мисис Гароу ще се оправи... Специалистите потвърдиха това.

— Мисис Гароу? Гилбърт, да не си полудял?

— Не ти ли казах. Мога да се закълна, че ти казах... Е, предполагам, че ми е било толкова тежко, та не съм могъл да говоря за това. Непрекъснато ми беше в главата през последните две седмици, не бях способен да мисля за друго, нито да заспя, нито да ям. Мисис Гароу живее в Лоубридж и е пациент на Паркър. Той ме помоли за консултация и аз поставих диагноза, доста по-различна от неговата. Двамата едва не се хванахме за косите, но аз бях сигурен, че съм прав. Твърдях, че тя има шансове, и настоявах, докато не я изпратихме в Монреал. Паркър каза, че никога няма да се върне жива, а мъжът ѝ беше готов да ме застреля, щом ме срещне на улицата. Когато тя замина, започнаха да ме мъчат съмнения... Дали пък аз не греша. Може би бях подложил жената на безсмислени мъки. А сега намерих в кабинета писмо... Прав съм... Те са я оперирали и тя ще живее. Анн, момичето ми, чувствам се способен да полетя до луната! Имам чувството, че съм отърсил от гърба си поне двайсет години!

Анн не знаеше да плаче ли, или да се смее... Но накрая избухна в смях. Колко е прекрасно, че отново можеше да се смее! Чудесно е да усещаш как смехът те разтърсва цялата! Сега всичко отново си дойде на мястото.

— Сигурно затова си забравил, че днес е годишнината от сватбата ни — нежно го укори тя.

Гилбърт освободи едната си ръка от прегръдката, за да ѝ покаже пакетчето, което бе хвърлил на масата.

— Не съм я забравил. Още преди две седмици поръчах това от Торонто. Но то пристигна едва сега. Толкова ужасно се чувствах тази сутрин, когато нямаше какво да ти поднеса. Затова не споменах нищо за годишнината ни... Но май и ти я беше забравила... Поне се надявам да е така. Но сега, когато минах през кабинета си, там ме чакаха писмото на Паркър и подаръкът за теб. Виж дали ще ти хареса.

В кутийката имаше диамантена огърлица. Дори на лунната светлина скъпоценните камъни искряха като да бяха живи.

— Гилбърт... А аз...

— Сложи си я. Как ми се иска да беше пристигнала тази сутрин... Тогава на вечерята щеше да имаш истинско колие вместо

онова старо емайлирано сърце. Макар че и то изглеждаше много красиво така сгущено в трапчинката на бялата ти шия, скъпа. И защо не остана със зелената рокля, Анн? На мен тя ми хареса... Напомни ми онази рокля на розови пъпки, която носеше навремето в Редмънд.

(Значи той все пак беше забелязал роклята ѝ! И все още си спомняше онази стара дреха от Редмънд, която толкова му харесваше!)

На Анн ѝ идваше да полети като освободена от клетката птица... Да, тя наистина летеше отново. Ръцете на Гилбърт пак я прегръщаха, а очите му се взираха в нейните на лунната светлина.

— Наистина ли ме обичаш, Гилбърт? Нали още не съм се превърнала в навик за теб? Не си казал, че ме обичаш от толкова много време.

— Моя скъпа, безценна любов! Не съм подозирал, че са ти нужни думи, за да го разбереш. Не бих могъл да живея без теб. От теб черпя моята сила и издръжливост. В Библията има един стих, който е казан сякаш за теб: „И тя ще му носи добро, а не беда през всичките дни от живота им“.

И животът, който само допреди миг изглеждаше пуст и безсмислен, сега отново искреше в злато и всички цветове на дъгата, отрупан с рози. Диамантената огърлица се изплъзна на пода, забравена за миг. Тя бе много красива, но имаше толкова много и по-прекрасни от нея неща в този живот — взаимното доверие, хармонията и насладата от работата... Смехът и нежността... И онова отдавнашно чувство за сигурност и увереността, че любовта е вечна.

— О, да можехме да задържим вечно този миг, Гилбърт!

— Предстоят ни още много такива мигове. Следващия февруари в Лондон ще има голям медицински конгрес, Анн. Ще заминем двамата заедно, а след това ще обиколим част от Стария свят. Така че се задават все празници. Отново ще сме само двама влюбени... Ще бъде все едно току-що сме се оженили. Но и ти сякаш не си същата от доста време насам. (Значи и това е забелязал.) Виждаш ми се изморена и отрудена... Наистина имаш нужда от някаква промяна. (Ти също, скъпи. Била съм сляпа да не го забележа досега.) Няма да позволя и по мой адрес да казват, че съпругите на лекарите все болни ходели. Ще се върнем свежи и отпочинали с напълно възстановено чувство за хумор. Е, сега можеш да се порадваш на огърлицата си и да лягаме. Умирам за

сън... Не съм мигвал вече седмици наред с тези близнаци и тревогите около мисис Гароу.

— За какво толкова си приказвахте с Кристин в градината тази вечер? — попита Анн, докато се кипреше с диамантите пред огледалото.

Гилбърт се прозя широко.

— Представа нямам. Кристин дърдореше през цялото време. Не отричам обаче, че научих нещо от нея. Бълхата можела да подскочи на височина, равна на двеста пъти дължината на тялото ѝ. Ти знаеше ли това, Анн?

(Значи са говорили за бълхи, докато аз се топах от ревност. Каква идиотка съм била!)

— Как, за бога, стигнахте до темата за бълхите?!

— Не помня вече... Май тръгна от доберманите пинчери.

— Добермани пинчери! Това пък какво е?

— Нова порода кучета. Изглежда Кристин е голяма специалистка по кучетата. Но аз така бях обсебен от мисълта за мисис Гароу, че не внимавах много-много какво казва. От време на време дочувах нещо за комплекси и репресии... Новите течения в психологията, които са толкова модерни напоследък... После пък изкуство, подагра, политика и жаби.

— Жаби?!

— Някакви опити, които правел изследовател в Уинипег. Кристин никога не е била особено забавен събеседник, но сега е досадна от всякога. А и злобна. Никога не е била злобна.

— Че какво толкова злобно е казала? — невинно попита Анн.

— Не забеляза ли? О, сигурно не си му обърнала внимание... Ти не таиш в себе си подобни чувства и затова ти е трудно да ги доловиш у другите. Както и да е, това не е толкова важно сега. Но смехът ѝ доста ме изнерви. При това е надебеляла. Слава богу, ти не си се наляла като нея, момичето ми!

— Защо, аз не я намирам толкова дебела — благосклонно каза Анн. — И няма съмнение, че е много красива жена.

— Горедолу. Но душата ѝ е изписана върху лицето. Вие сте връстници, а тя изглежда с десет години по-стара.

— Че нали спомена нещо за вечна младост?

Гилбърт се ухили виновно.

— Е, все пак трябва да се държим цивилизовано. А цивилизацията не би могла да просъществува без малко лицемерие. Кристин все пак не е някоя зловна старица и не е нейна вината, че остава солен вкус в устата. А това какво е?

— Моят подарък за теб по случай нашата годишнина. И няма да те карам да плащаш глоба за него. Повече не поемам никакви рискове да разваля добрите ни отношения. Колко мъки преживях тази вечер само! Ревността към Кристин ме ядеше през цялото време.

Гилбърт я изгледа смаян. Никога не бе предполагал, че тя е способна да ревнува от някого.

— Защо, Анн, момичето ми? И през ум не ми е минало, че таиш това в себе си.

— И въпреки това е така! Години наред лудо те ревнувах заради кореспонденцията с Руби Гилис.

— Че писал ли съм си някога с Руби Гилис? Забравил съм вече. Бедната Руби! Ами какво да кажем за Рой Гарднър — търкулнало се гърнето, че си намерило похлупак.

— Рой Гарднър ли? Филипа ми писа наскоро, че го е видяла и той бил доста напълнял. А д-р Мъррей може и да е много изтъкнат лекар, но иначе прилича на дъска. Д-р Фоулър пък прилича на поничка. А ти си толкова красив... И съвършен — над всички останали.

— О, благодаря ти... Благодаря. Именно така би трябвало да говори една предана съпруга. Между другото, пък и да ти върна комплимента, ти изглеждаше наистина невероятно хубава тази вечер. Въпреки роклята. Беше така изискано бледа, а очите ти направо пленяваха. Ах, колко ми е добре! Има стих в Библията и по този повод... Странно как тези древни строфи, наизустени толкова отдавна в неделното училище, изплуват в главата в различни мигове от живота... „Ще легна в мир и ще заспя.“ В мир... И сън... Лека нощ!

Гилбърт спеше още преди да е завършил изречението. Скъпият, изморен Гилбърт! Тази нощ на бял свят може да идват бебета или пък някой да напуска живота, но нищо няма да наруши неговия покой. Телефонът, ако иска, да се скъса от звънене.

На Анн никак не ѝ се спеше. Беше твърде щастлива, за да заспи. Тя тихичко крачеше из стаята, раз местваше и подреждаше предметите в нея, решеше косата си и изглеждаше като обичана жена. Най-накрая

си облече халата и се отправи към стаята на момчетата. Джем и Уолтър в леглата и Шърли в детското си креватче отдавна спяха дълбоко. Фъстъка, вече баща на няколко поколения игриви котенца и превърнал се в част от семейството, спеше свит на кълбо в краката на Шърли. Джем беше заспал, четейки „Книгата на живота на капитан Джим“... Сега тя лежеше до него широко отворена. Колко източено изглеждаше тялото на Джем под завивката! Скоро ще е вече голям. А какво енергично, упорито и благонадеждно момченце беше! Уолтър пък се усмихваше в съня си, сякаш знаеше някаква прекрасна тайна. Лунната светлина се процеждаше през капациите на прозореца и струеше по възглавницата, изписвайки ясен кръст върху стената над главата му. Анн щеше да помни дълго това и да се пита дали не е някаква поличба. Но тази нощ това бе само една сянка... Нищо повече.

Обривът по гърба на Шърли почти изчезна. Гилбърт се оказа прав. Той винаги беше прав.

Нан, Дайана и Рила бяха в съседната стая... Дайана с така скъпите на сърцето ѝ червени къдрици и подпъхната под бузата загоряла от слънцето ръка; Нан с дългите си ресници, които се сплитаха с нейните, когато я целуваше. Очите под почти прозрачните клепки, осеяни с тънички сини вени, бяха лешникови, също като на баща ѝ. А Рила спеше по корем. Анн я извърна на дясната страна, но кръглите ѝ като копчета очи изобщо не се отвориха.

Всички растяха толкова бързо. Само след няколко години ще са вече млади мъже и жени, жадни и очакващи, носени на крилете на прекрасните си и лудешки мечти... Малки корабчета, напуснали убежището на старото пристанище и устремени към неznайни страни. Момчетата щяха да се отдадат на своите професии, а момичетата... О, все някога по стълбите на „Ингълсайд“ ще заслизат прекрасните фигури на младоженки, обвити в тънката мъглица на воалите. Но поне още няколко години ще са само нейни — нейни, за да ги обича и напътства; за да им пее песните, които толкова майки пеят. Нейни... и на Гилбърт.

Тя се спусна на долния етаж и приближи към остъклената веранда в салона. Нейните подозрения, ревността и обидата си отидоха заедно със старата луна. Сега тя се чувстваше уверена, радостна и безгрижна.

Там пред нея спеше тайнствената и прекрасна дори нощем градина. Отвъд се мержелееха далечните хълмове, поръсени с лунна светлина, както се казваше в едно стихотворение. Не след дълго тя ще да гледа как лунната светлина пада върху хълмовете на Шотландия, над Мерлоуз, над руините на Кенилуърт, църквата в Ейвън, където почива Шекспир; а защо не и над Колизеума, над Акропола, над печалните реки, чиито води помнеха отдавна мъртви империи.

Тази нощ бе необичайно хладна; скоро щяха да дойдат и мразовитите есенни нощи; после дълбокият сняг... дебелият бял сняг... дълбокият студен сняг на зимата, а нощем ще вие вятър и ще фучат виелици. Но кого го е грижа за това? Заедно с тях ще дойде и игривият пламък на огъня в камината, чийто сенки танцуват по стените на уютните стаи... Не спомена ли наскоро Гилбърт, че е докарал ябълкови пънове, за да поддържат огъня в камината с тях? Те ще придадат уют и топлина на сивите дни, които им предстояха. И тогава какво ги е грижа за бръснещия сняг и вятъра, който реже като с нож, щом любовта им гореше с чист и ясен пламък, а в края на зимата се задава и пролет? Пътят пред нея ѝ се виждаше осеян с приятни вълнения и преживявания.

Тя обърна гръб на прозореца и влезе навътре в стаята. С бялата си нощна роба и двете дълги плитки приличаше на Анн от времето на „Грийн Гейбълс“... от Редмънд... от Дома на мечтите. Все същата вътрешна светлина сякаш струеше от тялото ѝ. През отворената врата долови лекото дишане на децата си. Гилбърт, който рядко хъркаше, сега тресеше въздуха в спалнята им. Анн се усмихна. Спомни си какво каза Кристин. Горката бездетна Кристин, която хвърляше наляво и надясно отровните стрелички от злоба и сарказъм.

„Какво семейство!“, ликуващо повтори Анн.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.